

KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ*FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**İZMİT KIYI AKİFERLERİİNDE TUZLANMA SORUNU ve YERALTISUYU
KİMYASININ DEPREM İLE İLİŞKİSİ**

96847

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Müh. Ferah KUVEL

Anabilim Dalı: Jeoloji

Danışman: Prof.Dr.Selçuk TOKEL

**TC. YÜKSEKÖĞRETİM KURUMU
BOKÜMANTASYON MERKEZİ**

HAZİRAN 2000

KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ*FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**İZMİT KIYI AKİFERLERİNDE TUZLANMA SORUNU ve YERALTISUYU
KİMYASININ DEPREM İLE İLİŞKİSİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

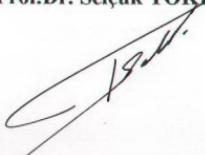
Müh. Ferah KUVEL

Tezin Enstitüye Verildiği Tarih: 19 Haziran 2000

Tezin Savunulduğu Tarih : 27 Eylül 2000

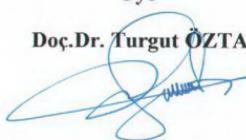
Tez Danışmanı

Prof.Dr. Selçuk TOKEÇ

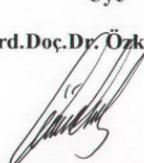
Üye

Doç.Dr. Turgut ÖZTAŞ

Üye

Yrd.Doç.Dr. Özkan CORUK

HAZİRAN 2000

İZMİT KİYI AKİFERLERİNDE TUZLANMA SORUNU ve YERALTISUYU KİMYASININ DEPREM İLE İLİŞKİSİ

Ferah KUVEL

Anahtar Kelimeler: Yeraltısuyu, Tuzluluk, Su Kimyası, Deprem

Özet: Bu çalışmada, İzmit kıyı akiferlerinde tuzlanma sorunu ve akifer sularının deprem esnasındaki kimyasal değişimleri incelenmiştir. Yirmi ay boyunca yeraltısuyunun sertlik, iletkenlik ve pH verileri tahlil edilmiş ve bütün bu değerler grafikler haline getirilmiştir. Grafik değerlerinden İzmit kıyı akiferleri için deniz suyu intrüzyonunun gerçekleşmediği ve deprem sonrası sudaki iletkenliğin bir önceki yıla oranla azaldığı, suda genel bir konsantrasyon değişiminin yaşandığı gözlenmiştir. Sularda yağış ve artçı şoklar sonrasında sertliğin ortalama değerin üzerine çıktıığı ve deprem sonrası bu geçici sertliliğin kademeli olarak ortalama değere yaklaştığı görülmüştür. Sulardaki pH değerinin ise çok düşük değerli değişim gösterdiği ve bununda doğal devinim ile ilgili olduğu sonucuna varılmıştır.

SALINATION IN AQUIFERS IN İZMİT AND RELATION OF GROUNDWATER WITH EARTHQUAKE

Ferah KUVEL

Keywords: Groundwater, Earthquake, Salination, Chemistry of Water

Abstract: In this study salt water intrusion and chemical changes during the earthquake was investigated. Hardness, conductivity and pH values of groundwater analized and plotted during the 20 months. It was seen that there is no sea water intrusion in aquifers due to graphical interpretation but concentration changes and decreasing in conductivity . It was also observed that hardness of groundwater increased to a degree above average and lowered gradually to the average value dependening on earth and rain. Finally it was observed that pH values of waters changed slightly which is thought to be related with water cycle.

ÖNSÖZ ve TEŞEKKÜR

Bu çalışma “İzmit Kıyı Akiferlerinde Tuzlanma Sorunu ve Yeraltısu Kimyasının Deprem ile İlişkisi” konusunun incelenmesi amacıyla, yüksek lisans tezi olarak Kocaeli Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Jeoloji Mühendisliği Anabilim dalında hazırlanmıştır.

Bu amaçla Kocaeli iline ait yerel koordinat sistemine göre hazırlanan 1/5000 ölçekli 19 L paftası temin edilerek çalışma alanı sınırları belirlenmiştir. Arazi çalışmaları aşamasında pafta üzerine jeoloji haritası çizilmiştir. Ikinci aşamada 20 ay boyunca tahlili yapılan yeraltısunun iletkenlik, sertlik ve pH verileri değerlendirilip, grafikler haline dönüştürülmüştür. İzmit kıyı akiferlerinde yeraltısu intruzyon yaşamış yaşanmadığı ve yeraltısunun kimyasının deprem ile olan ilişkisi incelenmiştir.

Yapılan çalışmanın depremi önceden belirlemek konusundaki bilimsel çalışmalarla katkısı olmasını dilerim.

Bana bu konuda yardımcı olan sayın Prof. Dr. Selçuk TOKEL'e, çalışmalarımın her aşamasında emeği ve bilgi birikimi ile destek veren sayın Yrd.Doç.Ozkan CORUK'a, laboratuvar çalışmaları sırasında; laboratuvar olanağı ve desteği veren Klor Alkali Sanayi A.Ş ne ve orada görev yapan Kazan Dairesi formeni sayın Kadir ERCAN'a teşekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

ÖZET	i
ABSTRACT	ii
ÖNSÖZ ve TEŞEKKÜR	iii
İÇİNDEKİLER	iv
SİMGELER DİZİNİ ve KISALTMALAR	vii
ŞEKİLLER LISTESİ	ix
TABLOLAR LISTESİ	xi
BÖLÜM 1. GİRİŞ	1
1.1. Çalışmanın Amacı	1
1.2. Çalışma Alanı	1
1.3. Çalışma Yöntemleri	3
1.4. Önceki İncelemeler	3
BÖLÜM 2. JEOLOJİ	5
2.1. Bölgesel Jeoloji	5
2.2. Jeolojik Evrim	7
2.3. Tektonik	9
2.3.1. Kuzey Anadolu Fay Zonu (KAFZ)	10
2.4. İncelenen Alanın Jeolojisi	11
2.4.1. İzmit formasyonu (T _i)	12
2.4.2. Şirintepe formasyonu (T _ş)	12
2.4.3. Alüvyon (Qal)	15
BÖLÜM 3. HİDROJELOJİ	17
3.1. İklim ve Yağış Parametreleri	17
3.1.1. Yağış, sıcaklık ve buharlaşma	17
3.1.2. Meteorolojik su bilançosu	21
3.2. Akarsu Ağı	23

3.3. Sondaj Noktaları	23
3.3.1. Su ve su kalitesi	24
3.3.2. Yeraltısuları	25
3.3.3. Suların niteliğini belirleyen etmenler	27
3.3.3.1. Bulanıklık	28
3.3.3.2. Alkalite	28
3.3.3.3. Asitlik	28
3.3.3.4. Toplam çözünmüş katı madde	29
3.3.3.5. Sıcaklık, çözünmüş oksijen, silis	29
3.3.3.6. Sertlik	29
3.3.3.7. PH	31
3.3.3.8. İletkenlik	32
3.3.4. Sondaj kuyularına ait suyun deney verileri	33
 SONUÇLAR ve ÖNERİLER	42
KAYNAKLAR	44
EKLER	45
Ek A. Tablolar	45
Ek B. Şekiller	78
Ek C. Sondaj Logları	228
Ek D. Jeoloji Haritası, Jeolojik Enine Kesitler	233
ÖZGEÇMIŞ	234

SİMGELER DİZİNİ ve KISALTMALAR

Al	: Alüminyum
AS°	: Alman sertliği
OC	: Santigrad derece
Ca	: Kalsiyum
CaSO ₄	: Kalsiyum sülfat
Cl	: Klor
Cu	: Bakır
CO ₂	: Katrbondioksit
CO ₃	: Karbonat
Dr	: Doktor
EC	: Elektriksel iletkenlik
Ep	: Potansiyel buharlaşma
Fe	: Demir
FS°	: Fransız sertliği
GB	: Güneybatı
H+	: Hidrojen iyonu
HCO ₃	: Karbonikasit
IS°	: İngiliz sertliği
KAF	: Kuzey Anadolu Fayı
Kg	: Kilogram
KD	: Kuzeydoğu
m ²	: Metrekare
Ms/cm	: Mikrosimens/santimetre
Mg	: Magnezyum
Mn	: Mangan
n	: Aylık ortalama güneşlenme süresi, saat/gün
Na	: Sodyum
P	: Yağış
P _{ort}	: Aylık ortalama yağış yüksekliği
Prof.	: Profesör
R _H	: Havanın ortalama bağıl nem değeri, boyutsuz

- T : Günlük sıcaklık ortalaması
T_i : Triyas yaşı Izmit formasyonu
T_{\$} : Tersiyer yaşı Şirintepe formasyonu
U₁₀ : Yüzeyden 10 m yüksekteki rüzgarın aylık ortalama hızı, m/sn
Qal : Alüvyon

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1.1. Çalışma alanının yer bulduru haritası	2
Şekil 2.1. Çalışma sahasının kuzeyinden gelip, güneyinde denize dökülen Çınarlıdere'den genel görünüm (Şubat 1999).....	6
Şekil 2.2. Çalışma sahasında Şirintepe formasyonu içinde mikro ölçekli bir fay örneği.....	8
Şekil 2.3. Çalışma sahasında Şirintepe formasyonu içindeki tutturulmamış veya az tutturulmuş (kil, silt, kum, çakıl) birimin genel görünümü (bakış yönü kuzeydoğu).....	13
Şekil 2.4. Çalışma sahasının kuzeydoğusunda, Kınalı Sakarya Otoyolunun güneyin deki bir yarmadan Şirintepe formasyonunun genel görünümü	14
Şekil 2.5. İncelenen alanın stratigrafik zemin istifî.....	16
Şekil 3.1. Bölgesel yıllık (1989-1999) su bilançosu diyagramı.....	22
Şekil B.1. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Ekim 1998 iletkenlik değerleri.....	79
Şekil B.2. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Ekim 1998 iletkenlik değişim oranları.....	80
Şekil B.3. 1 ve 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Ekim 1998 iletkenlik, yağış, sıcaklık ilişkisi.....	81
Şekil B.4. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Kasım-Aralık 1998 iletkenlik değerleri.....	82
Şekil B.5. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Kasım-Aralık 1998 iletkenlik değişim oranları.....	83
Şekil B.6. 1 ve 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Kasım-Aralık 1998 iletkenlik, yağış, sıcaklık ilişkisi.....	84
Şekil B.7. 1 ve 4 Sondaj kuyusuna ait suyun 1998 iletkenlik, yağış, sıcaklık ilişkisi.....	85
Şekil B.8. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Ocak –Şubat-Mart 1999 iletkenlik değerleri.....	86
Şekil B.9. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Ocak-Şubat-Mart 1999 iletkenlik değişim oranları.....	87
Şekil B.10. 1 ve 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Ocak-Şubat-Mart 1999 iletkenlik, yağış, sıcaklık ilişkisi.....	88
Şekil B.11. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Şubat-Mart 1999 sertlik değerleri.....	89

Şekil B.12. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Şubat-Mart 1999 sertlik değerlerinin değişim oranları.....	90
Şekil B.13. 1 ve 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Şubat-Mart 1999 sertlik, yağış, sıcaklık ilişkisi.....	91
Şekil B.14. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Şubat-Mart 1999 pH değerleri.....	92
Şekil B.15. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Şubat-Mart 1999 pH değişim oranları.....	93
Şekil B.16. 1 ve 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Şubat-Mart 1999 pH, yağış, sıcaklık ilişkisi.....	94
Şekil B.17. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Nisan-Mayıs 1999 iletkenlik değerleri.....	95
Şekil B.18. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Nisan-Mayıs 1999 iletkenlik değerlerinin değişim oranları.....	96
Şekil B.19. 1 ve 4 Nolu sondaj kuyusuna ait suyun Nisan-Mayıs 1999 iletkenlik , yağış, sıcaklık ilişkisi.....	97
Şekil B.20. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Nisan-Mayıs 1999 sertlik değerleri.....	98
Şekil B.21. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Nisan-Mayıs 1999 sertlik değerlerinin değişim oranları.....	99
Şekil B.22. 1 ve 4 Nolu sondaj kuyusuna ait suyun Nisan-Mayıs 1999 sertlik, yağış, sıcaklık ilişkisi.....	100
Şekil B.23. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Nisan-Mayıs 1999 pH değerleri.....	101
Şekil B.24. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Nisan-Mayıs 1999 pH değerlerinin değişim oranları.....	102
Şekil B.25. 1 ve 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Nisan-Mayıs 1999 pH, yağış, sıcaklık ilişkisi.....	103
Şekil B.26. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Haziran-Temmuz-Ağustos 1999 iletkenlik değerleri.....	104
Şekil B.27. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Haziran-Temmuz-Ağustos 1999 iletkenlik değerlerinin değişim oranları.....	105
Şekil B.28.1. 1 ve 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Haziran 1999 iletkenlik, yağış, sıcaklık ilişkisi.....	106
Şekil B.28.2. 1 ve 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Temmuz 1999 iletkenlik, yağış, sıcaklık ilişkisi.....	107
Şekil B.28.3. 1 ve 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Ağustos 1999 iletkenlik, yağış, sıcaklık ilişkisi.....	108

Şekil B.28.4. 1 ve 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Haziran-Temmuz-Ağustos 1999 İletkenlik, yağış, sıcaklık ilişkisi.....	109
Şekil B.29. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Haziran-Temmuz-Ağustos 1999 sertlik değerleri.....	110
Şekil B.30. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Haziran-Temmuz-Ağustos 1999 sertlik değerlerinin değişim oranları.....	111
Şekil B.31.1. 1 ve 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Haziran 1999 sertlik, yağış, sıcaklık ilişkisi	112
Şekil B.31.2. 1 ve 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Temmuz 1999 sertlik, yağış, sıcaklık ilişkisi.....	113
Şekil B.31.3. 1 ve 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Ağustos 1999 sertlik, yağış, sıcaklık ilişkisi.....	114
Şekil B.31.4. 1 ve 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Haziran-Temmuz-Ağustos 1999 sertlik, yağış, sıcaklık ilişkisi.....	115
Şekil B.32. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Haziran-Temmuz-Ağustos 1999 pH değerleri.....	116
Şekil B.33. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Haziran-Temmuz-Ağustos 1999 pH değerlerinin değişim oranları.....	117
Şekil B.34.1. 1 ve 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Haziran 1999 pH, yağış, Sıcaklık ilişkisi.....	118
Şekil B.34.2. 1 ve 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Temmuz 1999 pH, yağış, Sıcaklık ilişkisi.....	119
Şekil B.34.3. 1 ve 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Ağustos 1999 pH, yağış, Sıcaklık ilişkisi.....	120
Şekil B.34.4. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Haziran-Temmuz-Ağustos 1999 pH, yağış, sıcaklık ilişkisi.....	121
Şekil B.35. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Kasım-Aralık 1999 iletkenlik değerleri..	122
Şekil B.36. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Kasım-Aralık 1999 iletkenlik değerlerinin değişim oranları.....	123
Şekil B.37. 1 ve 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Kasım-Aralık 1999 iletkenlik, yağış, artçı şok ilişkisi.....	124
Şekil B.38. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Kasım-Aralık 1999 sertlik değerleri.....	125

Şekil B.39. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Kasım-Aralık 1999 sertlik değerlerinin değişim oranları.....	126
Şekil B.40. 1 ve 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Kasım-Aralık 1999 sertlik, yağış, artçı şok ilişkisi.....	127
Şekil B.41. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Kasım-Aralık 1999 pH değerleri.....	128
Şekil B.42. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Kasım-Aralık 1999 pH değerlerinin değişim oranları.....	129
Şekil B.43. 1 ve 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Kasım-Aralık 1999 pH, yağış, artçı şok ilişkisi.....	130
Şekil B.44.1. 1 ve 4 Sondaj kuyusuna ait suyun 1999 iletkenlik, yağış, artçı şok ilişkisi.....	131
Şekil B.44.2. 1 ve 4 Sondaj kuyusuna ait suyun 1999 sertlik, yağış, artçı şok ilişkisi.....	132
Şekil B.44.3. 1 ve 4 Sondaj kuyusuna ait suyun 1999 pH, yağış, artçı şok ilişkisi.....	133
Şekil B.45. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Ocak 2000 iletkenlik değerleri.....	134
Şekil B.46. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Ocak 2000 iletkenlik değerlerinin değişim oranları.....	135
Şekil B.47. 1 ve 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Ocak 2000 iletkenlik, yağış, artçı şok ilişkisi.....	136
Şekil B.48. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Ocak 2000 sertlik değerleri.....	137
Şekil B.49. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Ocak 2000 sertlik değerlerinin değişim oranları.....	138
Şekil B.50. 1 ve 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Ocak 2000 sertlik, yağış, artçı şok ilişkisi.....	139
Şekil B.51. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Ocak 2000 pH değerleri.....	140
Şekil A.52. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Ocak 2000 pH değerlerinin değişim oranları.....	141
Şekil B.53. 1 ve 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Ocak 2000 pH, yağış, artçı şok ilişkisi.....	142
Şekil B.54. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Şubat 2000 iletkenlik değerleri.....	143

Şekil B.55. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Şubat 2000 iletkenlik değerlerinin değişim oranları.....	144
Şekil B.56. 1 ve 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Şubat 2000 iletkenlik, yağış, artçı şok ilişkisi.....	145
Şekil B.57. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Şubat 2000 sertlik değerleri.....	146
Şekil B.58. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Şubat 2000 sertlik değerlerinin değişim oranları.....	147
Şekil B.59. 1 ve 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Şubat 2000 sertlik, yağış, artçı şok ilişkisi.....	148
Şekil B.60. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Şubat 2000 pH değerleri.....	149
Şekil B.61. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Şubat 2000 pH değerlerinin değişim oranları.....	150
Şekil B.62. 1 ve 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Şubat 2000 pH, yağış, artçı şok ilişkisi.....	151
Şekil B.63. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Mart 2000 iletkenlik değerleri.....	152
Şekil B.64. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Mart 2000 iletkenlik değerlerinin değişim oranları.....	153
Şekil B.65. 1 ve 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Mart 2000 iletkenlik, yağış, artçı şok ilişkisi.....	154
Şekil B.66. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Mart 2000 sertlik değerleri.....	155
Şekil B.67. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Mart 2000 sertlik değerlerinin değişim oranları.....	156
Şekil B.68. 1 ve 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Mart 2000 sertlik, yağış, artçı şok ilişkisi.....	157
Şekil B.69. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Mart 2000 pH değerleri.....	158
Şekil B.70. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Mart 2000 pH değerlerinin değişim oranları.....	159
Şekil B.71. 1 ve 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Mart 2000 pH, yağış, artçı şok ilişkisi.....	160
Şekil B.72. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun 03 Nisan 2000 tarihindeki 3 ayrı saatte alınan iletkenlik değerleri.....	161
Şekil B.72.1. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun 03 Nisan 2000 tarihindeki 3 ayrı saatte alınan iletkenlik değerlerinin artçı şok ilişkisi.....	162

Şekil B.73. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun 03 Nisan 2000 tarihindeki 3 ayrı saatte alınan sertlik değerleri.....	163
Şekil B.73.1. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun 03 Nisan 2000 tarihindeki 3 ayrı saatte alınan sertlik değerlerinin artçı şok ilişkisi.....	164
Şekil B.74. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun 03 Nisan 2000 tarihindeki 3 ayrı saatte alınan pH değerleri.....	165
Şekil B.74.1. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun 03 Nisan 2000 tarihindeki 3 ayrı saatte alınan pH değerlerinin artçı şok ilişkisi.....	166
Şekil B.75. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Nisan 2000 iletkenlik değerleri.....	167
Şekil B.76. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Nisan 2000 iletkenlik değerlerinin değişim oranları.....	168
Şekil B.77. 1 ve 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Mart 2000 iletkenlik, yağış, artçı şok ilişkisi.....	169
Şekil B.78. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Nisan 2000 sertlik değerleri.....	170
Şekil B.79. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Nisan 2000 sertlik değerlerinin değişim oranları.....	171
Şekil B.80. 1 ve 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Nisan 2000 sertlik, yağış, artçı şok ilişkisi.....	172
Şekil B.81. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Nisan 2000 pH değerleri.....	173
Şekil B.82. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Nisan 2000 pH değerlerinin değişim oranları.....	174
Şekil B.83. 1 ve 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Nisan 2000 pH, yağış, artçı şok ilişkisi.....	175
Şekil B.84. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Mayıs 2000 iletkenlik değerleri.....	176
Şekil B.85. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Mayıs 2000 iletkenlik değerlerinin değişim oranları.....	177
Şekil B.86. 1 ve 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Mayıs 2000 iletkenlik, yağış, artçı şok ilişkisi.....	178
Şekil B.87. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Mayıs 2000 sertlik değerleri.....	179
Şekil B.88. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Mayıs 2000 sertlik değerlerinin değişim oranları.....	180

Şekil B.89. 1 ve 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Mayıs 2000 sertlik, yağış, artçı şok ilişkisi.....	181
Şekil B.90. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Mayıs 2000 pH değerleri.....	182
Şekil B.91. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Mayıs 2000 pH değerlerinin değişim oranları.....	183
Şekil B.92. 1 ve 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Mayıs 2000 pH, yağış, artçı şok ilişkisi.....	184
 Şekil B.93.1. 1 ve 4 Sondaj kuyusuna ait suyun 2000 yılı iletkenlik, yağış, artçı şok ilişkisi.....	185
Şekil B.93.2. 1 ve 4 Sondaj kuyusuna ait suyun 2000 yılı sertlik, yağış, artçı şok ilişkisi.....	186
Şekil B.93.3. 1 ve 4 Sondaj kuyusuna ait suyun 2000 yılı pH, yağış, artçı şok ilişkisi.....	187
Şekil B.94. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Ekim 1998 yağış verileri.....	188
Şekil B.95. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Ekim 1998 sıcaklık ortalaması.....	189
Şekil B.96. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Kasım 1998 yağış verileri.....	190
Şekil B.97. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Kasım 1998 sıcaklık ortalaması.....	191
Şekil B.98. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Aralık 1998 yağış verileri.....	192
Şekil B.99. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Aralık 1998 sıcaklık ortalaması.....	193
Şekil B.100. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Ocak 1999 yağış verileri.....	194
Şekil B.101. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Ocak 1999 sıcaklık ortalaması.....	195
Şekil B.102. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Şubat 1999 yağış verileri.....	196

Şekil B.103. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Şubat 1999 sıcaklık ortalaması.....	197
Şekil B.104. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Mart 1999 yağış verileri.....	198
Şekil B.105. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Mart 1999 sıcaklık ortalaması.....	199
Şekil B.106. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Nisan 1999 yağış verileri.....	200
Şekil B.107. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Nisan 1999 sıcaklık ortalaması.....	201
Şekil B.108. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Mayıs 1999 yağış verileri.....	202
Şekil B.109. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Mayıs 1999 sıcaklık ortalaması.....	203
Şekil B.110. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Haziran 1999 yağış verileri.....	204
Şekil B.111. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Haziran 1999 sıcaklık ortalaması.....	205
Şekil B.112. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Temmuz 1999 yağış verileri.....	206
Şekil B.113. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Temmuz 1999 sıcaklık ortalaması.....	207
Şekil B.114. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Ağustos 1999 yağış verileri.....	208
Şekil B.115. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Ağustos 1999 sıcaklık ortalaması.....	209
Şekil B.116. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Eylül 1999 yağış verileri.....	210
Şekil B.117. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Eylül 1999 sıcaklık ortalaması.....	211
Şekil B.118. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Ekim 1999 yağış verileri.....	212

Şekil B.119. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Ekim 1999 sıcaklık ortalaması.....	213
Şekil B.120. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Kasım 1999 yağış verileri.....	214
Şekil B.121. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Kasım 1999 sıcaklık ortalaması.....	215
Şekil B.122. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Aralık 1999 yağış verileri.....	216
Şekil B.123. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Aralık 1999 sıcaklık ortalaması.....	217
 Şekil B.124. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Ocak 2000 yağış verileri.....	218
Şekil B.125. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Ocak 2000 sıcaklık ortalaması.....	219
Şekil B.126. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Şubat 2000 yağış verileri.....	220
Şekil B.127. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Şubat 2000 sıcaklık ortalaması.....	221
Şekil B.128. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Mart 2000 yağış verileri.....	222
Şekil B.129. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Mart 2000 sıcaklık ortalaması.....	223
Şekil B.130. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Nisan 2000 yağış verileri.....	224
Şekil B.131. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Nisan 2000 sıcaklık ortalaması.....	225
Şekil B.132. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Mayıs 2000 yağış verileri.....	226
Şekil B.133. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Mayıs 2000 sıcaklık ortalaması.....	227

TABLOLAR DİZİNİ

Tablo 3.1. Meteorolojik su bilançosu için gereken veriler (1989-1999 yıllarına ait İzmit Meteoroloji İstasyonu verileri).....	18
Tablo 3.2. İnceleme alanı ve dolayının Penman Yöntemiyle hazırlılmış meteorolojik su bilançosu.....	20
Tablo A.1. 4 Sondaj kuyusuna ait 1998 yılı iletkenlik değerleri.....	46
Tablo A.2. 4 Sondaj kuyusuna ait 1999 yılı iletkenlik değerleri.....	47
Tablo A.3. 4 Sondaj kuyusuna ait 2000 yılı iletkenlik değerleri.....	48
Tablo A.4. 4 Sondaj kuyusuna ait 1999 yılı sertlik değerleri.....	49
Tablo A.5. 4 Sondaj kuyusuna ait 2000 yılı sertlik değerleri.....	50
Tablo A.6. 4 Sondaj kuyusuna ait 1999 yılı pH değerleri.....	51
Tablo A.7. 4 Sondaj kuyusuna ait 2000 yılı pH değerleri.....	52
Tablo A.8. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Ekim 1998 sıcaklık ve yağış değerleri.....	53
Tablo A.9. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Kasım 1998 sıcaklık ve yağış değerleri.....	54
Tablo A.10. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Aralık 1998 sıcaklık ve yağış değerleri.....	55
Tablo A.11. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Ocak 1999 sıcaklık ve yağış değerleri.....	56
Tablo A.12. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Şubat 1999 sıcaklık ve yağış değerleri.....	57
Tablo A.13. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Mart 1999 sıcaklık ve yağış değerleri.....	58
Tablo A.14. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Nisan 1999 sıcaklık ve yağış değerleri.....	59
Tablo A.15. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Mayıs 1999 sıcaklık ve yağış değerleri.....	60

Tablo A.16. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Haziran 1999 sıcaklık ve yağış değerleri.....	61
Tablo A.17. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Temmuz 1999 sıcaklık ve yağış değerleri.....	62
Tablo A.18. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Ağustos 1999 sıcaklık ve yağış değerleri.....	63
Tablo A.19. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Eylül 1999 sıcaklık ve yağış değerleri.....	64
Tablo A.20. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Ekim 1999 sıcaklık ve yağış değerleri.....	65
Tablo A.21. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Kasım 1999 sıcaklık ve yağış değerleri.....	66
Tablo A.22. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Aralık 1999 sıcaklık ve yağış değerleri.....	67
Tablo A.23. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Ocak 2000 sıcaklık ve yağış değerleri.....	68
Tablo A.24. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Şubat 2000 sıcaklık ve yağış değerleri.....	69
Tablo A.25. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Mart 2000 sıcaklık ve yağış değerleri.....	70
Tablo A.26. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Nisan 2000 sıcaklık ve yağış değerleri.....	71
Tablo A.27. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Mayıs 2000 sıcaklık ve yağış değerleri.....	72
Tablo A.28. 1961-1975 yılları arasında 40 51 00 enlem, 29 54 00 boylamında, 76 m. yükseklikteki Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen aylık ve yıllık yağış (m^2/kg) toplamları.....	73
Tablo A.29. 1976-1999 yılları arasında 40 51 00 enlem, 29 54 00 boylamında, 76 m. yükseklikteki Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen aylık ve yıllık yağış (m^2/kg) toplamları.....	74

Tablo A.30. 1961-1975 yılları arasında 40 51 00 enlem, 29 54 00 b øylamında, 76 m. yükseklikteki Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen aylık ve yıllık sıcaklık (oC) ortalama değerleri.....	75
Tablo A.31. 1976-1999 yılları arasında 40 51 00 enlem, 29 54 00 b øylamında, 76 m. yükseklikteki Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen aylık ve yıllık sıcaklık (oC) ortalama değerleri.....	76
Tablo A.32. B.Ü. Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Ensti üssü Sismoloji Laboratuvarı tarafından kaydedilen Kasım 1999-Mayıs 2000 tarihleri Arasındaki Kocaeli ve çevresi deprem etkinliği.....	77

BÖLÜM 1. GİRİŞ

1.1. Çalışmanın Amacı

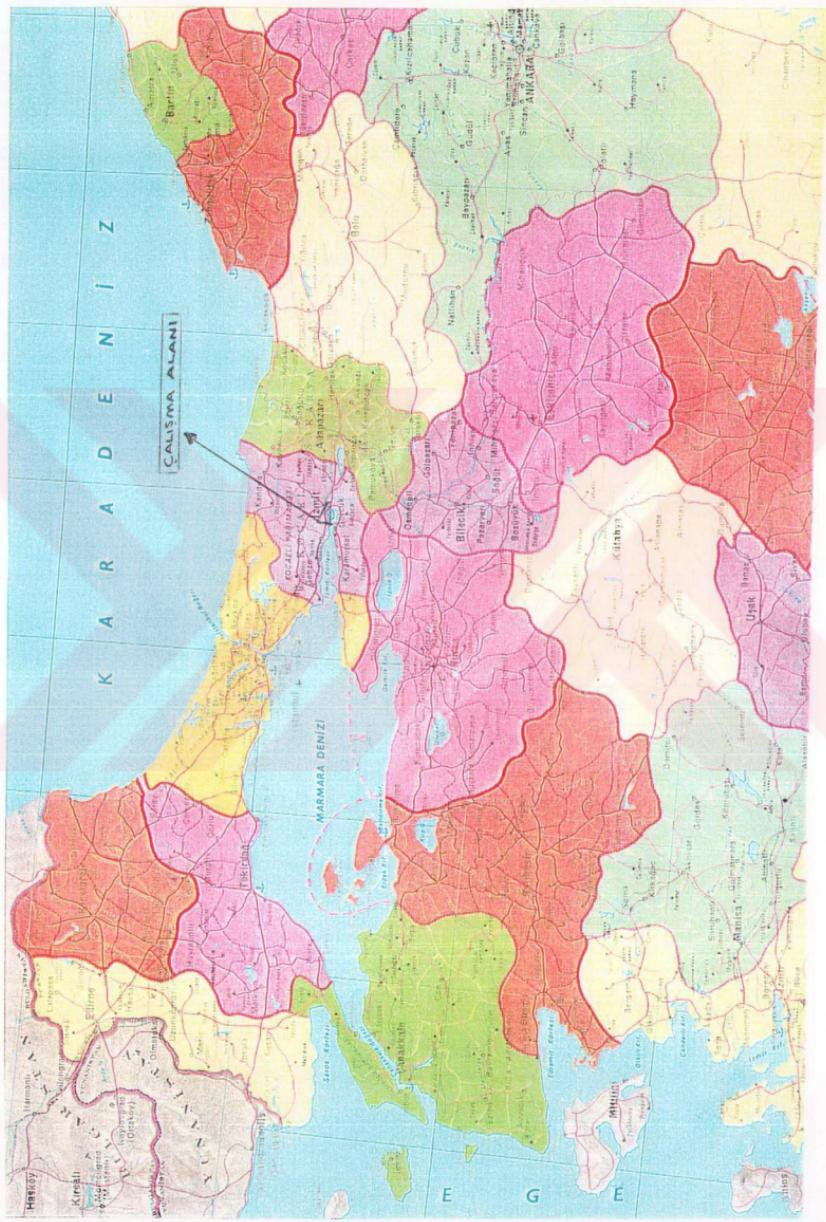
Bu çalışma “İzmit Kıyı Akiferlerinde Tuzlanma Sorunu ve Yeraltısuyunun Kimyasının Deprem ile İlişkisi” konusunu incelemek amacıyla 1998-2000 yılları arasında Kocaeli Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Jeoloji Mühendisliği Anabilim Dalında, yüksek lisans çalışması olarak hazırlanmış ve Prof. Dr. Selçuk TOKEL tarafından yönetilmiştir.

Izmit Körfezinin kuzeyinde yer alan, denize oldukça yakın Izmit kıyı akiferlerinde deniz suyu intrüzyonunun gerçekleşip, gerçekleşmediğini ve yeraltısuyunun kimyasının deprem ile ilişkisinin ne olduğunu incelemek amacıyla hazırlanmıştır.

1.2. Çalışma Alanı

İnceleme alanı, İzmit Körfezi'nin kuzeyinde İzmit İlçesi Plajyolu mevkiiinden, Çenesuyu mevkiiinin bitimine kadar devam eden bir kesimdir (Şekil 1.1).

Çalışma alanı içinden Ankara-İstanbul demiryolu, E-100 karayolu, TEM ve Kinalı Sakarya Otoyolları geçmektedir. Çalışma alanının güneyinde yer alan İzmit Körfezi kıyısında Petrol Ofisi, Shell ve Klor Alkali Sanayi A.Ş gibi önemli sanayi kuruluşları ve onların limanları yer almaktadır. Ulaşımın hemen her türüsünün mümkün olduğu çalışma sahası, 1/5000 ölçekli, Kocaeli İli 19L yerel koordinatlı harita ile incelenmiştir.

Sekil 1.1. Çalışma alanının yer bulduru haritası.

1.3. Çalışma Yöntemleri

Arazi çalışmalarına başlamadan önce, İzmit havzasının jeolojisi, hidrojeolojisi ve yeraltısu ile ilgili literatür çalışması yapılmıştır. Bölge hakkında geçmişte hazırlanmış değişik amaçlı çalışmalar incelenmiş ve ilerde yardımcı olabilecek bir çok bilgi derlenmiştir. Böylece konuların daha iyi ele alınıp, yorumlanabilmesi için temel oluşturulmuştur.

Çalışmanın arazi aşamasında, Kocaeli iline ait yerel koordinat sistemine göre hazırlanan 1/5000 ölçekli 19 L paftası temin edilerek çalışma alanı sınırları belirlenmiş ve pafta üzerine jeoloji haritası çizilmiştir.

Kocaeli Meteoroloji İstasyonundan sağlanan 1989 – 1999 yılları arasındaki aylık ve yıllık yağış, sıcaklık v.b. meteoroloji verileri kullanılarak, bölgenin meteorolojik analizi yapılmış, inceleme alanı ve dolayının yıllık meteorolojik su bilançosu çıkarılmıştır.

Boğaziçi Üniversitesi, Kandilli Rasathanesi, Deprem Araştırma Merkezi'nden Kocaeli ve çevresi deprem etkinliği büyülüklük ve yer verileri elde edilerek, yeraltısunun kimyası ile ilişkisi incelenmiştir.

Laboratuvar çalışmaları olarak, Klor Alkali Sanayi A.Ş ne ait 4 adet sondaj kuyusu suyunun 20 ay boyunca sertlik, iletkenlik ve pH parametrelerinin tahlili yapılmış ve elde edilen veriler; yağış, sıcaklık ve artçı şoklar verileri ile ilişkilendirilip, aradaki ilişkisi incelenmiştir.

1.4. Önceki İncelemeler

ALTINLI, İ.E. 1975, İzmit-Hereke-Korucadağ alanının jeolojik incelemesini yapmıştır. Bu çok yönlü araştırmada, bölgenin çeşitli jeolojik sorunları ayrıntılı olarak ele alınmış, ölçülmüş, stratigrafî kesitine dayandırılarak çok sayıda litoloji birimi ayrılmış ve bunlara uygun adlar vermiştir.

BARGU, S., YÜKSEL, A.F. 1993, İzmit Körfezi'nin Kuvaterner deniz dibi çökellerinin stratigrafik ve yapısal özelliklerini ve kalınlıklarını incelemiştir.

BULUT, A. 1963, İzmit-Sapanca-Gölcük civarının hidrojeolojik raporunu hazırlamış ve bölgeye ait yeraltısu rezervi hakkında bilgi vermiştir.

KARADEMİR, H., 1963, Çınarlıdere Mevkii hidrojeolojik raporunu hazırlamış ve bölgeye ait jeolojik yapı ve hidrojeoloji hakkında bilgi vermiştir.

ÖZ, İ. (1999), STFA Temel Araştırmaları ve Sondaj Ltd. Şti. tarafından yapılan “Derince Liman Konteyner Terminali” zemin etüd sondajlarını ve jeoteknik raporunu inceleyerek lisans bitirme tezi hazırlamıştır.

BÖLÜM 2. JEOLOJİ

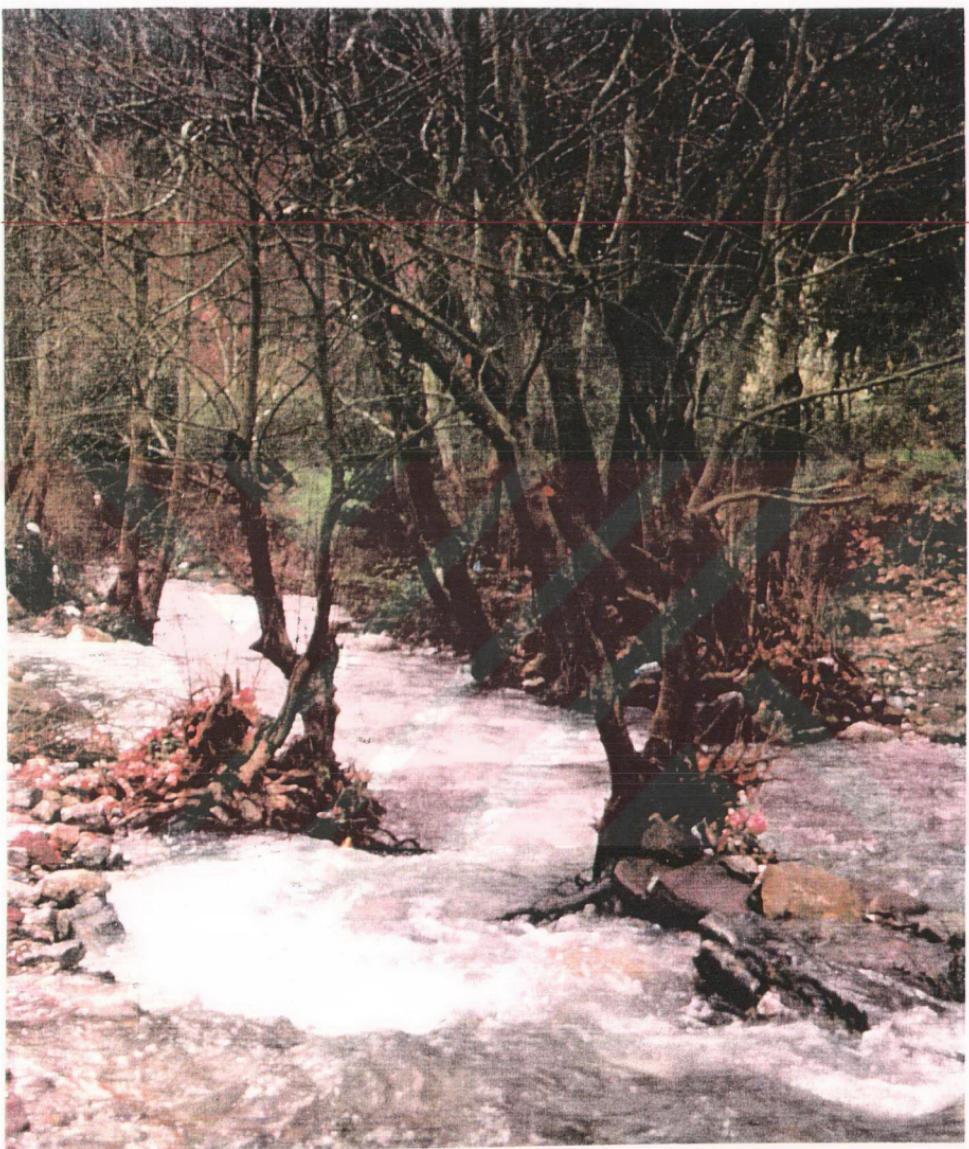
2.1. Bölgesel Jeoloji

İnceleme alanı, Kocaeli yarımadasının yükseliminin azaldığı kesiminde, İzmit Körfezi'nin kuzeyinde yer alır. Bölgede jeolojik istifi Mesozoyik, Tersiyer ve Kuvaterner yaşı birimler oluşturur. En alta arkoz-arkozik kumtaşı düzeyleri izlenir. Bu düzey İzmit-Derince-Sopaklı dolayında geniş yayılmışlar sunar. Bu istif üzerinde bölgede Triyas yaşı kıırıntıları geniş alanlarda izlenir. Hereke, Körfez, Derince ve İzmit kuzeyinde izlenen bu birim kaba kıırıntılarla başlayıp, kumtaşı ve silttaşı düzeylerine geçer. Bölgede Jura çökelimi veya Jura yaşı birimler yoktur. Triyas istifi üzerinde yine kıırıntılarla başlayan Üst Kretase yaşı çökelim izlenir. Birim üst seviyelere doğru kumtaşı arakatkılı kilitaş-marn ardalanmasına geçer. Fliş karakterindeki bu heterojen birim doğuya doğru geniş yayılmışlar sunar. Üst Kretase-Paleosen-Orta Eosen zaman aralığında çökelmıştır. Bölgede kıyı şeridi boyunca ve vadiler tabanlarında genç çökeller izlenir (Altınlı 1975).

Çalışma alanının da içinde olduğu İzmit Körfez'inin kuzey kıyısında denizel Kuvaterner depoları gelişmiştir. Bu Kuvaterner depolarındaki akarsular, menderesler çizerek akar. Bu akarsuların bir bölümü genç birikinti alanlarını geçmemektedir ve kıyı şeridinin biraz gerisinde sona ermektedirler. Bu birikintilerin yükseklikleri Derince'deki askeri bölgeye doğru artar (Öz 1999).

Derince'nin doğusunda kıyı açalarak sürer. Bu kesimde yine birikinti şekilleri görülür. Bunların en genişi Çınarlıdere'nin (Şekil 2.1) ağız kesimindedir. Çınarlı Vadisiyle kesintiye uğrayan kesintiye uğrayan denizel taraçalar, daha doğudaki kıyılarda yeniden belirginleşir.

Bölge genel tektonik yapısını Hersiniyen ve Alp Orijenezi ile kazanmıştır. İzmit Körfezi, Kuzey Anadolu Fay Zonu'nun kuzey kolu üzerinde bulunmaktadır.

Şekil 2.1. Çalışma sahasının kuzeyinden gelip, güneyinde denize dökülen Çınarlıdere'den genel görünüm (Şubat 1999).

Kuzey Anadolu Fay Zonu aktif, diri fay niteliğindedir. Bu aktivite tarihsel ve aletsel dönemlerde kaydedilen bir çok depreme neden olmuştur. Bölgenin depremselliği ileri bölgelerde değerlendirilecektir.

İncelenen sahada; alüvyonun altında yer alan, eski alüvyon görünümündeki krem ve açık kahverengi görünümlü, ufanabilir formdaki Neojen birimler üzerinde yer yer küçük faylara rastlanmıştır (Şekil 2.2).

2.2. Jeolojik Evrim

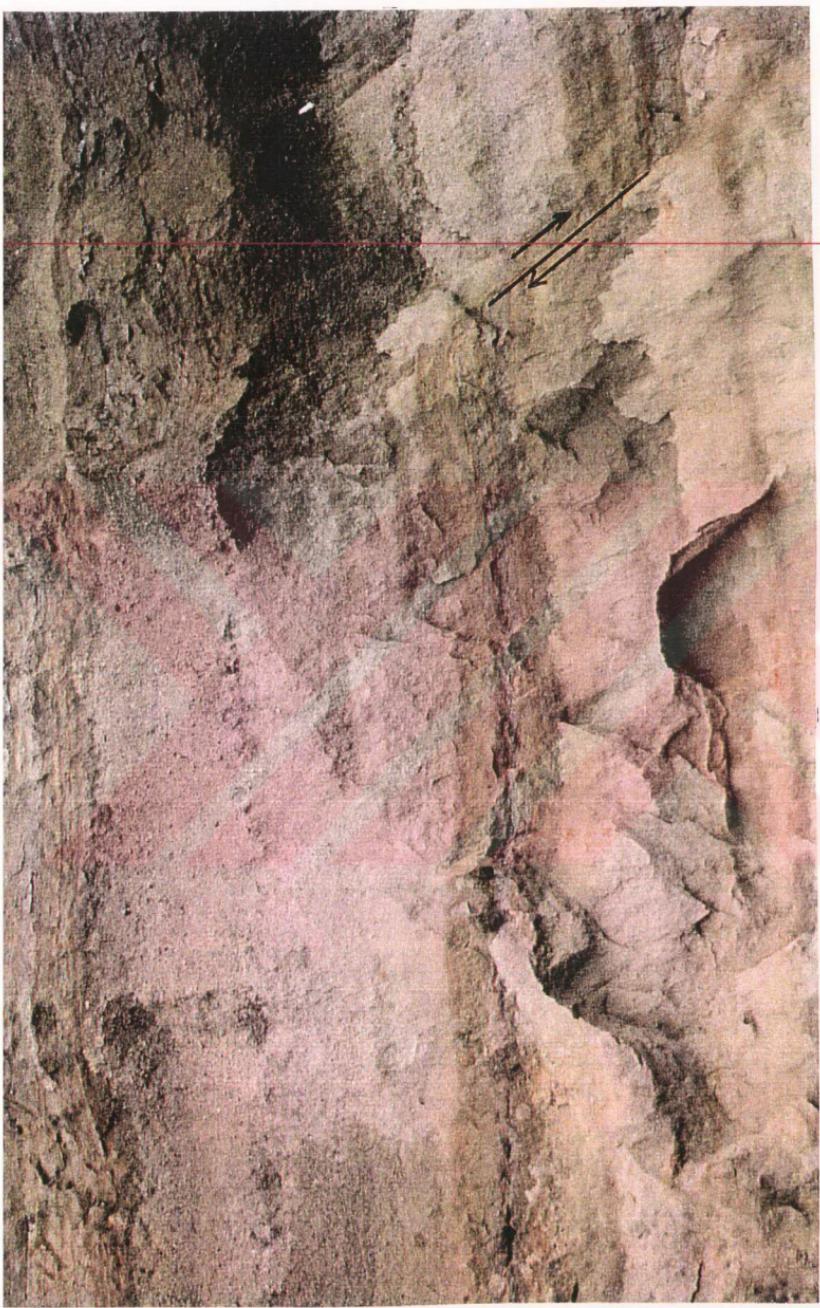
Çalışma alanı, İzmit Körfezinin kuzeyinde yer alan Kocaeli Yarımadasındadır. Körfezin kuzeyinde Kocaeli, güneyinde Kuzey Anadolu Fayı ile sınırlanan Armutlu Yarımadası'nın oluşturduğu iki horst arasında kalan bir graben alanının Pliyosen'den Kuvaterner ortalarına kadar devam eden Akdeniz Transgresyonları ile dolması sonucunda oluşmuş son derece genç, kökeni tektonik bir oluşumdur.

Kocaeli Yarımadası, Paleozoyik'ten Kuvaterner'e kadar değişik zaman periyodlarında meydana gelen jeolojik evrimin izlerini taşıyan çökel toplulukları ile yüzeylenir. Paleozoyik yaşlı kayalar genelde pasif kıta kenarının çökel istifleri şeklinde gerçekleşmiştir. Bölgede Triyas dönemini kırmızı renkli, karasal kökenli kırıntılı tortullar temsil eder.

Kretase başlarında güçlü denizel transgresyonlar ile başlayan jeolojik olaylar genelde sığ denizel ortamların (alglı kçt,kumlu plaj çökelleri, kıyı resifleri) gelişmesine neden olmuştur.

Oligosen ve sonrası bölgede yükselmeler sonucunda Kocaeli Yarımadası Alpin Dağ kuşakları içinde yerini almıştır.

İzmit Körfezi, İstanbul Boğazı ile Karadeniz'e, Çanakkale Boğazı ile Ege Denizi ve Akdeniz'e bağlanan bir iç deniz özelliğindeki Marmara denizi'nin doğusunda olup, Marmara Denizi ve İzmit Körfezi'nin oluşumuna neden olan fayların etkili olduğu bir bölgelerdir.

Şekil 2.2. Çalışma sahasında Şirintepe formasyonu içinde mikro ölçükle bir fay örneği (bakış yönü kuzeydoğu).

İzmit Körfezi'nde Sapanca Gölüne uzanan alanda, Erken-Orta pley stosende gölsel ve nehirsel ortama ait kıritılı çökeller oluşmuştur. Geç Pleyistosen de ise buraları Akdeniz'in ilk suları istila etmiş ve bugünkü Marmara Denizi ve İzmit Körfezi dibinde yer alan denizel kıritılı çökeller meydana gelmiştir. Geç Pleyistosen-Holosen ile günümüzde devam eden çökelme bu dönemlerde aktif olan faylanma ile yaşştırır (Bargu, Yüksel 1993).

İzmit Körfezi'nin kuzeyinin temelini Paleozoyik (Silüriyen ve Devoniyen) yaşılı kıritılı tortul kayaçlar oluşturmaktadır. Bu temelin üzerinde açısal uyumsuzlukla Triyas ve Kretase yaşılı kıritılı ve karbonatlı tortullar bulunmaktadır. Jura'ya ait herhangi bir tortul birim saptanamamıştır. Üst Kretase, Paleosen yaşılı tortullarla dereceli geçişli olup, üzerinde açısal uyumsuzlukla Eosen yaşılı kıritılı tortullar oturmaktadır. Oligosen ve Miyosen'e de ait herhangi bir tortul birim bulunmamaktadır. Pliyosen, Tersiyer ve daha eski kayaların üzerinde açısal uyumsuz olarak yer almaktadır. Kuvaterner çökelleri ise daha çok Geç Pleyistosen'e ait olup, denizel ve lagünler özellikteki çakıl, kum ve marnlar ile Holosen'e ait alüvyon ve yelpaze oluşuklarından meydana gelmiştir.

2.3. Tektonik

İzmit Körfezi Kuzey Anadolu Fay Zonu'nun kuzey kolu üzerinde bulunmaktadır. Körfez doğrultu atımlı sağ yönlü Kuzey Anadolu Fay Zonu'nu iki yan faylarla sınırlanmış doğu-batı yönlü uzanan dar uzun çukurluklar oluşturan grabenlerden oluşmuştur.

Grabenlerin en doğuda olanı Körfezin doğu ucundaki alüvyon çökellerinden başlayarak Derince'nin batısına dek devam etmektedir. Grabenler, kuzey ve güney kanatları normal faylarla sınırlanan çek-ayır havzaları niteligidedir. Normal faylardan bazıları deniz tabanına ulaşan aktif faylardır, diğerleri ise genç çökelleri etkilememiştirlerdir. Tektonik hareketler Körfez çökellerinde yersel uyumsuzlukların oluşumunda etkili olmuştur.

Bölgede morfoloji , Kuzey Anadolu Fay Zonunun kontrolünde gelişmiştir. Fay hareketi ve tali kolların etkisi güney blokta daha belirgindir. Bazı kesimlerde drenaj ağınızı kontrol eden bu süreksizlikler yamaç eğimini de denetlemektedirler. Buna bağlı olarak güney yükselenin havzaya bakan kuzey yamacı daha diktir. Fay zonunun aktivitesinin denetiminde bu yamaçtan İzmit Havza'sına Pleistosen'den günümüze yoğun bir moloz ve diğer kıritılı taşımımı vardır. Aynı dönemde paleotopoğrafyanın denetiminde Havza'nın ova kesiminde ve kuzey yamaç eteğinin doğu kesiminde benzer kıritılı birikimi izlenir. Ancak bu kıritılılar, taşınım uzaklığı ve enerjisine bağlı olarak çoklukla kil ve silt boyutundadır.

İzmit havzasının ova kesimi 0-30 m. arasında yükseltiye sahip doğu-batı uzanımlı dar bir düzültür. Kuzey Anadolu Fay Zonu çöküntü alanında kuzey ve güney yükselenimden taşınan kıritılı birikimden oluşmuş alüvyal bir ovadır. Temeldeki kayaların, ova uzun ekseninin güneyinde Armutlu Yarımadası birimlerinden, kuzeyinde ise Kocaeli Yarımadası olduğu tahmin edilmektedir. Havzada tenel birimlere ulaşan sondaj yoktur. Ancak temel üzerindeki alüvyal istifin kalınlığının 200-300 m. dolayında olduğu düşünülmektedir. Alüvyal istif Kuzey Anadolu Fayının düşey atımıyla yer yer derinleşen bataklık veya kapalı su ortamına taşınan kıritılılardan oluşmuştur. Bu çökelme koşulları alüvyal istifin yanal ve düşey litolojik değişimini kontrol etmektedir.

2.3.1. Kuzey Anadolu Fay Zonu (KAFZ)

Kuzey Anadolu Fayı (KAF), doğuda Bingöl ilimizin sınırları içinde Karlıova çöküntüsünün kuzeyinde başlayıp, Ege Denizi'nin kuzeyine kadar uzanır. Yaklaşık 1500 km uzunlığında genç (yaklaşık 11-5 milyon yıl önce) KAF, oluşturduğu dar ve uzun yer şekilleriyle topoğrafya da belirgin ve sık aralıklarla pek çok insanın hayatına mal olan depremlerinden de gördüğümüz gibi, hala faal, sağ yanal doğrultu atımlı bir faydır. Anadolu ve Avrasya levhaları arasında gözlenen hareketin büyük bir kısmı , KAF boyunca batıya doğru iletilemektedir. 31° Doğu boylamının batısında, KAF'ın çizgisellliğini, birbirine paralel doğrultuda sıralanan bir fay sistemine bırakmaktadır. Bu sağ yönlü kırık zonları, Marmara denizi ve çevresinde gözlener sismik aktivitenin

kaynağını oluşturmaktadır. Bölgede gözlenen deformasyonlar (depremler), bu kırık zonları boyunca oluşmaktadır.

Marmara Denizi; Ege Denizi ve Karadeniz'i birleştiren 275 km uzunluğunda 80 km genişliğinde güney kısımları daha sıç, fakat yer yer derinlikleri 1250 metre'ye kadar ulaşan derin çukurlukları içeren denizel bir çökelme ortamıdır. KAF'in en batı ucunda bulunan bu çökelme ortamında, bu önemli kırık zonu karakterini değiştirerek, çizgiselliği birbirine paralel olarak gelişmiş bir takım fay zonlarına bıktığı ve deformasyonun oldukça geniş bir alanda (yaklaşık 120 km) etkinliğini sürdürdüğü gözlenmektedir. Arap Platformunun Anadolu Levhasını itmesi ve Anadolu Levhasının batıya doğru kaçış hareketi ile KAF Marmara Denizi ve çevresindeki fay sistemlerinin yardımıyla Kuzey Ege Bölgesi'nde de etkinliğini sürdürmektedir.

Marmara Denizi içerisinde KAF'in davranışı ve geometrisi karasal ölçüde gözleendiği gibi açık değildir. Bir başka değişle, Anadolu Levhasının batıya doğru hareketi Marmara Denizi içerisindeki bir takım kırık sistemleri boyunca olukça karmaşık bir mekanizma ile Kuzey Ege'ye iletilmektedir. Son yıllarda elde edilen jeolojik ve jeofiziksel bulgularınlığında, Marmara Denizi ve çevresinde tahmin edilenden fazla kırık zonlarının varlığı gözlenmiştir.

Marmara Denizi ve çevresini etkileyen kırık zonları ve ilgili cephelere ait fay düzlemleri incelenip çözümlendiğinde, Marmara Bölgesi'nin ne kadar büyük bir deprem riski ile iç içe yaşadığını görmek mümkündür. 17 Ağustos 1999 tarihinde oluşan deprem, deprem tehlikesinin varlığının en önemli örneklerinden biri olarak tarihe geçmiştir.

2.4. İncelenen Alanın Jeolojisi

Çalışma sahasında, Mesozoyik, Tersiyer ve Kuvaterner yaşı kayaçlar bulunur. Bu kayaçlar yaşıdan gence doğru, Triyas yaşı "taban konglomerası ve kumtaşı", Neojen yaşı "kil, silt, kum, çakıl" dan oluşan bir örtü ile en üstte Kuvaterner yaşı "alüvyon" olarak sıralanır.

Kuvaterner çalışma alanının güneyinin tümüyle ve kuzeyden başlayıp güneydoğu da denize kavuşan Çınarlıdere sahasının iki yanında yüzeylemektedir. Altıvyon içinde yer yer Neojen birimlere rastlanır. Neojen birimler alanın kuzey batı ve kuzeydoğusunda yüzeylemiştir. Triyas yaşı birimler alanın sadece kuzeydoğusunda bulunmaktadırlar (Karademir 1963).

İncelenen sahada ana kayanın oldukça derinde olduğu, Kuvaterner ve Neojen birimlerin tahmini kalınlıklarından anlaşılmaktadır (Çongar 1963). Zemin profilini kumlu, çakılı killer ile killi kumların teşkil etmesi nedeniyle zemi yüzünde deprem özelliklerinde bir büyümeye olacağı düşünülebilir.

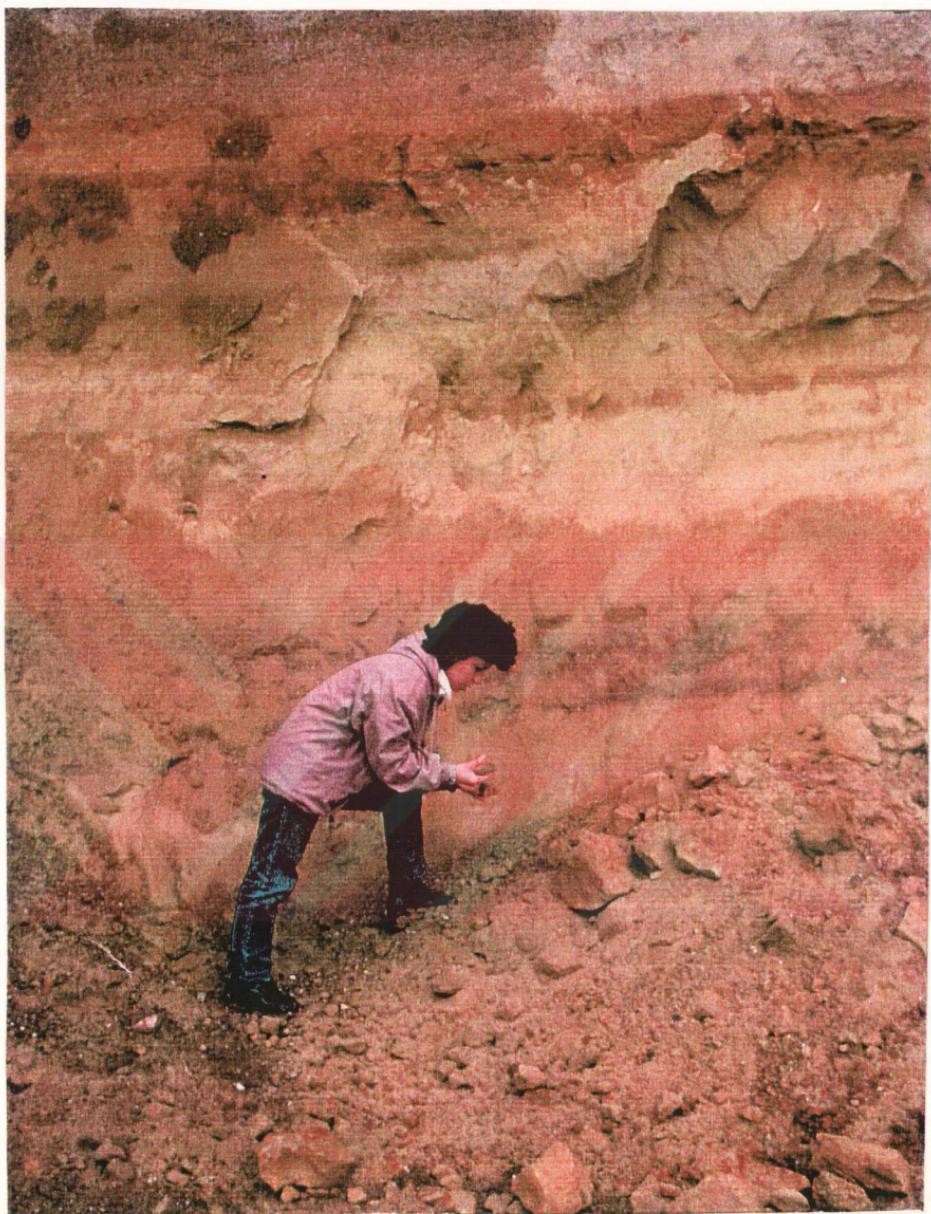
2.4.1. İzmit formasyonu (T_i)

İzmit Formasyonu olarak adlandırılan Triyas taban konglomerası ve kumtaşı, sahanın kuzeyinde taban konglomerası şeklinde başlamakta ve kuzeydoğu ya doğru daneleri küçülerek kum taşlarına geçmektedirler. İnceme alanının tabanını teşkil etmektedir. Kumtaşları koyu kahverengi ve yer yer mor renklidir.

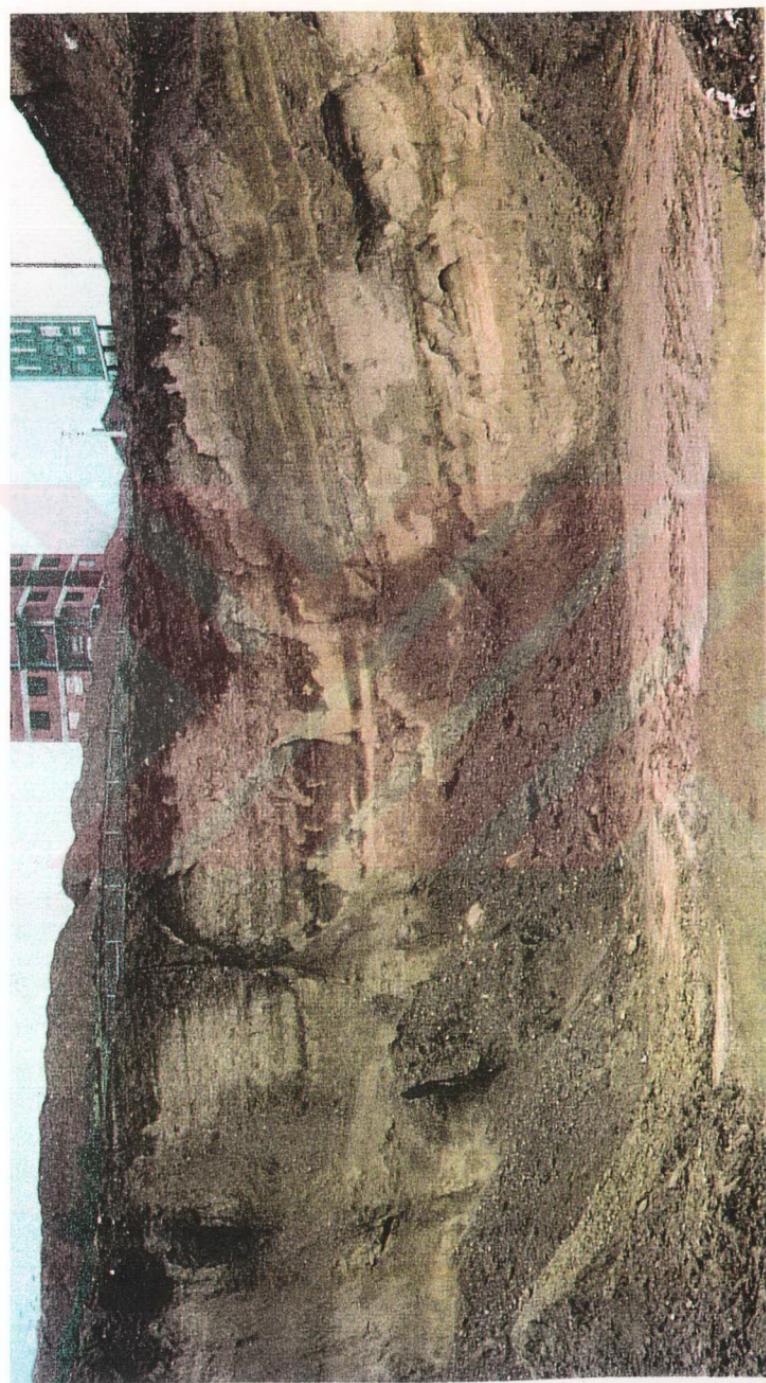
2.4.2. Şirintepe formasyonu (T_Ş)

Şirintepe Formasyonu olarak adlandırılan, Neojen yaşı birimler, inceme alanının kuzeybatı ve kuzeydoğusunda ve alüvyoner alan içinde yer yer düşük kotlu yükseltiler oluşturmaktadır. Bu birim Mesozoik yaşı birimler üzerine diskordans olarak gelmektedir.

Tutturulmamış ve kısmen az tutturulmuş kil, silt, kum, çakıl ve bazende blok boyutunda malzemeden oluşmuştur (Şekil 2.3). Katmanlanma belirgin değildir (Şekil 2.4). Genel olarak sarımtıraş-yeşil, krem, açık kahverengi ve beyaz rengi ile meydana getirdiği çok engebeli ve yuvarlanmış hatlı topografik görünüm ile uzaktan bile kolayca tanınabilmektedir. Formasyon herhangi bir fosil içermemektedir

Şekil 2.3. Çalışma sahasında Şirintepe formasyonu içindeki tutturulmuş veya az tutturulmuş (kil, silt, kum, çakıl) birimin genel görünümü (bakış yönü kuzeydoğu).

Şekil 2.4. Çalışma sahasının kuzeydoğusunda, Kinalı Sakarya Otoyolunun güneyinde bir yarmadan Şirintepe formasyonunun genel görünümü.

2.4.3. Alüvyon (Qal)

Çalışma sahasının en genç oluşu Kuvaterner yaşı alüvyondur. Altındaki birimleri diskordan olarak örtmektedir. Kuzey ve güney yükseltilerden taşına ı yamaç molozları, değişik büyüklükteki kıritılı birikimler ve derelerin taşıdığı kıritılı malzemeden oluşan bu alüvyal birim geniş bir alanda yaygın olarak bulunmaktadır. Tüm inceleme alanının önemli bir kesiminde; özellikle güneyinde ve Çınarlı Dere'nin iki yanında gözlenmektedir. Alüvyonun kalınlığının inceleme alanında 100 m.n n üstünde olduğu düşünülmektedir. Klor Alkali Sanayi A.Ş 'nin sondaj kuyusu logları nda 90m. ye kadar inilmiştir. Petrol Ofisi Bölge Baş Müdürlüğü'nün sondaj logları 120m. civarına kadar alüvyon olduğunu göstermektedir (Ek .C).

Orta - iri boylu, yassı yuvarlak şekilli çakıl elemanlar , silt ve kil bantları ve kil içerir. Bazı yerlerde ise iri bloklara rastlanmaktadır.

Inceleme alanının stratigrafik kesiti Şekil 2.5 'de, jeoloji haritası ise Ek.D'de sunulmuştur.

Mesozoyik	Senozonik		Üstsistem		
Triyas	Tersiyer	Kuvaterner	Sistem	Astsistem	
Alt Triyasya	Neojen	Holosen	>100 m	Kalınlık	
				Rumuz	
		Qal		Litoloji	
	T ₃				
	T ₂				
	T ₁				
					Açıklamalar
					Killi, siltli, ince-orta kabuklu genç deniz çökelleri
					Kumlu kil
					Killi kum
					Killi çakıl
					Çakılık kil
					Kumlu silt
					Taban konglomerası Kumtaşı

Şekil 2.5. İncelenen alanın stratigrafik zemin lityifi.

BÖLÜM 3. HİDROJEOLOJİ

3.1. İklim ve Yağış Parametreleri

Çalışma sahası, Marmara Bölgesi ikliminin tesiri altındadır. Yazları sıcak ve az kurak, kışları ılık ve bol yağışlıdır. Bazı yıllarda İlkbahar yağışlarının yıllık yağış oranı, sonbahardaki yağışlardan daha yüksektir.

Ortalama yıllık sıcaklık 15°C dir. Ocak ayında sıcaklık ortalaması 6°C dir. Temmuz ayının ortalaması ise 25°C dir (Tablo B.8-27)

İnceleme ve dolayının meteorolojik özellikleri aylık değişimler bazında yıllık olarak incelenmiş ve bölgesel yıllık (11 yıllık) meteorolojik su bilançosu çıkarılmıştır (Tablo B.29,31).

3.1.1. Yağış, sıcaklık ve buharlaşma

İnceleme alanının meteorolojik özelliklerinin değerlendirilmesi için gereken veriler Kocaeli Meteoroloji İstasyonundan sağlanmıştır. Meteoroloji su bilançosu için gerekli olan bu veriler tablo haline getirilmiştir (Tablo 3.1). Tabloda yer alan simgelerin anlamları aşağıda verilmiştir.

P : Aylık ortalama yağış yüksekliği, mm

t : Günlük ortalama sıcaklık, $^{\circ}\text{C}$

n : Aylık ortalama güneşlenme süresi, saat/gün

R_H : Havanın ortalama bağıl nem değeri, boyutsuz

U₁₀ : Yüzeyden 10m. yükseklikteki rüzgarın aylık ortalama hızı, m/sn.

Tablo 3.1. Meteorolojik su bilançosu için gerekten veriler (1989-1999 yıllarına ait Meteoroloji İstasyonu verileri.

Özellikler	AYLAR											
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
P(mm)	69,3	62,1	68,3	55,9	55,7	56,9	49,3	39	48,2	107,7	93,6	102,4
t (oC)	5,9	6,2	8	13,2	17,2	21,6	23,5	23,7	19,9	16,1	11,1	8
n (saat/gün)	2,18	3,06	3,42	5,3	6,42	8,24	8,48	8,36	7,06	4,36	3,06	1,54
R _h	0,79	0,76	0,75	0,71	0,73	0,71	0,73	0,75	0,74	0,78	0,78	0,75
U _{10 (m/s)}	1,2	1,5	1,6	1,7	1,6	1,4	1,3	1,3	1,3	1,1	1,2	1,4
												1,38

Izmit Meteoroloji İstasyonunda ölçülen değerlerden yararlanarak hesaplanan bölgesel yağışın ortalama yüksekliği 808,4 mm/yıl'dır. En fazla yağış düşen ay Ekim (107,7 mm), en az yağışlı ay ise Ağustos (39 mm)'dur. Genel olarak Ocak ayında başlayan yağışlı dönem Mart ayında da devam etmekte, Nisan-Haziran aylarında yaşanan bir geçiş döneminden sonra Temmuz-Eylül ayları arasında bir kurak çönen görülmekte, Ekim-Aralık ayları arasında ise yağış tekrar büyük oranda artmaktadır. Yağışlı dönem, zeminin tamamen doygun olduğunu, geçiş dönemi zeminde kısmen su bulunduğunu ve kurak dönem ise zemin suyunun hiç bulunmadığını ifade etmektedir.

Sıcaklığın yıl içindeki aylık dağılımına bakıldığından Eylül ayından itibaren sıcaklığın azaldığı ve Şubat ayından itibaren artmaya başlayan sıcaklığın Eylül ayında da halen etkin olduğu görülür. Izmit Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen sıcaklık değerlerinin ortalamasına göre en soğuk aylar Ocak ($5,9^{\circ}\text{C}$) ve Şubat ($6,2^{\circ}\text{C}$), en sıcak aylar ise Temmuz ($23,5^{\circ}\text{C}$) ve Ağustos ($23,7^{\circ}\text{C}$)'dur. Son on yılın ortalaması $14,5^{\circ}\text{C}$ 'dir.

Bölgesel potansiyel ve gerçek buharlaşma değerlerinin hesaplanması yönelik olarak eldeki meteorolojik veriler Penman Yöntemine göre değerlendirilir iş ve zeminin her zaman suya doygun olduğu varsayımdan yola çıkarak, önce gürültük sonra da aylık potansiyel buharlaşma değerleri hesaplanmıştır (Tablo 3.2). Burası göre potansiyel buharlaşmanın Temmuz ayında en fazla, Aralık ayında ise en az olduğu görüldür. Toplam yıllık potansiyel buharlaşma yüksekliği 540,5 mm/su yıl'dır.

Potansiyel buharlaşma değerlerinin hesaplanması sonrasında yine Penman Yöntemi uygulanarak ve zeminin suya doygunluğunun aylara göre değişimini göz önünde bulundurularak bölgenin gerçek buharlaşma yükseklıklarının Temmuz ayında en yüksek (95,8 mm.su) ile Aralık ve Ocak aylarında en düşük (<7 mm.su) olduğu görülmüş, ayrıca bölgedeki toplam yıllık gerçek buharlaşma değeri 476,9 mm.su olarak hesaplanmıştır.

Tablo 3.2. İnceleme alanı ve dolayının Penman Yöntemiyle hazırlanan meteorolojik su bilançosu

Özellikler	AYLAR											Yıllık	
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Augustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	
Yağış, P	69,3	62,1	68,3	55,9	55,7	56,9	49,3	39	48,2	107,7	93,6	102,4	808,4
Pot.Buh.,E _p	4,7	11,8	25,4	48,6	71,6	94,5	103,9	89,9	52,8	25,1	7,5	4,7	540,5
P-E _p	64,6	50,3	42,9	7,3	-15,9	-37,6	-54,6	-50,9	-4,6	82,6	86,1	97,7	267,9
Rezerv Su	100	100	100	100	84,1	46,5	0	0	0	82,6	100	100	
Gerçek Buhar E-E	4,7	11,8	25,4	48,6	71,6	84,5	95,8	39	48,2	25,1	7,5	4,7	476,9
Eksiksik Su	0	0	0	0	0	8,1	50,9	4,6	0	0	0	0	63,6
Fazla Su	64,6	50,3	42,9	7,3	0	0	0	0	0	0	68,7	97,7	348,9
Akış, R	32,3	57,45	46,6	25,1	3,65	0	0	0	0	0	49,05	91,9	306,05

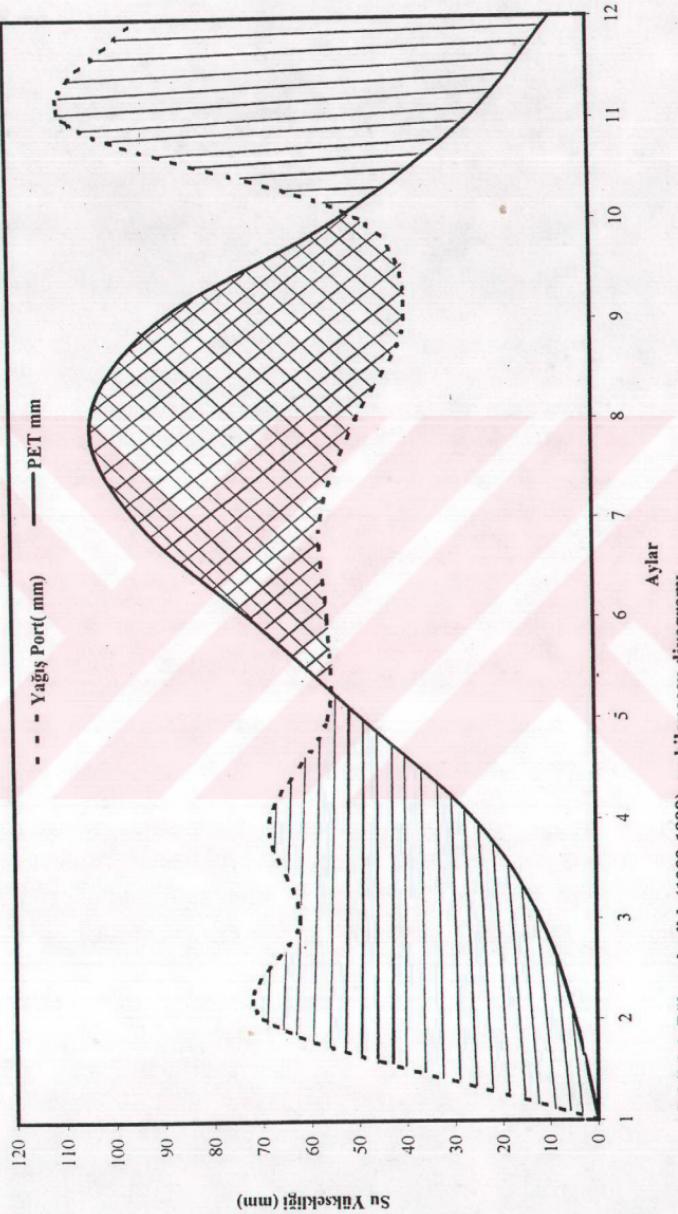
3.1.2. Meteorolojik su bilançosu

Önceki bölümde, hesaplanmış olan aylık potansiyel buharlaşma ve yağış değerlerinden hareketle Penman Yöntemi uygulanarak inceleme alanı ve dolayına ait bölgesel su bilançosu çıkartılmıştı. Tabloda yer alan bilanço elemanlarının yıl içindeki değişimini kolayca izlenebilmesi için yağış ve potansiyel buharlaşmayı gösteren bir su bilançosu diyagramı ayrıca hazırlanmıştır (Şekil 3.1).

Bilanço çizelgesine bakıldığında, bölgede potansiyel buharlaşmanın açığı bulunduğu görülür. Yağlı dönenin oluşturulan Ekim-Mayıs ayları arasında zeminin suya tamamen veya kısmen doygun olmasına bağlı olarak, potansiyel buharlaşma büyüklükleri zemin nemi ve yağışlarla karşılanabilmekte ve bu dönemde potansiyel buharlaşma, gerçek buharlaşmaya eşittir.

Kasım-Nisan ayları arasında görülen su fazlalığı, bu dönemdeki yağışın gerçek buharlaşmadan yüksek olması nedeniyle ortaya çıkmakta ve zeminin suya tamamen doygun bulunmasına bağlı olarak da ortamda akış görülmesi sonucunu getirmiştir. Su bilançosunda toplam yıllık yağışın 808,4 mm., gerçek buharlaşmanın 476,9 mm. ve akışın 306,05 mm olduğu görülmektedir. Buna göre inceleme alanında toplam yıllık yağışın 476,9 mm'si buharlaşma-terleme yolu ile atmosfere geri dönmektedir. Böylece yağışın 306,05 mm/yıl'ını oluşturan kısmın akışa geçtiği anlaşılmaktadır. Burada sözü edilen akış; yüzey, yüzeyaltı ve yer altı akışı şeklindeki toplam akıştır.

Sonuç olarak; zemin içinde rezerv suyun hiç bulunmadığı Temmuz-Eylül döneminin birinci derecede yetersiz bulunduğu, Nisan, Mayıs, Haziran ve Ekim aylarının ise ikinci derece su ihtiyacı bulunduğu ortaya çıkmaktadır.

Şekil 3.1. Bölgesel yıllık (1989-1999) su bilançosu diyagramı

3.2. Akarsu Ağı

Çalışma sahasında devamlı akan bir akarsu yoktur. İlkbahar ve kış aylarında Çınarlıdere kuzeyden güneye akarak denize ulaşmaktadır. Sahanın kuzeyinde 0,1 - 0,5 lt/sn lik kırık düzlemlerinden boşalan kaynaklar bulunmaktadır.

3.3. Sondaj Noktaları

Klor Alkali Sanayi A.Ş nin 1989 yılında açtırmış olduğu 4 adet sondaj kuyusu ile yeraltısuyunun özellikleri araştırılmıştır. 4 nolu sondaj kuyusunun denize olan uzaklığı yaklaşık 625 m., 1 nolu sondaj kuyusunun denize uzaklığı yaklaşık 275 m. ve 2 ile 3 nolu sondajın denize olan uzaklığı yaklaşık 300 m. dir. Klor Alkali Sanayi A.Ş. nin hemen sınırında bulunan Shell ve Petrol Ofisi'ne ait sondaj noktalarının tam olarak yerleri jeoloji haritası üzerinde belirtilmiştir (Ek.D.). Klor Alkali Sanayi A.Ş ne ait 2 adet ve Petrol Ofisi Baş Müdürlüğüne ait 2 adet sondaj logu Ek C. de sunulmuştur.

Çalışma sahasında alüvyonun kalınlığının 100 m. nin üzerinde olduğu sondaj loglarına göre bilinmektedir. Yeraltısu ihtiiva eden verimli formas+yon alüvyonun kum ve çakıllarıdır. DSİ araştırma kuyularına göre mevzii olarak Neojen yaşındaki kum ve çakılların su verdiği görülmektedir.

Beslenme sahası kuzeyde ve kuzeydoğu ve kuzeybatı Triyas ve Neojen formasyonlarından olup, yeraltısuunun akım yönü kuzeyden güneye doğrudur (Coruk, Özer, Mert 1997).

Çalışma sahasında yeraltısu ihtiiva eden en önemli akifer formasyon, alüvyonlardır. Bu formasyon oluştururan çakıl, kumlu çakıl, kumlu seviyeler iyi bir akiferdır.

Çakıl, kum ve kıl tabakalarının sık sık değişmesi ve araya killi seviyelerin girmiş olması , üstten beslenme imkanlarını güçleştirir. Ancak güneyden beslenme mümkün değildir. Bu kısımlarda killi ve kumlu Neojen tabakaları mevcuttur.

3.3.1. Su ve su kalitesi

Formülü H_2O , $4^{\circ}C$ deki yoğunluğu 1 gr/ml , normal basınç altında $0^{\circ}C$ de donar ve $100^{\circ}C$ de kaynar. 17.yüzyıla kadar eskilerin kabul ettiği dört elementten biri su idi (Illich 1985).

Su en bol bulunan ve çok yayılmış bir bileşiktir. Gaz, sıvı ve katı her üç halde de bulunabilir. Buz halinde arzin soğuk bölgelerinde, sıvı halde göl, nehir ve denizler halinde yaklaşık olarak bütün arz yüzeyinin dörtte üçünü kaplar. Havada daima bir miktar nem bulunduğu gibi, arzin toprak kısmı içinde de yeraltı suları bulunur.

Doğada yalnız hidrojenle oksijenin birleşmesinden oluşmuş, içine başka şey karışmamış saf su hiç bir zaman bulunmaz. Su temas ettiği hemen her şeyden az çok çözündürür. Bu şekilde, suda daima az çok çözünmüş olarak gazlar, organik ve anorganik maddeler ve organizmalar, yerine göre değişik oranlarda bulunurlar.

Sağlıklı ve temiz su, içersinde hastalık yapıcı mikroorganizmalarla, vücutta zehirli etki yapacak kimyasal maddelerin bulunmadığı ancak gerekli mineralleri de dengeli biçimde bulunduran sudur.

Su, yağış olarak yeryüzüne dönerken havada eriyik halde bulunan birtakım gazlar, inorganik maddeler ve radyoaktif elementleri içersine alır. Ayrıca toprak altına süzüldüğü sırada bazı endüstriyel atıklar, yerüstü szüntüler, lağım suları, tarım ve böcek ilaçları gibi bir takım inorganik ve organik maddelerle karışabilir. Suyun bu derece kirlenme olasılığına karşın bazı temizlenme mekanizmaları da vardır. Doğa, suyun içersindeki organik ve inorganik maddeleri fiziksel, kimyasal, biyolojik ve mekanik bir takım etkilerle yok etmeye çalışır.

Yağmur suları doğadaki belki de en saf sularıdır. Çok az yabancı maddeler ihtiya ederler. Yağmurun yere düşmesi çoğu zaman havada firtına ve şimşek çakması ile olur ki bu sırada meydana gelen elektrik su buharını etkileyerek onu kısmen elementlerine

yani hidrojenle oksijene ayırır. Havanın bileşiminde bulunan azot, bu hidrojenle birleşerek amonyak ve bunun da CO₂ ile birleşmesinden amonyumı karbonat ve yine elektriğin etkisi ile teşekkül eden nitrit ve nitrat asidinden amonyum nitrat ve nitrat yağmur sularında çözülmüş olarak bulunurlar. Bundan başka, yağmur suları havada bulunan toz, oksijen, azot, karbondioksit ve endüstri alanlarından geçen alındıkları başka maddelerden oluşabilirler (Gündüz 1994).

Yeryüzüne düşen yağmur suyunun bir kısmı buharlaşma ile tekrar havaya döner. Bir kısmı yeryüzünde akarak çay, irmak ve nehir den göl ve denizlere dökülür. Bir kısmı da toprağın içlerine süzülerek (yeraltı suları) su geçirmez bir tabakaya varincaya dek yeraltından gider ve buradan kaynak, kuyu veya sondaj kuyusu suyu halinde yeryüzü ile yine temas içine girer.

3.3.2 Yeraltısuları

Yeryüzünün su kaynakları meteorolojik, yeraltı ve yerüstü su kaynakları olmak üzere üç gruba ayrılmaktadır. Doğada sürekli bir su döngüsü vardır. Su buharlaşır, bulut olarak gökyüzüne çıktıktan sonra yağmur ve diğer yağış biçimleri halinde yeryüzüne geri döner. Yağış sularının % 35-40'ı yüzeyel su olarak akar. Toprak altına sızan ve geçirgen olmayan tabakalara ulaşan su, yeraltı sularını oluştururken, yüzeyde akan sular yüzeyel sulara karışır. Yeraltısuları kaynak sularını oluşturur. Bu sulara kuyu ve artezyenlerle ulaşılabilir.

Yeryüzü ve yeraltısularının bileşimi mevsime, geçitleri arazi veya katmanların bileşimine, ısısına, bileşimlerindeki asidlerin ve bunlardan özellikle fazla miktarda bulunabilen CO₂ miktarına göre değişir. Genel olarak çözülmüş halde Ca, Mg, Na, K, Fe, Mn ve Al karbonat, bikarbonat, sulfat, klorür bileşiklerini ve süspansiyon halde silisyum, demir ve alimünyumoksit ve hidroksidlerini ihtiva ederler (Şahinci 1991). Ve geçitleri katmanların cins ve kalınlığına göre çözünen maddelerden gittikçe zenginleşirlerse de, toprak bir dereceye kadar filtre vazifesini gördüğünden suyun süspansiyon halindeki organik maddelerini ve mikroplarını tuttuğu gibi, toprağın derinliklerinde bulunan bakterilerin faaliyeti sonucu suyun çözelti halinde bulunan bir

kısım organik ve anorganik maddeleri ayırsız ve bu şekilde hem süspansiyon ve hem de çözelti halindeki maddelerden gittikçe temizlenir. Onun için kaynak suları hemen hemen mikropsuz, temiz sulardır.

Yeryüzündeki 1 m^2 alana düşen suyun kg. cinsinden ifadesi yağış anlatır. Yağış sularının ise buharlaşmadan ve sızmadan arta kalan kısmı akışdır ve akarsuları oluşturur. Akarsular ayrıca yeraltı suları tarafından da beslenebilir ya da tam tersine, jeolojik ve iklimsel koşullara bağlı olarak yeraltı beslerler. Akışı etkileyen başlıca faktörler, zeminin cinsi, yapısı, bitki örtüsü ve drenaj sistemidir.

Yeraltına sızan sular, hidrojeolojinin esas konusu olan yeraltı sularını oluşturur. Sızmaya etki eden faktörler; zeminin yapısı, dokusu, permeabilitesi, yağış miktarı (genelde $1/3$ ü sizar), zeminin kimyasal bileşimi (tuzlu, jipsli, kırçılı vb. zeminlerde sızma daha kolay olur), bitki örtüsü (sık olan yerlerde sızma miktarı artar) ve morfoloji (eğimin az olduğu yerlerde sızma miktarı artar)dir (Beyazıt 1991).

İklimsel koşulların ortaya koydukları farklı kuraklık dereceleri ile orantılı olarak konsantrasyon değişimi gösteren yeraltı sularının, iklime bağlı bir zonlaşmaya uğradıkları söylenebilir. Yeraltı sularının bileşimini etkileyen iklimsel faktörler; yağış, buharlaşma ve sıcaklık faktörleridir. Yağış faktörü, özellikle NaCl ve CaSO_4 gibi kolay eriyen tuzları yeraltı akımına aktarır. Buharlaşma ile yeraltı suları bir konsantrasyona uğrar ve bunun derecesine göre kimyasal bileşiminde farklılıklar gösterir. Örneğin, sığdaki suların klor, sülfat ve kuru damitim kalıntıları buharlaşma yoluyla artar. Sıcaklık faktörü, yeraltı suları üzerinde, buharlaşma yoluyla endirekt olarak rol oynadığı gibi silikatların ve ve diğer bazı formasyonların kimyasal çözümlerini de kolaylaştırır. Diğer taraftan, sıcaklığın nemli bir ortamda mikroorganizmaların etkinliklerini ve topraktaki organik maddelerin oksidasyonunu kolaylaştırır.

Sularda sıcaklığın artışı özellikle CaCO_3 'nın eriyebilme özelliğini azaltır ve çökmesine sebebiyet verir. CaSO_4 'nın ise eriyebilme özelliği sıcaklık ile artar. Sulardaki katyonların başka sudaki katyonlarla kısmen veya tamamen yer değiştirme olayına baz değişimi denir. Baz değişimine etki eden faktörler şunlardır;

- Bir su değişebilir iyonlarla ne derece yüklü ise baz değişimi de o derece yüksek olur.
- Suyun genel konsantrasyonu (yeraltısuyunun bileşiminin statik durumdan uzaklaşım, onun kısmen veya tamamen değişmesi olayı) zayıf ve süresi uzunsa baz değişimi değeri de o derece fazla olur.
- İyon oranları, belli bir su ile denge halinde bulunan bir permütol t'in (iyon değişimi sağlayan ortam) iyon oranları bellidir.
- Eğer bir permütolit, iyon oranları bilinen başka bir su ile temas ederse bir denge oluşur ve yeni su, eski suyun iyon oranlarına yaklaşmaya çalışır.

Kıyı bölgelerindeki akiferler kıyı hattı boyunca, bu hattın kara veya deniz tarafında deniz suyu ile temas halinde bulundukları takdirde, bu akiferler içindeki tatlı yer altısu deniz içersine akar. Böyle alanlarda yeraltısuyundan pompajla yüksek ölçüde ve devamlı olarak su çekildikçe, yeraltısuyunun denize doğru hareketi azalır veya bunun aksine denizsuyu akifer içersine doğru ilerler. Deniz suyunun ilerlemesi (denizsuyu intrüzyonu) kuyuların bulunduğu alana kadar devamlı etiği hallerde kuyulardan pompaj esnasında tuzlu su gelmeye başlar ve bu kuyular kullanılamaz hale gelirler. Intrüzyonun önlenmesi için, pompaj miktarının azaltılması, yeraltısuyunun doğrudan beslenmesi, kıyı civarında pompaj teknesinin oluşturulması gibi bir takım işlemler yapılabilir.

3.3.3. Suların niteliğini belirleyen etmenler

Suların niteliğini çözümüş, katı asıltı veya kolloidal olarak içerdikleri maddelerin türü ve miktarları belirler. Suların niteliğini belirlemede kullanılan etmenler şöyle sıralanabilir:

- Bulanıklık
- Alkalite
- Asitlik
- Toplam çözünmüş katı madde
- Sıcaklık, çözünmüş oksijen, silis

- Sertlik
- pH
- İletkenlik

Bu çalışmada; sertlik, iletkenlik ve pH parametreleri, sondaj kuyularından çekilen suyun niteliklerini belirlemek amacıyla kullanılmıştır.

3.3.3.1 Bulanıklık

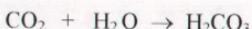
Suyun içерdiği çözünmemiş organik ve anorganik katı asıltılar suya bulanıklık verir ve çökeltme işlemleri ile giderilir.

3.3.3.2. Alkalite

Suyun içeriği hidroksit, karbonat ve bikarbonat suyun alkalisitesini (bazlığını) oluşturur. Alkalite, P (fenol ftalein) ve M (metil oranj) alkaliteleri ile belirlenir. P ve M değerlerinden çıkışarak suyun içeriği hidroksit, karbonat ve bikarbonat iyonlarının miktarları (ppm CaCO₃ olarak) bulunur (Erdik, Sarıkaya 1986).

3.3.3.3. Asitlik

Suya doğal asitlik nitelğini çözünmüş asitler ve karbondioksit verir. Özellikle karbondioksitin verdiği asidik nitelik önemlidir. Karbondioksitin bu özelliğine neden, suda çözündüğünde karbonik asit oluşturmasıdır.

Ham ve yumuşak suda çözünmuş karbondioksitin etkisi (yani suyun korozif mi yoksa taş yapıcı mı olduğu) bağlı karbondioksit oranına göre belirlenir. Saf sularda çözünmiş karbondioksit ise, suyun pH'sını hızla düşürdüğünden korozif etki gösterir.

Çözünmüş karbondioksit, mekanik olarak gaz alicılarda veya kimyasal olarak kimyasal tutucularla nötralize olarak giderilir.

3.3.3.4. Toplam çözünmüş katı madde

Suda çözünmüş tüm katı maddeleri belirler. Bu değerle, suyun iletkenliği arasında bir orantı vardır. Bunun yanısıra suyun niteliğini belirleyen diğer verilerle birlikte suyun bileşimi ve nitelğini belirlediği için önemlidir.

3.3.3.5. Sıcaklık, çözünmüş oksijen, silis

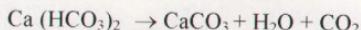
Sıcaklık tüm etmenlerin belirlenmesinde önemlidir. Suların nitelikleri belirlenirken ya sıcaklıklar da verilir veya belirli bir karşılaştırma sıcaklığına dönüştürülerek verilir. Çözünmüş oksijen korozyon açısından önemlidir. Silis, su-buhar çevrimlerinde en önemli taş yapıcı, birikinti oluşturucu maddelerden biridir. Sularda çözünmüş ve kolloidal olarak bulunur. Oluşturduğu sert birikintilerin temizlenmesinin zorluğu yanında ısı aktarım katsayısının düşük olması, uçucu bileşikler vererek buhar fazına geçmesi ve türbün kanatlarında sert birikintiler oluşturması nedeniyle silisyumun denetimi çok önemlidir (Çatalbaş 1983).

3.3.3.6. Sertlik

Suyun içinde çözünmüş halde bulunan kalsiyum ve magnezyum tuzları suyun sertliğinin ifade eder. Suların içerdiği sertlik veren maddelerin uzaklaştırılması işlemine suyun yumuşatılması işlemi denir. Sertlik sınıflandırması metal iyonları ve asit köklerine göre yapılır. Metal iyonlarına göre sertlik Ca ve Mg iyonlarına göre yapılır. Asit köklerine göre sertlik karbonat ve karbonat olmayan gruppala göre yapılır. İkiye ayrılır.

Geçici sertlik: Isıtıldığı zaman değişikliğe uğrayan tuzlardır. Suyun içerdiği kalsiyum ve magnezyum tuzlarının (bikarbonat tuzları) miktarını belirler. Su ısıtıldığı zaman geçici sertlik veren maddelerden karbondioksit ayrılır. Kalsiyum karbonat,

magnezyum hidroksit çökerek ayrılır. Çözünürlükleri sıcaklıkla ters orantılıdır. Isıtlarak giderilebilen sertliğe geçici sertlik denir.

Kalıcı sertlik: Magnezyum sülfat, kalsiyum sülfat, klorür ve nitrat tuzlarından oluşan sertlige kalıcı sertlik denir. Bu tuzların sudaki çözünürlükleri sıcaklığın artması ile azalır. Bu tuzlar su borularının kenarlarına çökerler ve kalıcı sertlik meydana getirirler.

Suyun toplam sertliği denildiği zaman ;

Su Sertliği = Kalıcı Sertlik + Geçici Sertlik (bikarbonat sertliği) anlaşıılır. Çeşitli sertlik dereceleri vardır, bunların en çok kullanılanları;

$$\text{Alman Sertliği (1 AS}^{\circ}\text{)} = 10 \text{ mg CaO/1 lt su}$$

$$\text{Fransız Sertliği (1 FS}^{\circ}\text{)} = 10 \text{ mg CaCO}_3/1 \text{ lt su}$$

$$\text{İngiliz Sertliği (1 IS}^{\circ}\text{)} = 10 \text{ mg CaCO}_3 / 0,7 \text{ lt su}$$

Parts Per million (1 ppm) = 1 mg tuz / 1 lt su   dur. Sertlik derecelerinin birbirine dönüştürülmesi stokiométrik olarak yapılır .

$$1 \text{ AS}^{\circ} = 1,78 \text{ FS}^{\circ}$$

$$1 \text{ IS}^{\circ} = 1,43 \text{ FS}^{\circ}$$

Çalışmada deneylerin yapıldığı suya ait sertlik derecesi Fransız Sertliği skaliasına göre değerlendirilmektedir. Suyun Fransız Sertliğine göre değerlendirilmesi şu şekilde yapılmaktadır;

0-7,2 FS° çok yumuşak

7,2 -14,5 FS° yumuşak

14,5 -21,5 FS° biraz sert

21,5-32,5 FS° oldukça sert

32,5 -54 FS° sert

> 54 FS° çok sert olarak değerlendirilir.

Ayrıca sertliği yapan baza göre kireç ve magnezyum sertliği diye de ayırım yapılır. Bu tespit, hazırlama için gerekli kimyevi maddelerin bulunması için zorunludur. Şu halde, aynı zamanda, kireç sertliği (CaH) + magnezyum sertliği (MgH) = toplam sertlik (GH) dir (Steinmüller 1986).

3.3.3.7 pH

pH, suyun hidrojen iyonu (H^+) konsantrasyonunun bir ölçüsüdür. Hidrojen iyonunun çokluğu suyu asidik, azlığıysa bazik yapar. Bazik suda hidroksil iyonu (OH^-), hidrojen iyonundan fazladır. Suda çözündüklerinde H^+ iyonu verebilen bileşiklere asit, OH^- iyonu verebilen bileşiklere baz denir. Daha geniş yapılan asit-baz tanımında, kimyasal tepkimelerde H^+ iyonu veren maddelere asit, H^+ iyonu alan maddelere de baz denir. Nötral suda $[\text{H}^+] = [\text{OH}^-]$ dir. Böyle bir su ne asit ne bazik özellik gösterir. Bu iyonların konsantrasyonları litrede mol olarak verilir ve çarpımları sabittir.

$$[\text{H}^+] [\text{OH}^-] = \text{Kw} = 10^{-14}$$

Kw ye suyun iyon konsantrasyonları çarpımı denir. Bir suyun H^+ iyonu konsantrasyonu 10^{-4} ise, OH^- konsantrasyonu 10^{-10} dur.

Bir suyun hidrojen iyonu konsantrasyonu, su için son derece de önemlidir. Bunu ölçmek için çok iyi elektronik cihazlar geliştirilmiştir. Çoğu zaman hidrojen iyonu konsantrasyonu litrede mol olarak değil pH ölçüğine göre verilir. Örneğin nötral bir çözeltilinin pH'ı 7 dir. Suyun pH'ı korozyon bakımından son derece önemlidir. Maden drenajlarında genellikle sülfirik asit bulunur.

Suyun niteliğini belirleyen en önemli etmenlerden biridir. Doğal suların pH'ını genel olarak çözünmüş olarak bulunan karbonat, bikarbonat ve karbondioksit belirler. Genellikle, yeraltı sularının pH'ı 4 ile 9 arasında değişir. pH 8,5'in üzerindeki sularda sodyum karbonat-bikarbonat sık izlenir. pH 4'ün altındaki sularda serbest asit bulunur. Sülfürlerin oksidlenmesi ile meydana gelen asitlerin, organik asitlerin,

volkanlardan gaz halinde çıkan H_2S , HCl ve diğer asidlerin yeraltı sularına karışması, ortamın pH'ını düşürür. Genellikle, kilce zengin oluşumlardan gelen sular, kireçtaşlarından gelenlere oranla daha asittir. Yeraltı sularının pH'sı çoğunlukla $CO_2 - (CO_3 + HCO_3)$ dengesinin etkisindedir. CO_2 gazının suda çözünme miktarı, basınç ve sıcaklığa bağlıdır (Şahinci 1991). Bu nedenle kuyularda yapılan pompa ile veya yüzeye erişen kaynak sularında pH değişebileceğinden, akiferin gerçek pH'ı ile yüzeye erişen suyun pH'sı farklı olabilir. pH ölçümlerinin arazide yapılması daha uygundur.

3.3.3.8 İletkenlik

Suyun iyonlaşmış halde çözünmüş madde miktarını belirler. Sivilarda elektrik iyonlarının göçüyle ilettilir. Su saflaşıkça iletkenliği azalır. Ancak mutlak saf su bile az da olsa iyonize olduğundan $0,036 \mu S / cm$ veya $\mu mho / cm$ gibi bir iletkenlik gösterir ve iletkenliği sıfır olmaz. Korozyon açısından iyi bir veri olup katma suyunun kullanılacağı sistemin niteliğine uygun düzeyde düşük olmalıdır. Birimi, direnç biriminin tersi olup $\mu mho / cm$ veya $\mu S / cm$ dir (mho 'nun tersi S ise siemens dir).

Sodyum yüzdesi ve özgül elektriksel iletkenlik suları sınıflandırmada kullanılan en eski ölçütlerdir. Aşağıda SCOFIELD tarafından yapılmış suların özgül elektriksel iletkenlik (EC) ve sodyum yüzdesine (%Na) göre sınıflandırması görülmektedir.

EC (25 °C de Ms/cm)	% Na	Sınıf
250 de az	20 den az	1. Çok iyi
250-750	20 – 40	2. İyi
750-2000	40 – 60	3. Kullanılabilir
2000-3000	60 – 70	4. Şüpheli
3000 den fazla	80 den fazla	5. Kullanılmaz

Klor Alkali Sanayi A.Ş'nin 4 adet sondaj kuyusu ile yapılan su tahlilleri sonrasında iletkenlik verilerinin en yüksek değerinin 1100-1200 Ms/cm. olduğu gözlenmiştir. Yukarıdaki sınıflamaya göre tahlilleri yapılan yeraltısu “kullanılabilir” sınıfına girmektedir.

3.3.4. Sondaj kuyularına ait suyun deney verileri.

Çalışmanın temelini oluşturan tüm laboratuvar çalışmalarına ait rakamsal veriler Ek.A bölümünde tablolar halinde, rakamsal verilerin grafiklere dönüştürülmüş hali Ek.B bölümünde şekiller halinde verilmiştir. Değerlendirmenin detayları aşağıda sunulmaktadır.

Laboratuvar çalışmalarının başlangıç tarihi olan 09 Ekim 1998 tarihinde Klor Alkali Sanayi A.Ş 'ye ait 4 adet sondaj kuyusu suyunun iletkenlik ölçümleri yapılmış, iletkenlik verilerinin yağış ve sıcaklık ile olan ilişkisi değerlendirilmiştir.

Ekim 1998 iletkenlik verilerinin, yağış ve sıcaklık ile ilişkisini **Şekil B.3.** göstermektedir. Yağışın olduğu günler ve olmadığı günlerde iletkenlik değerlerinde pek bir değişim gözlenmemiştir.

Kasım-Aralık 1998 iletkenlik verilerinin, yağış ve sıcaklık ile ilişkisini **Şekil B.6.** göstermektedir . Yağış ve sıcaklık parametresinin iletkenlik üzerindeki etkisi 2 ay içinde 3 veri alınması nedeniyle bir sonuca varılmasını engellemiştir.

1998 yılına ait iletkenlik verilerinin yağış ve sıcaklık ile olan ilişkisini **Şekil B.7.** göstermektedir. Ekim, kasım, aralık aylarında alınan veriler, labroratuvar çalışmalarının sürekli yapılmasındaki teknik olanaksızlıklar nedeniyle iyi bir değerlendirme yapılmamasını sağlamıştır. Ona rağmen elimizdeki veriler değerlendirme içinde sıcaklığın (havanın ısısı) iletkenliklerin değişimi ile pek ilişkilendirilemeyeceği varsayılmaktadır. Yağışın ise tam olarak iletkenlik ile olan ilişkisi 1998 yılı için değerlendirilememiştir.

Laboratuvar çalışmalarının devamlılığı konusundaki teknik olağanlılıklar 1999 yılının ilk aylarında da devam ettiğinden ocak ayında 1, şubat ayında 2 ve mart ayında ise 1 deney yapılmıştır. Ancak 99 yılının şubat ayında devreye sertlik ve pH parametrelerinin tahlili dahil edilmiş ve 2 parametre iletkenlik verileri ile birlikte değerlendirilmiştir.

Ocak-Şubat-Mart 1999 aylarının iletkenlik, yağış ve sıcaklık ilişkisini **Şekil B.10.** göstermektedir. Verilerin eksikliği 3 aylık periyotta tam bir sonucun ortaya çıkmamasına neden olmuştur. Ancak 8 şubat tarihinde iletkenliğin hemen sonrası ve aynı gün 100 (1 nolu) ve 200 (2 nolu) puan düşmesi yağış ile iletkenliğin, yağışın şiddeti, miktarı ve akışa geçiği (yeraltına süzülme) ile ilgili iletkenliğin düşüş göstermesi şeklinde bir ilişkisi olabileceği düşünülmektedir. Sıcaklık (havanın ısısı) ilişkisi kurulamamıştır.

Şubat-Mart 1999 aylarının sertlik, yağış ve sıcaklık ilişkisini **Şekil B.13.** göstermektedir. Sertlik tahlillerine henüz başlanmış olması ve 2 aylık periyotta veri adedinin çok az olması bir sonuca varılamamasını sağlamıştır.

Şubat-Mart 1999 aylarının pH, yağış ve sıcaklık ilişkisini **Şekil B.16.** göstermektedir. Deney adedinin azlığı pH parametresi içinde henüz bir sonuca varılamamasını sağlamıştır.

Nisan – Mayıs 1999 aylarının iletkenlik, yağış ve sıcaklık ilişkisini **Şekil B.19.** göstermektedir. Yağışın olduğu günlere paralel anlamda iletkenlik tahlillerinin yapılmamış olması nisan ve Mayıs için yağış ile iletkenlik ilişkisinin kurulmasını engellemiştir. Ancak 1 nolu sondaj kuyusunun suları genelde 1000-1100 Ms/cm. de iken, 20 ve 26 Nisan 1999 tarihinde 1500 ve 1200 Ms/cm. iletkenlik değeri göstermiştir. 1 nolu sondaj kuyusunda 19 Nisan 99 tarihinde yapılan genel bakım ve bakım esnasında diğer sondaj kuyularından alınan tazzikli su ve suya katılan HCl iletkenliği arttırıcı bir etki göstermiştir. Bakımda 2 hafta sonra 500 ml suya 2 damla HCl katip, yeni suyun iletkenliğine bakıldığından değerinin 400-500 Ms/cm. arttığı gözlenmiştir. Asitin iletkenliği artırıcı özelliği test edilmiştir. Sıcaklığın (havanın ısısı) kurulamamıştır.

Nisan-Mayıs 1999 aylarının sertlik , yağış ve sıcaklık ilişkisini **Şekil B.22.** göstermektedir. Verilerin ve yağışın paralellik göstermemesi bir sonuca varılamamasını sağlamıştır.

Nisan-Mayıs 1999 aylarının pH , yağış ve sıcaklık ilişkisini **Şekil B.25.** göstermektedir. PH'in yağış ve sıcaklık ile olan ilişkisi verilerin eksikliği nedeniyle henüz kurulamamıştır.

Haziran 1999 ayına ait iletkenlik, yağış ve sıcaklık ilişkisini **Şekil B.28.1.** göstermektedir. Bu grafikte 6 gün üst üste süren yağmurun iletkenliği 1000 Ms/cm. civarında dolaşan 4 nolu sondaj kuyusunun iletkenliğini 700 Ms/cm. ye düşürmüştür olması dikkat çekici olarak değerlendirilmiştir. Sıcaklığın (havanın ısisı) değişiminin iletkenlik ile ilişkisi kurulamamıştır.

Temmuz 1999 ayına ait iletkenlik, yağış ve sıcaklık ilişkisini **Şekil B.28.2.** göstermektedir. 17-18-19 Temmuz tarihlerinde 3 gün üst üste yağan yağmurun 4 nolu sondaj kuyusundaki iletkenliği 100 Ms/cm düşürdüğü gözlenmiştir. Yağış 1 nolu sondaj kuyusunun iletkenliğini değiştirmemiştir. Sıcaklığın (havanın ısisı) değişiminin iletkenlik ile ilişkisi kurulamamıştır.

Ağustos 1999 ayına ait iletkenlik, yağış ve sıcaklık ilişkisini **Şekil B.28.3.** göstermektedir. Ağustos ayında sadece 2 kez veri alınmıştır . Yağışın düşük olması ve iletkenliğin 11 Ağustos tarihinde, 3 Ağustos tarihine göre yükselme göstermesi ile hava ısisinin 3 ağustostan sonra artması, bu iletkenliğin artışının, havanın ısisinin artmasına neden olduğu düşünülmektedir.. Ağustos ayında yağışın yok denecek kadar az ve hava ısisinin yüksek oluşu buharlaşmanın artmasına sebebiyet vermiştir. İletkenliğin artışı, buharlaşma nedeniyle debimin düşmesine ve yeraltı suyunun beslenmesinin azalmasına neden olduğu için, yeraltısuyunda elektriksel iletkenliğin arttığı kanısına varılmıştır.

Haziran - Temmuz - Ağustos 1999 aylarına ait iletkenlik, yağış ve sıcaklık ilişkisini **Şekil B.28.4.** göstermektedir. Bu grafikte yağış parametresi değerlendirildiğinde, yağışın özellikle birkaç gün üst üste olması durumunda molekül halde gelen H₂O nun iyonlaşmış su içinde seyreltme görevi gördüğü ve iletkenliği düşürüğu görülmüştür.

Haziran 1999 ayına ait sertlik, yağış ve sıcaklık ilişkisini **Şekil B.31.1.** göstermektedir. Bu grafikte 2 gün ve 5 gün üst üste yanınan yağmurun 4 nolu sondaj kuyusunda sertliği oldukça artturduğu ancak 1 nolu sondajda sertliği ortalama değerde bıraktığı gözlenmiştir. 4 nolu sondajın hemen yanında bir istinad duvarı oluştu ve istinad duvarının önünden yağmur suyunun birikip çabuk ve kolay akışa geçiyor oluşu 1 ve 4 nolu sondaj kuyuları arasındaki yağışa bağlı sertlik artışı farkını doğurmuş olabileceği kanısına varılmıştır. Sıcaklığın sertlik ile ilişkisi kurulamamıştır.

Temmuz 1999 ayına ait sertlik, yağış ve sıcaklık ilişkisini **Şekil B.31.2.** göstermektedir. Yağışın çok az veya hiç olmadığı günlerde yağışın ortalama değerde olduğu, yağışın olduğu günler (17-18-19 Temmuz) sonrası sertliğin ortalama değerin üzerine çıkmıştır.

Ağustos 1999 ayına ait sertlik, yağış ve sıcaklık ilişkisini **Şekil B.31.3.** göstermektedir. 11 Ağustos 1999 da sertlik birden bire çok yakın bir günde yağış olmamasına rağmen ortalamanın üzerine çıkmıştır. Nedeninin ne olduğu anlaşılamamıştır.

Haziran – Temmuz - Ağustos 1999 aylarına ait sertlik , yağış ve sıcaklık ilişkisini **Şekil B.31.4.** göstermektedir. 3 ayı birden içeren bu grafikte, yağış parametresinin veri alınan tarihlerle paralellik göstermesi ve sertlik değerlerinin yağışla birlikte artması, yağışın suların sertliğini artttırıcı bir etken olabileceği kanısını doğurmuştur. Sıcaklık parametresinin ise sertliğin değişimi ile ilişkisi kurulamamıştır.

Haziran – Temmuz - Ağustos 1999 aylarına ait pH , yağış ve sıcaklık ilişkisini **Şekil B.34.4.** göstermektedir. 3 aylık periyodda ilk göze çarpan şey yağışın çok olduğu günler sonrası pH değerinin 0,2-0,4 değerlerinde düşüş olduğu. Sıcaklık (hava ısisi) ile pH 'nın ilişkisi henüz kurulamamıştır. Kimi gün sıcaklık artışı pH değerini yükseltmiş, kimi yerde ise sıcaklık artışı pH değerini düşürmüştür. Genellikle pH olarak nötr değerlerde dolaşan sudaki bu değişim önemli oranlarda olmadığı için, suyun doğal deviniminden de kaynaklanıyor olabilir.

17 Ağustos 1999 tarihinde merkez üssü Gölcük olan 7.4 büyüklüğünde depremin gerçekleşmesinden sonra laboratuvar çalışmalarına ancak 09 Kasım 1999 tarihinde

devam edilebilmiştir. Deprem öncesi 4 sondaj kuyusundan saatte 70 ton su çekilirken, deprem sonrası 3 sondaj kuyusundan (4 nolu sondaj kuyusu arızalandığı için) saatte 70 ton su çekilmeye devam edilmiştir. Depremden bir hafta sonra su çekilmeye başlandığında suyun tam bir gün boyunca çamurlu geldiği sonraki gün ise çok berrak gelmeye başladığı gözlenmiştir. Klor Alkali Sanayi yetkilileri olayı, Körfez'in kuzeyindeki kıyı akiferlerine doğru özellikle Çınarcık'tan su kaçışı olduğu şeklinde yorumlamışlardır.

Kasım-Aralık 1999 aylarına ait iletkenlik, yağış ve artçı şok ilişkisini **Şekil B.37.** göstermektedir. 4 nolu sondaj kuyusunun deprem sonrası arızalanmasından dolayı 2 sondaj kuyusu ile ilgili karşılaştırmalı veriler 1 ve 3 nolu sondaj kuyuları arasında yapılmaya başlanmıştır. 17 Ağustos 1999 depreminden sonraki ilk deneyel çalışma 09 Kasım 1999 tarihinde yapılmıştır. 1 nolu sondajın, 11 Ağustos 1999 da 1000 Ms/cm iken 09 Kasım da 1300 Ms/cm lik değer verdiği gözlenmiştir. 3 nolu sondajın değerlerinde deprem öncesine oranla bir fark olduğu gözlenmemiştir. Artçı şok ve yağışın, iletkenlik üzerindeki etkisinin incelenmesini amaçlayan bu grafiğin veri adedinin azlığı nedeniyle çok belirgin bir sonuç vermediği sonucuna varılmıştır. Ancak 07 Kasım 99 tarihinde merkez üssü Sakarya olan 5 büyüklüğündeki artçı şokun (TabloB.32) 2 gün sonrasında 1300 Ms/cm lik bir iletkenlik veren 1 nolu sondaj, 3 gün üst üste olan depremlerden, özellikle Bolu merkezli 7.2 büyüklüğündeki depremden 3 gün sonra 1100 Ms/cm lik bir iletkenlik göstermiştir. Sonucun yorumu veri azlığı nedeniyle yapılamamıştır.

Kasım-Aralık 1999 aylarına ait sertlik, yağış ve artçı şok ilişkisini **ŞekilB.40.** göstermektedir. 17 Ağustos depreminden sonraki ilk veri günü olan 09 Kasım 99 tarihinde 1 nolu sondaj kuyusunun sertliğinin ortalama değerin üzerinde olduğu gözlenmiştir. Yağışın 6 gün önce ve çok az miktarda olması bu sertlik değişiminin yağışa bağlı olmadığını göstermiştir. 11-12 ve 13 Kasım depremlerinden 2 gün sonra alınan sertlik verilerinde sertliğin daha fazla yükselmesi ve yağışın olmaması, bu tarihlerdeki sertlik artışının yağışa bağlı olmadığını göstermiştir. Bu durum ya suyun doğal deviniminden kaynaklanıyor olabilir yada depremin oluşum ortamı ve nedenine bağlı olarak herhangi bir sebepten dolayı sertlik (geçici sertlik) artıyor olabilir. Deprem

sonrası oluşan su kaçışı ve farklı ortamlarda, farklı sulara karışması bir neden olarak düşünülebilir.

Ocak 2000 ayına ait iletkenlik, yağış ve artırıcı şok ilişkisini **Şekil B.47.** göstermektedir. 01 Aralık 1999 tarihinde 1000-1100 Ms/cm. civarında dolanan iletkenlik değerleri 04 Ocak 2000 tarihinde 1200-1400 Ms/cm. civarında değer vermiştir. Aradaki 1 aylık veri eksikliği bu artışın nedeninin açıklanmasına olanak vermemektedir. 4 Ocak 2000 tarihinden, 18 Ocak 2000 tarihine dek hemen her gün yağmur yağması iletkenliği 1100-1200 Ms/cm.ye düşürmüştür. Yağmur suyunun yer altı suyu için seyreltme görevi gördüğü ve iletkenliği azalttığı gözlenmiştir. 31 Ocak 2000 tarihine kadar iletkenlik değerleri düşüş göstermiştir. Ocak ayı içinde Kocaeli ve çevresinde etkinlik gösteren büyüklükleri 3 ve üzeri olan artırıcı şokların iletkenlik üzerindeki etkisi veri eksikliği nedeniyle henüz değerlendirilememiştir.

Ocak 2000 ayına ait sertlik, yağış ve artırıcı şok ilişkisini **Şekil B.50.** göstermektedir. Ocak ayı boyunca sertliklerin ortalamanın üzerinde seyrettiği gözlenmiştir. Bütün ay boyunca yağmur yağması, Kocaeli ve çevresinde 7 adet artırıcı şok olması ancak alınan sertlik verilerinin artırıcı şokların hemen sonrasında olmaması, sertliklerin hangi nedenle artış gösterdiği değerlendirilememiştir.

Ocak 2000 ayına ait pH, yağış ve artırıcı şok ilişkisini **Şekil B.53.** göstermektedir. 7,3 ve 7,9 arasında değişim gösteren pH'ın değişim nedeninin; doğal devinimden mi, yağışdan mı yoksa artırıcı şoklardan mı kaynaklandığı anlaşılamamıştır.

Şubat 2000 ayına ait iletkenlik, yağış ve artırıcı şok ilişkisini **Şekil B.56.** göstermektedir. 26 Ocak 2000 tarihinde 800 Ms/cm. civarında değer veren iletkenlik değerleri, 08 Şubat 2000 tarihine kadar yaklaşık aynı değerleri göstermiştir. 09 Şubat 2000 tarihinde Gölcük merkezli 4.2 büyüklüğündeki artırıcı şokta tepkisi, hemen sonrasında veri alınmadığı için gözlenmemiştir. İletkenlikler 14 Şubat daki 5 büyüklüğündeki Bolu merkezli artırıcı şokta ise hiçbir değişim göstermemiştir.

Şubat 2000 ayına ait sertlik, yağış ve artırıcı şok ilişkisini **Şekil B.59.** göstermektedir. 08 Şubat 2000 tarihinde sertlik değerleri ortalamanın üzerine çıkmıştır. Artışın nedeninin 4 gün üst üste yağan yağmurdan olabileceği düşünülmüştür. 09 Şubat 2000

tarihinde Gölcük merkezli 4.2 büyüklüğündeki artçı şoktaki tepkisi, hemen sonrasında veri alınamadığı için gözlenmemiştir. Sertlikler 14 Şubat daki 5 büyüklüğündeki Bolu merkezli artçı şokta pek önemli bir değişiklik göstermemiştir.

Şubat 2000 ayına ait pH, yağış ve artçı şok ilişkisini **Şekil B.62.** göstermektedir. Değerlerde yağış ve artçı şoklara rağmen önemli bir değişim gözlenmemiştir.

Mart 2000 ayına ait iletkenlik, yağış ve artçı şok ilişkisini **Şekil B.65.** göstermektedir. Mart ayında 5 adet büyüklükleri 3 ve 3,1 olan İzmit merkezli artçı şok kaydedilmiştir. İletkenliklerin artçı şok ile olan ilişkisi bu grafikte çok net gözlenmemiştir. Ancak 26 Mart daki 3 büyüklüğündeki artçı şoktan sonraki gün iletkenlik değerleri (2 sondaj kuyusu içinde) 100Ms/cm. düşmüş ve 03 Nisan'a kadar 700 Ms/cm. olarak devam etmiştir.

Mart 2000 ayına ait sertlik, yağış ve artçı şok ilişkisini **Şekil B.68.** göstermektedir. Sertliklerin artçı şok ile olan ilişkisi bu grafikte çok net gözlenmemiştir. Ancak 26 Mart daki 3 büyüklüğündeki artçı şoktan sonraki gün 1 nolu sondaj kuyusunun sertliği bir önceki güne nazaran 5 puan artış göstermiştir. Ertesi gün ise sertlik düşmüştür.

Mart 2000 ayına ait pH, yağış ve artçı şok ilişkisini **Şekil B.71.** göstermektedir. PH'ın yağış ve artçı şok ile aralarında olması muhtemel herhangi bir ilişki kurulamamıştır. PH'ın artçı şok ve yağışa rağmen önemli bir değişim göstermediği gözlenmiştir.

03 Nisan 2000 (3 ayrı saat) gününe ait iletkenlik, artçı şok ilişkisini **Şekil B.72.1.** göstermektedir. 28 Mart tarihinde 700 Ms/cm. iletkenlik değerinde olan 1 ve 4 nolu sondaj kuyularının iletkenlik değerleri , 02 Nisan 2000 tarihinde olan 4,5 büyüklüğünde Sapanca merkezli artçı şoktan sonraki gün 600 Ms/cm. değerine düşmüştür. 3 ayrı saatten alınan verilerde iletkenlik değerinin değişmediği gözlenmiştir.

03 Nisan 2000 (3 ayrı saat) gününe ait sertlik , artçı şok ilişkisini **Şekil B.73.1.** göstermektedir. 28 Mart tarihinde 40-45 ppm civarında olan sertlik değeri (1 ve 4 nolu sondaj kuyusu) , 02 Nisan 2000 tarihinde olan 4,5 büyüklüğündeki Sapanca merkezli artçı şoktan sonraki gün st: 10:30 da 70 ppm , st:14:30 da 65 ppm , st:15:15

de ise 40-45 ppm civarında değer göstermiştir. Sertlikler, deprem sonrası artmış ve saatler sonrası kademeli olarak azalmıştır.

03 Nisan 2000 (3 ayrı saat) gününe ait pH, artçı şok ilişkisini **Şekil B.74.1.** göstermektedir. 02 Nisan 2000 tarihinde olan 4,5 büyüklüğünde Sapanca merkezli artçı şoktan sonraki gün 2 ayrı saatte alınan pH değerleri kayda değer değişimler göstermemiştir. Varolan değişimin doğal devinimden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Nisan 2000 ayına ait iletkenlik, yağış ve artçı şok ilişkisini **Şekil B.77.** göstermektedir. 03 Nisan tarihinde 600 Ms/cm. iletkenlik değerine düşen sondaj kuyularının bu değerleri tam 17 gün boyunca hiç değişmeden devam etti. 20 Nisan 2000 tarihinde 4 nolu sondaj kuyusunun değerinin 400 Ms/cm ye düştüğü (2 gün üst üste yağan yağmur nedeniyle), 24 Nisan tarihinde eski değerine döndüğü gözlenmiştir. 18-25 Nisan arası sürekli yağan yağmur sonrası 1 nolu sondaj kuyusu 500 Ms/cm. değerine inmiş ve bu değerde devam etmiştir.

Nisan 2000 ayına ait sertlik, yağış ve artçı şok ilişkisini **Şekil B.80.** göstermektedir. 03 Nisan 2000 tarihindeki yükselmeden sonra, sertlik değerleri tüm nisan ayı boyunca, ortalama değere yakın ve bazen de yağmur sonrası ortalama değerin çok az üstüne çıkmıştır.

Nisan 2000 ayına ait pH, yağış ve artçı şok ilişkisini **Şekil B.83.** göstermektedir. Bütün nisan ayı boyunca pH değerlerinin ne yağış ile nede artçı şok ile bir ilişkisi kaydedilememiştir.

Mayıs 2000 ayına ait iletkenlik, yağış ve artçı şok ilişkisini **Şekil B.86.** göstermektedir. Bütün Mayıs ayı boyunca 400-600 Ms/cm. değerlerinde dolaşmıştır. Büyüklükleri 3 ve 3,4 arasında değişen 7 adet artçı şokun ve sadece 4 gün yağan yağışın etkisinde olmadığı gözlenmiştir.

Mayıs 2000 ayına ait sertlik, yağış ve artçı şok ilişkisini **Şekil B.89.** göstermektedir. Büyüklükleri 3 ve 3,4 arasında değişen 7 adet artçı şokun sertlikler üzerinde kayda değer bir artış göstermediği ancak 14 Mayıs Kocaeli merkezli 3 büyüklüğündeki artçı

şokun etkisini, 15 Mayıs tarihinde sertliğin az da olsa artmasıyla gösterdiği gözlenmiştir.

Mayıs 2000 ayına ait pH, yağış ve artçı şok ilişkisini **Şekil B.92.** göstermektedir. Bütün Mayıs ayı boyunca pH değerlerinin ne yağış ile nede artçı şok ile bir ilişkisi kaydedilememiştir. Nötr değerlerde dolanan pH değerlerinin küçük değişimlerinin doğal devinimden kaynaklandığı sonucuna varılmıştır.

Laboratuvar çalışmalarının sona erdirilmesinden 2 gün önce (29 Mayıs 2000) suyun kimyasına yönelik Seka Kazan Dairesi Laboratuvarında yapılan çalışmada elde edilen sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

1 Nolu S.K: 2 Nolu S.K: 3 Nolu S.K: 4 Nolu S.K.

Fosfat :	0,002 mg/lt.	0,04 mg/lt.	0,05 mg/lt.	0,07 mg/lt.
Cu :	-	-	0,8 mkgr/lt.	2,6 mkgr/lt.
Fe :	0,43 mg/lt.	0,047 mg/lt.	0,058 mg/lt.	0,87 mg/lt.
Cl :	0,03mg/lt.	0,03 mg/lt.	0,04 mg/lt.	0,05 mg/lt.
Silis :	> 1,6 mg/lt.	> 1,6 mg/lt.	> 1,6 mg/lt.	> 1,6 mg/lt.

SONUÇLAR ve ÖNERİLER

Çalışma konusunun amacına yönelik olarak yapılması gereken araştırma için ilk iş olarak Plajyolu-Çenesuyu civarında sondaj kuyularına sahip 3 fabrika ile görüşme sağlanmıştır. Bu görüşmeler sonrasında farklı derinliklerdeki 13 adet sondaj kuyusundan veri alınabilecek ve bu veriler ışığında İzmit Kıyı Akiferleri hakkında araştırma doğrultusunda sonuçlar elde edilebilecekti. Ancak 2 fabrika ile yapılan görüşmeler bir süre sonra sonuçsuz kaldılarından, sadece Klor Alkali Sanayi A.Ş'ne ait 4 adet sondaj kuyusu ile 20 aylık süre içinde çalışma olanağı yakalanmıştır. Koşullar gereği dar bir alan içinde yapılan çalışma sonrasında elde edilen veriler ile “İzmit Kıyı Akiferlerinde Tuzlanma Sorunu ve Yeraltısuyu Kimyasının Deprem İle İlişkisi” konulu tez çalışması sonucunda aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

- İnceleme alanının 1/5000 ölçekli jeoloji haritası hazırlanmıştır Jeoloji haritasına bağlı olarak KKD - GGB ve KKB - GGD yönelikli iki enine kesit hazırlanmıştır.
- Laboratuvar çalışmaları sonrasında deniz suyunun Plajyolu-Çenesuyu civarındaki akiferler içindeki yeraltısuyunun içine intrüzyon yapmadığı beirlenmiştir.
- Sondaj kuyularının bulunduğu bölgedeki yeraltısuyunun nitel klerini belirlemek amacıyla yapılan iletkenlik tahlillerinden elde edilen verilere göre, iletkenlik parametresinin yağışın kontrolünde olduğu; yağışın şiddeti, süresi, miktarı ve yeraltına süzülmesi ile orantılı olarak düşüş gösterdiği sonucuna varılmıştır.
- 1999 yılının Mart-Nisan-Mayıs aylarında 1000-1100 Ms/cm (1 ve 4 nolu S.K.) civarında olan elektriksel iletkenlik değerleri (EC), 2000 yılının aynı aylarında 500-600 Ms/cm lik değer göstermiştir. Suyun iletkenlik değerinde gözlenen bu farklılaşmanın diğer doğal ve yapay kökenli olgular yanısıra, 17 Ağustos depreminden sonra yeraltındaki süreksızlık ilişkilerindeki değişimlere bağlı olarak oluşabileceği ve Plajyolu-Çenesuyu civarındaki kıyı akiferlerine farklı karakterli bir su girişine (örneğin bir tatlı su beslenmesi) neden olabileceği gözden uzak tutulmamalıdır.

- Suyun sertliği ile ilgili laboratuvar çalışmalarından sonra elde edilen veriler, sertlik parametresinin öncelikle yağışın ve geçtiği jeolojik ortamın kontrolünde olduğunu, yağışın akışa geçmesinden sonra sertliğin ortalama değerinin (35 Fransız sertliği) üzerine çıktığını ve geçici sertlik oluşturduğu göstermiştir.
- Yağışın olmadığı ancak sertliğin oldukça yüksek değer gösterdiği bazı günlerde bu artışın nedeni araştırıldığında, artışın 1 gün öncesi veya sonrasında Kocaeli ve yakın çevresinde 4 ve üzeri bir artçı şokun yaşandığı görülmüştür. Sertliğin artışı suyun doğal deviniminden kaynaklanıyor olabilir, depremin oluşum ortamı ve nedenine bağlı olarak ortamda meydana gelen değişiklikler suyun sertliğini arttırıyor olabilir ya da deprem sonrası yeraltında oluşar kılcal çatlaklar, yeraltı suyunun dolaşımında ve suyun kimyasal yapısında sertliği artıracı bir değişim meydana getiriyor olabilir. Sertlikle ilgili bu varsayımların kesin olabilmesi için İzmit kıyı akiferleri boyunca açılmış olan sondaj kuyularından bazlarının gözlem kuyusu olarak periyodik dönemlerde çalıştırılması önerilir. Bu tür çalışmaların uzun süreli gözlemlerle araştırılmasının ilginç sonuçlar vereceği düşünülmektedir.
- PH parametresi, yağış, sıcaklık (hava ısısı) ve artçı şoklarla ilişkilendirilmiş ancak aralarında bir ilişki kurulamamıştır.
- Havanın ısısının; iletkenlik, sertlik ve pH üzerinde bir etkisi olmadığı yapılan laboratuvar çalışmaları sonrasında elde edilmiştir.

KAYNAKLAR

1. ALTINLI, İ.E., 1975. İzmit – Hereke - Korucadağ Alanının Jeolojik İncelemesi. İ.U.F.F. Mecmuası, No:21,İstanbul.
2. ARIEL, N., 1982. Su-Buhar Sistemlerinde Korozyon ve Kin yasal Temizleme. T.E.K Termik santral Daire Bşk. T.K.M. Laboratuvarı Yayıni, №: 89, Ankara.
3. BARGU, S.,YÜKSEL, A.F., 1993. İzmit Körfezinin Kuvaterner Denizdibi Çökellerinin Stratigrafik ve Yapısal Özellikleri ile Kalıntıları Dağılımı. Türkiye Jeoloji Kurultayı Bülteni, No:8,Ankara.
4. BEYAZIT, M., 1991. Hidrojeoloji. İ.T.Ü. İnşaat Fakültesi Yayıni, İstanbul.
5. BULUT, A., (1963). İzmit – Sapanca – Gölcük Civarının Hidrojeoloji Raporu. DSİ, Ankara.
6. CORUK, Ö., ÖZER, C., MERT, E., 1997. Yeraltısu Havzalarının Korunması İzmit Havzası Örneği. Su ve Çevre Sempozyumu, Bildiriler Kitabı, İstanbul.
7. ÇATALBAŞ, A.İ., 1983. Kimyasal Proses Endüstrileri. İnkılap ve Aka Yaynevi, İstanbul.
8. ÇONGAR, B., 1963. Tütünçiftlik-Yarımca Bölgesinin Hidrojeoloji Raporu. DSİ, Ankara.
9. ERDİK, E., SARIKAYA, Y., 1986. Temel Üniversite Kimya II. Hacettepe TAŞ Kitapçılık Ltd. Şti. , Ankara.
10. GÜNDÜZ, T., 1994. Çevre Sorunları. A.Ü. Fen Fakültesi. Kimya Bölümü, Ankara.
11. ILLICH, I., 1985 H₂O. Afa Yaynevi, İstanbul.
12. KARADEMİR, H., 1963. Çınarlıdere Mevkii Hidrojeolojik Raporu. DSİ, İzmit.
13. KESKİN, H., 1967. Temel Kimya Dersleri. Şirketi Mürettibiye Basımevi, İstanbul.
14. ÖZ, I., 1999. Derince Limanı Konteyner Terminalinin Mühendislik Jeolojisi İncelemesi. K.Ü. Mühendislik Fakültesi, Jeoloji Bölüm i, Biterme Tezi (Yayınlanmamış), Kocaeli.
15. STEINMÜLLER, 1986. Su Kimyası Cep Kitabı. Seka Çaycuma Müessesesi Matbaası Yayıni, Çaycuma.
16. ŞAHİNÇİ, A., 1991. Doğal Suların Jeokimyası. Reform Yaynevi, İzmir.
17. YEMENİCİ, S., 1980. Modern Kimya. Başarı Yayınları, Ankara.

E K L E R

E K. A. T A B L O L A R

Tablo A.1. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun 1998 yılı iletkenlik değerleri.

Tarih	1 Nolu Sondaj	2 Nolu Sondaj	3 Nolu Sondaj	4 Nolu Sondaj
09.Eki.98	1100	600	700	1000
10.Eki.98	1000	600	500	1000
12.Eki.98	1000	600	500	1000
13.Eki.98	1000	600	500	1000
19.Eki.98	1000	600	500	1100
20.Eki.98	1000	600	500	1100
21.Eki.98	1000	600	600	1100
22.Eki.98	1100	500	600	1000
23.Eki.98	1000	500	600	1000
24.Eki.98	1000	500	600	1000
16.Kas.98	1100	600	500	1100
17.Kas.98	1100	600	600	1100
21.Ara.98	1000	600	600	1100

Tablo A.2. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun 1999 yılı iletkenlik değerleri.

Tarih	1 Nolu Sondaj	2 Nolu Sondaj	3 Nolu Sondaj	4 Nolu Sondaj
25.Oca.99	1000	700	600	1000
08.Şub.99	900	800	800	800
19.Şub.99	1000	600	700	1100
22.Mar.99	1000	600	700	1100
24.Mar.99	1100	Bakımda	700	1000
14.Nis.99	1000	700	600	1100
20.Nis.99	1500	700	800	1000
26.Nis.99	1200	600	800	1000
04.May.99	1000	600	700	900
24.May.99	1000	600	700	900
08.Haz.99	1000	600	700	1100
15.Haz.99	1000	600	700	1100
21.Haz.99	1000	600	700	1000
30.Haz.99	1000	600	700	700
09.Tem.99	1000	600	700	1100
21.Tem.99	1000	600	600	1000
23.Tem.99	1000	600	700	1100
03.Ağu.99	800	500	600	1100
11.Ağu.99	1000	600	600	1200
09.Kas.99	1300	700	700	Bakımda
15.Kas.99	1100	700	700	"
25.Kas.99	1200	700	900	"
01.Ara.99	1100	700	1000	"

Tablo A. 3. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun 2000 yılı iletkenlik değerleri.

Tarih	1 Nolu Sondaj	2 Nolu Sondaj	3 Nolu Sondaj	4 Nolu Sondaj
04.Oca.00	1400	700	800	1200
18.Oca.00	1200	600	700	1100
21.Oca.00	1200	700	700	1100
24.Oca.00	1000	600	700	900
26.Oca.00	900	700	800	700
01.Sub.00	800	800	800	800
08.Sub.00	900	800	800	800
14.Sub.00	800	800	800	800
15.Sub.00	800	800	900	800
06.Mar.00	700	800	800	800
08.Mar.00	700	900	900	900
09.Mar.00	700	800	900	900
10.Mar.00	Arızalı	800	800	800
24.Mar.00	800	800	700	800
27.Mar.00	700	700	700	700
28.Mar.00	700	700	700	700
03.Nisan St:10:30	600	500	600	600
03.Nisan St:14:30	600	600	600	600
03.Nisan St:15:15	600	600	600	600
04.Nis.00	600	600	600	600
07.Nis.00	600	600	600	600
13.Nis.00	600	600	600	600
14.Nis.00	600	600	600	600
17.Nis.00	600	600	600	600
20.Nis.00	600	600	600	400
24.Nis.00	600	600	600	600
25.Nis.00	500	600	600	600
26.Nis.00	500	600	600	600
27.Nis.00	500	600	600	600
28.Nis.00	Arızalı	Arızalı	Arızalı	Arızalı
01.May.00	Arızalı	Arızalı	Arızalı	Arızalı
02.May.00	Arızalı	Arızalı	Arızalı	Arızalı
03.Mayis St:09:30	Arızalı	Arızalı	Arızalı	Arızalı
03.Mayis St:13:00	Arızalı	Arızalı	Arızalı	Arızalı
03.Mayis St:16:30	Arızalı	Arızalı	Arızalı	Arızalı
04.May.00	Arızalı	Arızalı	Arızalı	Arızalı
05.May.00	400	500	500	600
06.May.00	400	500	600	600
08.May.00	400	500	600	600
09.May.00	400	500	600	600
10.May.00	400	600	600	400
11.May.00	400	600	600	400
15.May.00	500	600	500	600
16.May.00	400	500	400	600
17.May.00	400	500	400	600
18.May.00	400	500	400	600
19.May.00	400	500	400	600
22.May.00	400	500	500	600
23.May.00	400	500	600	600
24.May.00	400	500	600	600
25.May.00	400	500	600	600
26.May.00	400	500	600	600
27.May.00	400	500	600	600
28.May.00	300	500	600	400
29.May.00	300	500	500	400
30.May.00	300	500	600	400
31.May.00	300	500	500	400

Tablo A.4. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun 1999 sertlik değerleri.

Tarih	1 Nolu Sondaj	2 Nolu Sondaj	3 Nolu Sondaj	4 Nolu Sondaj
08.Sub.99	56	50	36	47
22.Mar.99	65	39	43	42
24.Mar.99	46	Bakımda	41	62
20.Nis.99	46	38	35	36
26.Nis.99	29	27	28	39
04.May.99	41	28	36	30
24.May.99	40	28	34	31
08.Haz.99	35	31	40	66,5
15.Haz.99	35	31	40	68
21.Haz.99	32	22	26	29
24.Haz.99	34,5	25	29	33
30.Haz.99	32	26	25	30
09.Tem.99	37	27	25	38
21.Tem.99	42	42	49	23
23.Tem.99	56	29	30	43
03.Ağu.99	37	27	27	36
11.Ağu.99	55	35	33	50
09.Kas.99	65	57	43	Bakımda
15.Kas.99	72	50	55	"
25.Kas.99	65	48	41	"
01.Ara.99	65	50	48	"

Tablo A.5. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun 2000 yılı sertlik değerleri.

Tarih	1 Nolu Sondaj	2 Nolu Sondaj	3 Nolu Sondaj	4 Nolu Sondaj
04.Oca.00	66	50	44	48
18.Oca.00	60	48	44	40
21.Oca.00	65	50	44	48
24.Oca.00	65	52	47	48
26.Oca.00	63	51	51	42
01.Sub.00	33	29	30	28
08.Sub.00	56	50	36	47
14.Sub.00	30	29	30	46
15.Sub.00	27	28	35	45
06.Mar.00	44	50	56	49
08.Mar.00	47	38	51	46
09.Mar.00	38	62	34	43
10.Mar.00	Anızalı	24	33	28
24.Mar.00	43	55	39	40
27.Mar.00	48	49	53	41
28.Mar.00	43	42	43	42
03 Nisan 00 St: 10:30	70	73	70	67
03 Nisan 00 St: 14:30	63	65	63	54
03 Nisan 00 St: 15:15	44	46	42	44
04.Nis.00	45	45	45	39
07.Nis.00	45	50	37	47
13.Nis.00	38	39	39	36
14.Nis.00	32	30	33	29
17.Nis.00	38	35	39	35
20.Nis.00	30	34	30	37
24.Nis.00	44	38	41	40
25.Nis.00	37	40	42	41
26.Nis.00	35	36	35	40
27.Nis.00	33	39	45	43
28.Nis.00	37	43	47	45
01.May.00	35	46	42	42
02.May.00	33	36	39	35
03 Mayıs 00 St:09:30	35	38	42	41
03 Mayıs 00 St:13:00	40	36	43	43
03 Mayıs 00 St:16:30	35	32	31	32
04 Mayıs 00 St:09:30	31	43	37	42
04 Mayıs 00 St:16:45	27	32	31	30
05.May.00	34	39	42	43
06.May.00	36	41	28	34
08.May.00	24	34	34	34
09.May.00	26	34	34	33
10.May.00	25	33	34	29
11.May.00	25	34	35	29
15.May.00	34	39	45	35
16.May.00	26	31	31	38
17.May.00	29	28	30	37
18.May.00	27	31	32	37
19.May.00	26	28	30	37
22.May.00	30	35	34	30
23.May.00	28	34	37	33
24.May.00	27	30	34	32
25.May.00	30	29	36	32
26.May.00	26	36	37	34
27.May.00	29	33	37	36
28.May.00	25	30	33	29
29.May.00	24	32	33	28
30.May.00	26	32	34	29
31.May.00	24	32	33	29

Tablo A.6. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun 1999 yılı pH değerleri.

Tarih	1 Nolu Sondaj	2 Nolu Sondaj	3 Nolu Sondaj	4 Nolu Sondaj
08.Şub.99	7,8	8,4	8,3	7,9
22.Mar.99	7,7	7,7	7,6	7,7
24.Mar.99	7,2	Bakımda	7,5	7,5
20.Nis.99	7,3	7,5	7,5	7,5
26.Nis.99	7,5	7,9	8,1	7,5
04.May.99	7,4	7,9	8,1	8
24.May.99	7,4	7,9	7,9	7,9
08.Haz.99	7,5	7,7	7,8	7,7
15.Haz.99	7,5	7,7	7,8	7,7
21.Haz.99	7,5	7,6	7,4	7,4
30.Haz.99	7,4	7,5	7,4	7,3
09.Tem.99	7,6	7,7	7,7	7,6
21.Tem.99	7,2	7,6	7,7	7,6
23.Tem.99	7,2	7,7	7,6	7,5
03.Ağu.99	7	7,3	7,4	7,3
11.Ağu.99	7,2	7,7	7,7	7,6
01.Kas.99	7,3	7,5	7,6	Bakımda
09.Kas.99	7,5	7,6	7,5	"
15.Kas.99	7,2	7,6	7,8	"
25.Kas.99	7,5	7,8	8,4	"
01.Ara.99	7,5	7,8	7,9	"

Tablo A.7. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun 2000 yılı pH değerleri.

Tarih	1 Nolu Sondaj	2 Nolu Sondaj	3 Nolu Sondaj	4 Nolu Sondaj
04.Oca.00	7,5	7,3	7,8	7,6
18.Oca.00	7,5	7,4	7,7	7,6
21.Oca.00	7,6	7,4	7,8	7,6
24.Oca.00	7,5	7,6	7,8	7,8
26.Oca.00	7,3	7,8	7,9	7,9
01.Sub.00	7,8	7,8	8	7,7
08.Sub.00	7,8	8,4	8,3	7,9
14.Sub.00	7,6	7,8	8	7,7
15.Sub.00	7,5	7,8	8,1	7,8
06.Mar.00	7,4	8,1	8,2	7,7
08.Mar.00	8	8,1	8,1	8,1
09.Mar.00	7,8	7,4	7,9	7,8
10.Mar.00	Anzahl	7,9	7,8	7,8
24.Mar.00	7,8	8,2	7,7	7,8
27.Mar.00	7,7	7,6	7,7	7,7
28.Mar.00	7,6	7,4	7,6	7,6
03 Nisan 00 St: 10:30	7,4	7,3	7,4	7,4
03 Nisan 00 St: 14:30	7,7	7,8	7,8	7,7
03 Nisan 00 St: 15:15	7,8	7,8	7,5	7,7
04.Nis.00	7,8	7,8	7,8	7,3
07.Nis.00	7,3	7,2	7,3	7,4
13.Nis.00	7,6	7,8	7,5	7,7
14.Nis.00	7,9	7,9	7,9	7,8
17.Nis.00	7,6	7,5	7,7	7,6
20.Nis.00	7,3	7,3	7,4	7,5
24.Nis.00	7,6	7,6	7,5	7,7
25.Nis.00	7,5	7,6	7,5	7,5
26.Nis.00	7,3	7,4	7,5	7,6
27.Nis.00	7,7	8	7,6	7,6
28.Nis.00	7,3	7,6	7,8	7,9
01.May.00	7,9	7,4	7,7	7,6
02.May.00	7,3	7,6	7,5	7,6
03 Mayıs 00 St:09:30	7,5	7,8	7,8	7,7
03 Mayıs 00 St:13:00	7,9	7,9	7,9	7,8
03 Mayıs 00 St:16:30	7,8	7,8	7,9	7,6
04 Mayıs 00 St:09:30	7,5	7,7	7,8	7,8
04 Mayıs 00 St:16:45	7,9	7,9	7,7	7,7
05.May.00	7,9	7,9	7,8	7,8
06.May.00	7,7	7,9	7,9	7,9
08.May.00	7,4	7,6	7,6	7,5
09.May.00	7,8	7,8	7,7	7,6
10.May.00	7,8	7,7	7,7	7,6
11.May.00	7,9	7,7	7,6	7,4
15.May.00	7,6	7,7	7	7,8
16.May.00	7,2	7,4	7,4	7,5
17.May.00	7,9	7,9	8,1	7,7
18.May.00	7,3	7,4	7,4	7,5
19.May.00	7,3	7,4	7,4	7,7
22.May.00	7,4	7,5	7,5	7,7
23.May.00	8	8	7,9	7,8
24.May.00	7,4	7,6	7,7	7,8
25.May.00	7,4	7,8	7,9	7,8
26.May.00	7,9	7,9	7,9	7,8
27.May.00	7,4	7,7	7,8	7,8
28.May.00	7,6	7,7	7,7	7,6
29.May.00	8	7,9	7,7	7,7
30.May.00	7,7	7,7	7,7	7,6
31.May.00	8	7,9	7,8	7,7

Tablo A .8. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Ekim 1998 sıcaklık ve yağış değerleri

TARİH	Sıcaklık (°C-Ort.)	Yağış (m ² /kg)
01 Ekim 1998	19,8	13,8
02 Ekim 1998	20,7	
03 Ekim 1998	23,2	
04 Ekim 1998	20,2	
05 Ekim 1998	19,2	6
06 Ekim 1998	18,9	
07 Ekim 1998	18,8	
08 Ekim 1998	17,2	
09 Ekim 1998	17,8	
10 Ekim 1998	19,7	
11 Ekim 1998	22,2	
12 Ekim 1998	20,9	
13 Ekim 1998	21,3	
14 Ekim 1998	19,2	
15 Ekim 1998	15,7	0,9
16 Ekim 1998	13,6	3,4
17 Ekim 1998	16	22
18 Ekim 1998	16,7	
19 Ekim 1998	16,9	
20 Ekim 1998	17,9	
21 Ekim 1998	14	
22 Ekim 1998	14,4	0
23 Ekim 1998	14,7	
24 Ekim 1998	16,6	
25 Ekim 1998	16,9	
26 Ekim 1998	17,1	
27 Ekim 1998	13,8	11,2
28 Ekim 1998	10,4	27,9
29 Ekim 1998	12,2	8,6
30 Ekim 1998	15,4	
31 Ekim 1998	12,4	0,1
Ort:17,2		Toplam: 93,9

Tablo A.9. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Kasım 1998 sıcaklık ve yağış değerleri.

TARİH	Sıcaklık (°C -Ort.)	Yağış (m ² /kg)
01 Kasım 1998	12,8	14,8
02 Kasım 1998	14,1	
03 Kasım 1998	16,7	9,5
04 Kasım 1998	18,2	
05 Kasım 1998	19,8	
06 Kasım 1998	15,7	
07 Kasım 1998	13,8	
08 Kasım 1998	9,8	4,1
09 Kasım 1998	10	3,3
10 Kasım 1998	9,6	0,4
11 Kasım 1998	9,8	
12 Kasım 1998	12,8	
13 Kasım 1998	16	0
14 Kasım 1998	13,1	3,5
15 Kasım 1998	11,7	2,9
16 Kasım 1998	9,6	3,6
17 Kasım 1998	10	6,1
18 Kasım 1998	6,6	9,9
19 Kasım 1998	5,8	0,1
20 Kasım 1998	11,1	
21 Kasım 1998	12,4	0
22 Kasım 1998	11,3	3
23 Kasım 1998	12,2	2
24 Kasım 1998	12,1	0,1
25 Kasım 1998	12,4	7,2
26 Kasım 1998	12,4	
27 Kasım 1998	11,9	1,3
28 Kasım 1998	11,4	7
29 Kasım 1998	10,5	16,3
30 Kasım 1998	7,8	2,5
Ort: 12		Toplam: 97

Tablo A.10. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Aralık 1998 sıcaklık ve yağış değerleri.

TARİH	Sıcaklık (°C - Ort)	Yağış (m ² /kg)
01 Aralık 1998	7,4	7,6
02 Aralık 1998	6,5	0
03 Aralık 1998	5,2	9,5
04 Aralık 1998	9,6	0,2
05 Aralık 1998	17,6	0,1
06 Aralık 1998	14,1	0,6
07 Aralık 1998	6,8	5,5
08 Aralık 1998	7,1	7,6
09 Aralık 1998	4,6	5
10 Aralık 1998	1,5	44
11 Aralık 1998	4,6	5,6
12 Aralık 1998	5,6	8,6
13 Aralık 1998	7,2	2,4
14 Aralık 1998	6,2	
15 Aralık 1998	7,3	0,2
16 Aralık 1998	7,4	4,3
17 Aralık 1998	6	1,8
18 Aralık 1998	6,6	0
19 Aralık 1998	8	0
20 Aralık 1998	7,4	2,8
21 Aralık 1998	11,4	1,4
22 Aralık 1998	11,1	
23 Aralık 1998	6	8
24 Aralık 1998	4,2	6,1
25 Aralık 1998	4,6	4,2
26 Aralık 1998	3,7	
27 Aralık 1998	4,3	
28 Aralık 1998	6,7	
29 Aralık 1998	5,8	
30 Aralık 1998	6,4	
31 Aralık 1998	5,5	0
Ort: 7		Toplam:125,5

Tablo A .11. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Ocak 1999 sıcaklık ve yağış değerleri.

TARİH	Sıcaklık (°C)	Yağış (m ² /kg)
01.Oca.99	6,4	1,4
02.Oca.99	6,3	
03.Oca.99	7,6	0,8
04.Oca.99	11,6	0,3
05.Oca.99	6,5	0,3
06.Oca.99	5,6	0,6
07.Oca.99	6,4	
08.Oca.99	9,6	
09.Oca.99	12	
10.Oca.99	11,6	
11.Oca.99	9,5	
12.Oca.99	13,5	
13.Oca.99	12,4	
14.Oca.99	13,6	
15.Oca.99	7,6	
16.Oca.99	5,8	6,3
17.Oca.99	5,4	0,1
18.Oca.99	4,3	
19.Oca.99	4,9	4,9
20.Oca.99	5	2
21.Oca.99	6,4	0,1
22.Oca.99	5,8	
23.Oca.99	6	
24.Oca.99	4,2	0,2
25.Oca.99	4,4	
26.Oca.99	5,5	
27.Oca.99	7,2	
28.Oca.99	12,2	
29.Oca.99	11,6	
30.Oca.99	7	2,2
31.Oca.99	1,4	1,5
	Ort: 7,7	Toplam: 30,1

Tablo A.12. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Şubat 1999 sıcaklık ve yağış değerleri.

Tarih	Sıcaklık (°C-Ort)	Yağış (m ³ /kg)
1 Şubat 1999	4,1	6,7
2 Şubat 1999	3	4,5
3 Şubat 1999	2,9	2
4 Şubat 1999	3,6	
5 Şubat 1999	6,6	1,3
6 Şubat 1999	9,4	
7 Şubat 1999	3,5	2,3
8 Şubat 1999	7,2	9,6
9 Şubat 1999	4,8	5,9
10 Şubat 1999	11,9	8,2
11 Şubat 1999	15,7	
12 Şubat 1999	10,2	
13 Şubat 1999	9	1,8
14 Şubat 1999	6,6	3,5
15 Şubat 1999	7,3	4,1
16 Şubat 1999	6,4	0,3
17 Şubat 1999	5	
18 Şubat 1999	9,3	0,5
19 Şubat 1999	0,9	10,5
20 Şubat 1999	4	24,4
21 Şubat 1999	9,5	0,1
22 Şubat 1999	12,8	1,9
23 Şubat 1999	12,2	0,1
24 Şubat 1999	5,1	13,4
25 Şubat 1999	8,2	1,5
26 Şubat 1999	7,1	
27 Şubat 1999	7,8	
28 Şubat 1999	9,4	
	Ort:7,3	Toplam:102,6

Tablo A.13. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Mart 1999 sıcaklık ve yağış değerleri.

Tarih	Sıcaklık (°C-ort)	Yağış (m ² /kg)
1 Mart 1999	10,6	
2 Mart 1999	10,5	
3 Mart 1999	12,1	
4 Mart 1999	14,7	
5 Mart 1999	16,5	
6 Mart 1999	16,8	
7 Mart 1999	15,6	
8 Mart 1999	13,4	
9 Mart 1999	8,6	2,7
10 Mart 1999	9	
11 Mart 1999	10,7	
12 Mart 1999	9,9	
13 Mart 1999	10,6	
14 Mart 1999	6	
15 Mart 1999	4,7	0,2
16 Mart 1999	5,5	0
17 Mart 1999	5,4	
18 Mart 1999	7,4	8,3
19 Mart 1999	8,2	7,1
20 Mart 1999	5,1	9,4
21 Mart 1999	4,4	0,1
22 Mart 1999	6	0,1
23 Mart 1999	9,3	
24 Mart 1999	12,8	
25 Mart 1999	8,7	6
26 Mart 1999	7,3	
27 Mart 1999	11,1	
28 Mart 1999	13,6	0,3
29 Mart 1999	10,8	1,3
30 Mart 1999	9,6	13,3
31 Mart 1999	8,8	4,6
	Ort: 9,8	Toplam: 53,4

Tablo A. 14. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Nisan 1999 sıcaklık ve yağış değerleri.

Tarih	Sıcaklık (°C-ort)	Yağış (m ³ /kg)
1 Nisan 1999	8,4	2,6
2 Nisan 1999	11,6	3,3
3 Nisan 1999	11,6	5,4
4 Nisan 1999	10,4	4,4
5 Nisan 1999	10,7	0
6 Nisan 1999	8,6	
7 Nisan 1999	11,2	
8 Nisan 1999	14,6	
9 Nisan 1999	16,9	
10 Nisan 1999	17,8	
11 Nisan 1999	16,6	
12 Nisan 1999	15,1	0,5
13 Nisan 1999	15,9	
14 Nisan 1999	13,2	
15 Nisan 1999	16	1,6
16 Nisan 1999	17,6	
17 Nisan 1999	20,7	
18 Nisan 1999	21,8	
19 Nisan 1999	15,6	0,9
20 Nisan 1999	14,6	
21 Nisan 1999	11,8	
22 Nisan 1999	17,2	
23 Nisan 1999	15,5	
24 Nisan 1999	19	
25 Nisan 1999	17,6	
26 Nisan 1999	16,8	
27 Nisan 1999	16	2,3
28 Nisan 1999	15,8	
29 Nisan 1999	17,1	0
30 Nisan 1999	20,6	0,1
Ort: 15,1		Toplam: 20,4

Tablo A.15. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Mayıs 1999 sıcaklık ve yağış değerleri.

TARİH	Sıcaklık (°C)	Yağış (m ² /kg)
1 Mayıs 1999	20,8	0,1
2 Mayıs 1999	23	
3 Mayıs 1999	20,8	
4 Mayıs 1999	20,8	
5 Mayıs 1999	17,8	
6 Mayıs 1999	9,6	0
7 Mayıs 1999	10	9,1
8 Mayıs 1999	10,9	
9 Mayıs 1999	13,2	
10 Mayıs 1999	15,5	
11 Mayıs 1999	15,5	
12 Mayıs 1999	18,9	
13 Mayıs 1999	17,5	
14 Mayıs 1999	19,4	3,6
15 Mayıs 1999	23,5	
16 Mayıs 1999	21,8	
17 Mayıs 1999	14	1,2
18 Mayıs 1999	16,8	0,8
19 Mayıs 1999	14,1	
20 Mayıs 1999	16,6	
21 Mayıs 1999	21,3	
22 Mayıs 1999	23,4	
23 Mayıs 1999	21	
24 Mayıs 1999	18,1	
25 Mayıs 1999	16,5	2,1
26 Mayıs 1999	17,6	0,3
27 Mayıs 1999	19,8	0,2
28 Mayıs 1999	20,5	
29 Mayıs 1999	18,9	
30 Mayıs 1999	19,5	
31 Mayıs 1999	20,5	
	Ort: 18	Toplam: 17,4

Tablo A.16. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Haziran 1999 sıcaklık ve yağış değerleri.

TARİH	Sıcaklık (°C)	Yağış (m ² /kg)
1 Haziran 1999	22,9	
2 Haziran 1999	17,5	2,3
3 Haziran 1999	18,8	11,1
4 Haziran 1999	20,1	
5 Haziran 1999	19,6	0,1
6 Haziran 1999	20	5,1
7 Haziran 1999	19,8	
8 Haziran 1999	21	
9 Haziran 1999	21,4	0,5
10 Haziran 1999	20,2	0,2
11 Haziran 1999	21,7	7,5
12 Haziran 1999	23	
13 Haziran 1999	22,6	
14 Haziran 1999	22,5	2,7
15 Haziran 1999	23,8	0,2
16 Haziran 1999	23,7	
17 Haziran 1999	24,1	
18 Haziran 1999	24,7	
19 Haziran 1999	24,5	
20 Haziran 1999	23,7	0,1
21 Haziran 1999	26	2,1
22 Haziran 1999	29	0,2
23 Haziran 1999	21,8	1
24 Haziran 1999	16,5	2,5
25 Haziran 1999	19,4	14,2
26 Haziran 1999	17,7	14,8
27 Haziran 1999	19,9	44,9
28 Haziran 1999	23,1	
29 Haziran 1999	24,6	
30 Haziran 1999	22,5	
	Ort: 21,9	Toplam: 109,5

Tablo A.17. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Temmuz 1999 sıcaklık ve yağış değerleri.

TARİH	Sıcaklık (°C)	Yağış (m ² /kg)
1 Temmuz 1999	23,7	3,5
2 Temmuz 1999	23,4	
3 Temmuz 1999	23,6	
4 Temmuz 1999	24,9	
5 Temmuz 1999	25,2	
6 Temmuz 1999	25,5	
7 Temmuz 1999	24,3	
8 Temmuz 1999	26,4	0,1
9 Temmuz 1999	27,1	
10 Temmuz 1999	27,3	
11 Temmuz 1999	27,3	
12 Temmuz 1999	26,4	
13 Temmuz 1999	24	
14 Temmuz 1999	23,6	
15 Temmuz 1999	24,5	
16 Temmuz 1999	22,9	
17 Temmuz 1999	21,8	8,4
18 Temmuz 1999	22,6	1,3
19 Temmuz 1999	23	2,6
20 Temmuz 1999	22,6	
21 Temmuz 1999	24,2	
22 Temmuz 1999	25,1	
23 Temmuz 1999	25,2	
24 Temmuz 1999	26,2	
25 Temmuz 1999	26,6	
26 Temmuz 1999	26,9	
27 Temmuz 1999	26,4	
28 Temmuz 1999	25,7	5,2
29 Temmuz 1999	23,7	0
30 Temmuz 1999	25,1	57,3
31 Temmuz 1999	24,9	4,5
Ort: 24,8		Toplam: 82,9

Tablo A.18. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Ağustos 1999 sıcaklık ve yağış değerleri.

Tarih	Sıcaklık (°C)	Yağış (m ³ /kg)
1 Ağustos 1999	24,6	
2 Ağustos 1999	25	2
3 Ağustos 1999	24	
4 Ağustos 1999	23,4	
5 Ağustos 1999	24,1	0,7
6 Ağustos 1999	23,4	
7 Ağustos 1999	24,4	
8 Ağustos 1999	24,6	
9 Ağustos 1999	24,8	
10 Ağustos 1999	25,7	
11 Ağustos 1999	26,3	
12 Ağustos 1999	27,1	
13 Ağustos 1999	29,2	
14 Ağustos 1999	26	
15 Ağustos 1999	25,2	0,1
16 Ağustos 1999	25,2	
17 Ağustos 1999	26	
18 Ağustos 1999	26,6	
19 Ağustos 1999	27,8	
20 Ağustos 1999	27,3	
21 Ağustos 1999	26,4	
22 Ağustos 1999		
23 Ağustos 1999		
24 Ağustos 1999	21,8	13,4
25 Ağustos 1999	19,4	0,6
26 Ağustos 1999	19	23,9
27 Ağustos 1999	18,5	1,6
28 Ağustos 1999	19,1	2,3
29 Ağustos 1999	20,6	1,2
30 Ağustos 1999	21	
31 Ağustos 1999	21,9	
Ort: 24,1		Toplam: 45,8

Tablo A.19. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Eylül 1999 sıcaklık ve yağış değerleri.

Tarih	Sıcaklık (°C)	Yağış (m ² /kg)
1 Eylül 1999	23,3	
2 Eylül 1999	22,5	0,8
3 Eylül 1999	23,2	0
4 Eylül 1999	22,6	
5 Eylül 1999	20,7	5,8
6 Eylül 1999	20,3	0,6
7 Eylül 1999	20	
8 Eylül 1999	20,6	
9 Eylül 1999	21,6	
10 Eylül 1999	21	
11 Eylül 1999	21,3	
12 Eylül 1999	20,8	
13 Eylül 1999	20	
14 Eylül 1999	18,4	
15 Eylül 1999	19,3	
16 Eylül 1999	19,9	
17 Eylül 1999	19,8	
18 Eylül 1999	20	
19 Eylül 1999	22,1	
20 Eylül 1999	19,7	0,2
21 Eylül 1999	19	
22 Eylül 1999	19,1	
23 Eylül 1999	19,3	
24 Eylül 1999	19,4	
25 Eylül 1999	19,9	
26 Eylül 1999	22	
27 Eylül 1999	23,1	
28 Eylül 1999	23,7	
29 Eylül 1999	23,5	
30 Eylül 1999	22	
	Ort:21	Toplam:7,4

Tablo A. 20. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Ekim 1999 sıcaklık ve yağış değerleri.

Tarih	Sıcaklık (°C)	Yağış (m ² /kg)
01 Ekim 1999	22,3	
2 Ekim 1999	22	
3 Ekim 1999	22	
4 Ekim 1999	21,3	
5 Ekim 1999	21,9	
6 Ekim 1999	22,3	
7 Ekim 1999	21,9	
8 Ekim 1999	15,5	1,1
9 Ekim 1999	14,5	1,8
10 Ekim 1999	15,4	2,7
11 Ekim 1999	14,4	1,6
12 Ekim 1999	15	0,1
13 Ekim 1999	16,7	
14 Ekim 1999	17,4	
15 Ekim 1999	14	1,5
16 Ekim 1999	14,2	3,5
17 Ekim 1999	13,2	
18 Ekim 1999	12,6	0,3
19 Ekim 1999	12	
20 Ekim 1999	15,4	2,4
21 Ekim 1999	14,2	6,6
22 Ekim 1999	14,2	0,1
23 Ekim 1999	14	5,8
24 Ekim 1999	14,8	4,5
25 Ekim 1999	15,5	0,9
26 Ekim 1999	15,6	
27 Ekim 1999	18,7	
28 Ekim 1999	14,3	7,5
29 Ekim 1999	12,8	1,6
30 Ekim 1999	11,6	0
31 Ekim 1999	12,4	3
	Ort:16,2	Toplam: 45

Tablo A.21. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Kasım 1999 sıcaklık ve yağış değerleri.

Tarih	Sıcaklık (°C)	Yağış (m ³ /kg)
01.Kas.99	13	
02.Kas.99	13	6,5
03.Kas.99	13,6	1,7
04.Kas.99	14	
05.Kas.99	14,5	0
06.Kas.99	13	0
07.Kas.99	12,4	
08.Kas.99	13,5	
09.Kas.99	11,2	
10.Kas.99	8,4	
11.Kas.99	9	
12.Kas.99	9,4	
13.Kas.99	9,8	
14.Kas.99	9,5	
15.Kas.99	12,7	
16.Kas.99	11,2	
17.Kas.99	17	18,9
18.Kas.99	14,8	2,4
19.Kas.99	14,1	25,5
20.Kas.99	14,8	0
21.Kas.99	14,7	4,9
22.Kas.99	17,8	0,3
23.Kas.99	18,2	
24.Kas.99	6,1	42,4
25.Kas.99	3,9	16,9
26.Kas.99	3,8	1,9
27.Kas.99	4,5	
28.Kas.99	6,4	
29.Kas.99	7,1	
30.Kas.99	7,5	
	Ort:11,3	Toplam: 121,4

Tablo A.23. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Ocak 2000 sıcaklık ve yağış değerleri.

Tarih	Sıcaklık (°C)	Yağış (m ³ /kg)
1 Ocak 2000	6,7	0,1
2 Ocak 2000	2,5	0,7
3 Ocak 2000	1,4	6,6
4 Ocak 2000	1,6	6,5
5 Ocak 2000	2,9	1,2
6 Ocak 2000	3,3	1,8
7 Ocak 2000	3,3	1,5
8 Ocak 2000	4,9	25,2
9 Ocak 2000	4	35,6
10 Ocak 2000	4,6	21,7
11 Ocak 2000	3,5	0,4
12 Ocak 2000	3,6	5,8
13 Ocak 2000	3,9	2,7
14 Ocak 2000	4	0,1
15 Ocak 2000	4	
16 Ocak 2000	3,4	
17 Ocak 2000	2,4	
18 Ocak 2000	3	1,1
19 Ocak 2000	1,8	1,1
20 Ocak 2000	-0,8	1,1
21 Ocak 2000	2,3	5,7
22 Ocak 2000	0,2	2,5
23 Ocak 2000	2,6	4,4
24 Ocak 2000	6,2	
25 Ocak 2000	-0,2	20,7
26 Ocak 2000	-2,2	5,7
27 Ocak 2000	-1	1,2
28 Ocak 2000	1,7	
29 Ocak 2000	3	
30 Ocak 2000	9,6	
31 Ocak 2000	8,2	0,9
Ort:3		Toplam: 154,3

Tablo A.24. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Şubat 2000 sıcaklık ve yağış değerleri.

Tarih	Sıcaklık (°C)	Yağış (m ³ /kg)
1 Şubat 2000	9,6	1,6
2 Şubat 2000	10,6	
3 Şubat 2000	11	
4 Şubat 2000	4	8,3
5 Şubat 2000	4,1	10,5
6 Şubat 2000	6,8	
7 Şubat 2000	7,5	1,2
8 Şubat 2000	8,3	
9 Şubat 2000	10,7	
10 Şubat 2000	12,9	
11 Şubat 2000	9,5	0
12 Şubat 2000	7,4	
13 Şubat 2000	6,8	0
14 Şubat 2000	5,8	
15 Şubat 2000	3,3	0,6
16 Şubat 2000	4,2	13,3
17 Şubat 2000	8,9	1,8
18 Şubat 2000	14,2	
19 Şubat 2000	4,3	1,1
20 Şubat 2000	9	
21 Şubat 2000	5,2	1,4
22 Şubat 2000	2,5	6,2
23 Şubat 2000	2,2	0,3
24 Şubat 2000	2,4	0,1
25 Şubat 2000	3,2	0,1
26 Şubat 2000	3	1,1
27 Şubat 2000	2,9	0,5
28 Şubat 2000	3,6	1,6
29 Şubat 2000	4,2	1,2
	Ort: 6,5	Toplam: 63,7

Tablo A.26. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Nisan 2000 sıcaklık ve yağış değerleri.

Tarih	Sıcaklık (oC)	Yağış (m2/kg)
01.Nis.00	18,2	
02.Nis.00	17,8	
03.Nis.00	16,8	
04.Nis.00	20,2	
05.Nis.00	23,8	0
06.Nis.00	16,6	
07.Nis.00	10,9	0
08.Nis.00	7,4	1,6
09.Nis.00	7,6	0,3
10.Nis.00	10,4	0
11.Nis.00	11,3	
12.Nis.00	15,6	1,7
13.Nis.00	11,2	
14.Nis.00	15,4	2,9
15.Nis.00	19,1	
16.Nis.00	18,6	
17.Nis.00	19,1	
18.Nis.00	16,4	0
19.Nis.00	15,3	
20.Nis.00	12,6	25,1
21.Nis.00	13,8	17,5
22.Nis.00	15,6	7,9
23.Nis.00	15,4	
24.Nis.00	15,2	15,3
25.Nis.00	18,8	0,7
26.Nis.00	14,5	0
27.Nis.00	13	6,2
28.Nis.00	13,3	12,2
29.Nis.00	13,8	0,6
30.Nis.00	17,2	3,6
	Ort:15,6	Toplam:95,6

Tablo A.27. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Mayıs 2000 sıcaklık ve yağış değerleri.

Tarih	Sıcaklık (oC)	Yağış (m ² /kg)
01.May.00	16,5	
02.May.00	16,2	
03.May.00	16	9
04.May.00	11,6	0,3
05.May.00	11	
06.May.00	11,3	
07 May.00	13,4	
08.May.00	13	0
09.May.00	14,1	
10.May.00	17	
11.May.00	20,2	
12.May.00	21,9	
13.May.00	18,2	
14.May.00	14,5	
15 May.00	15,6	
16.May.00	17	
17.May.00	18,2	
18.May.00	17,2	
19.May.00	21,8	
20.May.00	21,4	
21 May.00	23,3	
22.May.00	22,4	
23.May.00	20,6	
24.May.00	15,2	
25.May.00	15,3	14,6
26.May.00	18,7	6,1
27.May.00	20,2	
28.May.00	20,2	
29.May.00	21,2	
30.May.00	21,7	
31.May.00	19,8	
	Ort: 17,3	Toplam: 30

Tablo A.28. 1961-1975 yılları arasında 40 51 00 enlem, 29 54 00 boylamında, 76 m. yükseklikteki Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen yıllık yağış (mm/kg) toplamları

YILLAR	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayis	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasim	Aralik	Toplam
1961	60,4	63	51	20,9	53,1	119,6	47,1	2,5	43,1	68,6	60,1	65,2	674,6
1962	40,6	61,9	93,6	51,3	6,4	7,1	42,3		55,5	191,6	92,9	210	873,2
1963	154,6	61	98,6	35,8	39,4	19	42,7	0,2	115	98,8	31,1	234,6	930,8
1964	48,1	79,5	72,5	45,4	31,3	15,6	3,8	24	138,3	6,6	120,1	162,6	747,9
1965	37,4	101,8	61,1	89,1	35,1	59,5	82	13,3		47,8	75,4	75,4	677,9
1966	103,5	14,8	104,2	34,1	52,6	20,2	16,4	73,1	3,1	25,9	29,8	104,3	582
1967	116,7	82,1	67,4	61,8	61,7	146,3	20,6	13,6	58,5	71,8	156,2	110,9	967,8
1968	135,5	48,2	86,5	54,4	21,9	35,5	2	29,3	217,2	85,8	111,8	92,4	920,5
1969	114,4	51,3	39,3	70,8	44,4	48,8	10,3	0,2	3,4	27,7	86,8	104,7	582,1
1970	85,9	143,8	81,5	71,9	65,1	38,6	1,6	27,6	97,1	89,4	57,9	179,9	940,3
1971	42,1	53,8	137,3	43,8	62	19,5	16,2	18,4	15,5	62,4	129,3	160,3	760,7
1972	55,3	41,6	37	47,6	46,2	157,7	31,1	66,6	88,2	95,9	47,9	45,3	760,4
1973	32,5	36,1	66,5	59,4	13,4	43,9	9,3	36,1	39,6	307,8	98,3	93,6	835,5
1974	96,7	33,7	67,6	34,8	74,4	26,2	16,1	219,7	43,4	19,8	52,6	97,3	784,3
1975	93,7	105,8	74,3	21,8	143,8	112,1	27,8	65,4	40,7	100,7	83,1	136,3	1005,6

Tablo A.29. 1976-1999 yılları arasında 40 51 00 enlem, 29 54 00 boyamında, 76 m. yükseklikteki Kocaeli Meteoroloji İstasyonu kaydedilen aylık ve yıllık yağış (mm/kg) toplamları.

YILLAR	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayis	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralik	Toplam
	62,1	58,6	15,5	44,9	19,1	33,3	31,1	91	41,7	52,5	51	88,7	589,7
1976	56,8	23,5	88,9	71	8,3	58	2	1,7	42,4	33,9	80,9	113,9	581,3
1977	103	60,5	56,1	91,9	29,2	10,3	4,6	40,9	89,9	84,5	18,8	99,2	682,9
1978	106,4	56,4	14,6	63,7	59,8	21,3	61	139,5	34,7	90,5	112,7	106,8	861,4
1979	115,1	61,2	104,6	52	25,3	17,4	20,6	64,4	41,3	36,8	130,2	188,5	857,6
1980	135,4	105,7	65,4	14,7	78,2	19,5	33,3	18,8	170,5	98,2	61,3	199,6	1000
1981	95,8	66,4	69	96,4	36	17,1	109,5	86,4	31,1	33,2	31,6	92,2	746,7
1982	103,8	138,6	28,6	59,4	30,8	101,3	44,1	107,1	45,1	115,9	160,5	52,9	998,1
1983	84	83,2	86,9	97,9	27,9	29,9	143,9	68,8	2,5	27,4	81,7	17,4	732,5
1984	122	83,4	33,8	28,7	39,6	26,2	8,5	2,4	9,9	146,5	96,2	89,3	686,5
1985	103,7	90,7	8,1	18,8	22,9	75,2	11,9	0	5	113,3	78,8	113,7	642,1
1986	156,6	32,9	138,5	56,1	52,9	42,3	61,4	60,7	0,2	164,8	83	157,6	1007
1987	29	75,7	70,1	47,2	74,3	85,1	14,3	27,5	104,4	142,5	89,9	760	
1988	35	13,9	15	5,4	46,7	20,9	21,3	23,7	8,1	229,4	137,8	74,7	633,9
1989	63,8	55,2	37	76,6	42,2	22,7	34,5	7,3	107,5	80,4	126,2	78,3	733,7
1990	106,7	41,9	111,4	128,3	47,9	37,6	23,1	132,4	46,7	33,9	109,6	902,7	
1991	60,8	110,5	112,7	40,1	24,7	118,4	131,4	0	22,9	123,9	73,9	133,8	953,1
1992	98,5	52,6	37,8	24,9	100,7	56,5	12,3	21,6	36,1	7,4	99,8	67,5	615,7
1993	78,8	46,7	26,6	24,7	15,6	98,2	4	33,3	0	183,1	149,5	131,4	791,9
1994	131,1	13,6	105,9	77,2	1,7	75,1	48,2	13	42,7	70	134,7	72,9	766,1
1995	94,6	51,9	111,6	63,5	37,7	13,3	3,9	22,8	126,3	85,7	31,6	103,6	741,5
1996	48,3	80,5	94,6	135,5	16,4	37,7	115,1	238,4	19,6	219,3	24,1	151,3	1180,8
1997	58,4	49,4	115,2	35,5	181,2	25,4	51,2	27,4	93,9	97	125,5	860,1	
1998	30,1	102,6	53,4	20,4	17,4	109,5	82,9	45,8	7,4	45	121,4	78	713,9

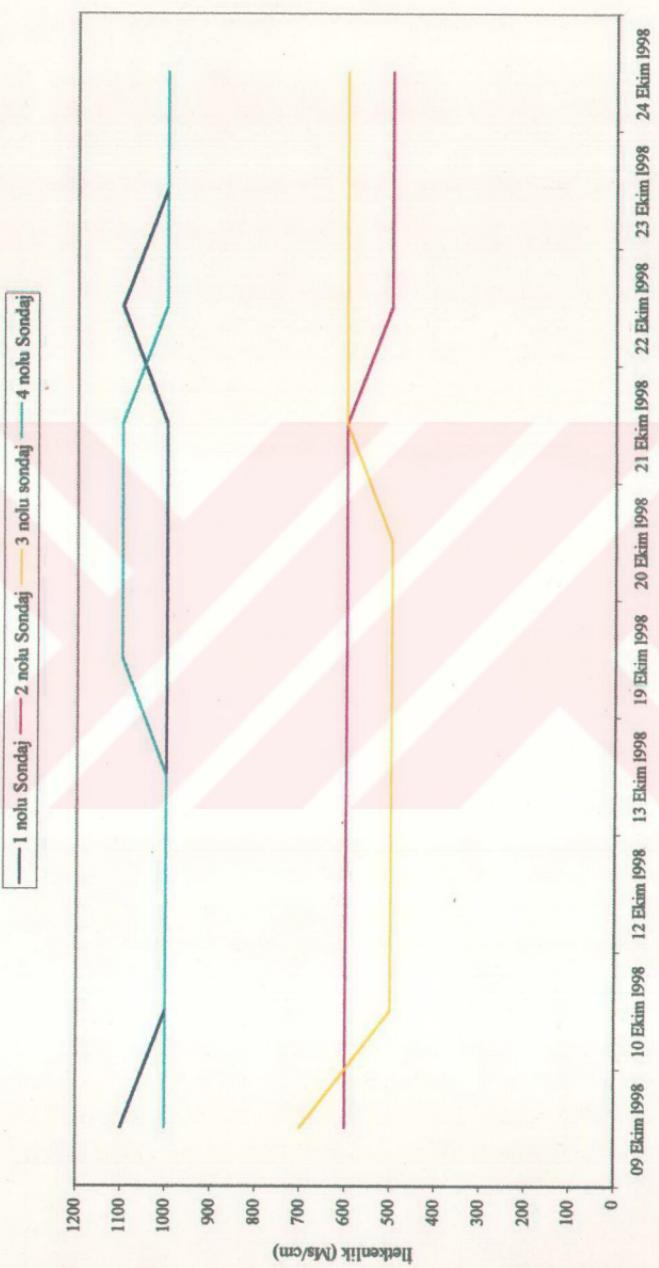
Tablo A.30. 1961-1975 yılları arasında 40 51 00 enlem, 29 54 00 boylamında, 76 m. yükseklikteki Kocaeli Meteorojili İstasyonunda kaydedilen aylık ve yıllık su akılık ($^{\circ}\text{C}$) değerleri.

YILLAR	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Toplam
1961	6	5,2	8,5	14,9	17,9	21,6	22,6	23,3	18,7	15,3	14,7	9	14,1
1962	7,6	5,5	11,1	11,9	19,1	21	23,4	24,6	20,9	16,6	16,1	8,6	14
1963	5,2	9,3	6,8	10,6	16,3	22	24,1	24,9	21,3	16,4	12,8	8,5	14,8
1964	3	4,9	7,9	13,1	15,3	21,6	22,9	22,2	19	17,9	11,6	10,4	14,2
1965	7,4	4,5	8,6	11,4	17,2	22,3	22,9	21,6	20,8	13,8	12,7	10,8	14,5
1966	7	11,1	9,2	14,9	17,7	20,9	24,8	24,4	20,1	19,9	16,3	9,1	16,3
1967	4,7	3,7	7,6	13	17,4	20,2	23,4	24	20,6	16,5	11,5	9,4	14,3
1968	4,9	7,1	8,2	13,8	19,3	20,8	23,6	22,5	20	14,5	12,6	8,1	14,6
1969	4,8	8,3	6,9	10,8	18,5	23,1	21,3	23,7	21,3	14,8	13,1	10,8	14,8
1970	8,1	9	10,6	16,1	16,8	21,2	24,3	23,2	19,1	14,7	12,2	8,4	15,3
1971	10,1	6,7	9,2	11,8	17,8	21,7	22,3	23,5	20,1	13,7	11,7	6,8	14,6
1972	4,1	5,5	7,8	15,5	17,6	22,1	24,1	23,4	19,8	15,1	11	6,2	14,4
1973	4,9	9	7,1	12,5	17,8	20,2	23,8	21,5	20,1	16,2	9,1	8,2	14,2
1974	2,8	7,4	7,9	11,3	17,1	21,4	23	21,9	20	19,4	11,7	7,7	14,3
1975	6	4,8	11,9	15	17,6	21,5	24	23,1	20,4	15,4	10,8	5,9	14,7

caeli Meteoroloji İstasyonu'nda kaydedilen aylık ve yıllık sıcaklık (oC) ortalaması değerleri													
YILLARI	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Toplam
1976	6,1	3,8	6,4	13,1	16,1	20	23	20	18,7	16,1	12,6	8,4	13,7
1977	6,8	11,6	8,4	12,2	17	21,3	23,6	24,1	19,3	13	13,6	8	14,7
1978	5,6	9	9,4	12,5	17,7	22,1	23,1	21,3	19,9	15,7	10,4	8,8	14,6
1979	7,6	7,8	11,2	13,1	17,4	22,6	22,5	23,4	19,9	14,9	12,8	8,9	15,2
1980	4,5	5	7,4	11,8	17,8	21,7	23,5	23	18,1	17,5	13,3	9,3	14,4
1981	8	5,8	10	12,5	15,2	22,6	22,6	22,9	20	17,8	9,7	11,4	14,7
1982	5,9	3,9	7	11,8	15,7	22	21,6	22,3	21,1	16,3	10,6	9,9	14
1983	5	5,8	8,9	14,6	18,6	20,1	23,7	21,7	20	14,2	9,9	8,7	14,3
1984	7,9	6,8	8,1	10,4	19,3	20,9	21,9	21	21,5	17,2	11,8	7,1	14,5
1985	7,8	2,1	7,1	13,8	19,4	21,5	22,3	23,8	19,3	13,6	12,7	9,1	14,4
1986	8,8	7,6	7,7	14,9	15,4	22,1	23,4	24,7	20,7	14,5	8,9	6,9	14,8
1987	6,1	7,8	4,8	11	16,7	21,6	24,1	22,1	20,7	14,4	12,2	7,4	14,1
1988	7,5	7,1	9,6	12	16,8	22	25	24,1	20,1	14,4	7,9	7,3	14,5
1989	4,2	8,8	10,4	16,7	17,2	21,4	22,9	24,1	20,3	14,7	9,9	7,2	14,6
1990	4,4	6,7	9,6	13,9	16	21,4	23,5	23,2	18,8	15,7	14,2	9,5	14,7
1991	5,5	5,2	7	11,8	16,6	21,4	23,6	23,5	19,3	16,3	11,9	4,9	13,9
1992	4,3	3,1	7,7	13,3	14,9	21,6	21,6	24,4	19	18,5	10,4	5,1	13,7
1993	4,5	3,5	7,6	11,9	15,7	21,2	22,4	23,5	19,8	18	9,6	9,6	14
1994	8,4	6,7	9,2	13,4	18,8	20,9	24,1	24,6	23,8	18,5	9,3	6,8	15,5
1995	7	8,5	9,6	12,3	18,2	23,1	23,3	23,3	20,6	14,1	8,6	8,1	14,7
1996	5	6,7	5,2	10,7	19,8	21,2	24,1	23,5	19,3	14,2	12,6	10,5	14,4
1997	6,7	5,1	5,7	9,6	17,9	21,7	23,7	21,3	17,3	14,4	12	8,6	13,7
1998	6,9	7,1	6,3	15,5	16,9	22	24,2	24,9	20,4	17,2	12	7	15
1999	7,7	7,3	9,8	15,1	18	21,9	24,8	24,1	21	16,2	11,3	11	15,7

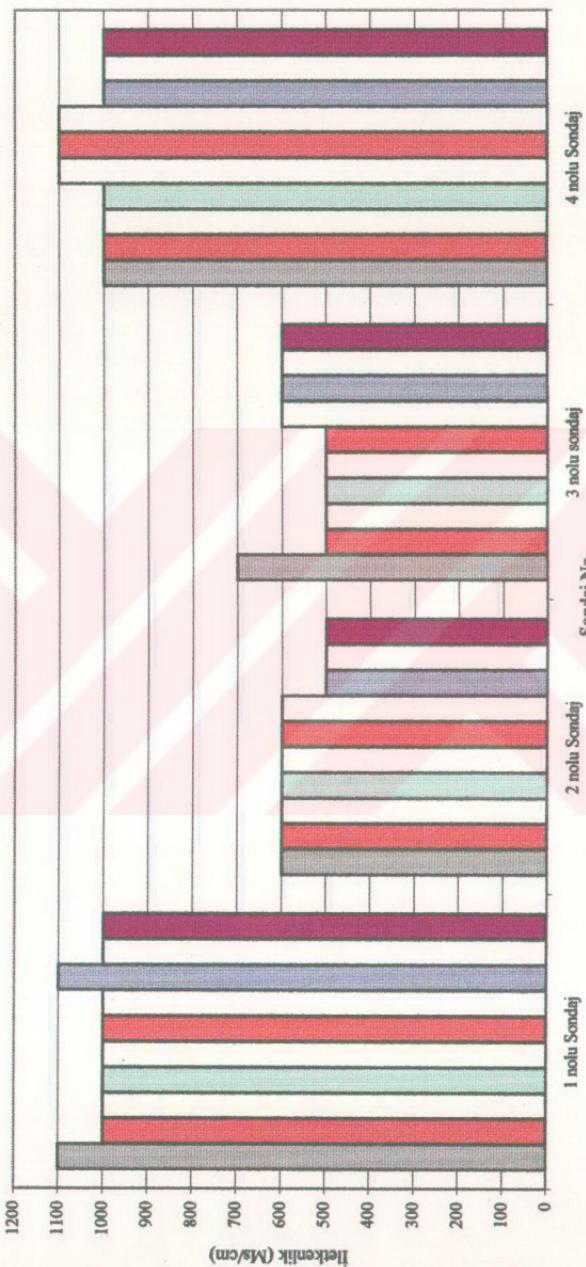
E K L E R

E K. B. Ş E K İ L L E R

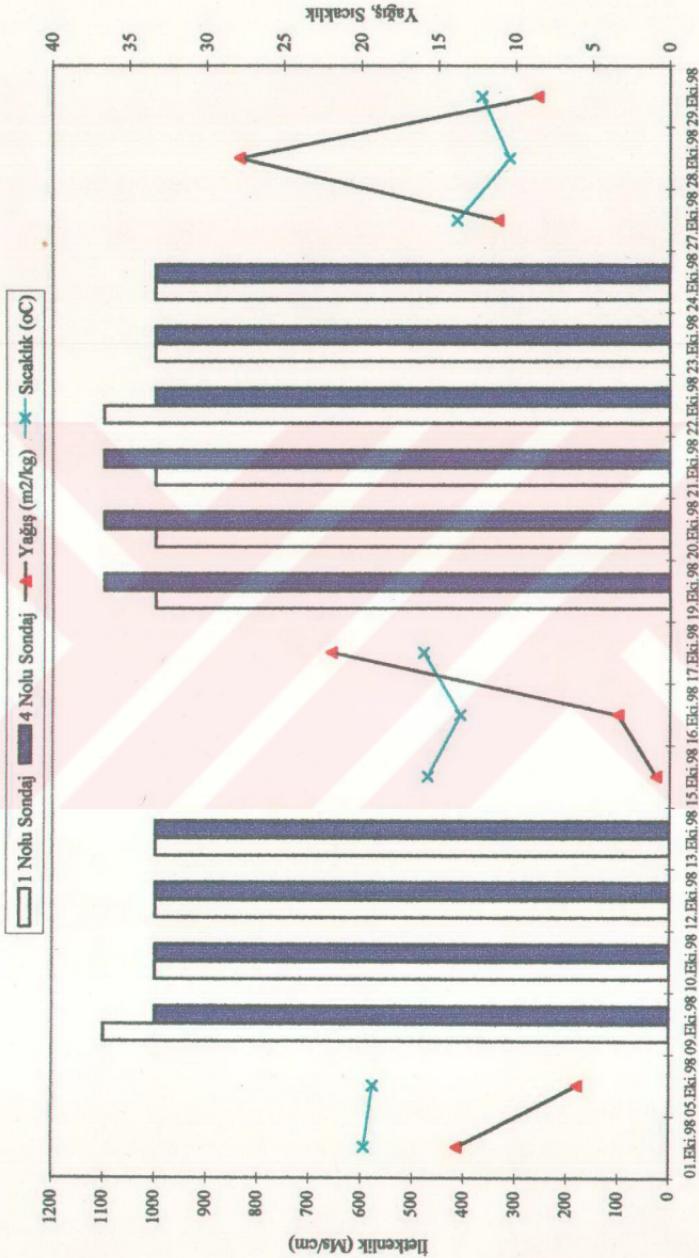

Şekil B.1.4 Sondaj kuyusuna ait Ekim 1998 iletkenlik değerleri.

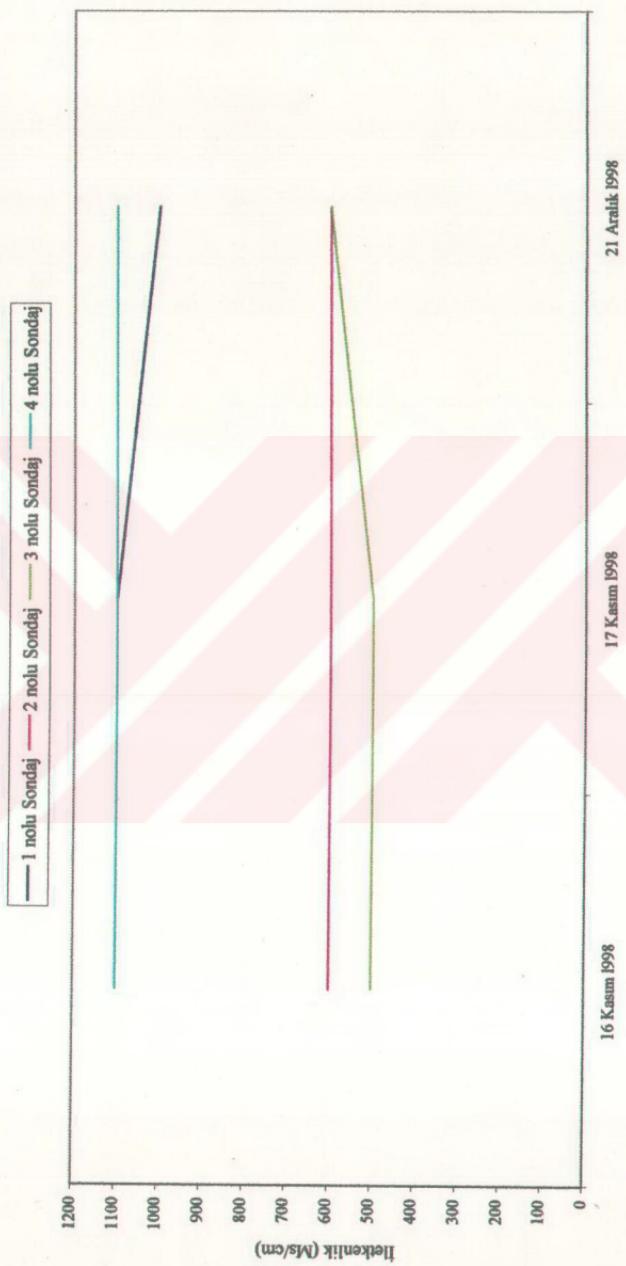
■ 09 Ekim 1998 ■ 10 Ekim 1998 □ 12 Ekim 1998 ■ 13 Ekim 1998 □ 19 Ekim 1998 □ 20 Ekim 1998 ■ 21 Ekim 1998 □ 22 Ekim 1998 ■ 23 Ekim 1998 □ 24 Ekim 1998

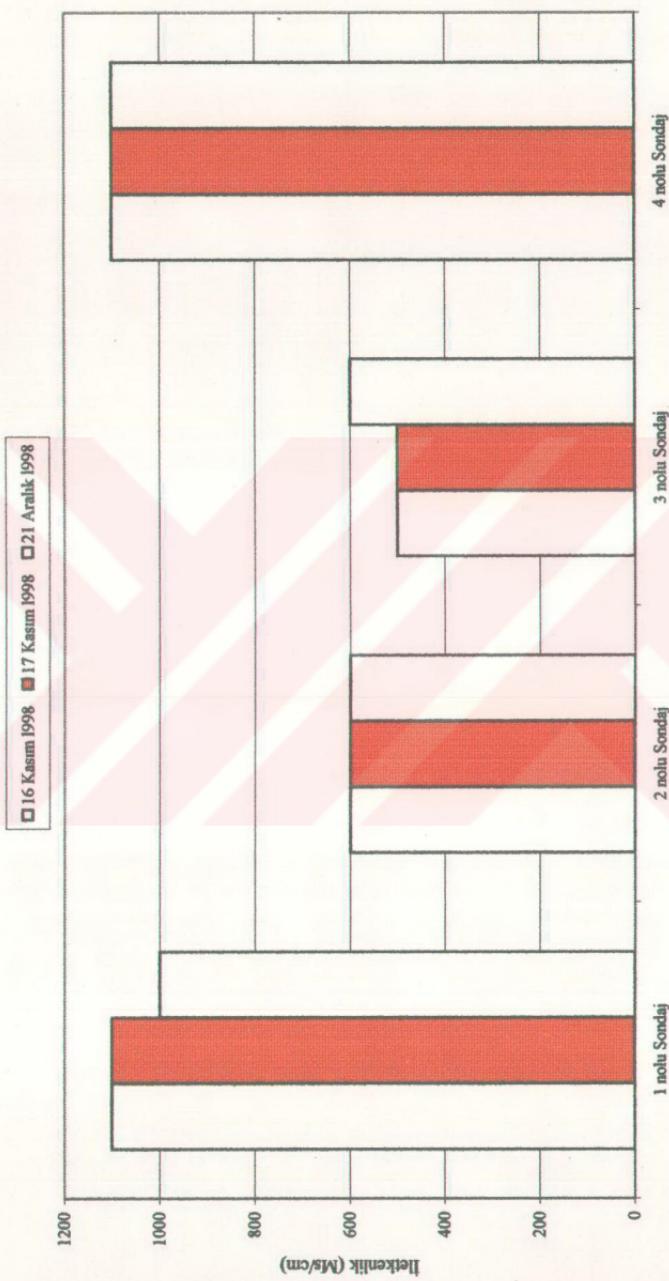
Şekil B.2. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Ekim 1998 değişim oranları.

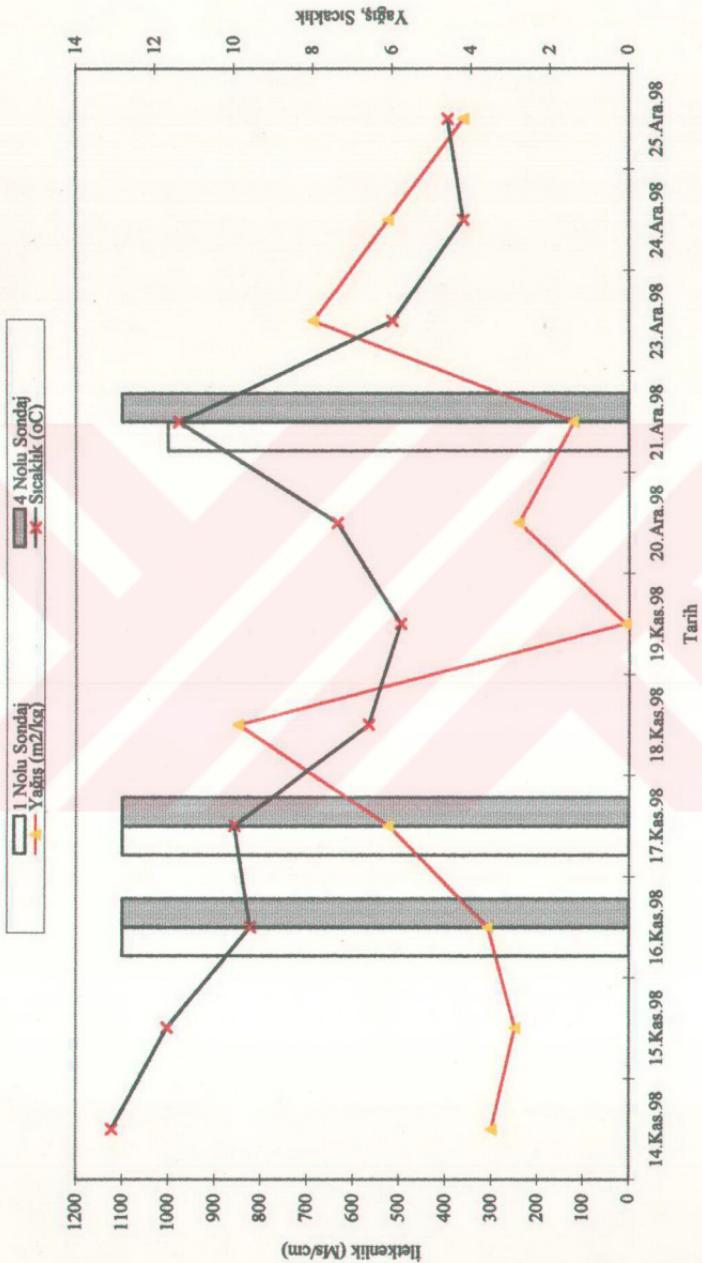
Tarih

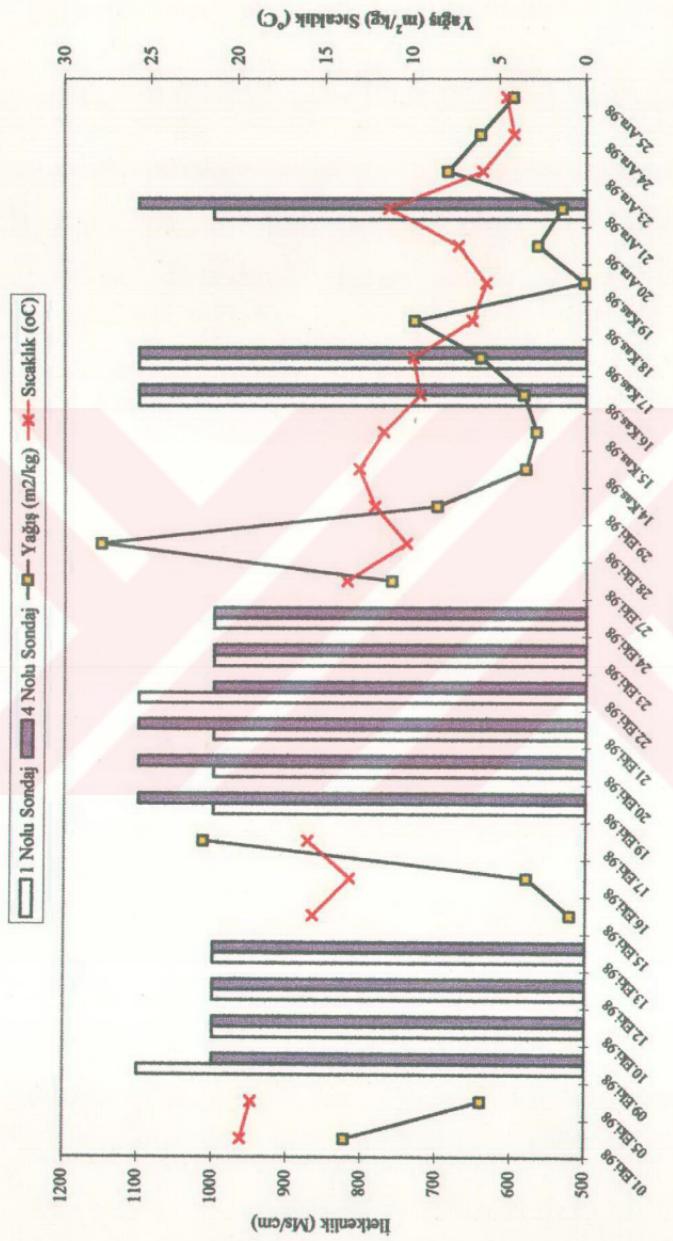
Şekil B.4. 4 Sondaj Kuyusuna ait suyun Kasım-Aralık 1998 iletkenlik değerleri.

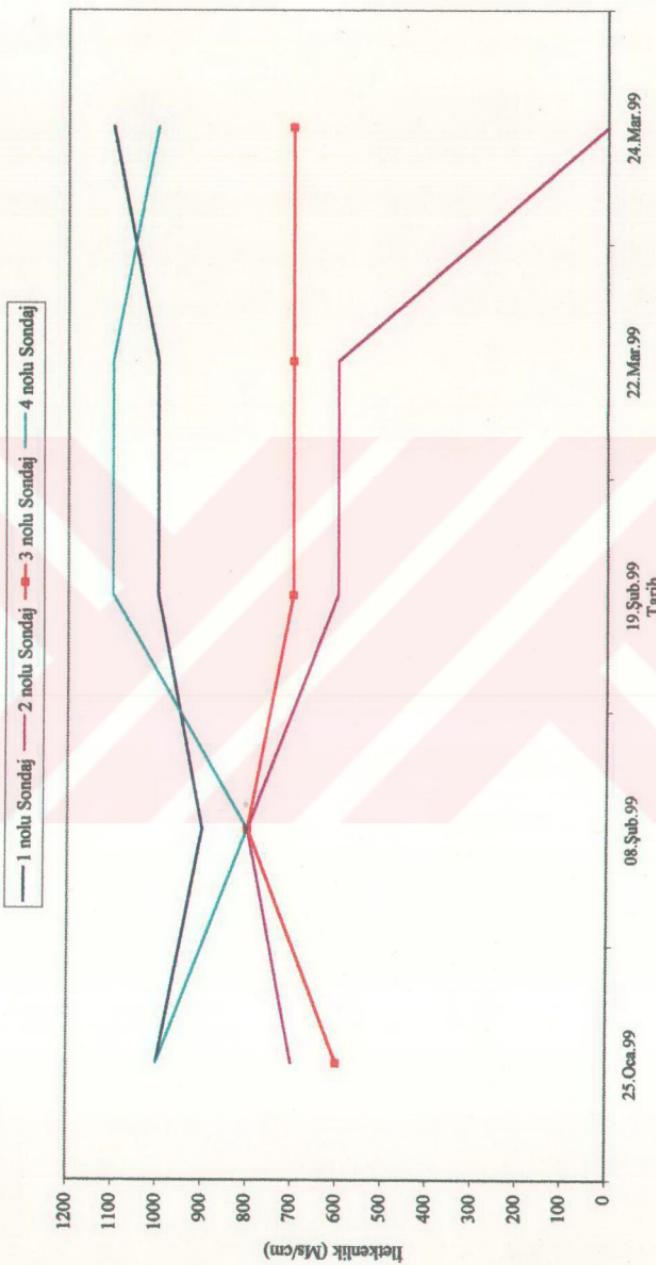
Sekil B.5. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Kasim-Aralik 1998 iletkenlik değişim oranları.

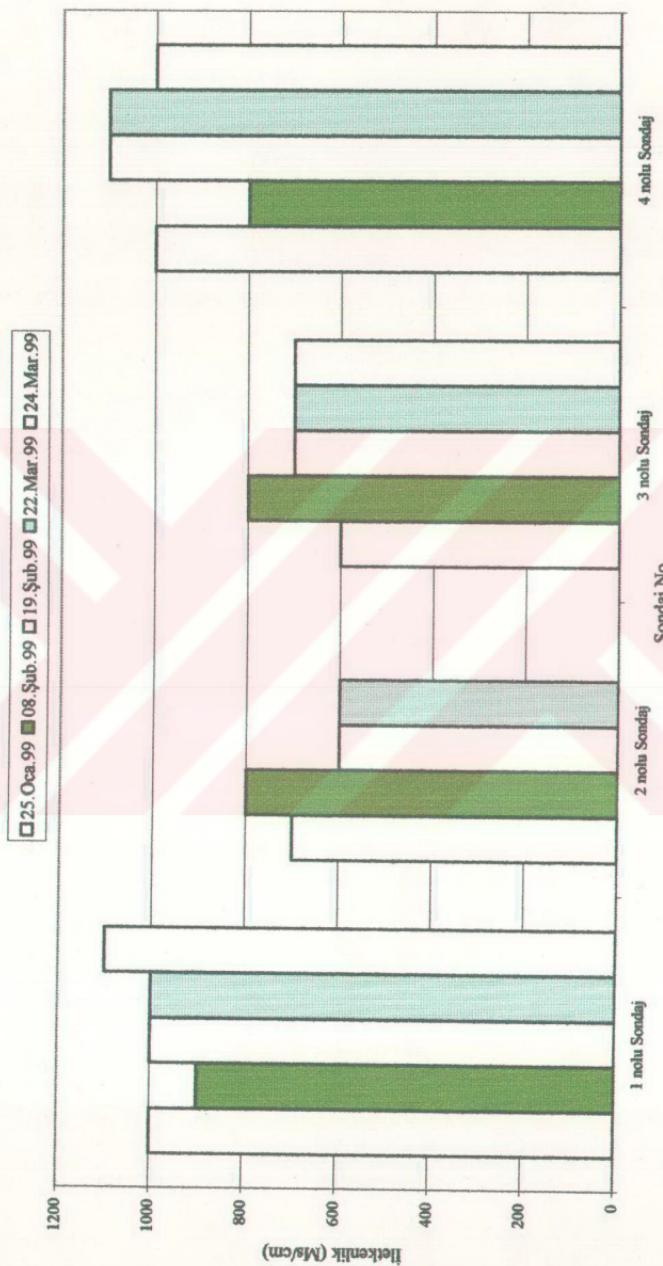
Şekil B.6. 1 ve 4 Nolu sondaj kuyularına ait suyun Kasım-Araklı 1998 iletenlik, yağış, sıcaklık ilişkisi.

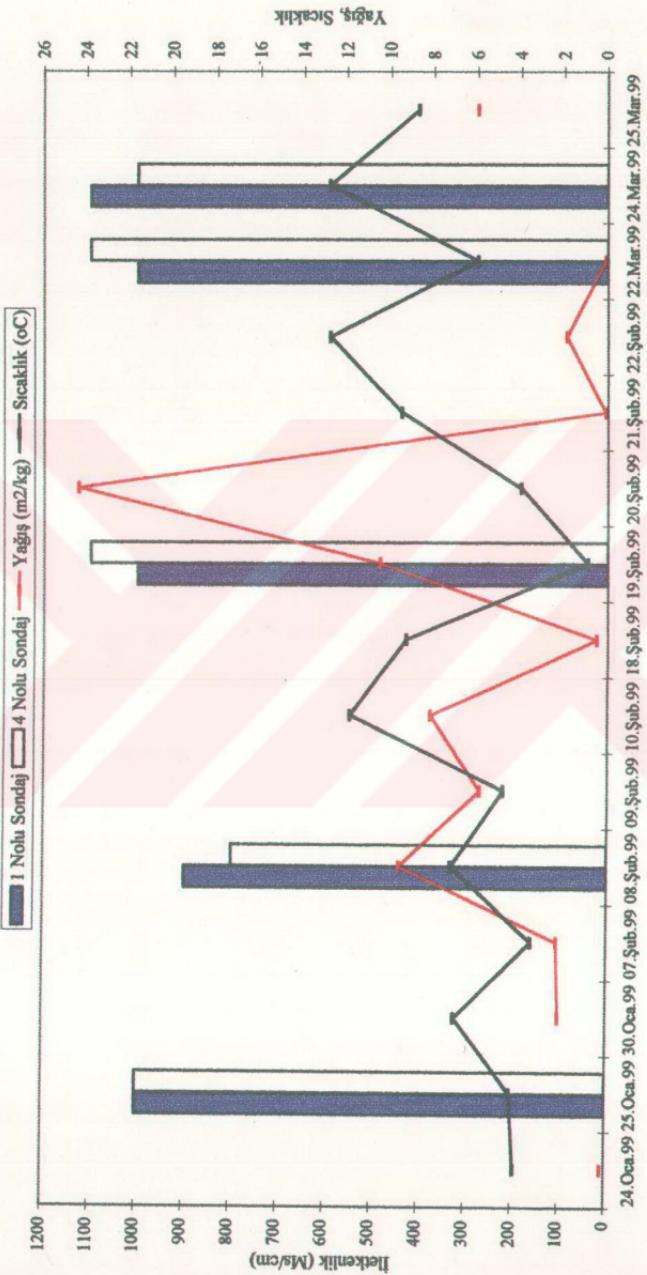
Şekil B.7.1 ve 4 Nolu sondaj kuyularına ait suyun 1998 yılı iletenlik, yağış, sıcaklık ilişkisi.

Şekil B.8. 4 Sondaj kuyusuna ait Ocak-Şubat-Mart 1999 iletkenlik değerleri.

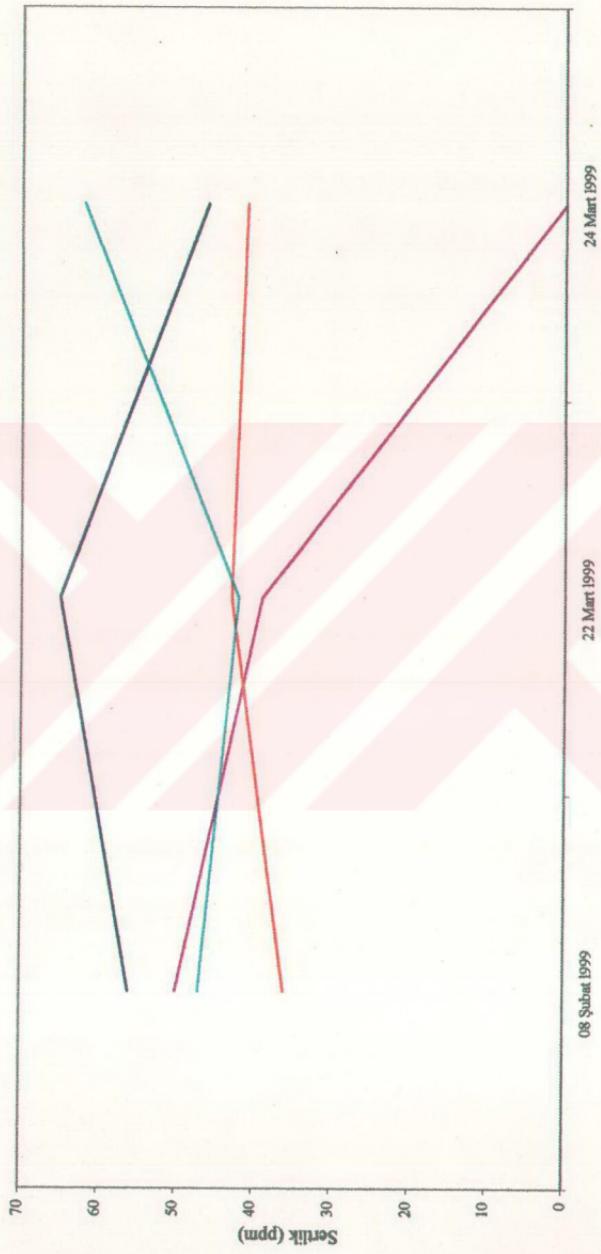
Şekil B.9. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Ocak-Şubat-Mart 1999 iletkenlik değerlerinin değişim oranları.

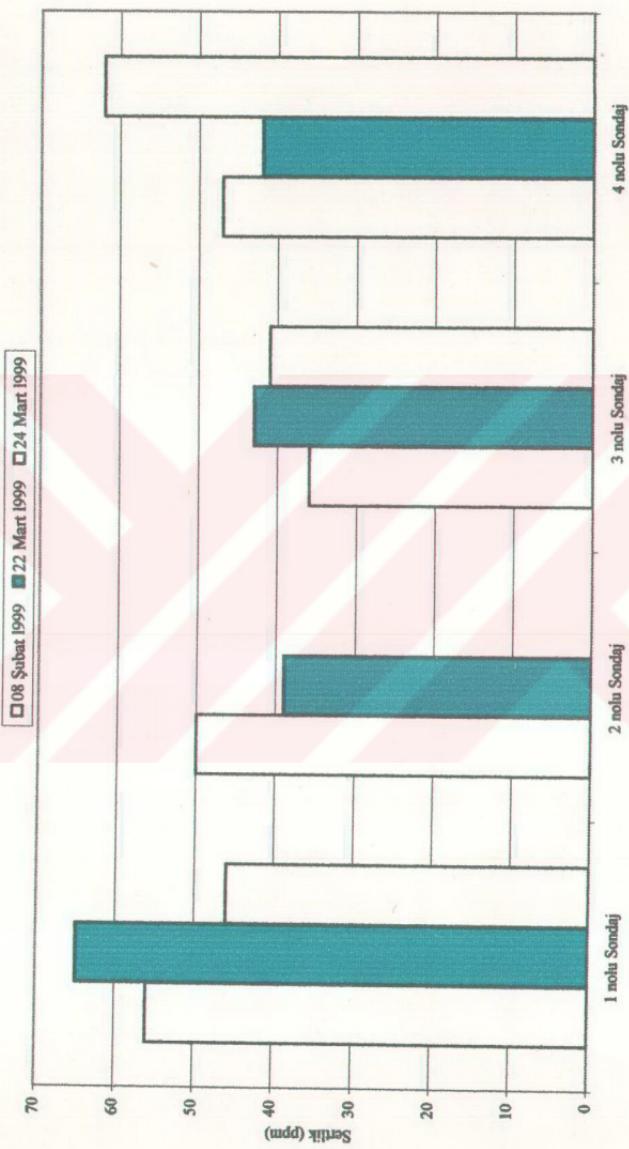
Şekil B.10. 1 ve 4 Nolu Sondaj kuyularına ait suyun Ocak-Şubat-Mart 1999 iletkenlik, yağış, sıcaklık ilişkisi.

Tarih

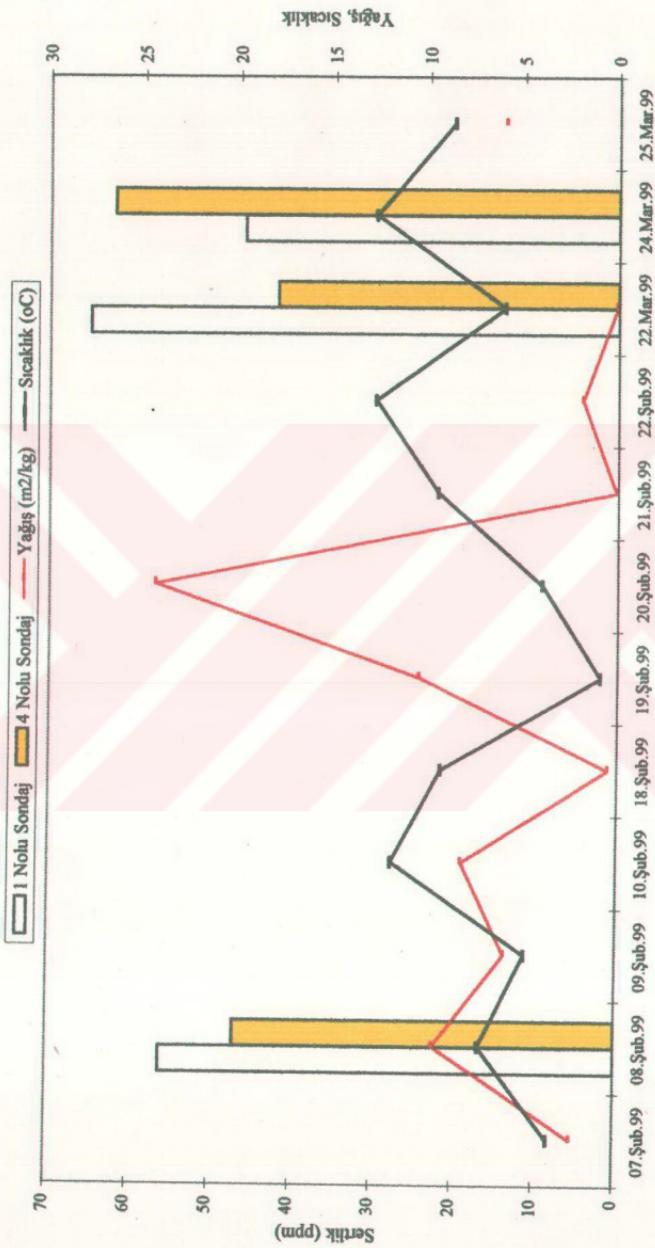
— 1 no lu Sondaj — 2 no lu Sondaj — 3 no lu Sondaj — 4 no lu Sondaj

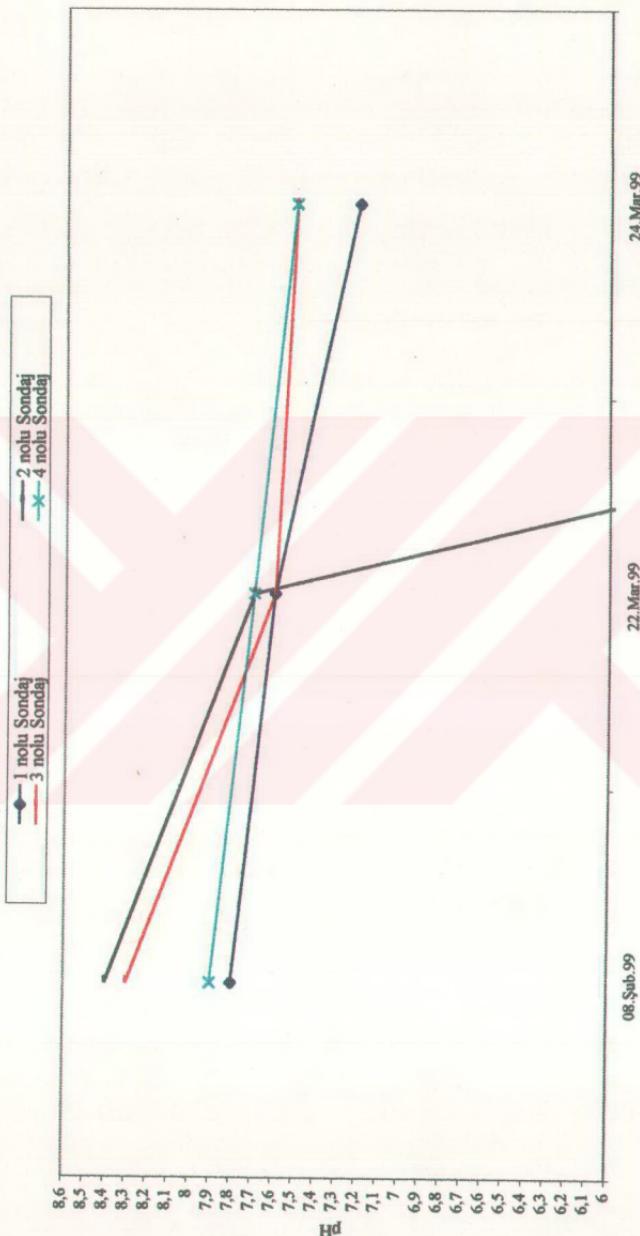
Sekil B.11: 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Şubat-Mart 1999 sertlik değerleri.

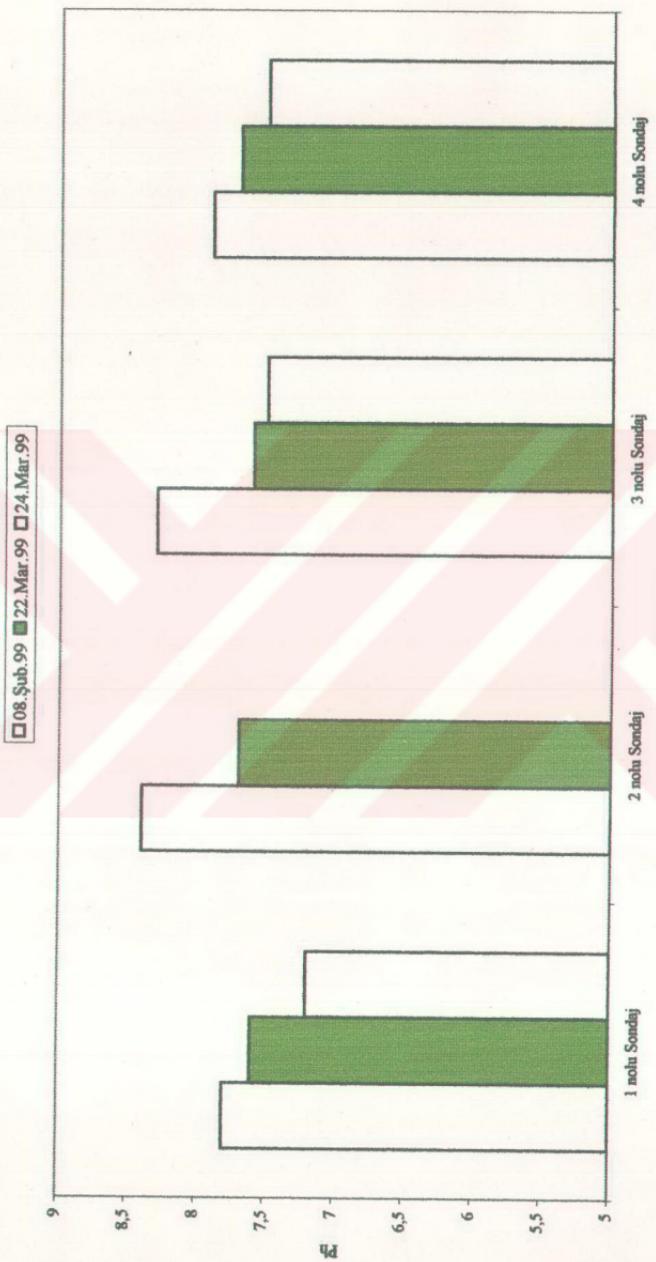
Şekil B.12. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Şubat-Mart 1999 sertlik değerlerinin değişim oranları.

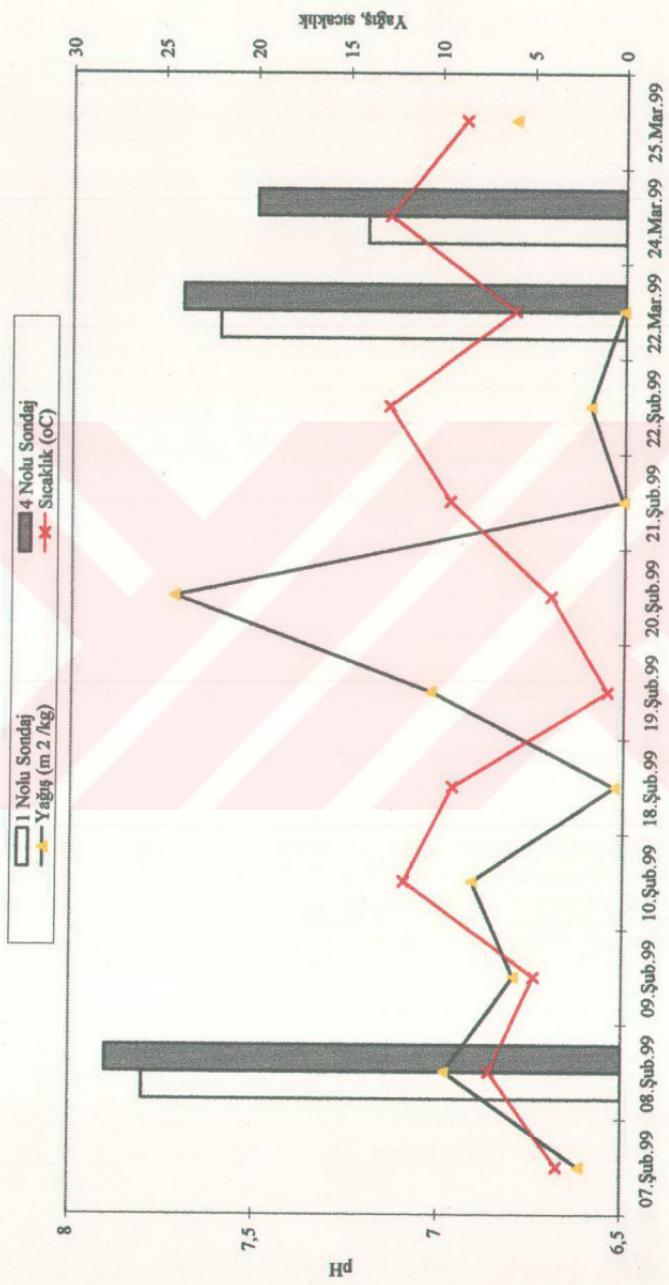
Sekil B.13. 1 ve 4 Nolu sondaj kuyularına ait suyun Şubat-Mart 1999 sertlik, yağış, sıcaklık ilişkisi.

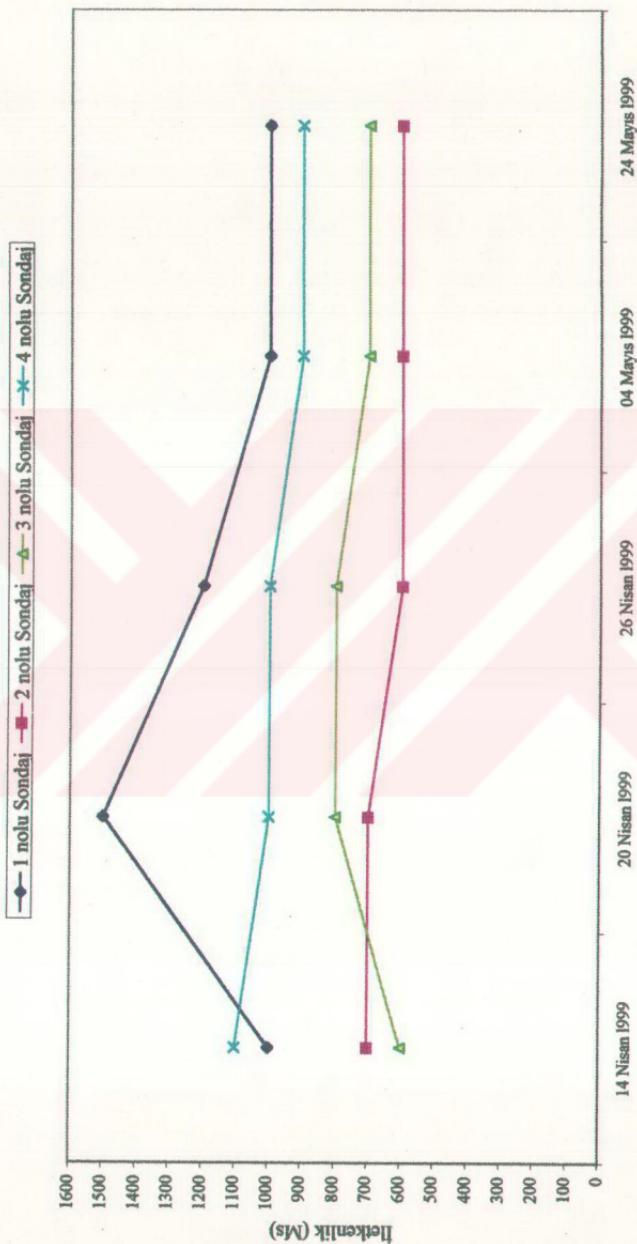
Sekil B.14. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Şubat-Mart 1999 pH değerleri.

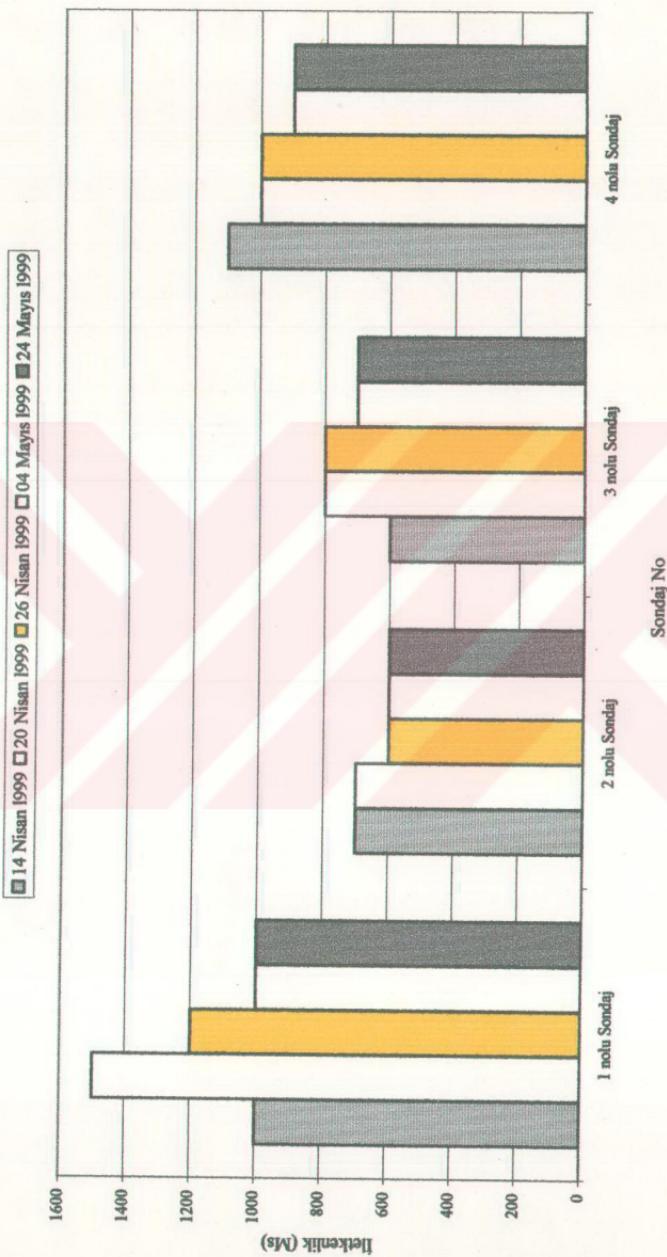
Şekil B.15. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Şubat-Mart 1999 pH değerlerinin değişim oranları.

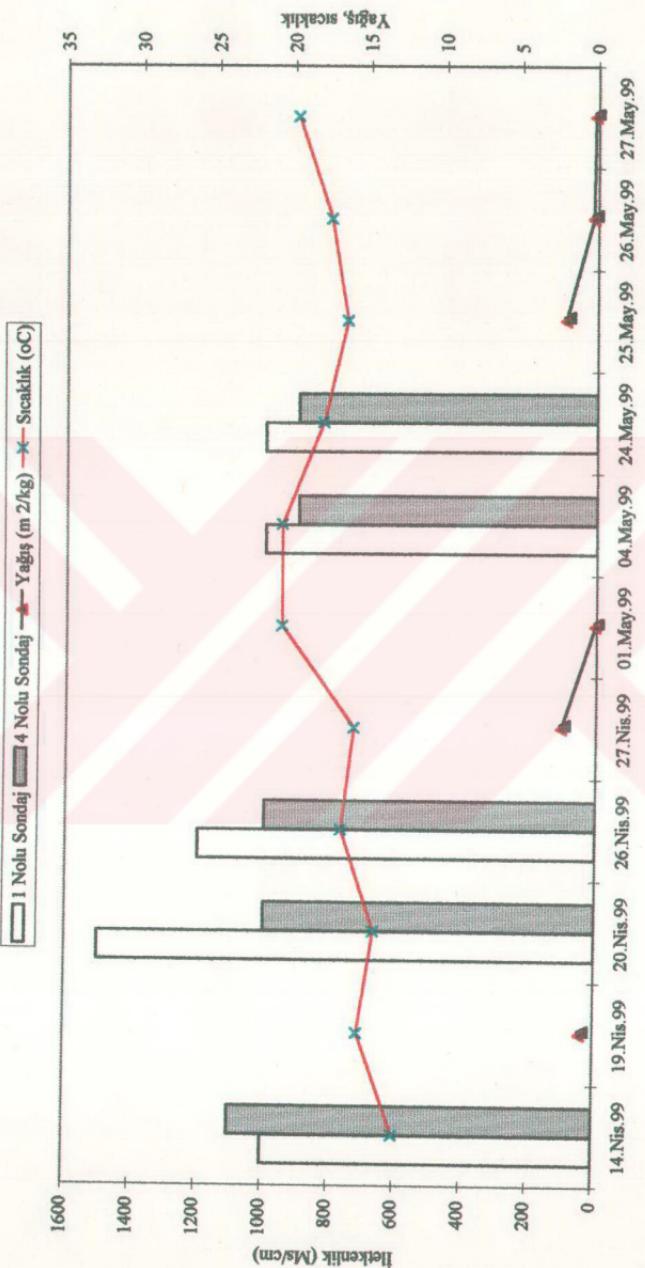
Şekil B.16. 1 ve 4 Nolu sondaj kuyularına ait suyun Şubat-Mart 1999 pH, yağış, sıcaklık ilişkisi.

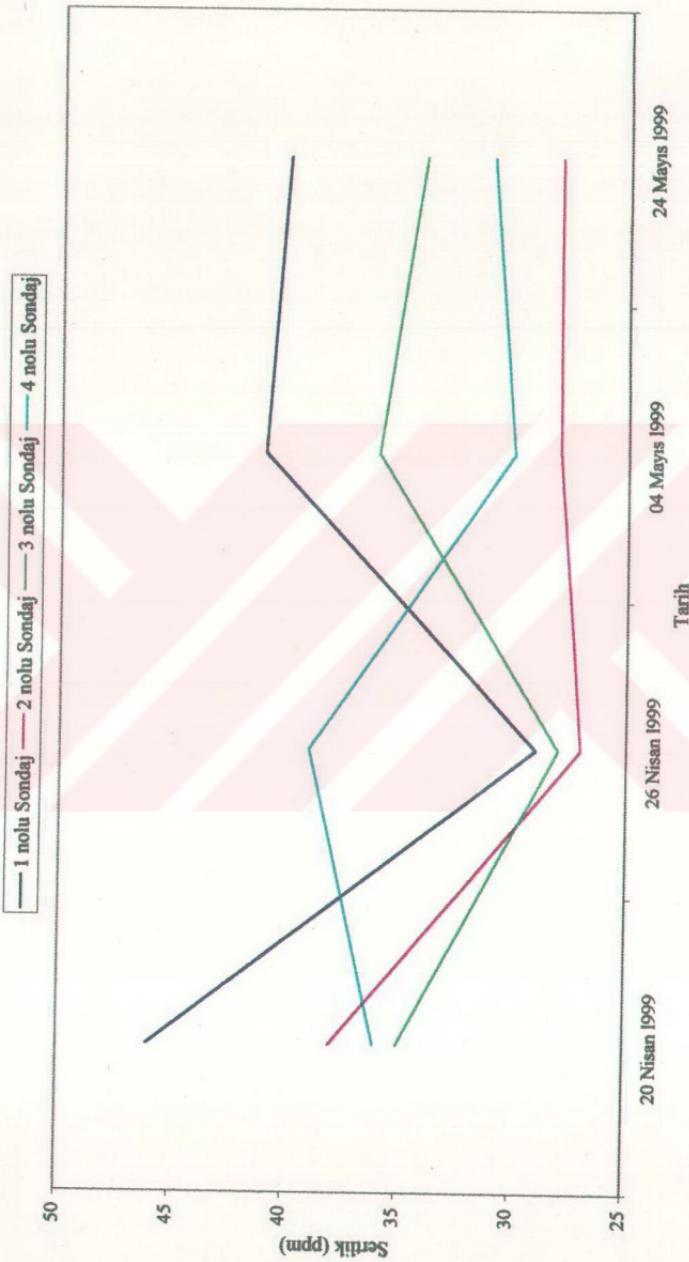
Sekil B.17. 4 adet sondaj kuyusuna ait Nisan-Mayıs 1999 iletkenlik değerleri.

Şekil B.18. 4 adet sondaj kuyusuna ait Nisan-Mayıs 1999 daki iletkenlik değerlerinin değişim oranları.

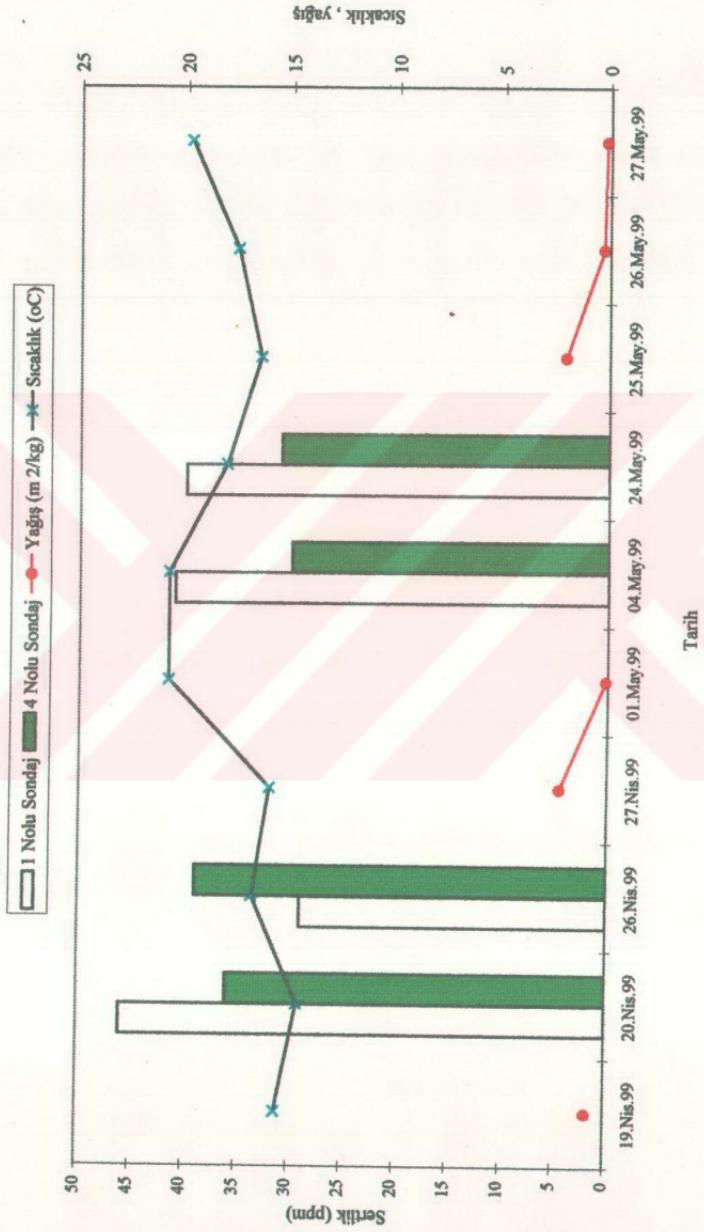
Şekil B.19. 1 ve 4 Nolu sondaj kuyularına ait suyun Nisan-Mayıs 1999 iletkenlik, yağış, sıcaklık ilişkisi.

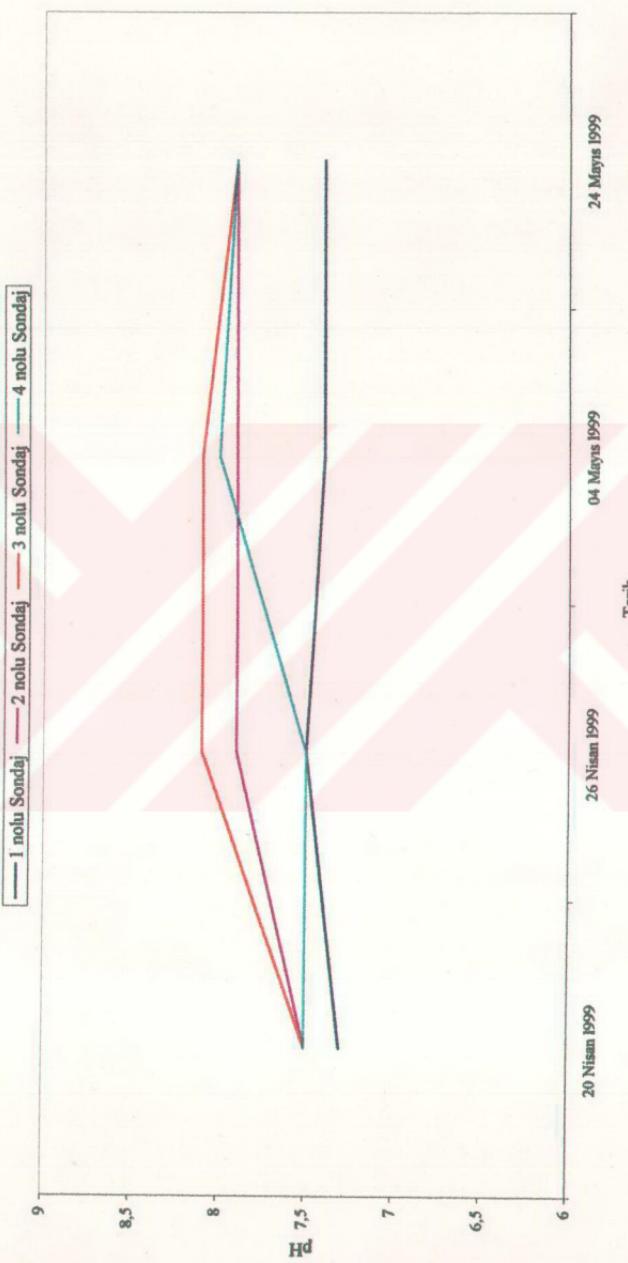

Şekil B.20 : 4 Sondaj kuyusuna ait Nisan-Mayıs 1999 sertlik değerleri.

Sekil B.21. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Nisan-Mayıs 1999 sertlik değerleri değişim oranları.

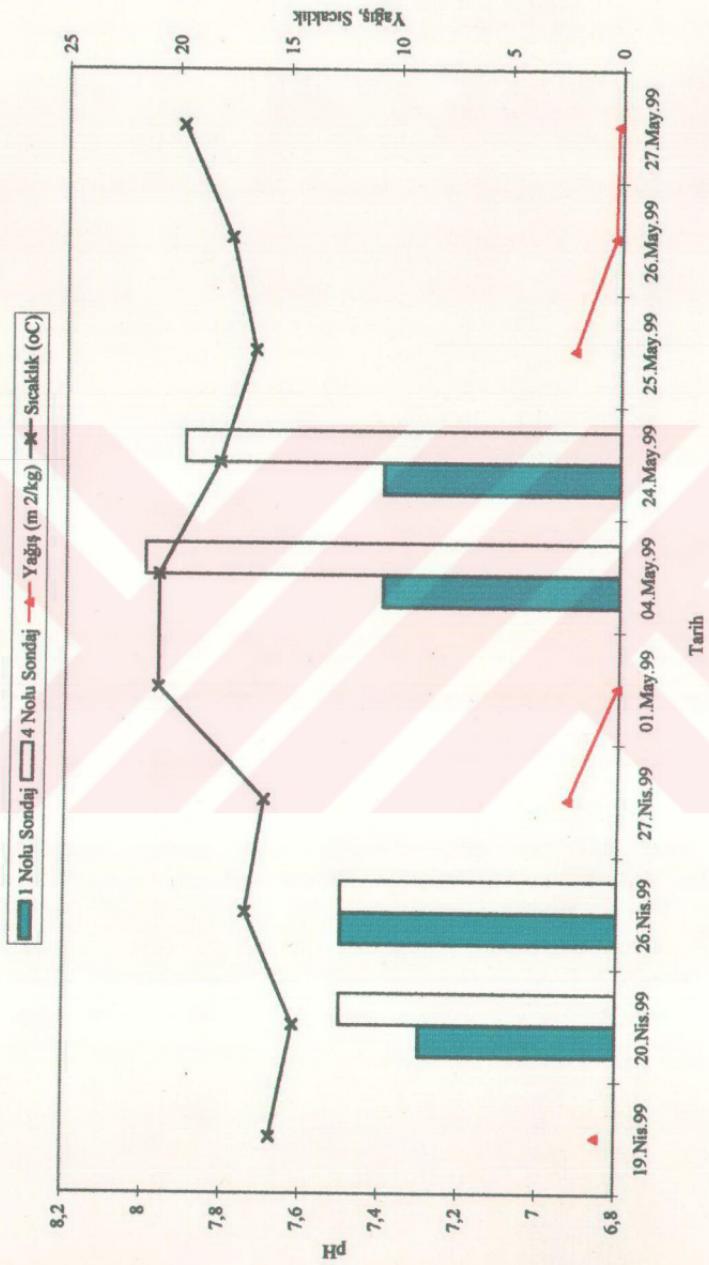

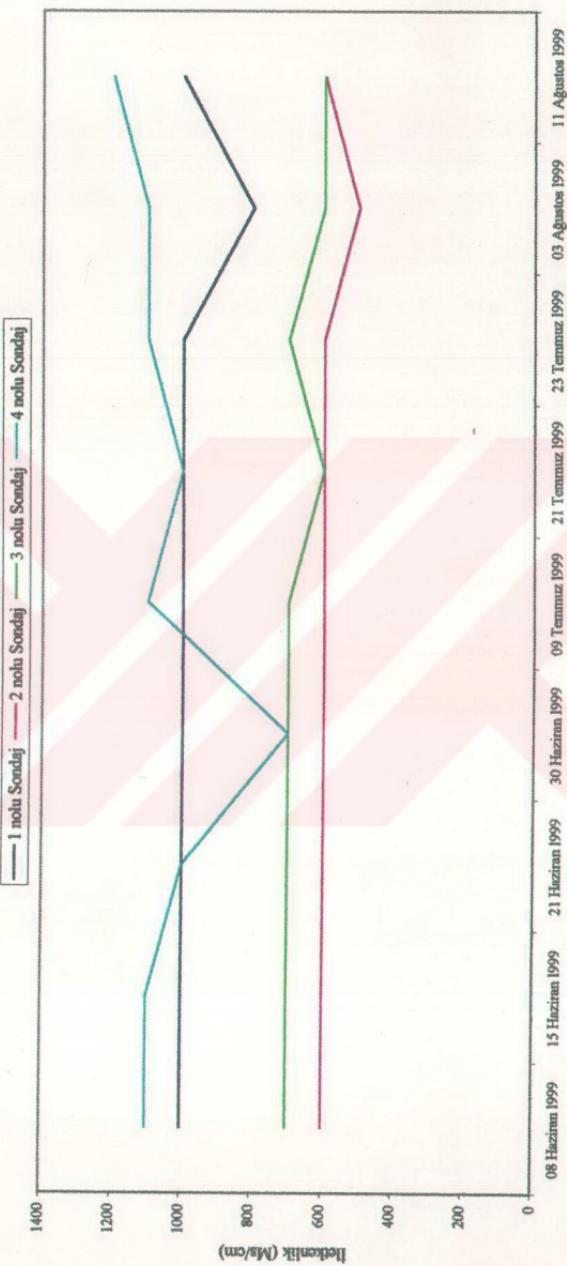
Şekil B.23. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Nisan-Mayıs 1999 pH değerleri.

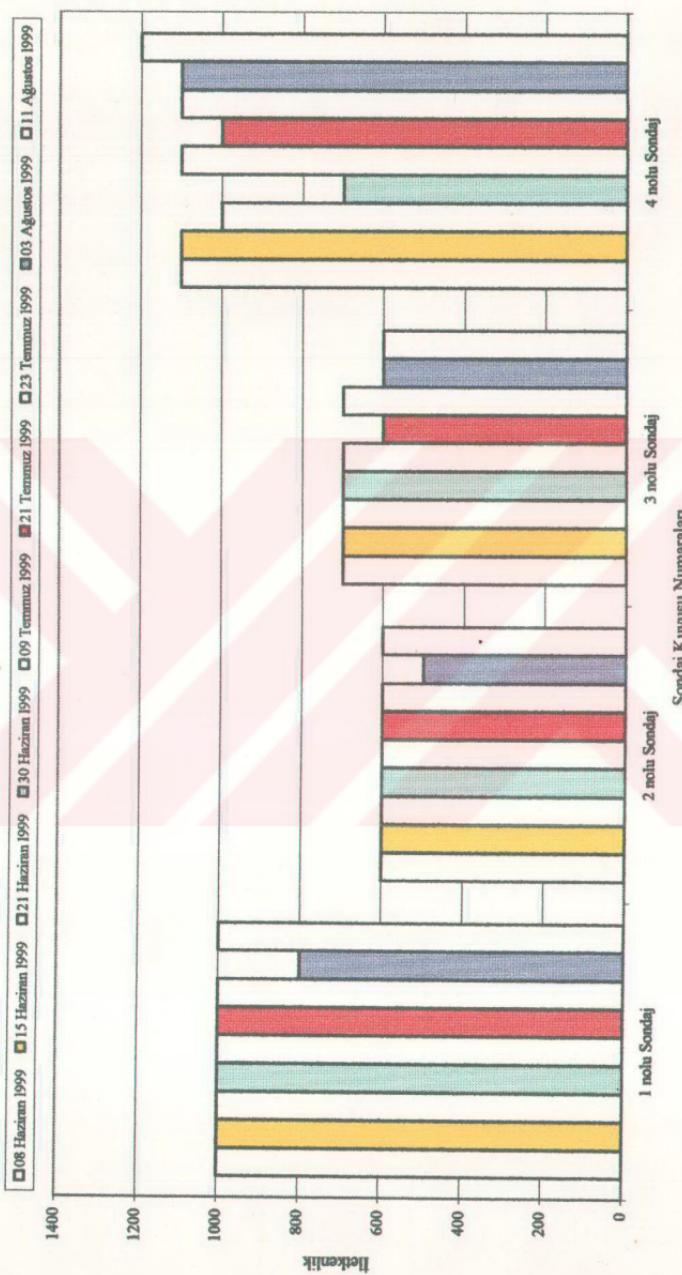
Sekil B.24. 4 Sondaj kuyusuna ait Nisan-Mayıs 1999 pH değişim oranları.

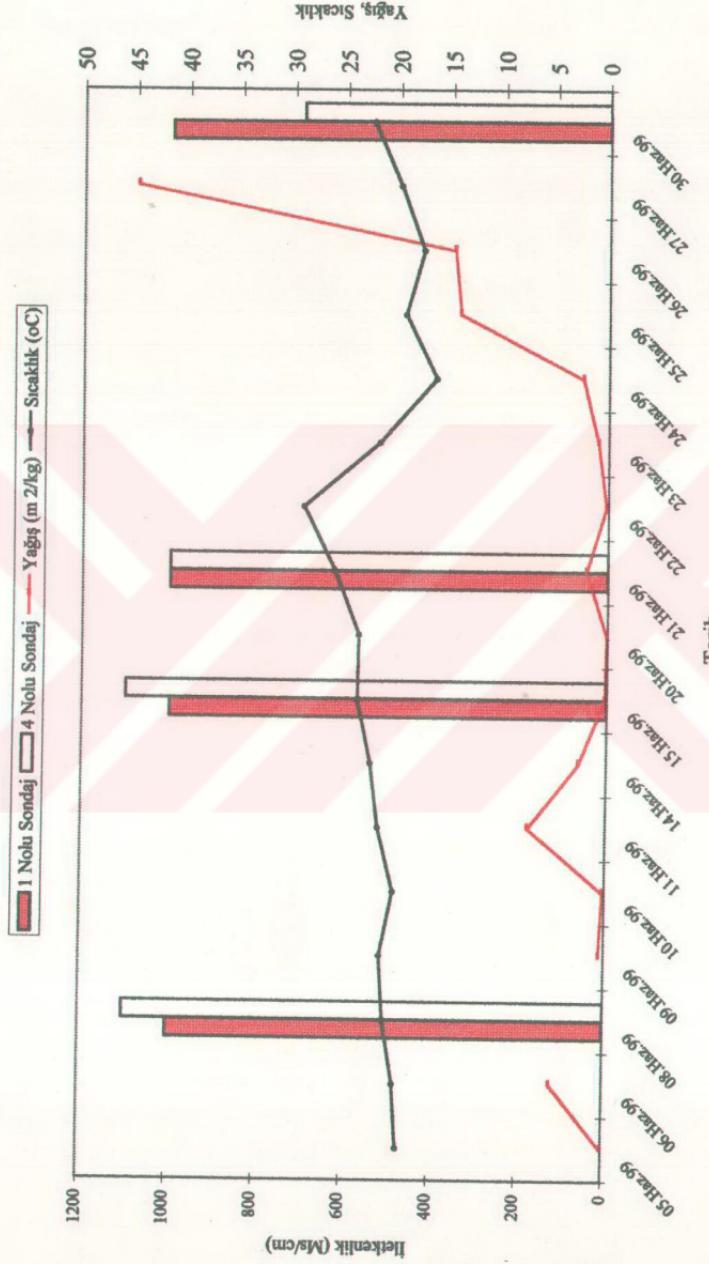
Şekil B.25. 1 ve 4 Nolu sondaj kuyularına ait suyun Nisan-Mayıs 1999 pH, sıcaklık, yağış ilişkisi.

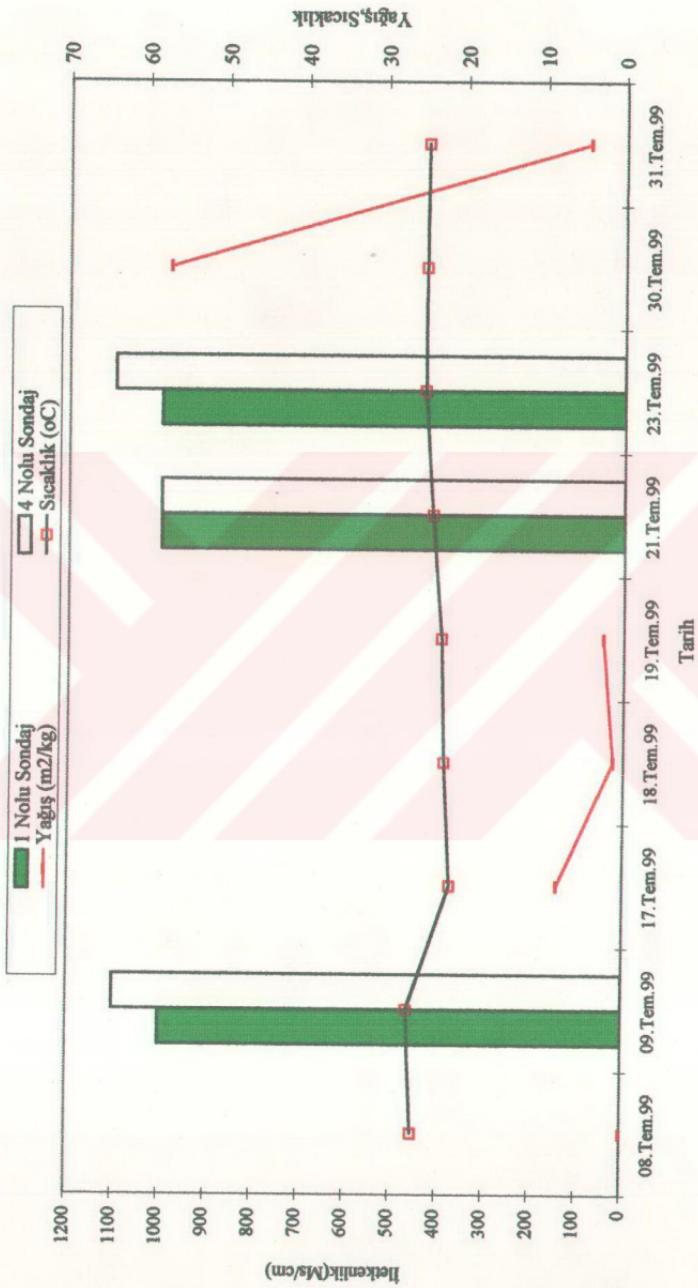
Sekil B.26. 4 Sondaj kuyusuna ait Haziran-Temmuz-Augustos 1999 iletkenlik değerleri.

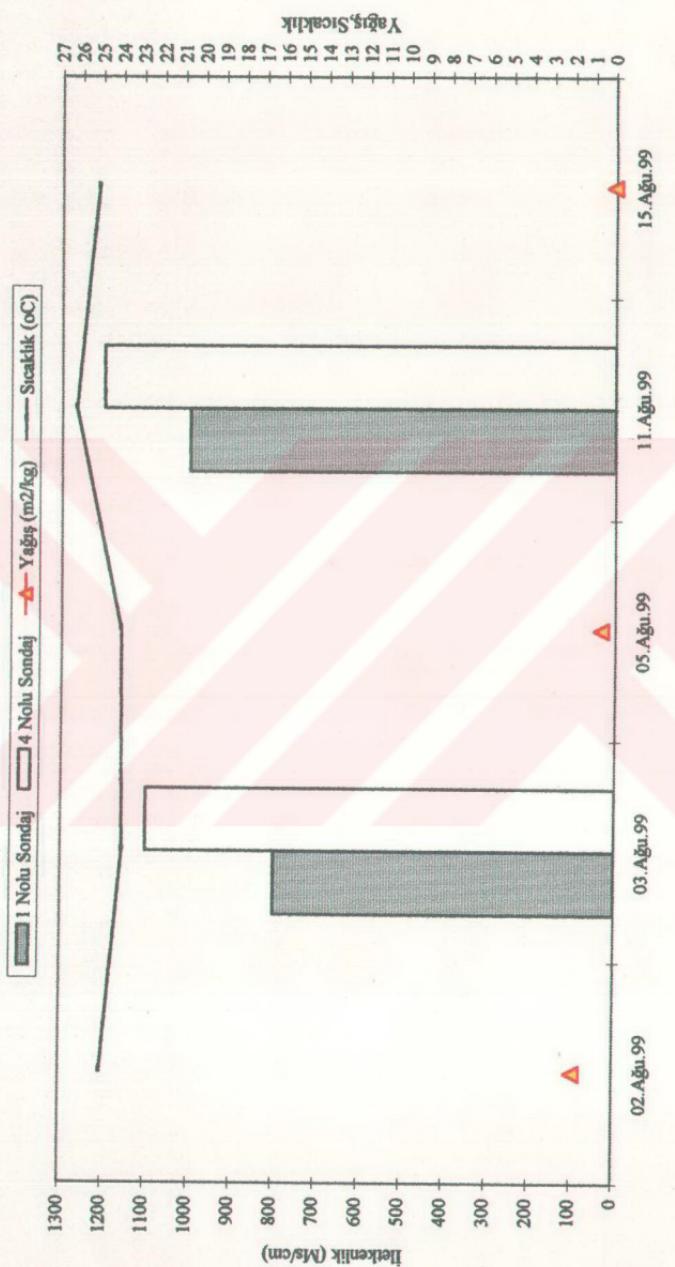
Şekil B.27. 4 Sondaj kuyusuna ait Haziran-Temmuz-Ağustos 1999 iletkenlik değerlerinin değişim oranları.

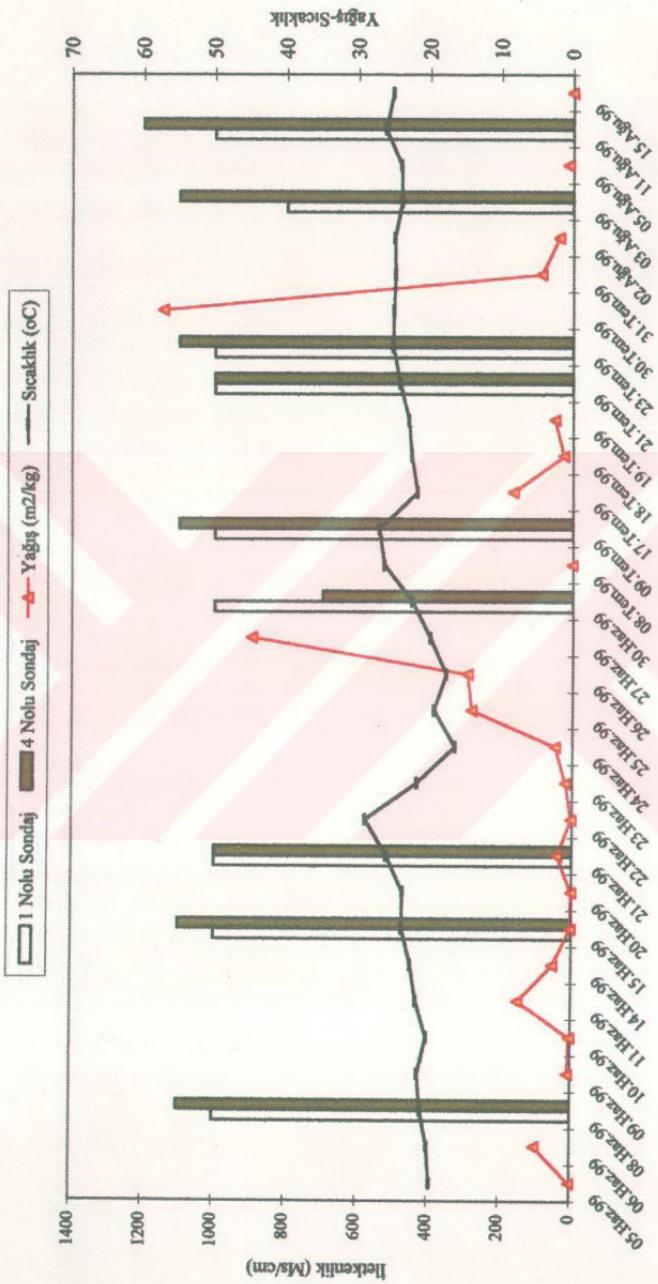
Şekil B.28.1. 1 ve 4 Nolu sondaj kuyularına ait suyun Haziran 1999 iletenlik, yağış, sıcaklık ilişkisi.

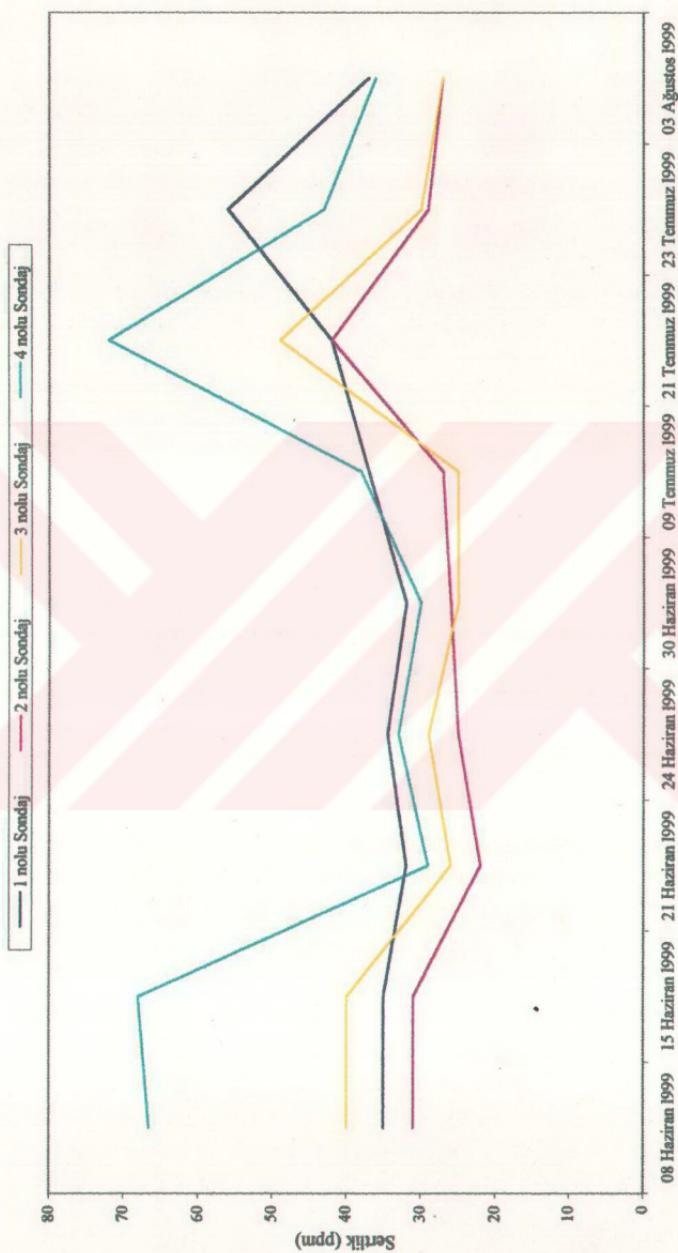
Şekil B.28.2. 1 ve 4 Nolu Sondaj kuyularına ait suyun Temmuz 1999 iletkenlik,yağış,sıcaklık ,ilişkisi.

Şekil B.28.3. 1 ve 4 Nolu Sondaj kuyusuna ait suyun Ağustos 1999 iletkenlik, yağış, sıcaklık ilişkisi.

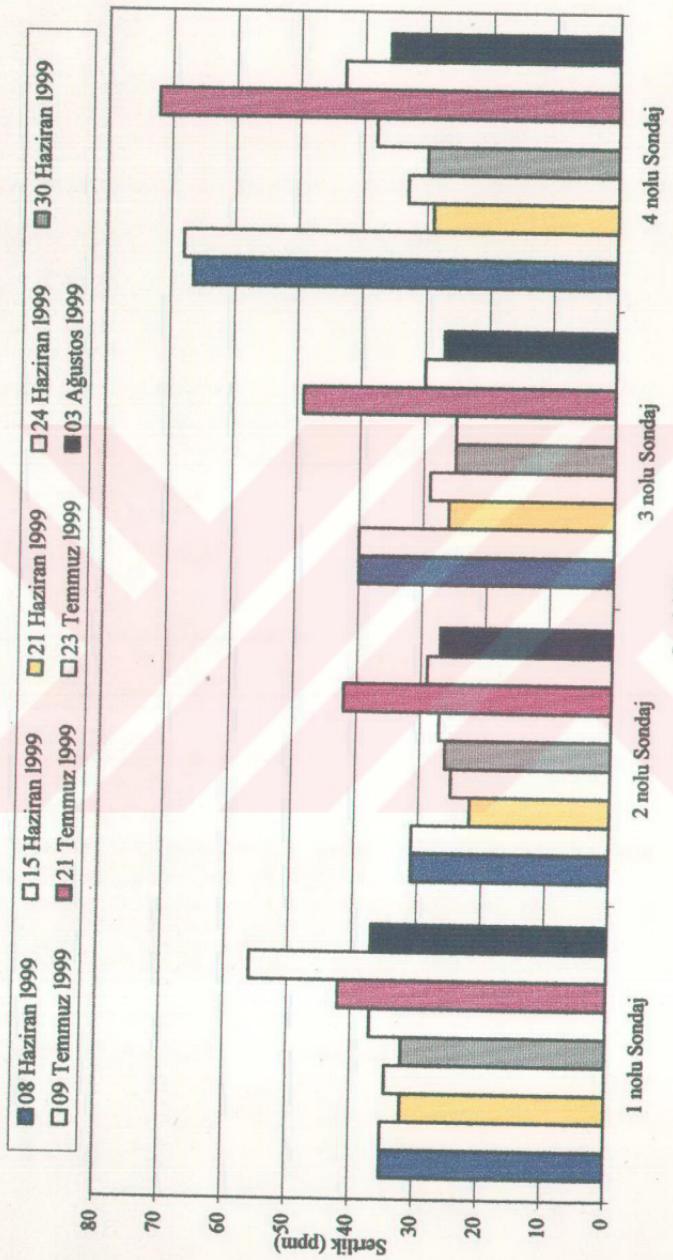

Şekil B.28.4. 1 ve 4 Sondaj Kuyusuna ait Haz.Tem.Ağus. 1999 iletkenlik,yağış,sıcaklık ilişkisi.

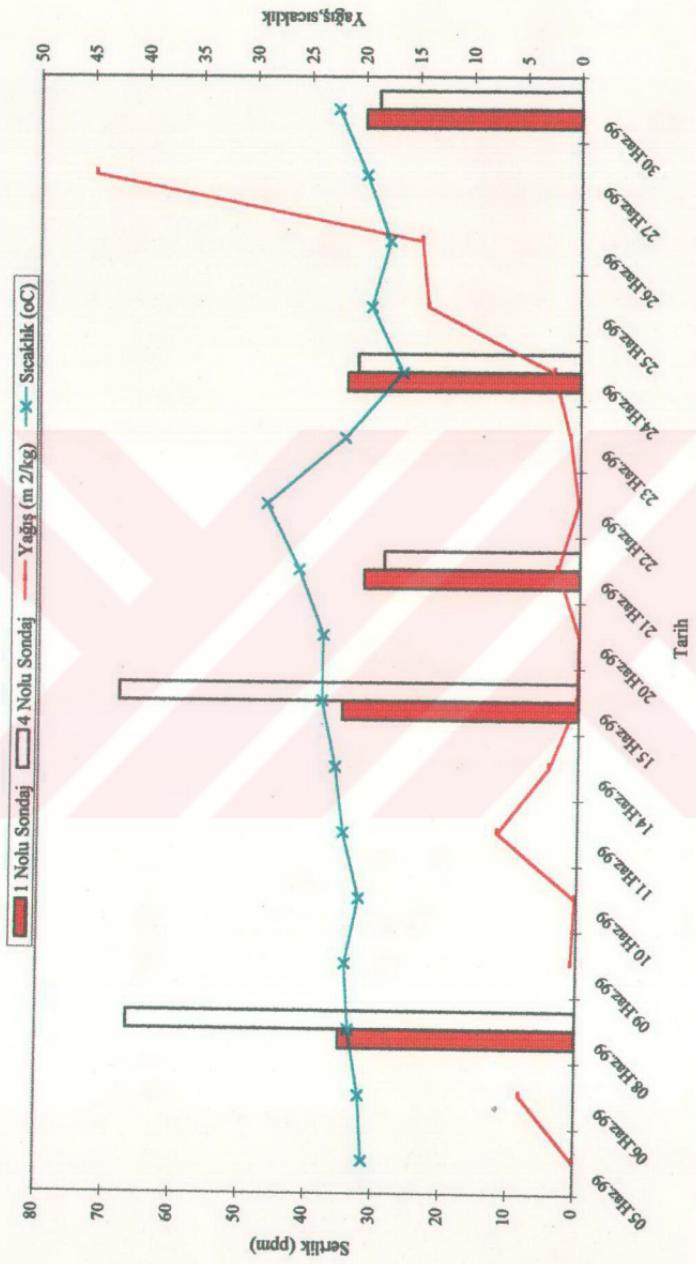

Şekil A.29. 4 sondaj kuyusuna ait Haziran-Temmuz-Ağustos 1999 sertlik değerleri.

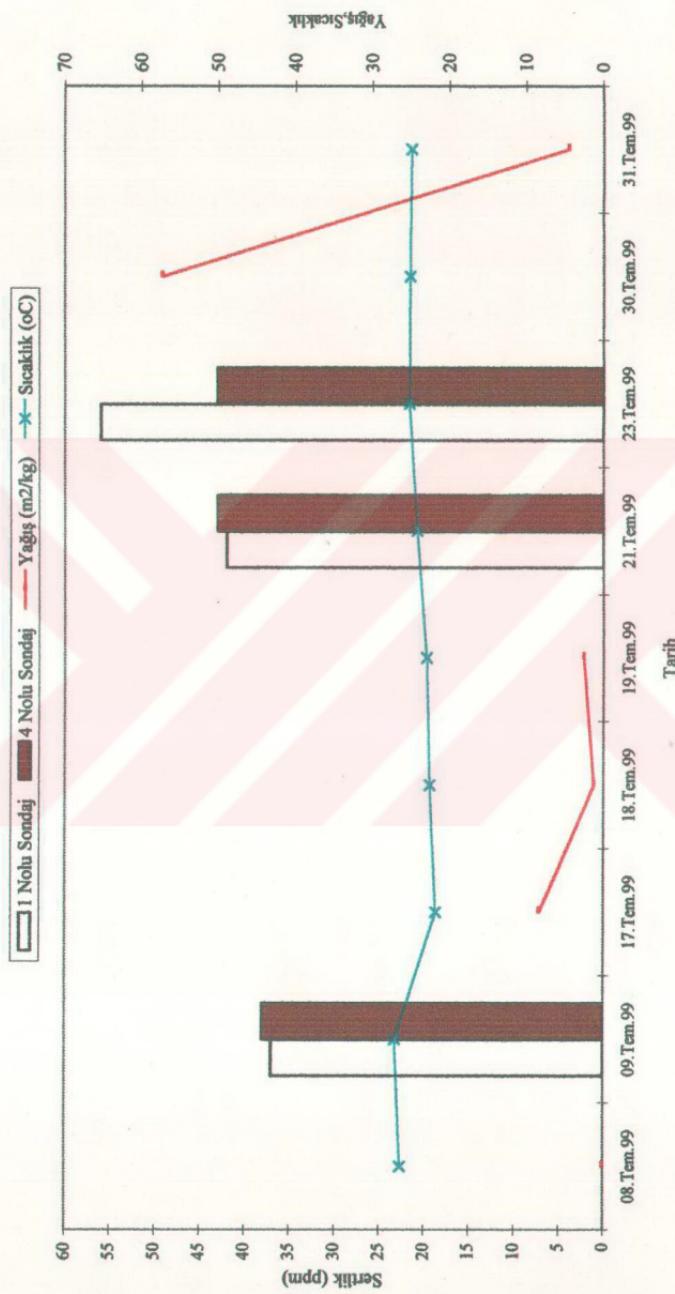
Tarih

Şekil B.30. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Haziran-Temmuz-Ağustos 1999 serili değişim oranları.

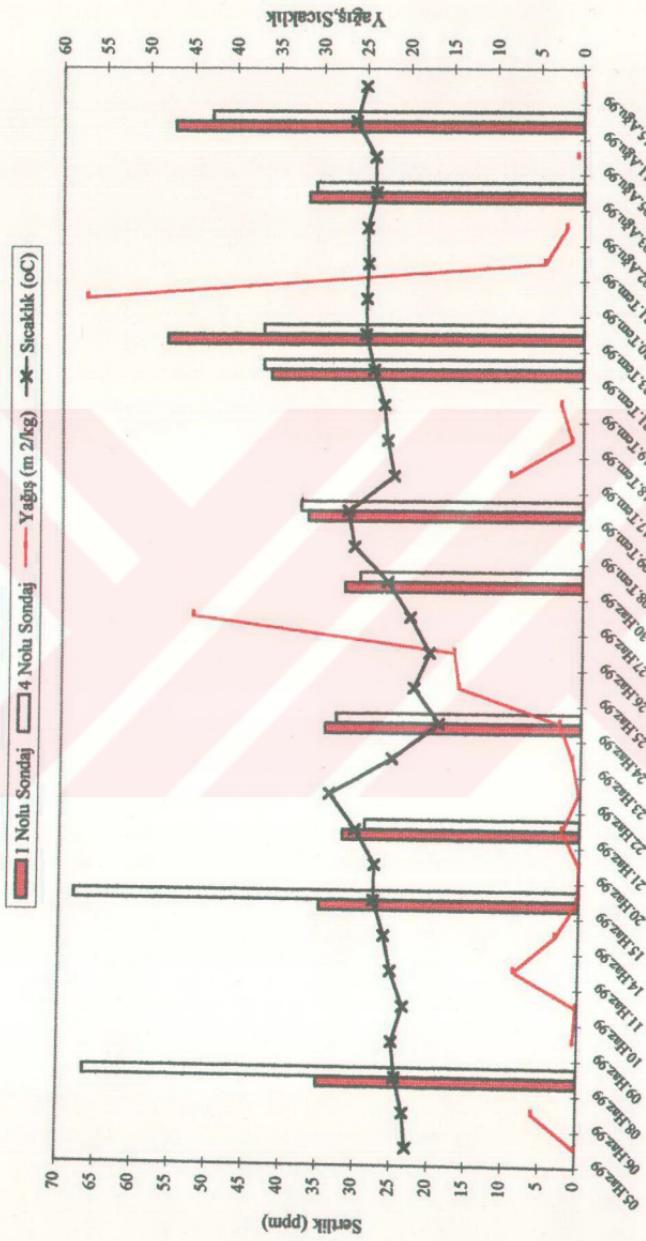

Şekil B.31.1. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Haziran 1999 sertlik, yağış, sıcaklık ilişkisi.

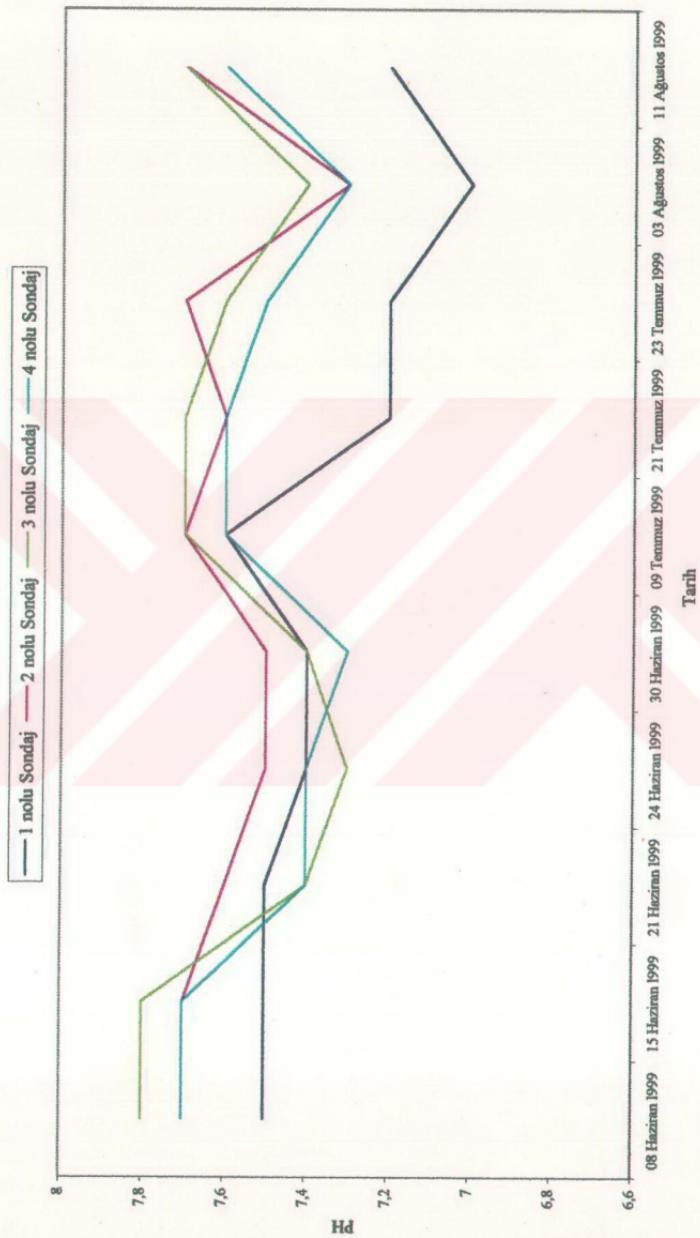

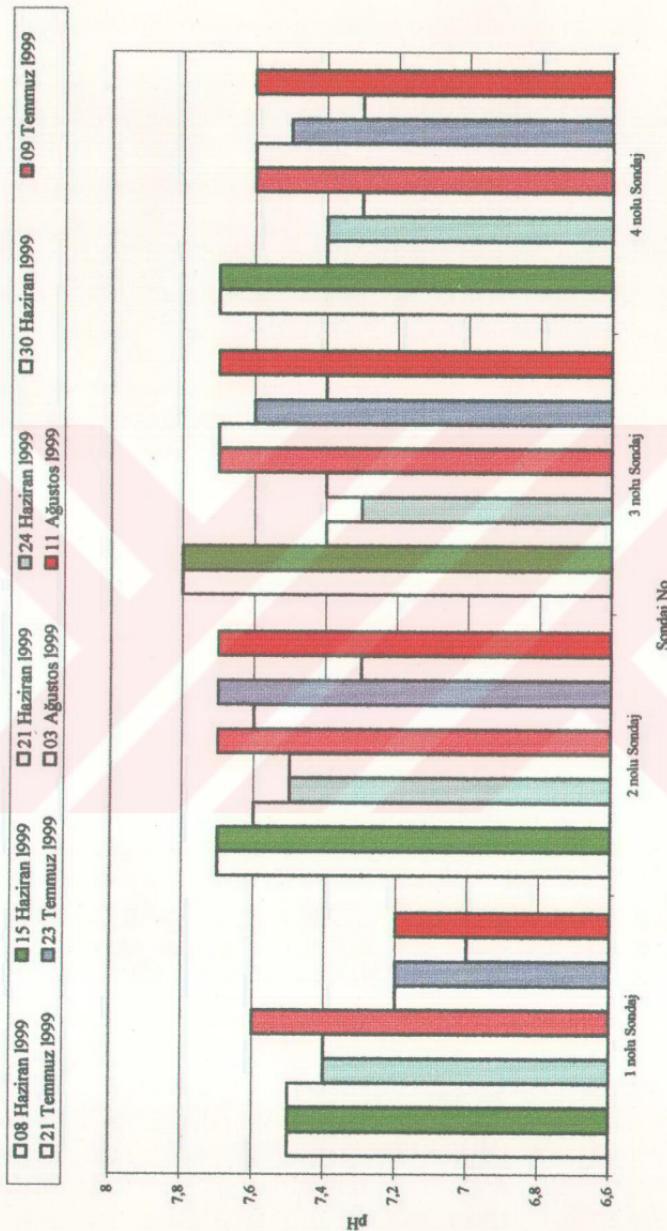
Şekil B.31.3. 1 ve 4 Nolu Sondaj kuyularına ait suyun sertlik, yağış, sıcaklık ilişkisi.

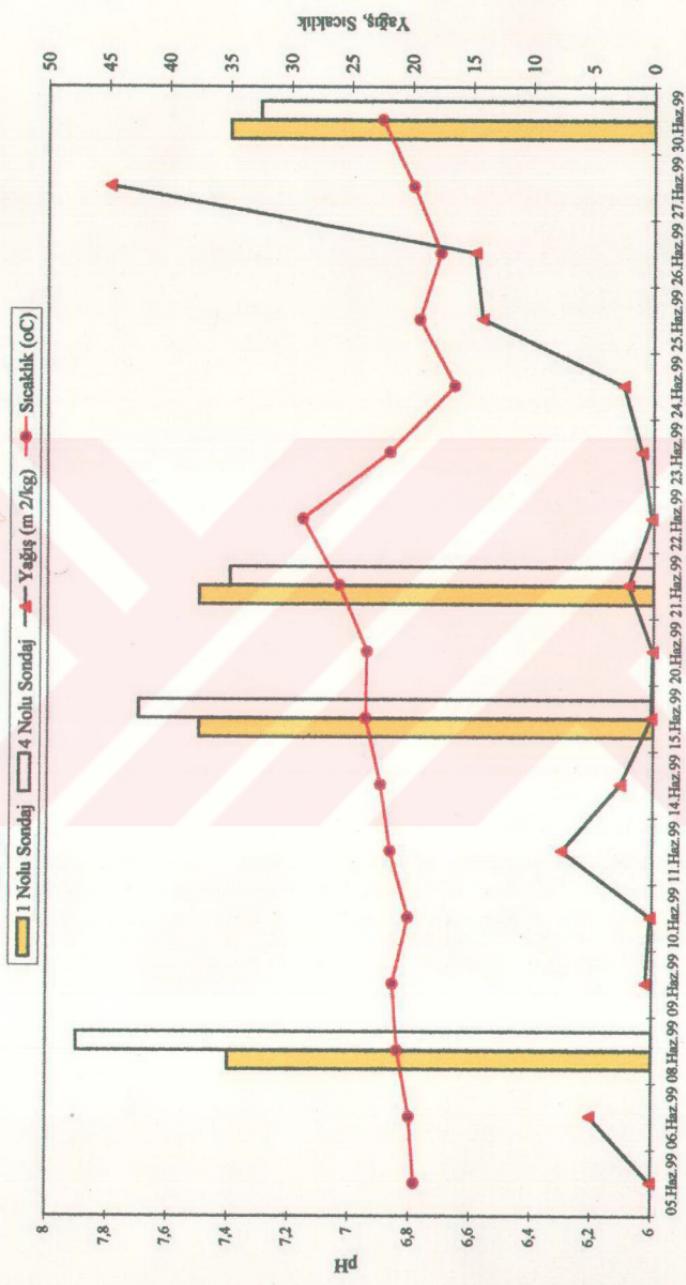
Şekil B.31.4. 1 ve 4 Nolu sondaj kuyularına ait suyun Haz., Tem., Ağu. 1999 sertlik, yağış, sıcaklık ilişkisi.

Şekil B.32. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Haziran-Temmuz-Ağustos 1999 pH değerleri.

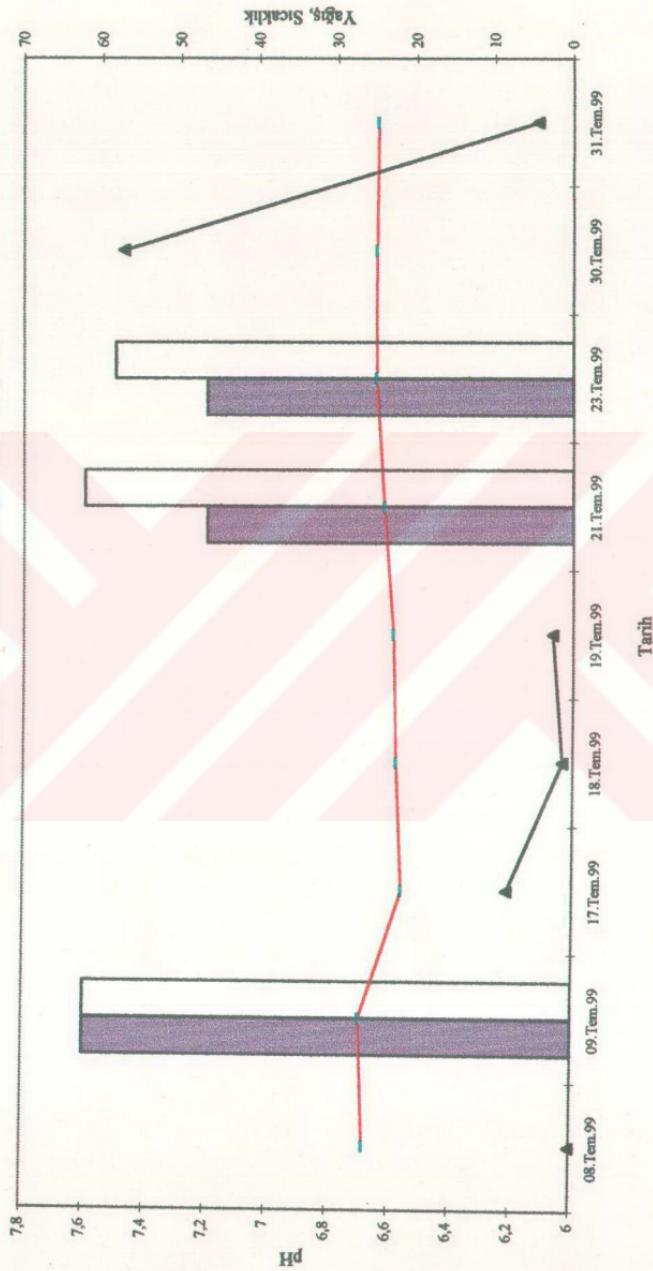

Sekil B.33. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Haz.-Tem.-Ağus. 1999 pH değerlerinin değişim oranları.

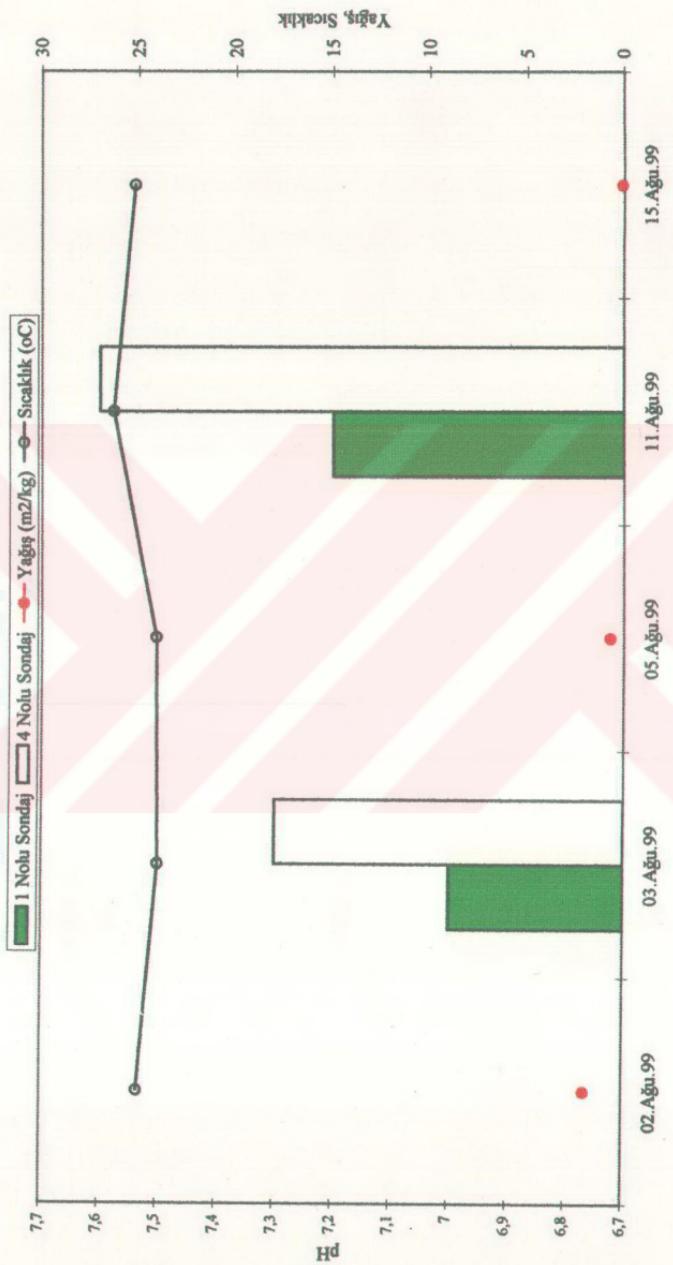

Şekil B.34.1. 1 ve 4 Nolu sondaj kuyusuna ait suyun pH, yağış, sıcaklık ilişkisi.

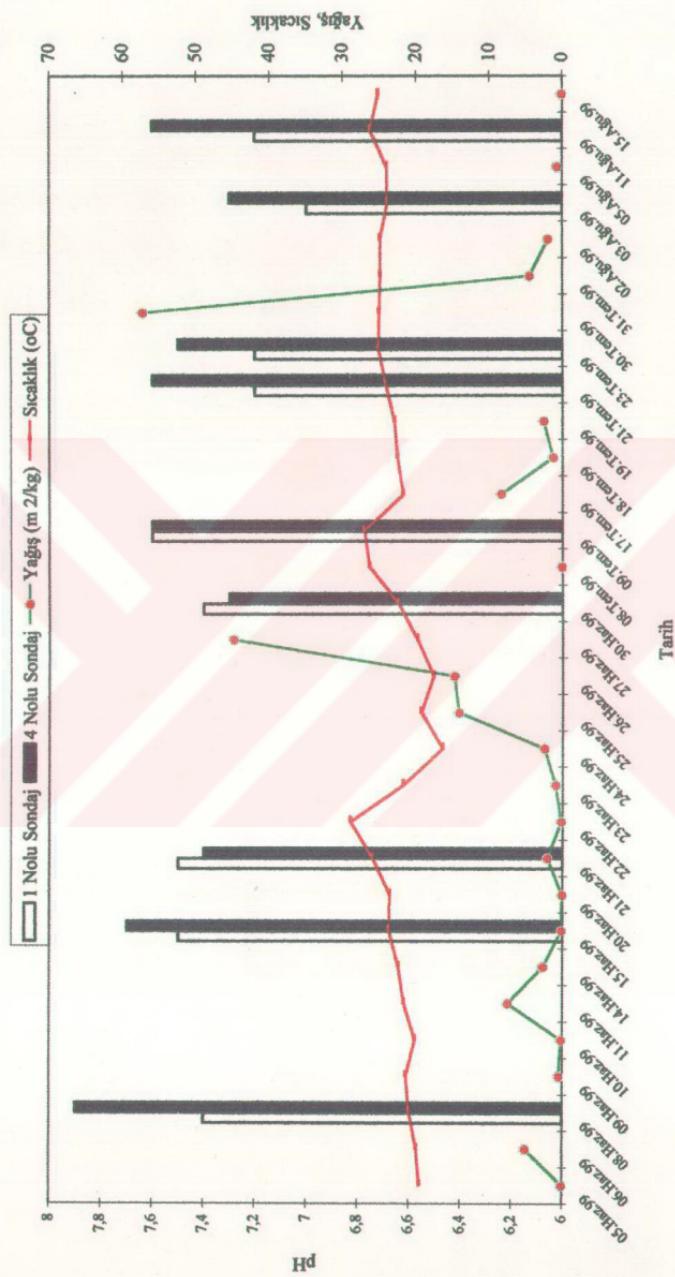
■ 1 Nolu Sondaj □ 4 Nolu Sondaj —■ Yağış (m³/kg) —● Sıcaklık (oC)

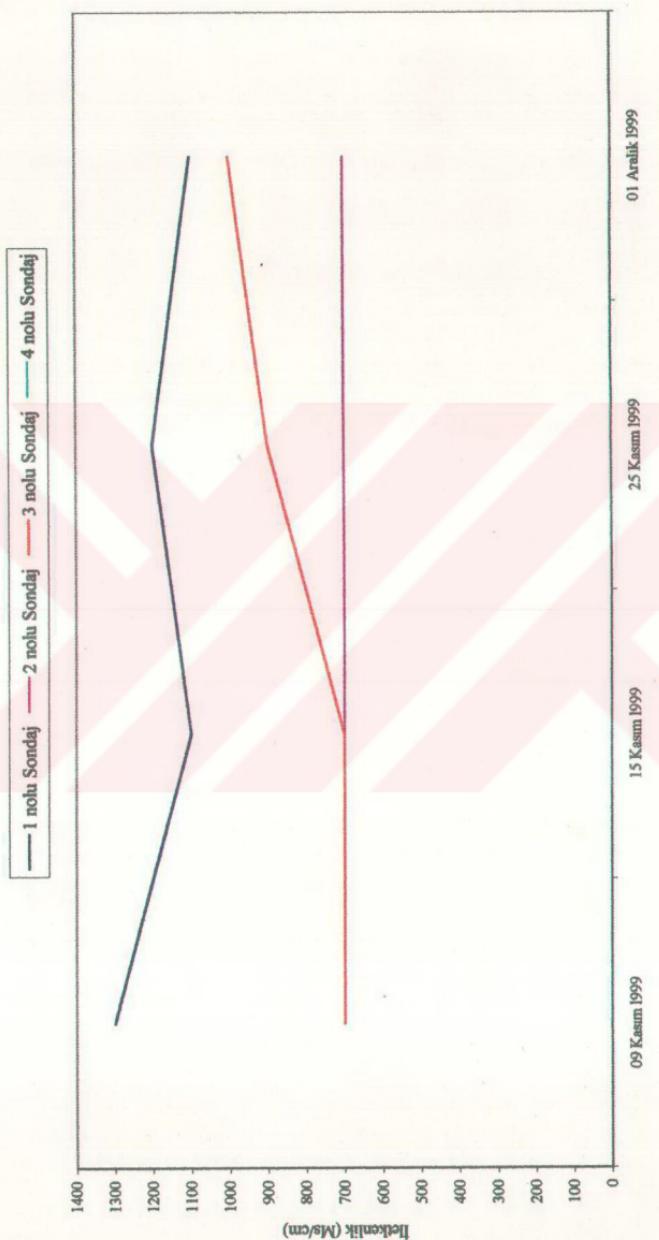
Şekil B.34.2. 1 ve 4 Nolu sondaj kuyusuna ait suyun Temmuz 1999 pH, yağış, sıcaklık ilişkisi.

Şekil B.34.3. 1 ve 4 Nolu sondaj kuyusuna ait suyun Ağustos 1999 pH, yağış, sıcaklık ilişkisi.

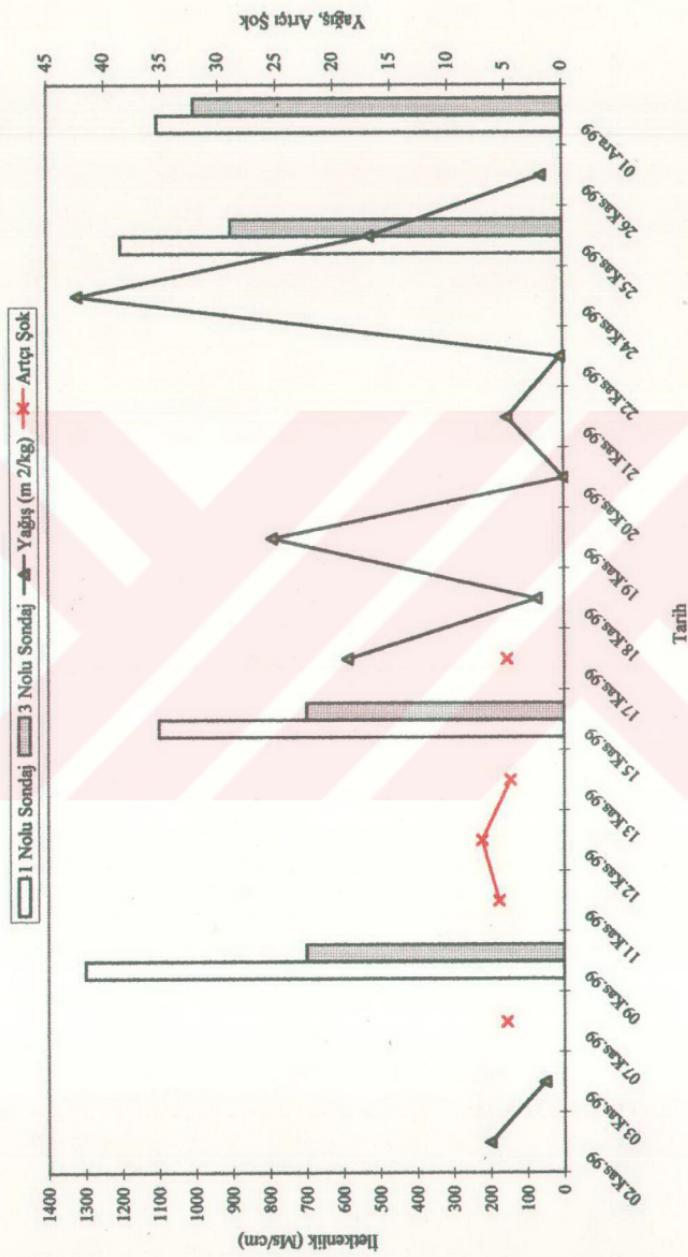
Şekil B.34.4. 1 ve 4 Nolu sondaj kuyusuna ait suyun Haziran-Temmuz-Ağustos 1999 pH, yağış, sıcaklık ilişkisi.

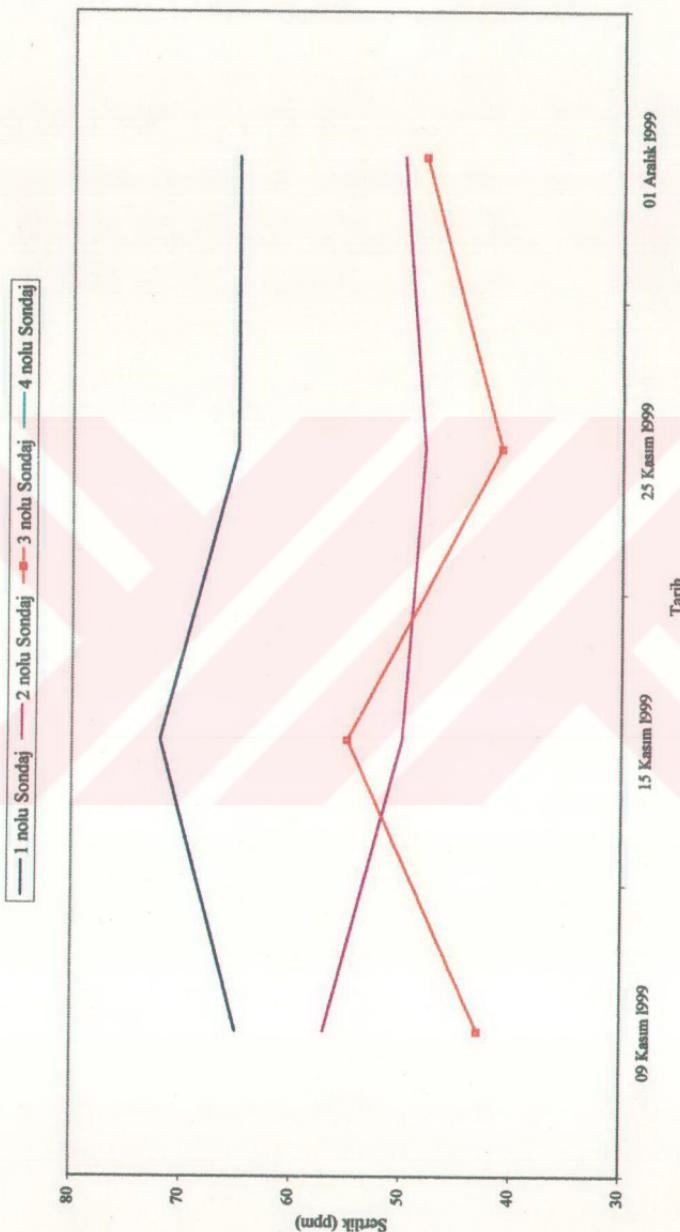
Şekil B.35. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Kasım-Aralık 1999 iletkenlik değerleri.

Şekil B.36. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Kasım-Aralık 1999 iletkenlik değerlerinin değişim oranları.

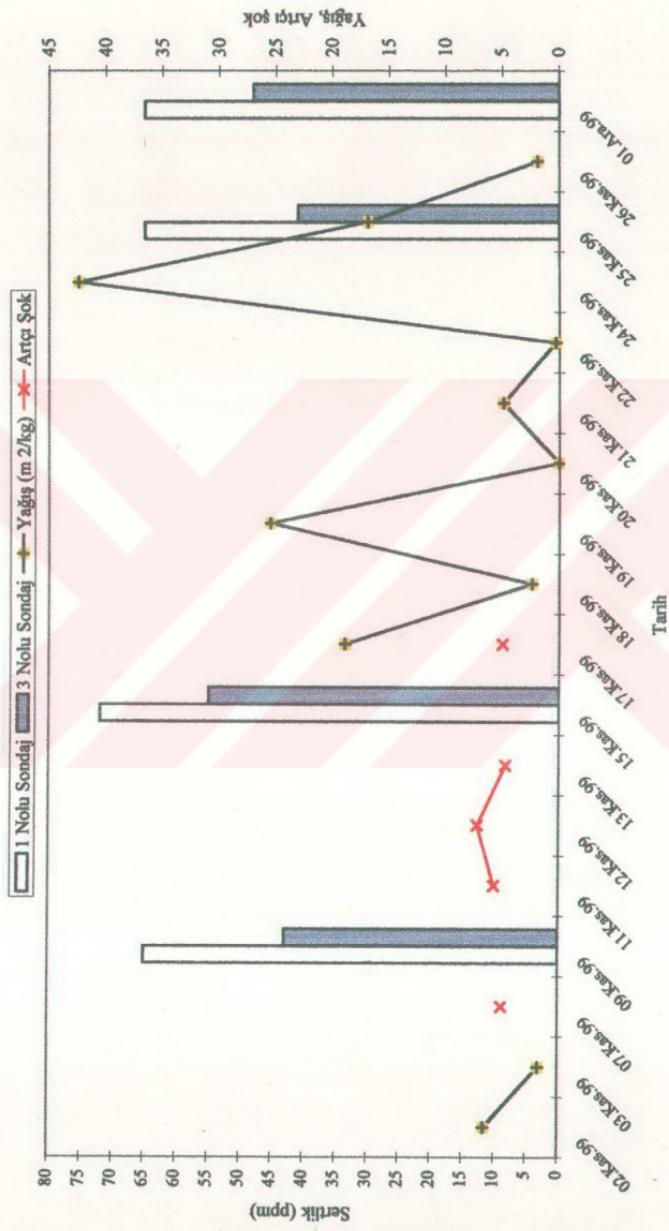
Şekil B.37. 1 ve 3 Nolu sondaj kuyularına ait suyun Kasım-Aralık 1999 iletkenlik, yağış, artçı şok ilişkisi.

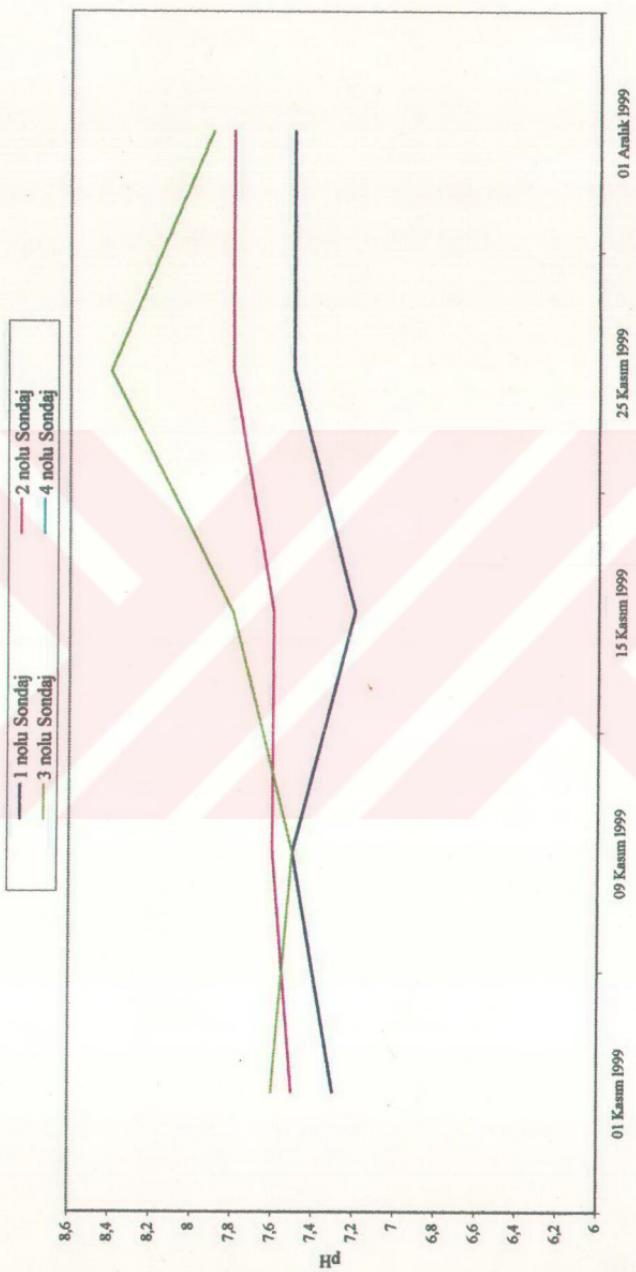
Şekil B.38. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Kasım-Aralık 1999 sertlik değerleri.

Şekil B.39. 4 Sondaj kuyularına ait suyun Kasım-Aralık 1999 sertlik değerlerinin değişim oranları.

Şekil B.40. 1 ve 3 Nolu sondaj kuyularına ait Kasım-Aralık 1999 sertlik, yağış, artçı şok ilişkisi.

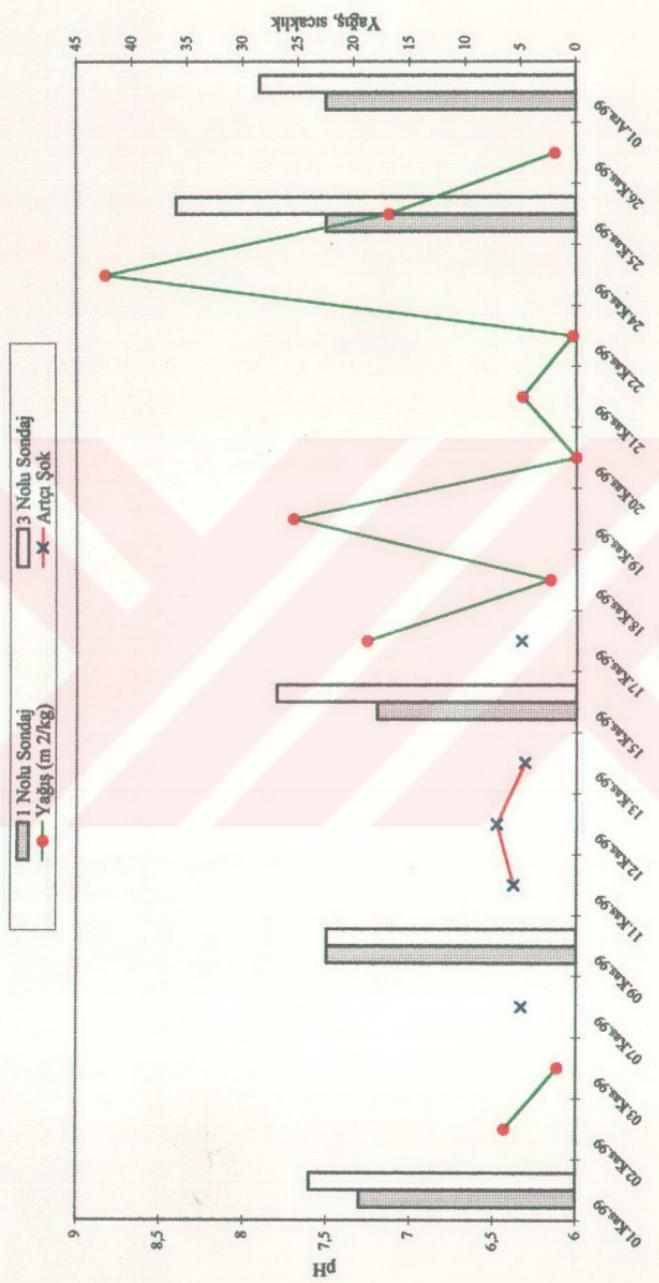

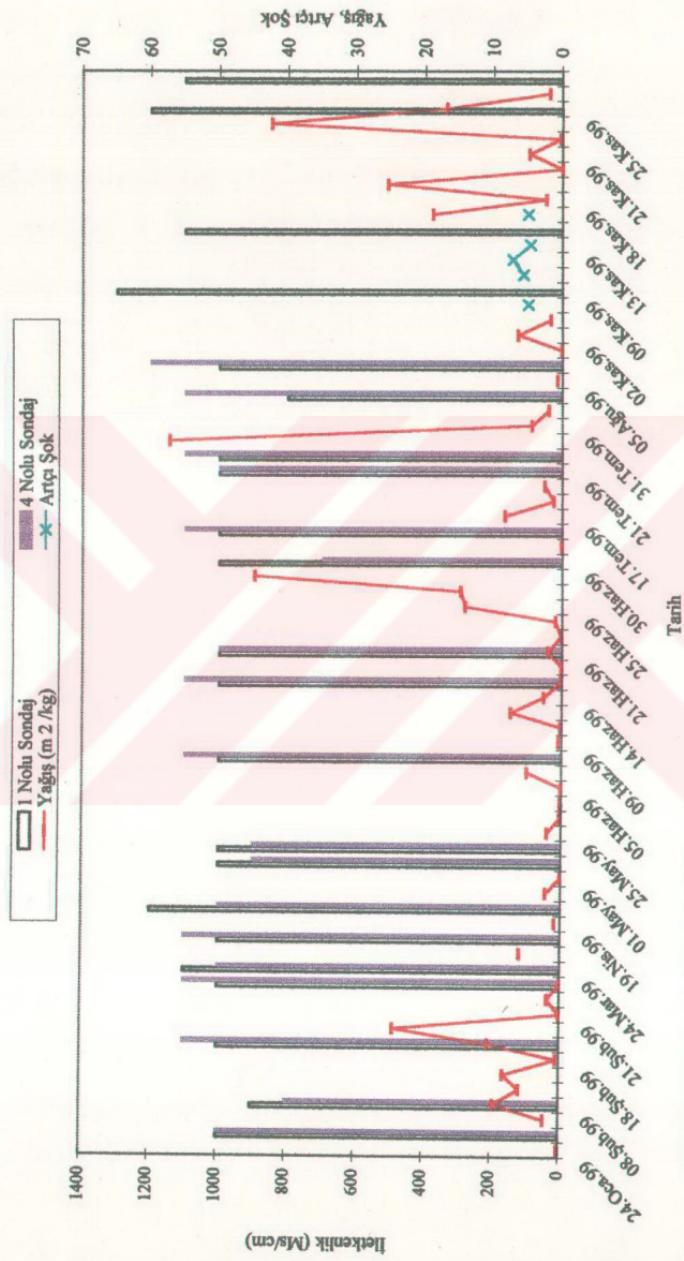
Şekil B.41. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Kasım-Aralık 1999 pH değerleri.

□ 01 Kasım 1999 □ 09 Kasım 1999 □ 15 Kasım 1999 □ 25 Kasım 1999 □ 01 Aralık 1999

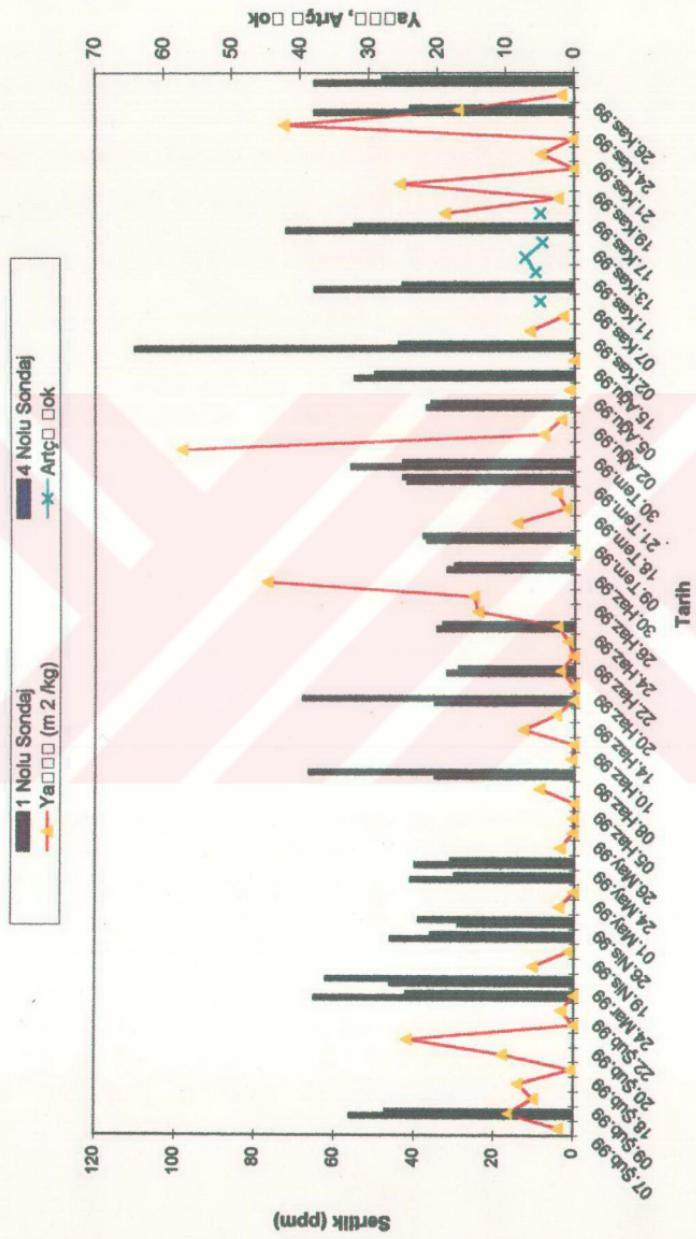

Sekil B.42. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Kasım-Aralık 1999 pH değişim oranları.

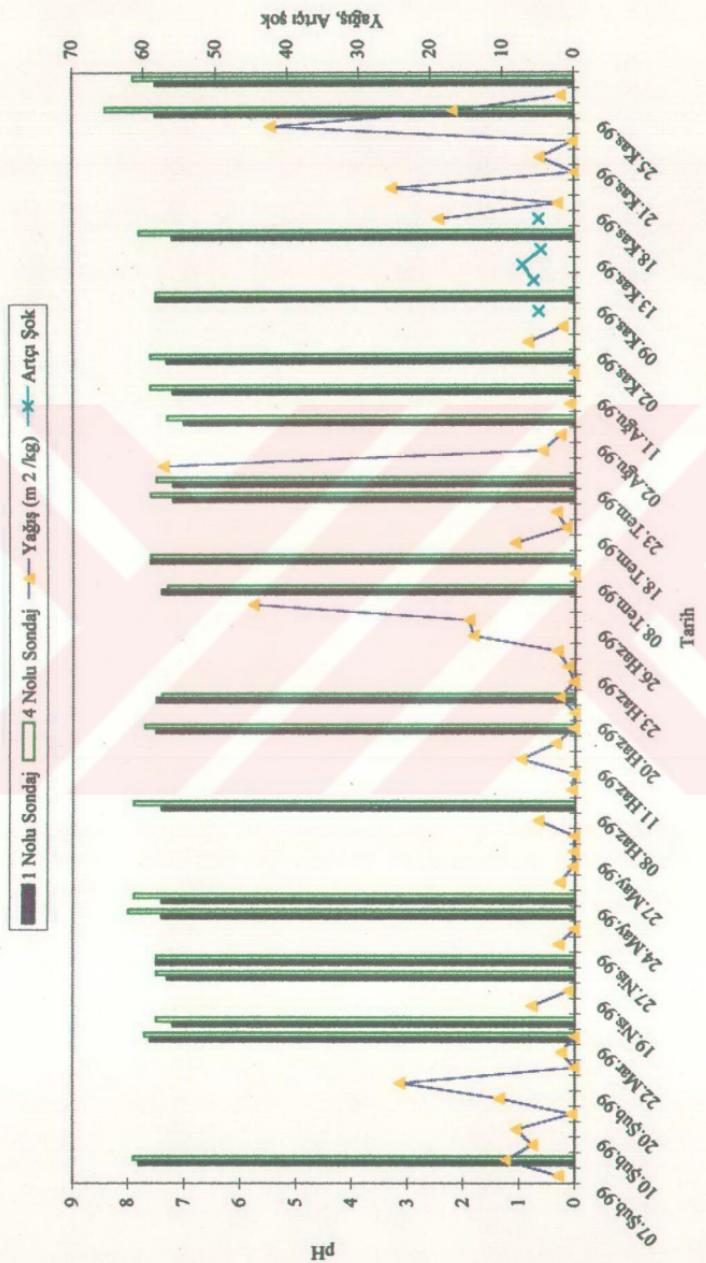

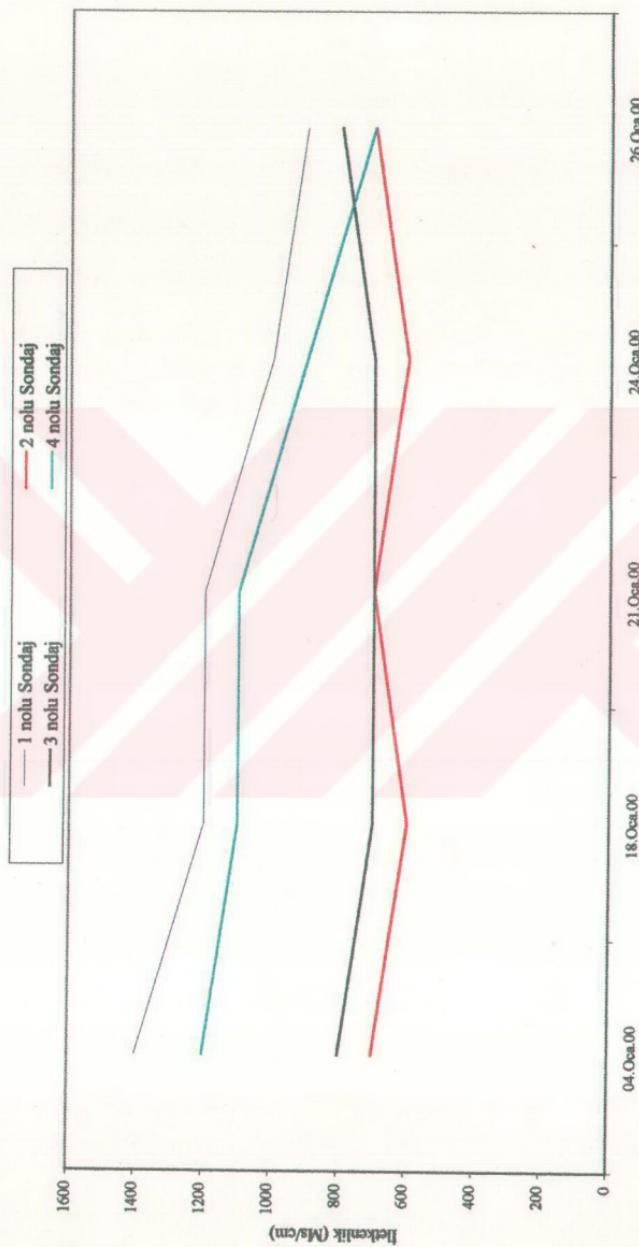
Şekil B.44.1. 1 ve 4 Nolu Sondaj kuyularına ait suyun 1999 iletkenlik, yağış, artçı şok ilişkisi.

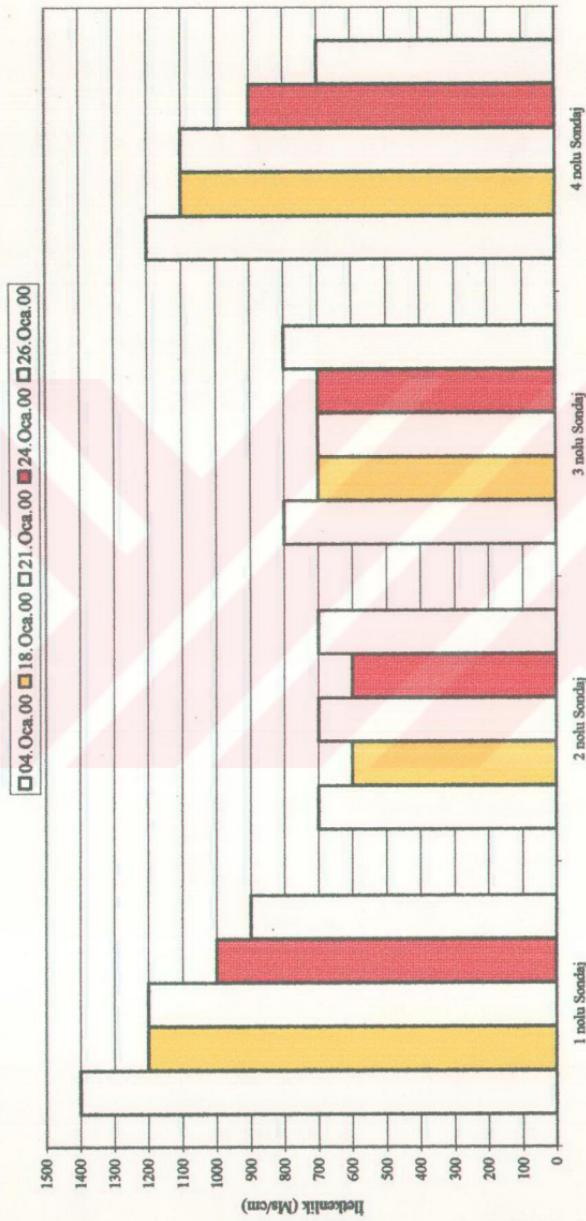
Şekil B.44.2. 1 ve 4 Nolu sondaj kuyusuna ait suyun 1999 sertlik, yağış, artçı şok ilişkisi.

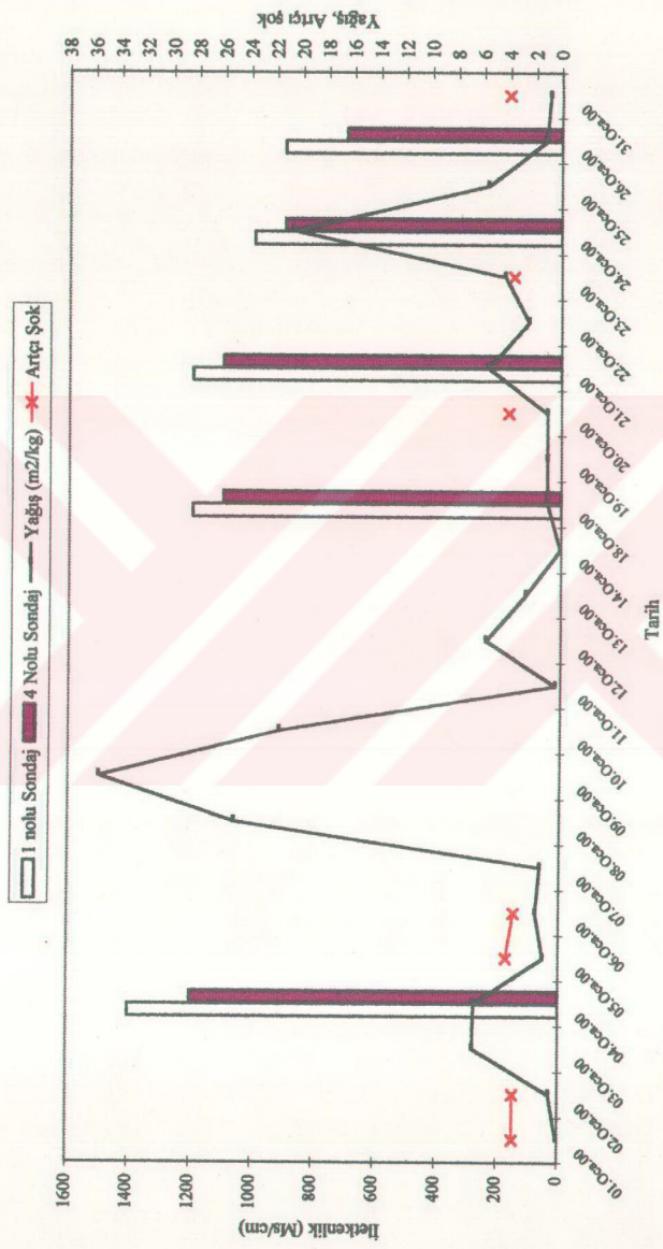
Şekil B.44.3. 1 ve 4 Nolu sondaj kuyusuna ait suyun 1999 pH, yağış, artçı şok ilişkisi.

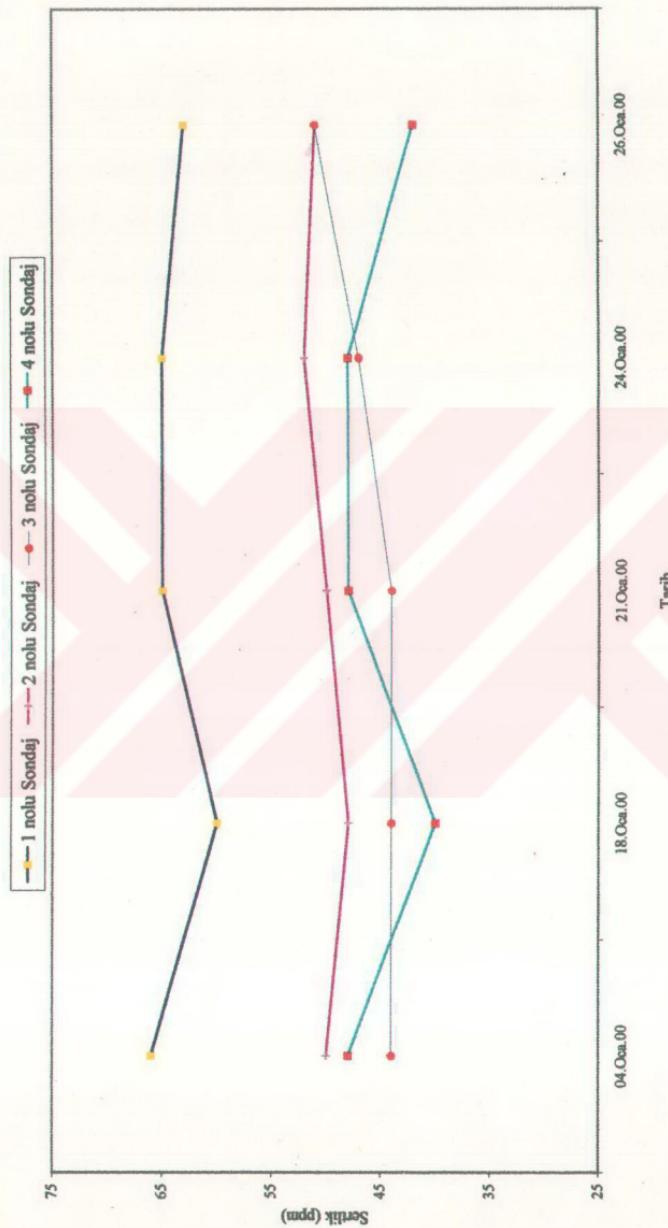

Şekil B.45. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Ocak 2000 iletkenlik değerleri.

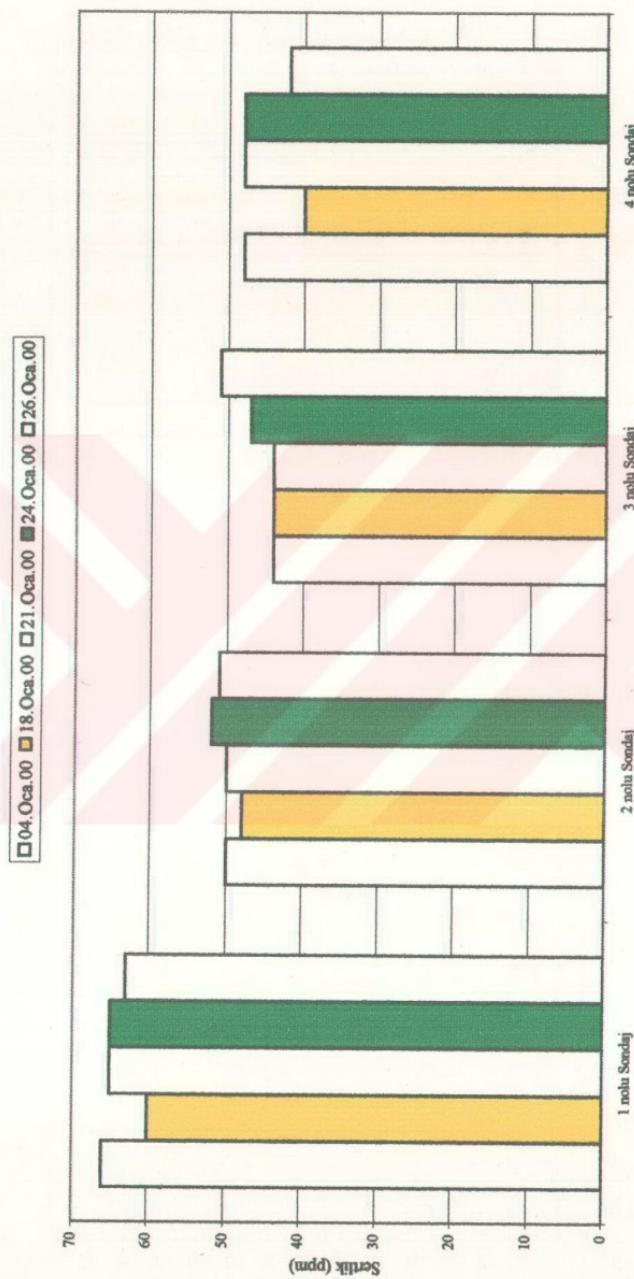

Şekil B.46. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Ocak 2000 iletkenlik değerlerinin değişim oranları

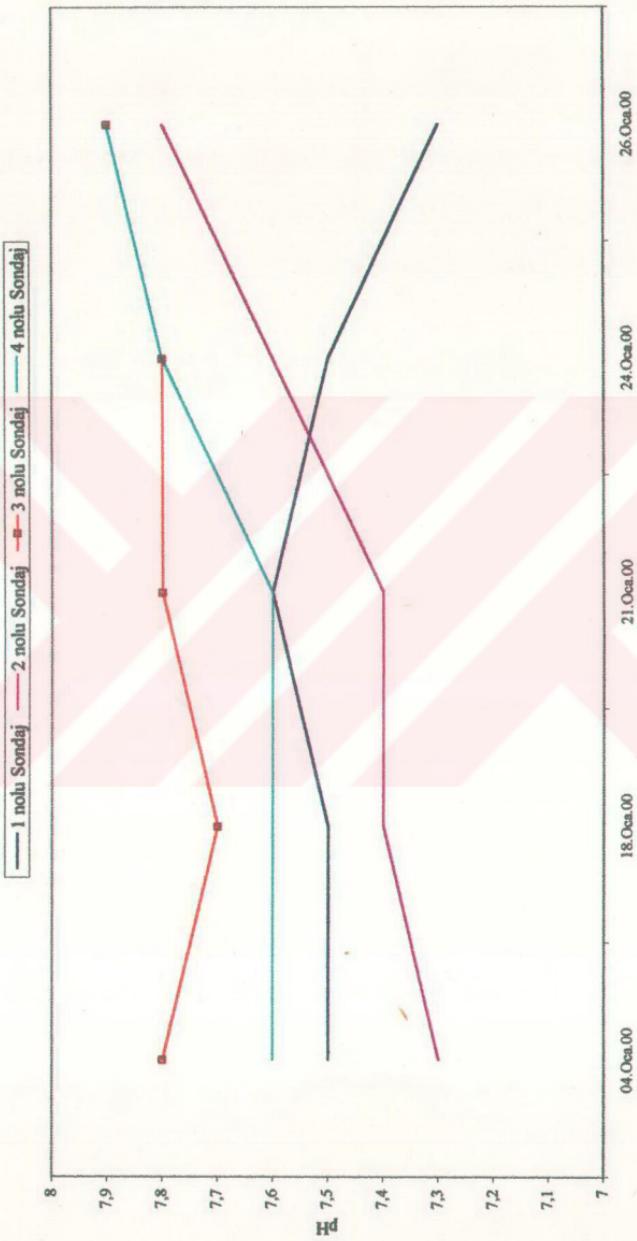

Şekil B.48. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Ocak 2000 sertlik değerleri.

Şekil B.49. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Ocak 2000 sertlik değerlerinin değişim oranları.

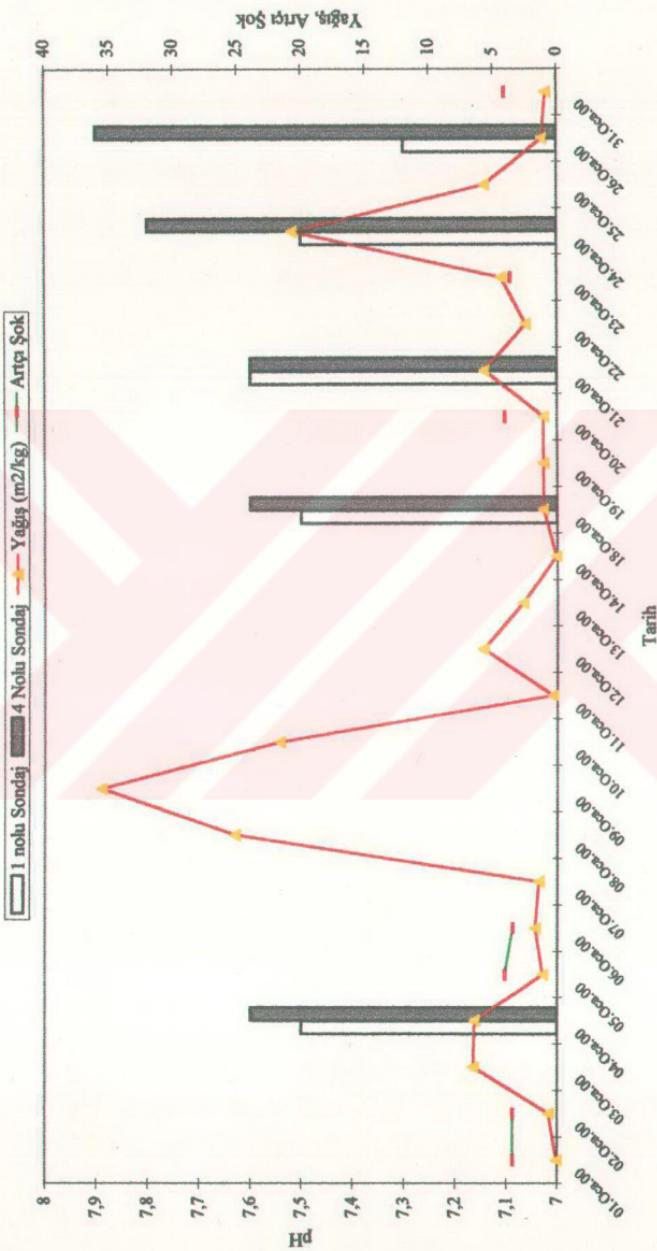

Sekil B.51. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Ocak 2000 pH değerleri.

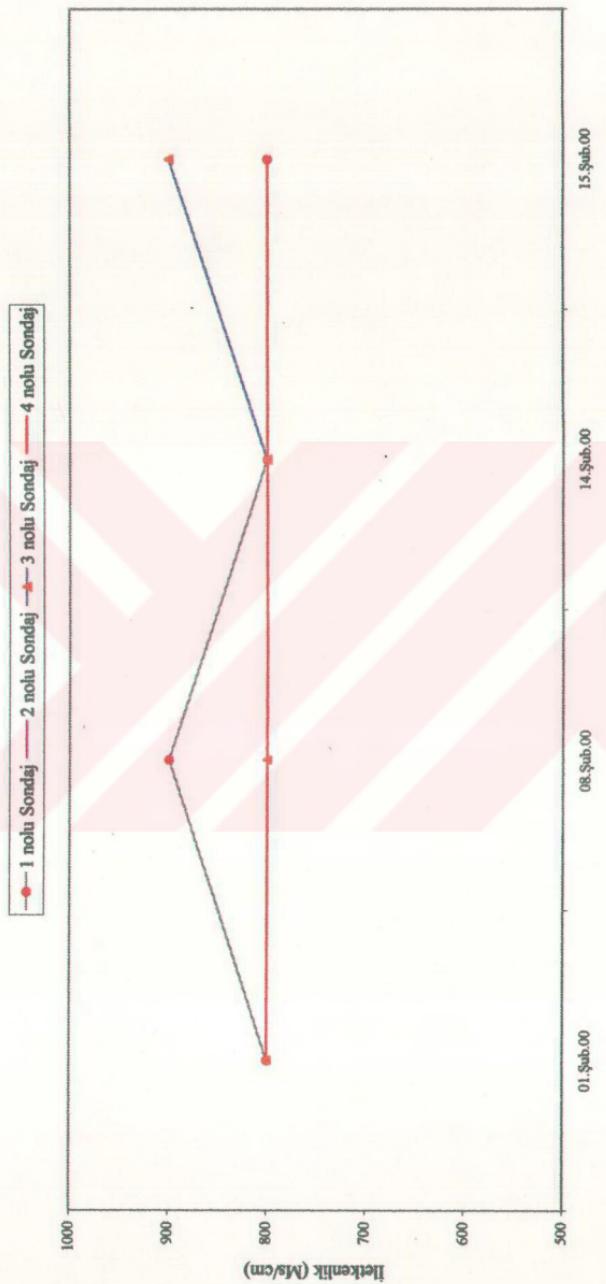
□ 04.Oca.00 ■ 18.Oca.00 □ 21.Oca.00 ■ 24.Oca.00 □ 26.Oca.00

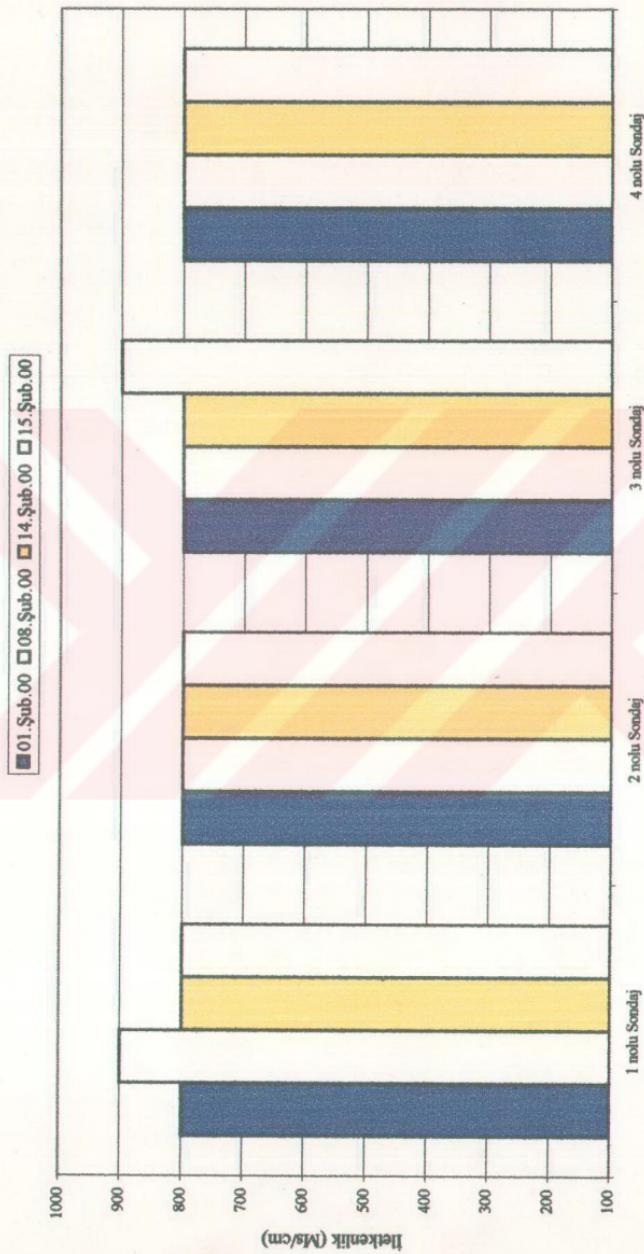
Sekil B.52. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Ocak 2000 pH değerlerinin değişim oranları.

Sekil B.53. 1 ve 4 Nolu sondaj kuyularına ait suyun pH, yağış, artçı şok ilişkisi.

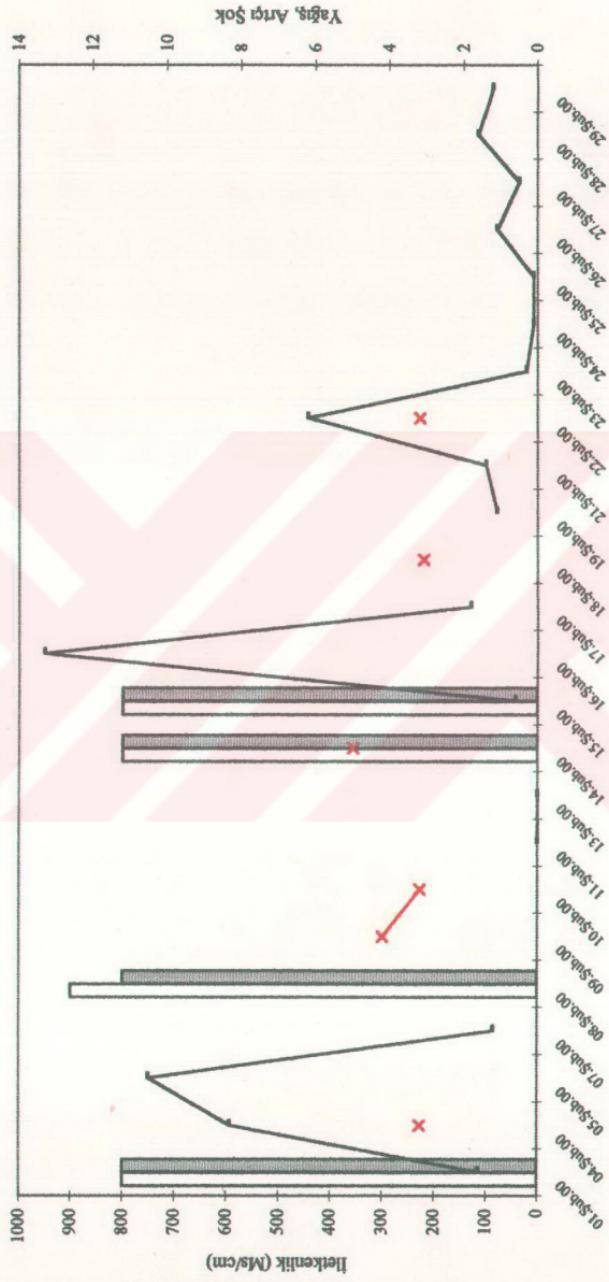

Şekil B.54. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Şubat 2000 iletkenlik değerleri.

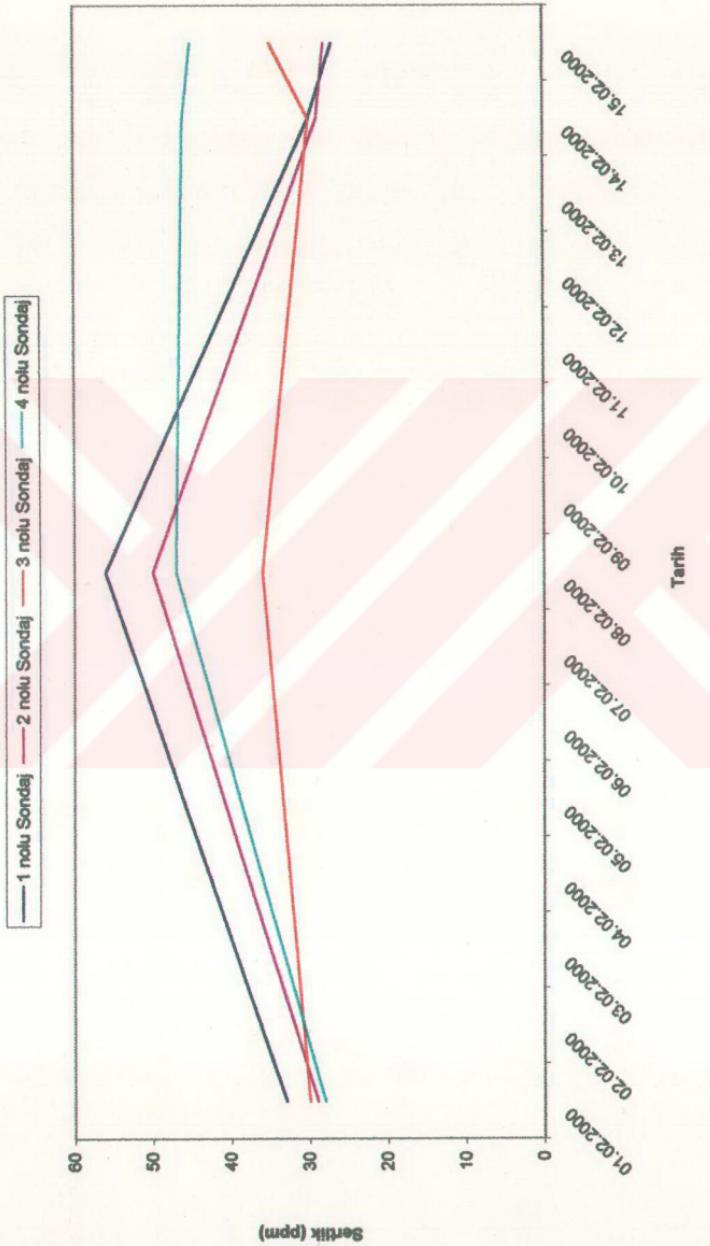

Sekil B.55. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Şubat 2000 iletkenlik değerlerinin değişim oranları.

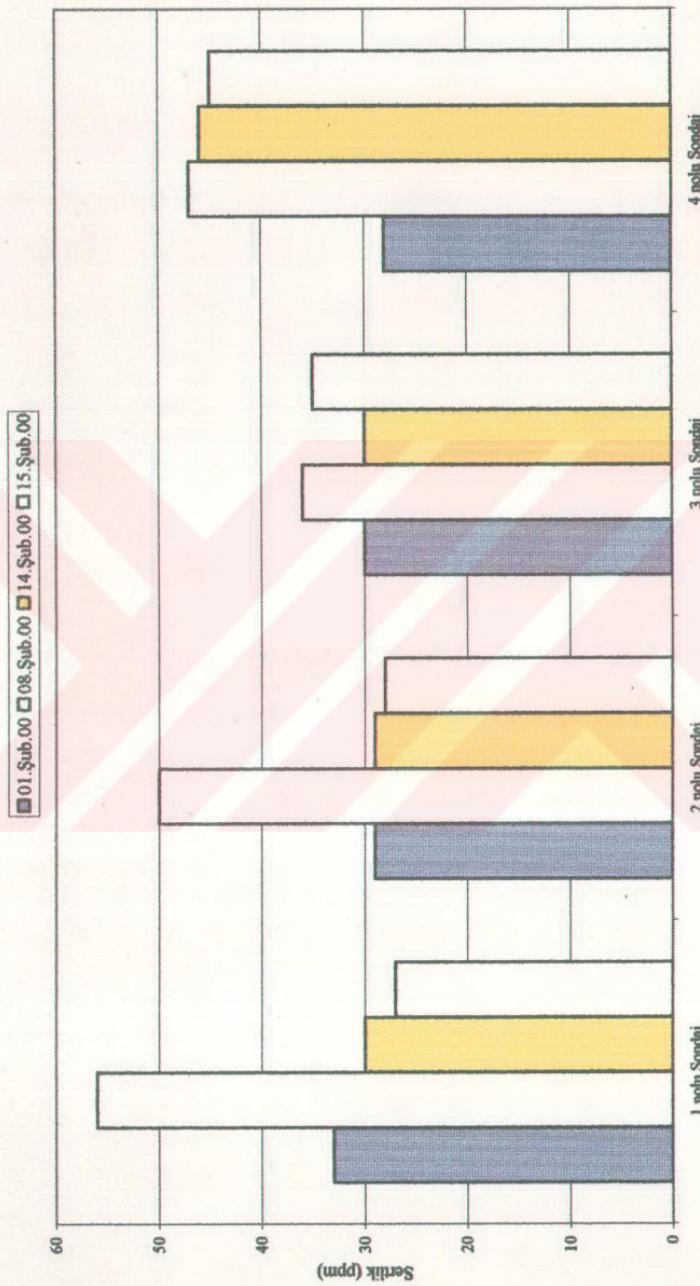
■ 1 Nolu Sondaj ■ 4 Nolu Sondaj — Yağış, Arıza Şok —★— Artçı Şok

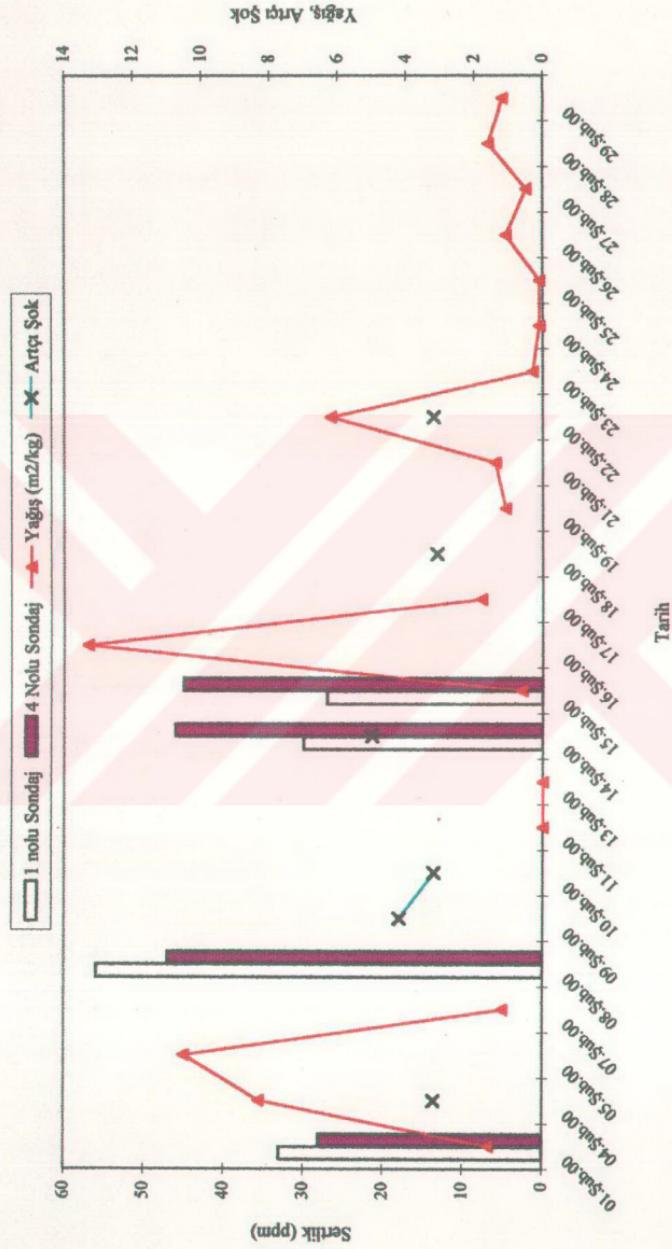
Şekil A.26. 1 ve 4 Nolu sondaj kuyularına ait suyun Şubat 2000 iletenlik, yağış, arıza şok ilişkisi.

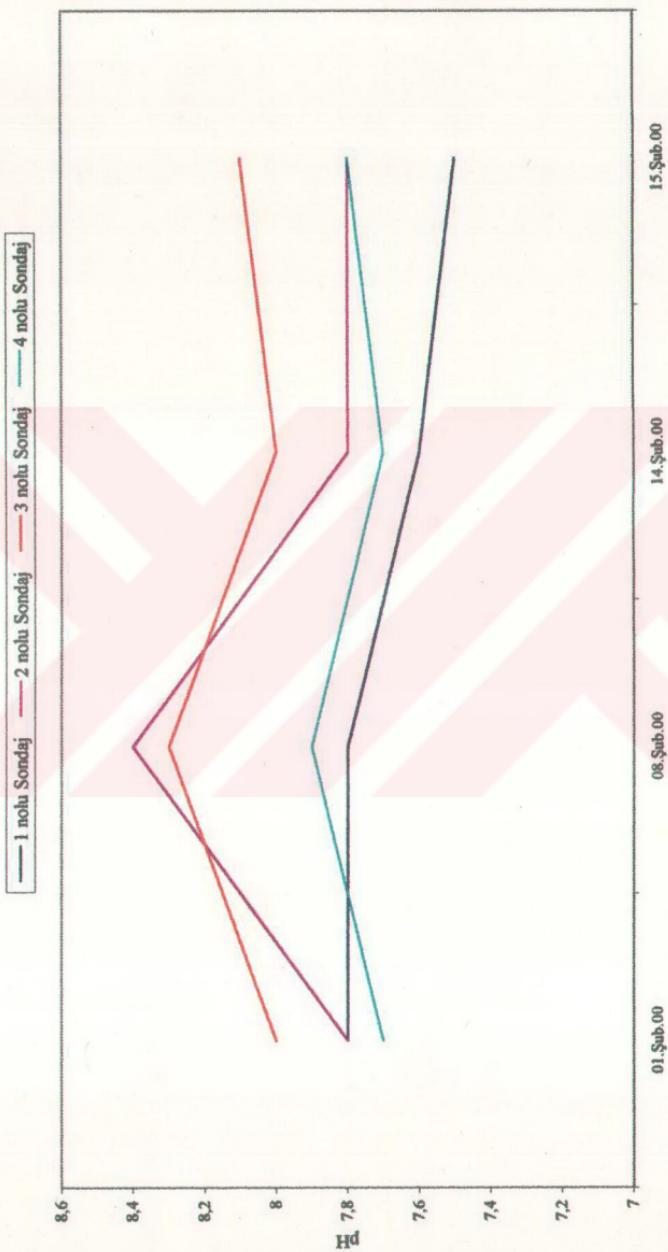
Şekil B.57. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Şubat 2000 sertlik değerleri.

Şekil A.58. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Şubat 2000 sertlik değerlerinin değişim oranları

Şekil B.59. 1 ve 4 Nolu sondaj kuyularına ait suyun Şubat 2000 sertlik, yağış, artçı şok ilişkisi

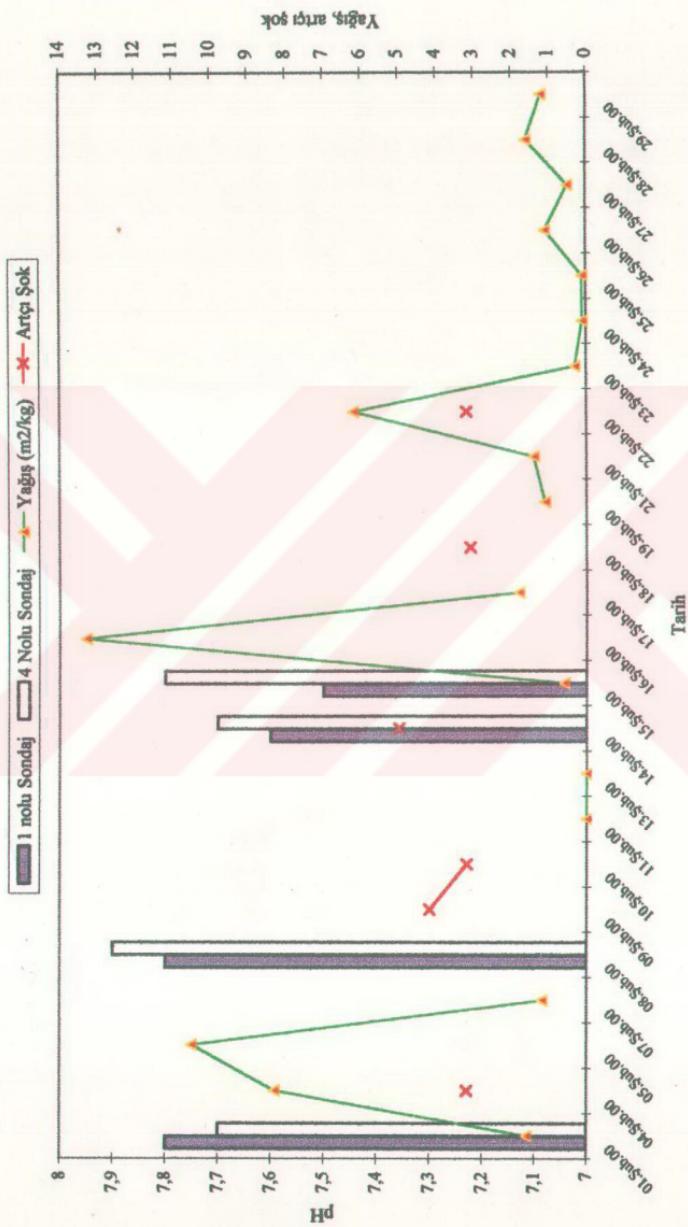

Şekil B.60. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Şubat 2000 pH değerleri.

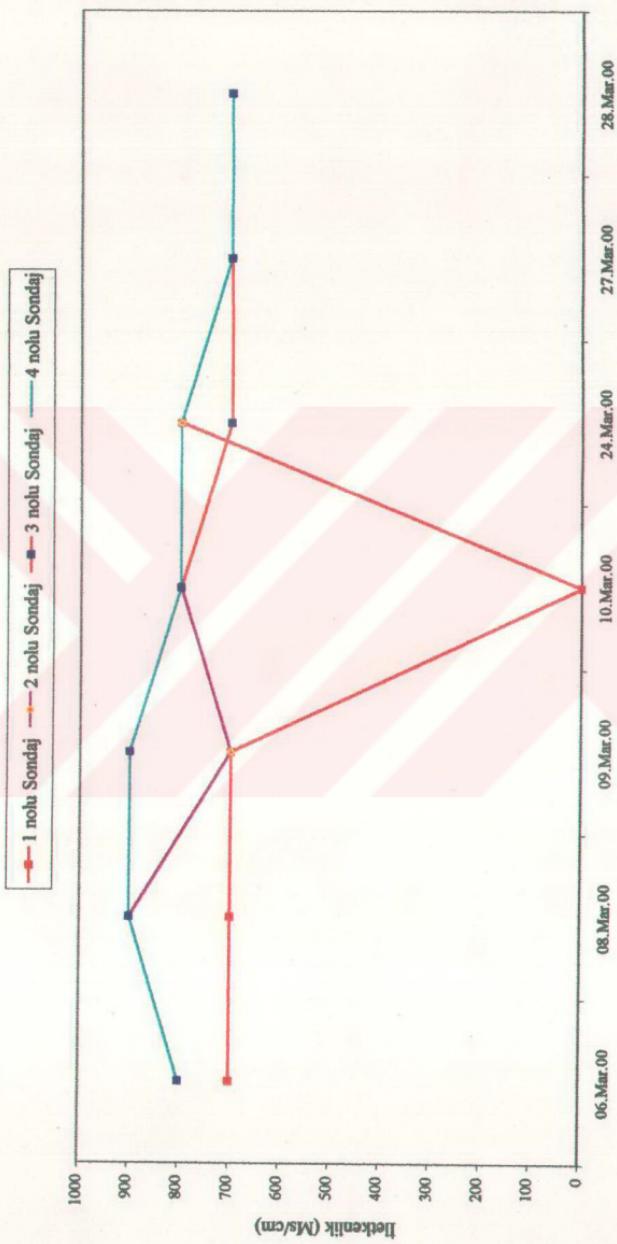
■ 01.Şub.00 □ 08.Şub.00 □ 14.Şub.00 □ 15.Şub.00

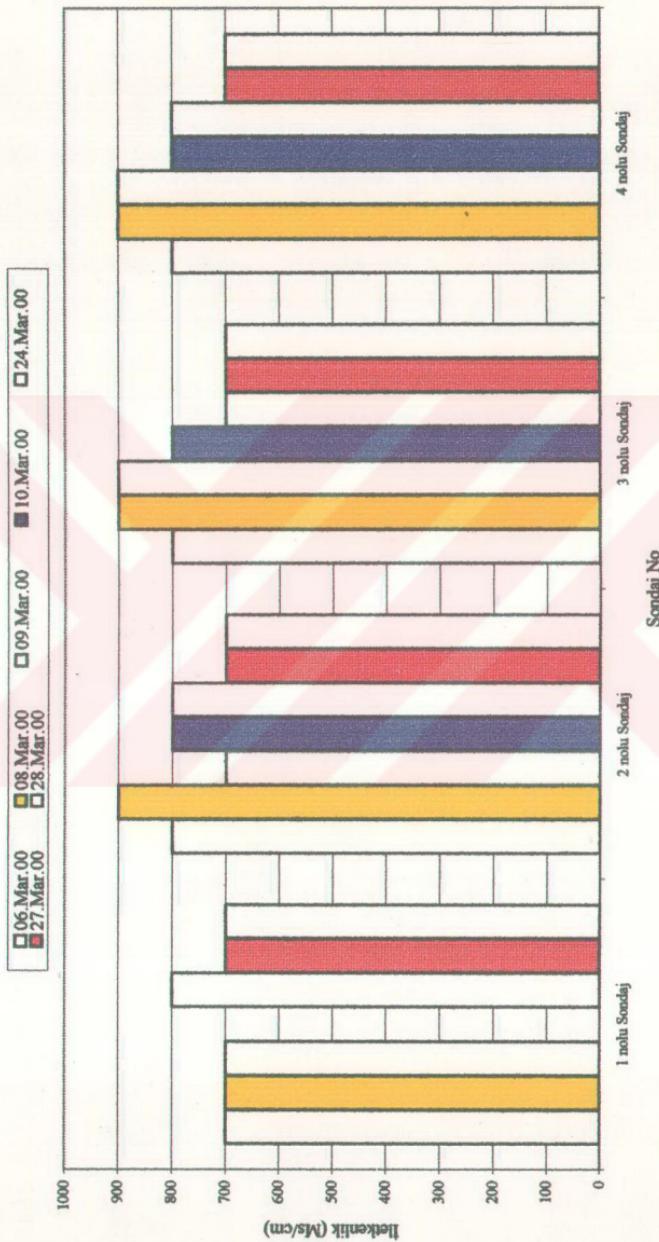
Sekil B.61. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Şubat 2000 pH değerlerinin değişim oranları.

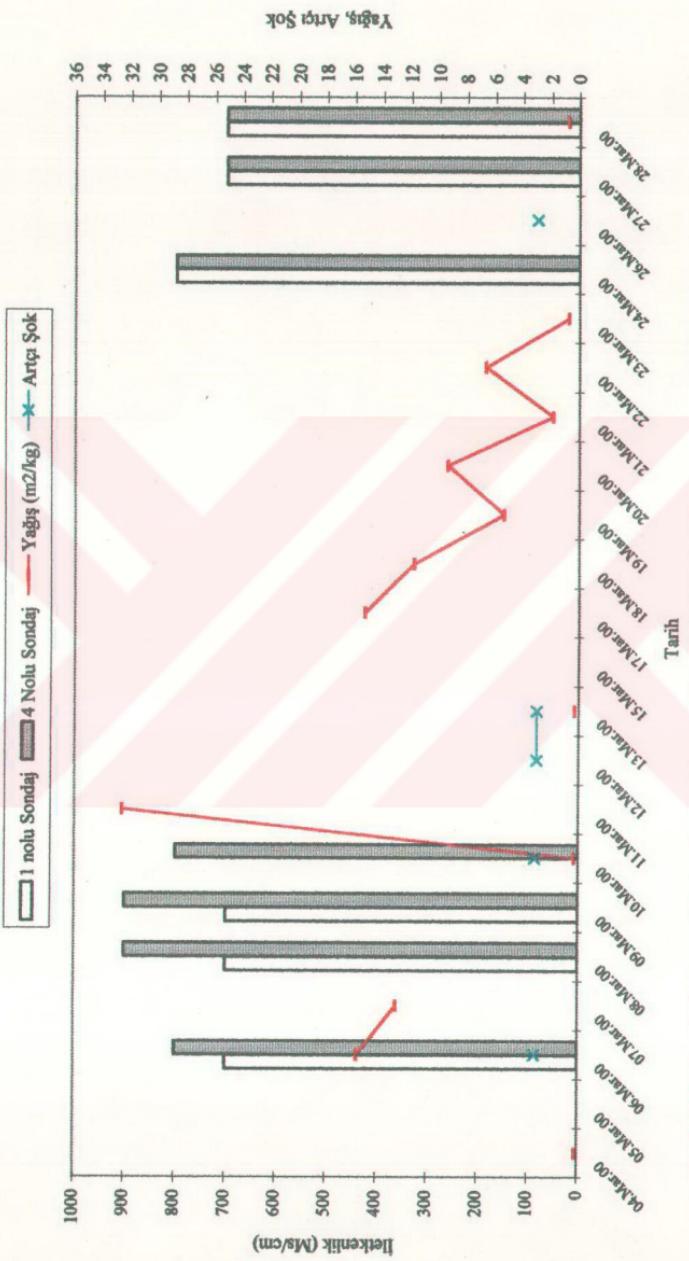
Şekil B.62. 1 ve 4 Nolu Sondaj kuyularına ait suyun Şubat 2000 pH, yağış, artçı şok ilişkisi.

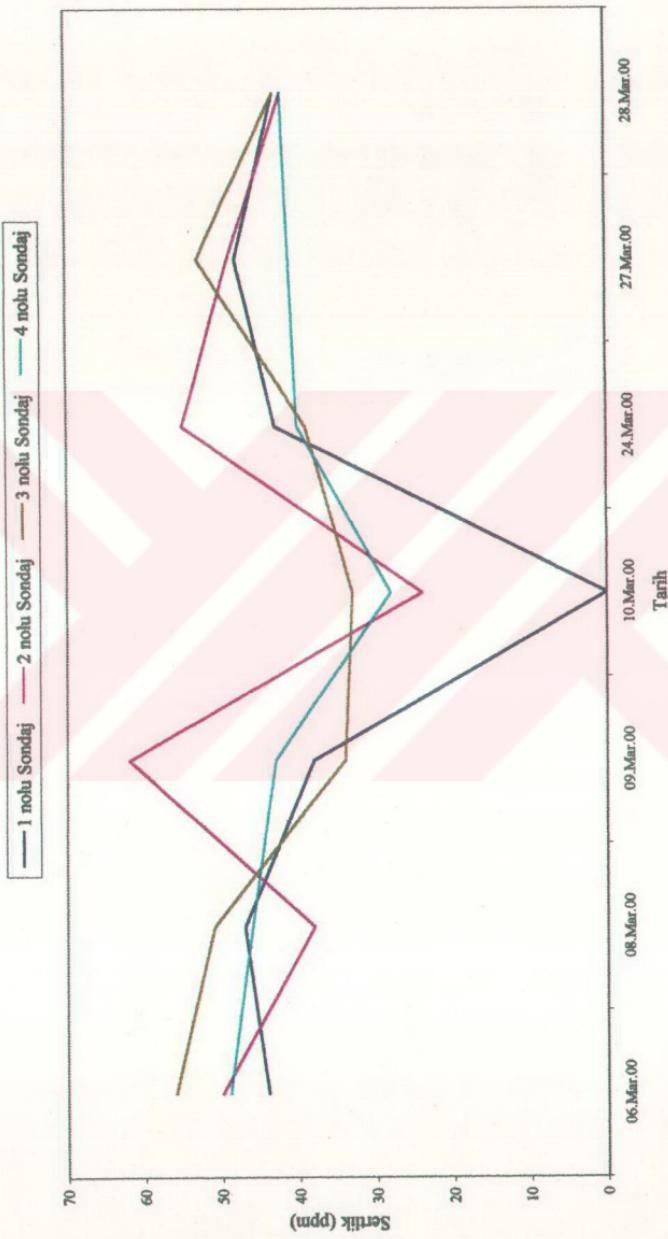
Şekil B.63. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Mart 2000 iletkenlik değerleri.

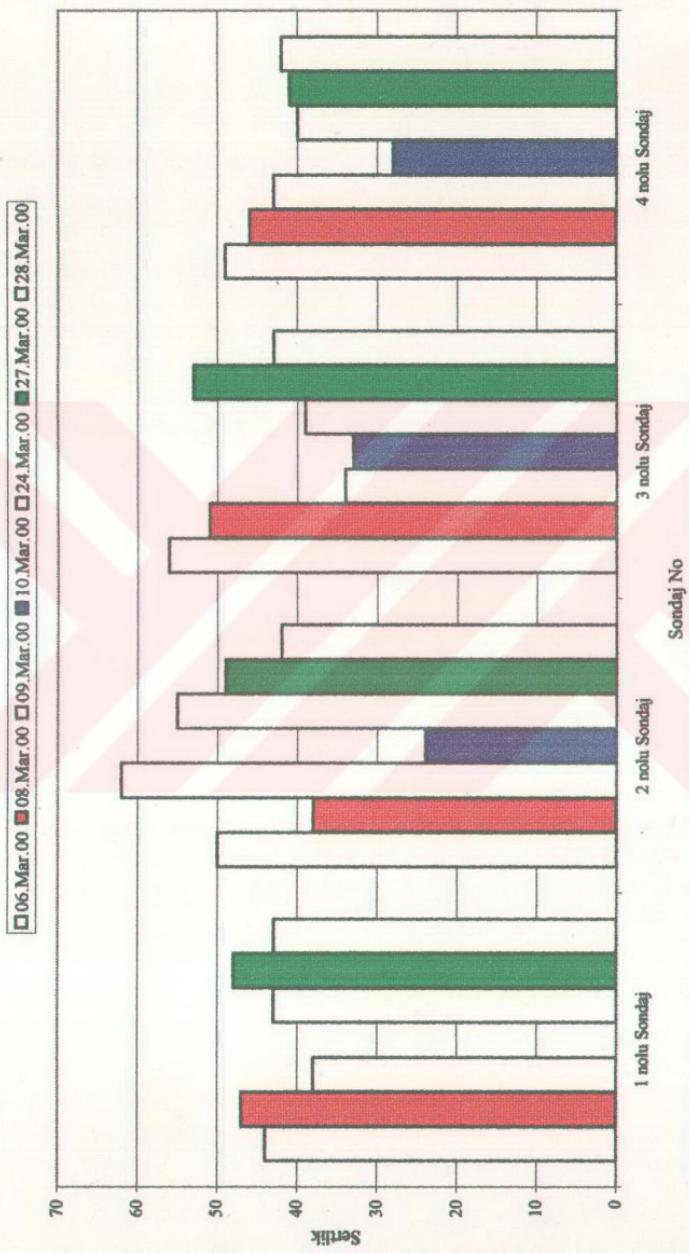
Şekil B.64. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Mart 2000 iletkenlik değerlerinin değişim oranları.

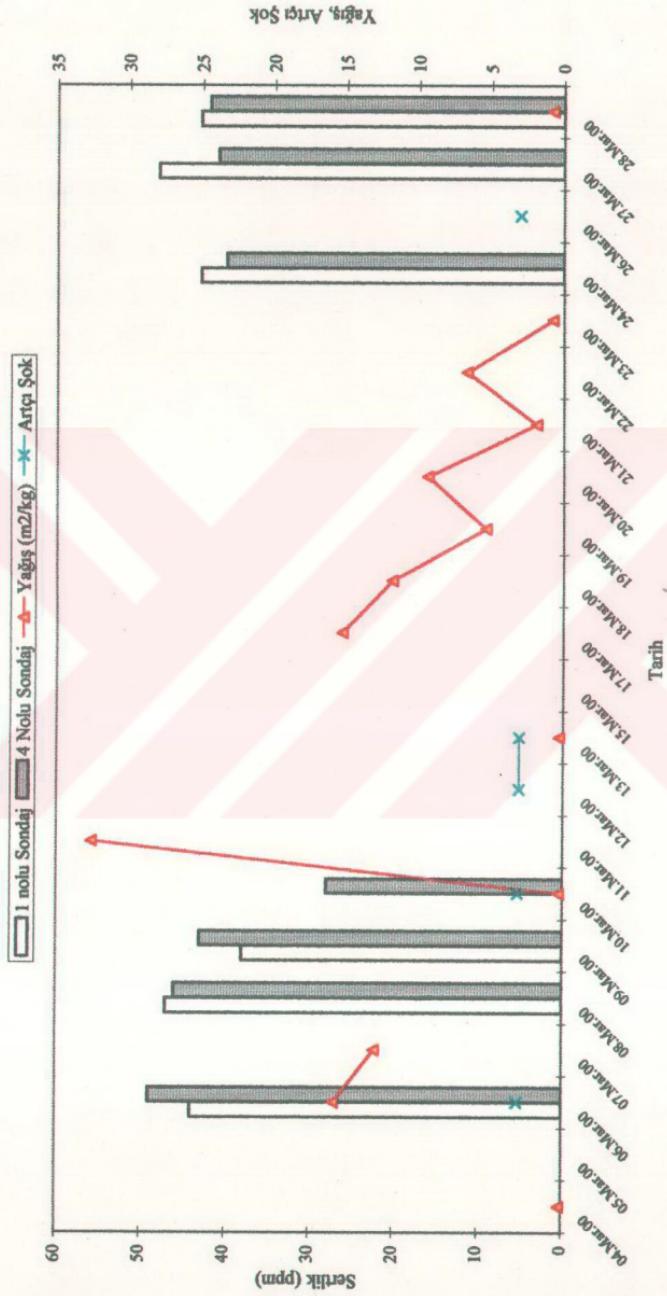
Şekil B.65. 1 ve 4 Nolu sondaj kuyularına ait suyun Mart 2000 iletenlik, yağış, artı şok ilişkisi.

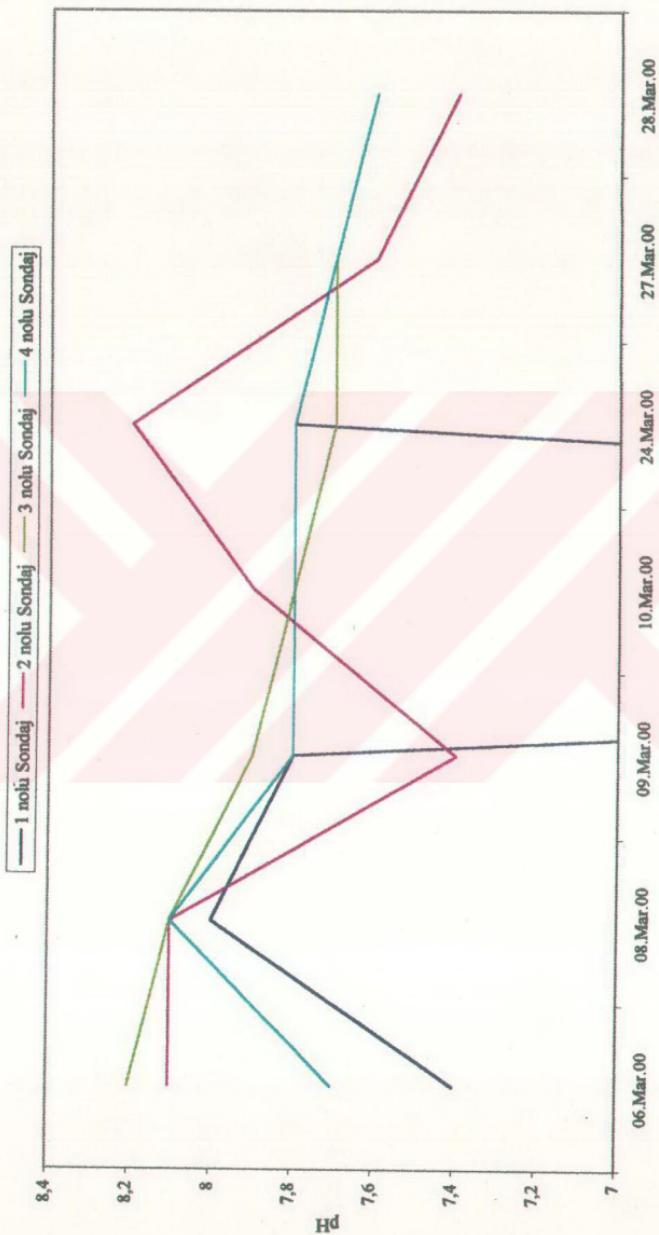
Sekil B 66. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Mart 2000 sertlik değerleri.

Şekil B.67. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Mart 2000 sertlik değerlerinin değişim oranları.

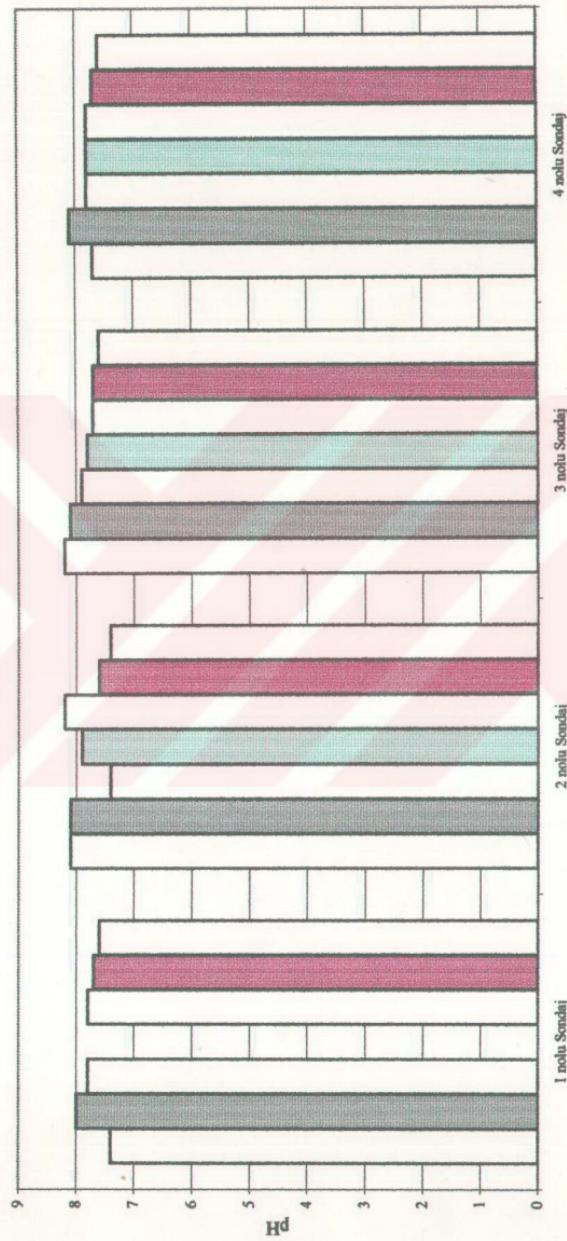

Şekil B.68. 1 ve 4 Nolu sondaj kuyularına ait suyun Mart 2000 sertlik, yağış, arıcı şok ilişkisi.

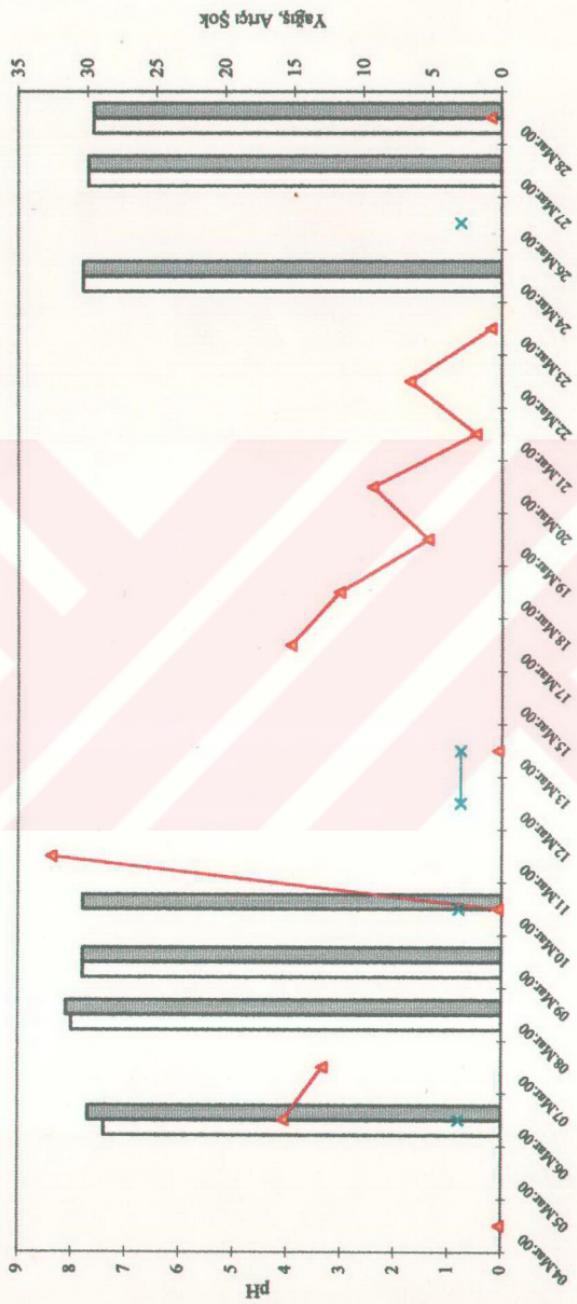
Şekil B.69. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Mart 2000 pH değerleri.

□ 06.Mar.00 □ 08.Mar.00 □ 09.Mar.00 □ 10.Mar.00 □ 24.Mar.00 □ 27.Mar.00 □ 28.Mar.00

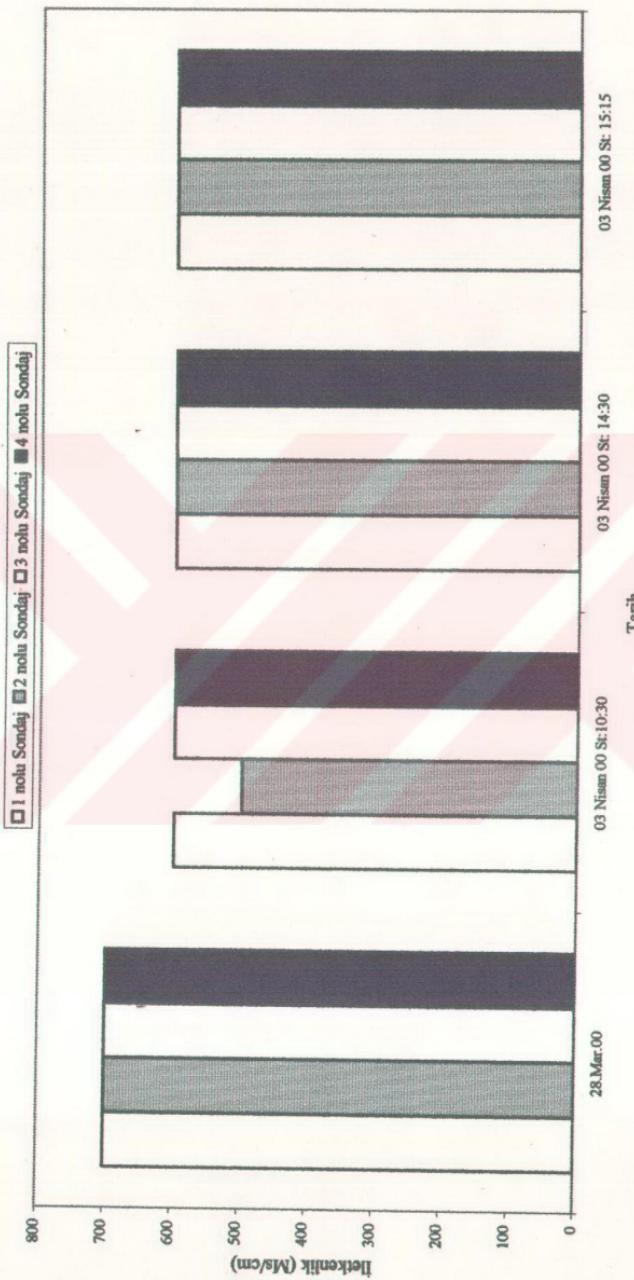

Şekil B.70. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Mart 2000 pH değişim oranları.

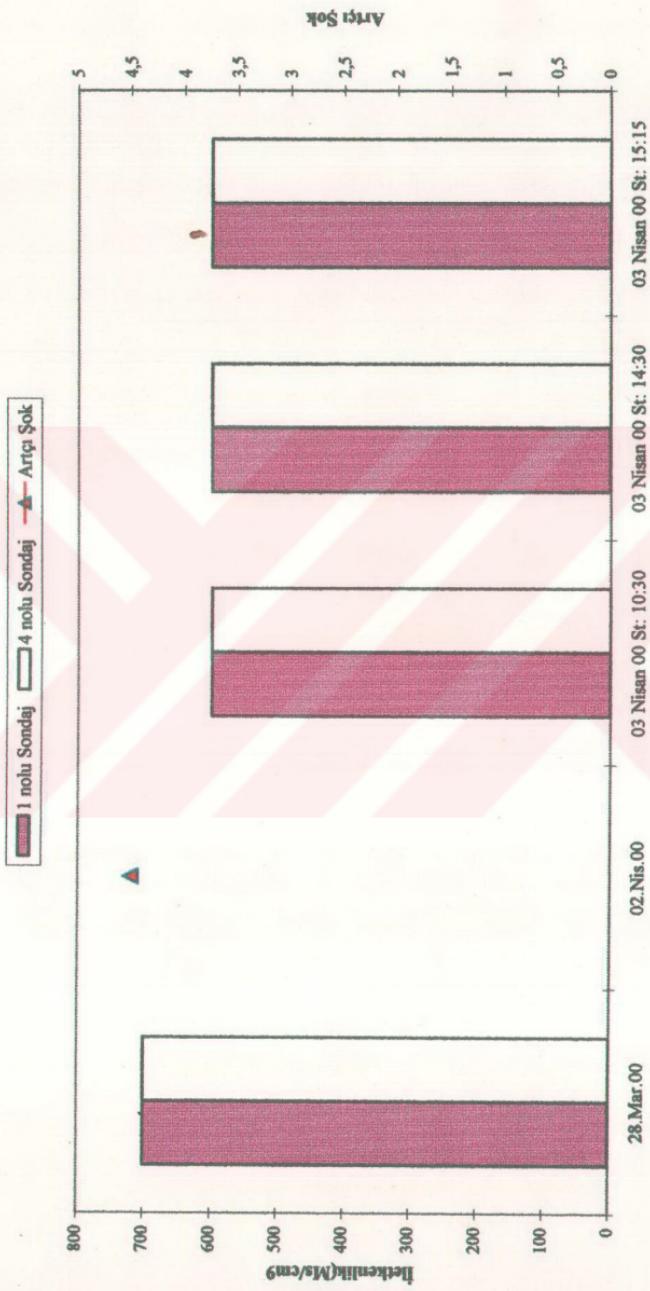
■ 1 Nolu Sondaj ■ 4 Nolu Sondaj ▲ Yağış (mm/kg) ✕ Artçı Şok

Şekil B.71. 1 ve 4 Nolu sondaj kuyusuna ait suyun Mart 2000 pH, yağış, artçı şok ilişkisi.

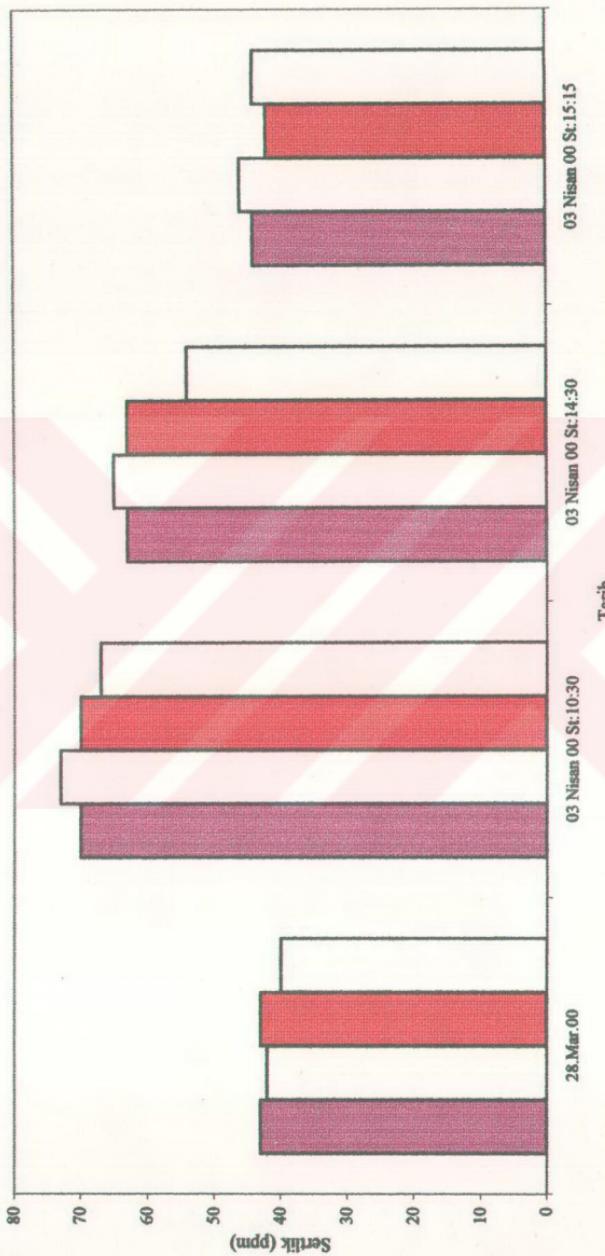

Sekil B.72. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun 03 Nisan 2000 tarihindeki 3 ayrı saatte alınan iletkenlik değerleri.

Şekil B.72.1. 1 ve 4 Sondaj kuyularına ait suyun 03 Nisan 2000 (3 ayrı saat) iletkenlik, artçı şok ilişkisi.

■ 1 no lu Sondaj □ 2 no lu Sondaj ■ 3 no lu Sondaj □ 4 no lu Sondaj

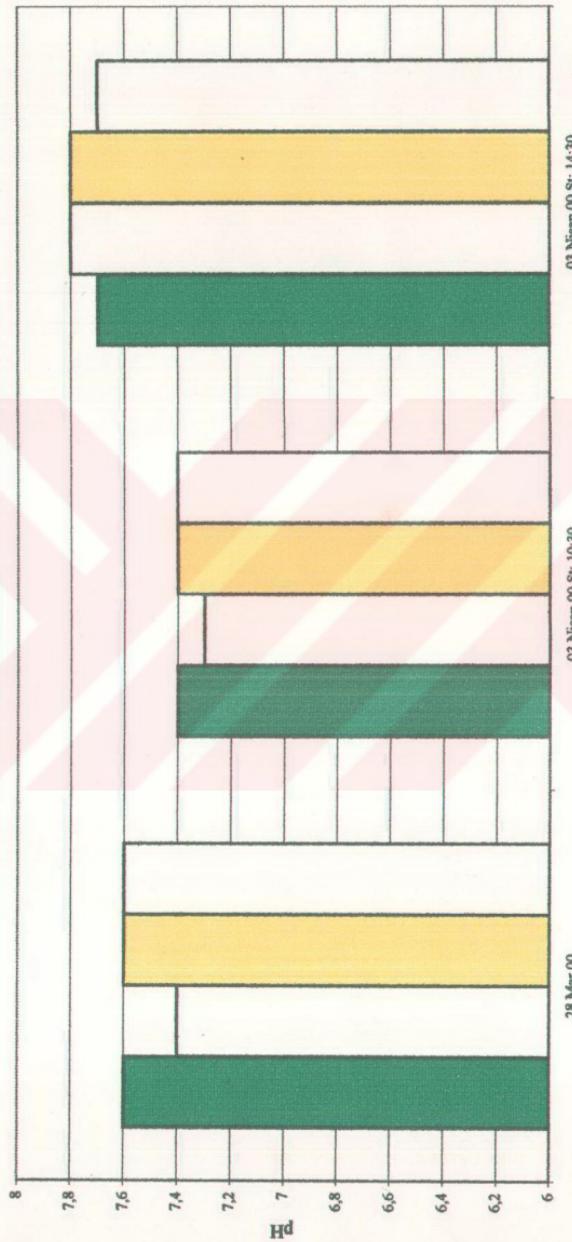

Sekil B.73. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun 03 Nisan 2000 tarihindeki 3 ayrı saatte alınan sertlik değerleri.

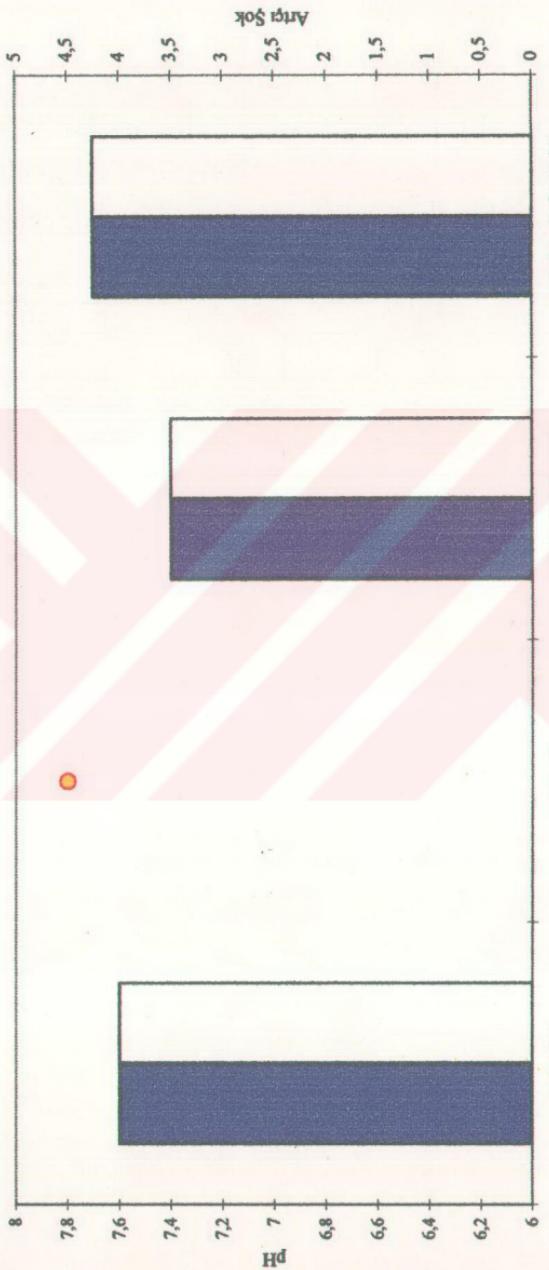
Şekil B.73.1. 1 ve 4 Nolu sondaj kuyularına ait suyun 03 Nisan 2000 (3 ayrı saat) sertlik,artçı şok ilişkisi.

■ 1 Nolu Sondaj □ 2 Nolu Sondaj □ 3 Nolu Sondaj □ 4 Nolu Sondaj

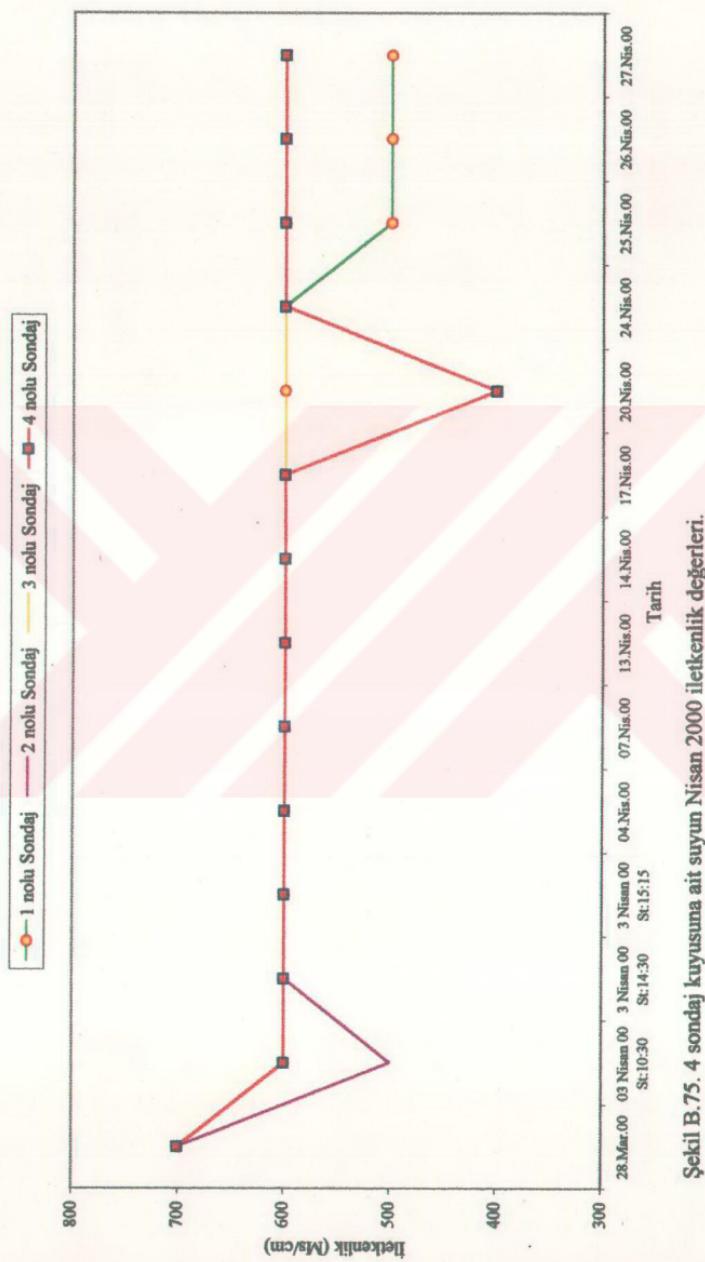

Sekil B.74. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun 03 Nisan 2000 (2 ayrı saat) pH değerleri.

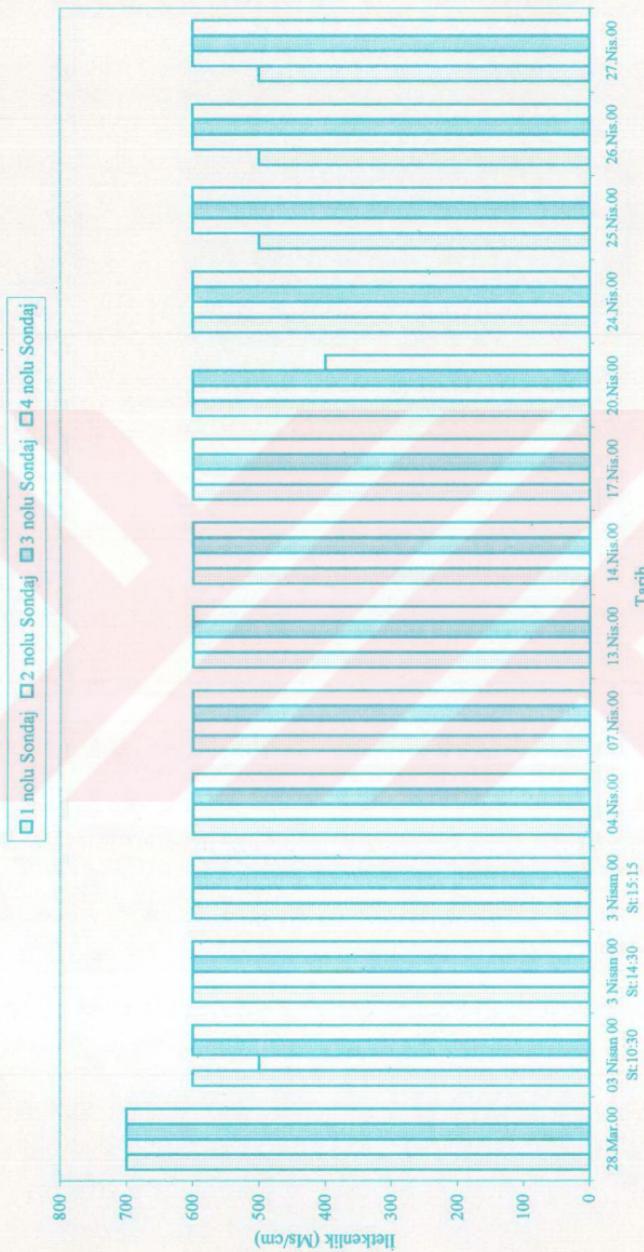
■ 1 Nolu Sondaj ■ 4 Nolu Sondaj ● - Artçı Şok

Şekil B.74.1. 1 ve 4 Nolu Sondaj kuyullarına ait suyun 03 Nisan 2000 (2 ayri saat) pH, artçı şok ilişkisi.

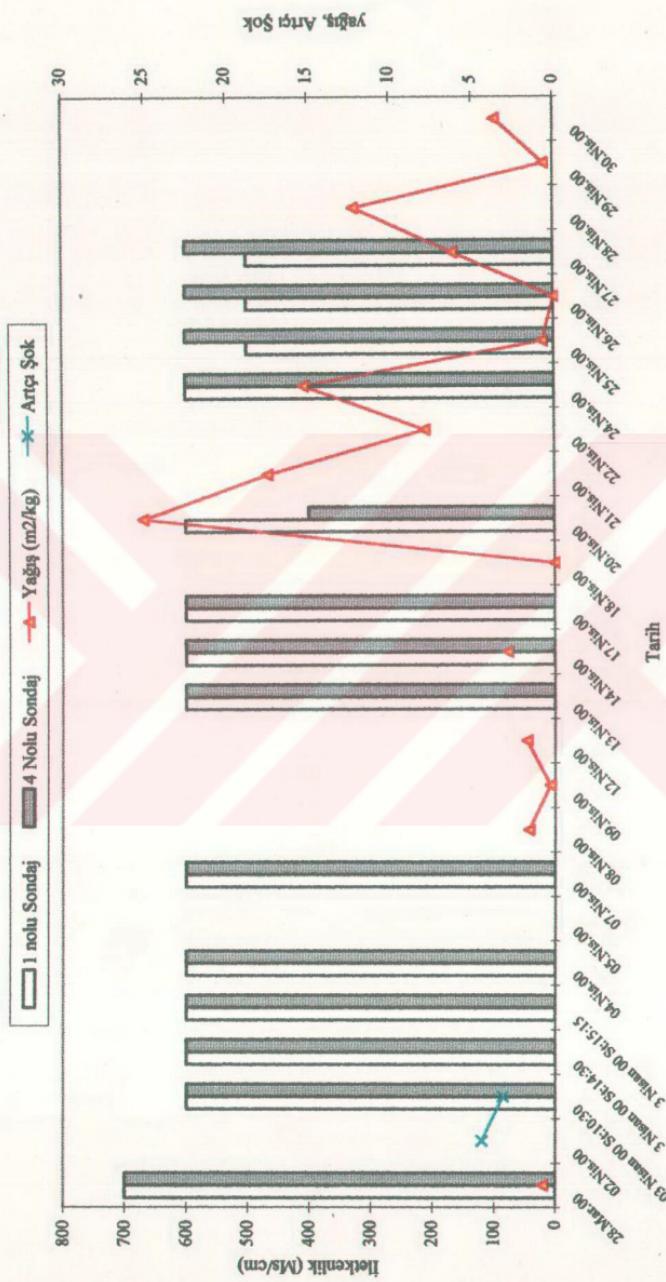

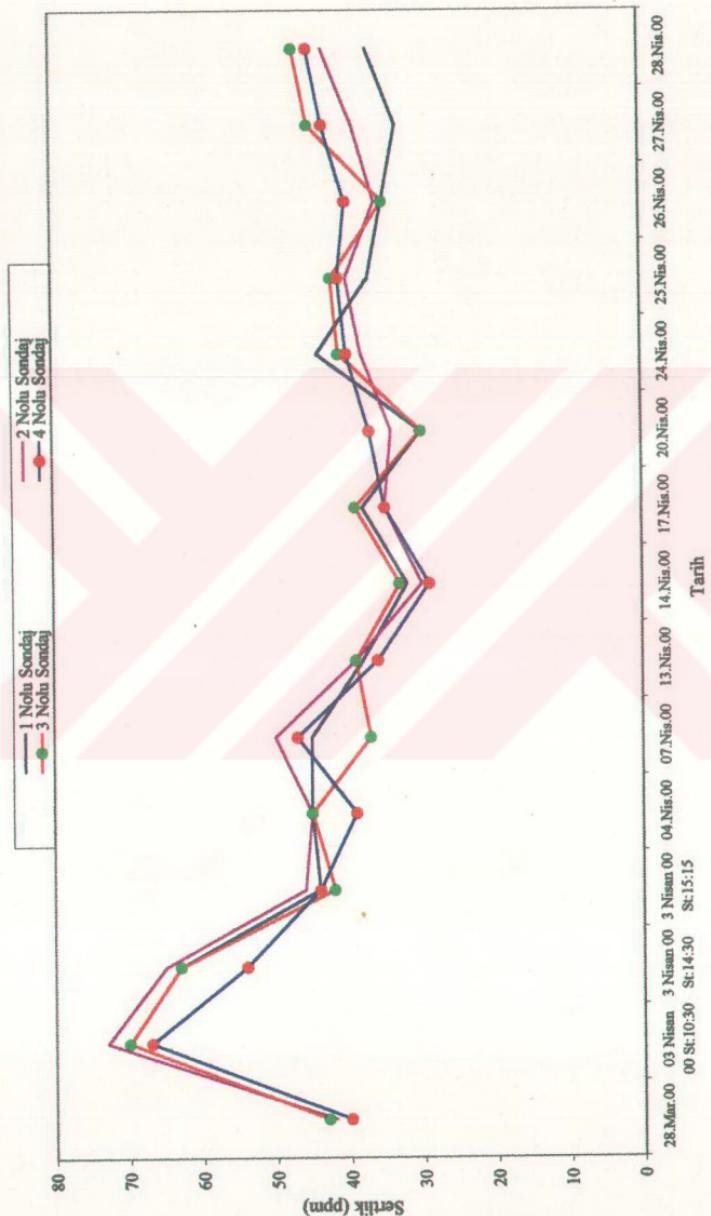
Şekil B.75. 4 sondaj kuyusuna ait suyun Nisan 2000 iletkenlik değerleri.

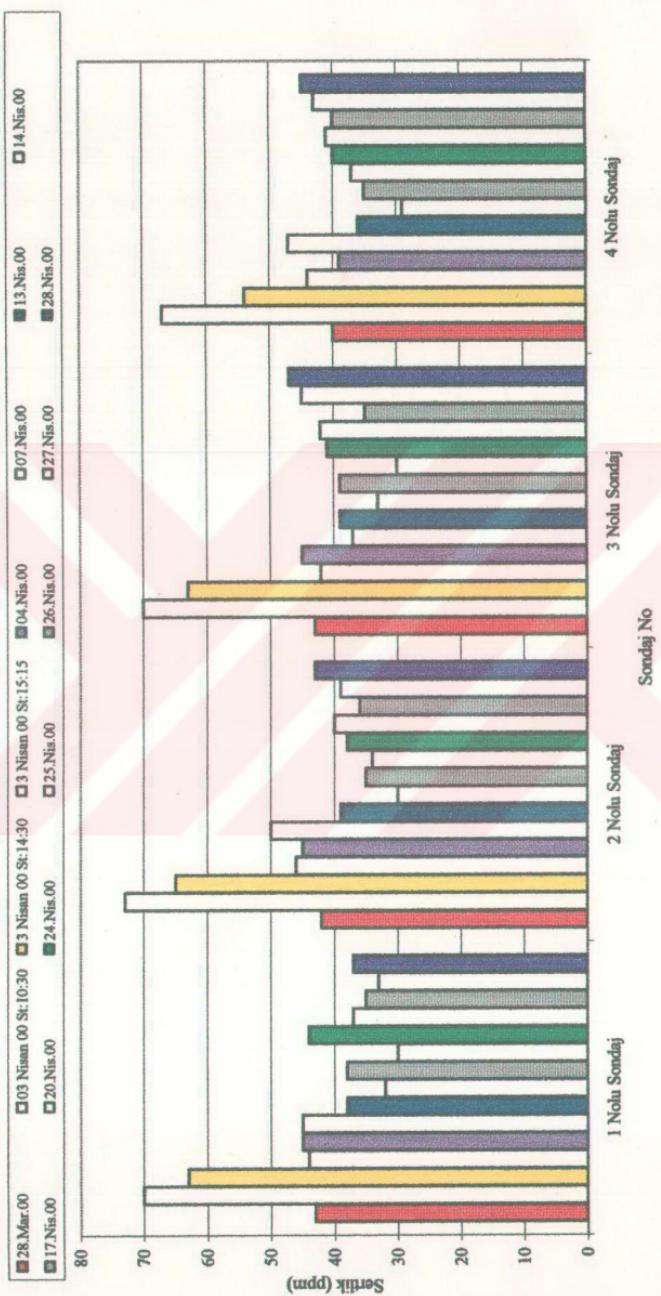
Şekil B.76. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Nisan 2000 iletkenlik değerlerinin değişim oranları.

Şekil B.77. 1 ve 4 Nolu sondaj kuyularına ait suyun 2000 iletkenlik, yağış, artçı şok ilişkisi.

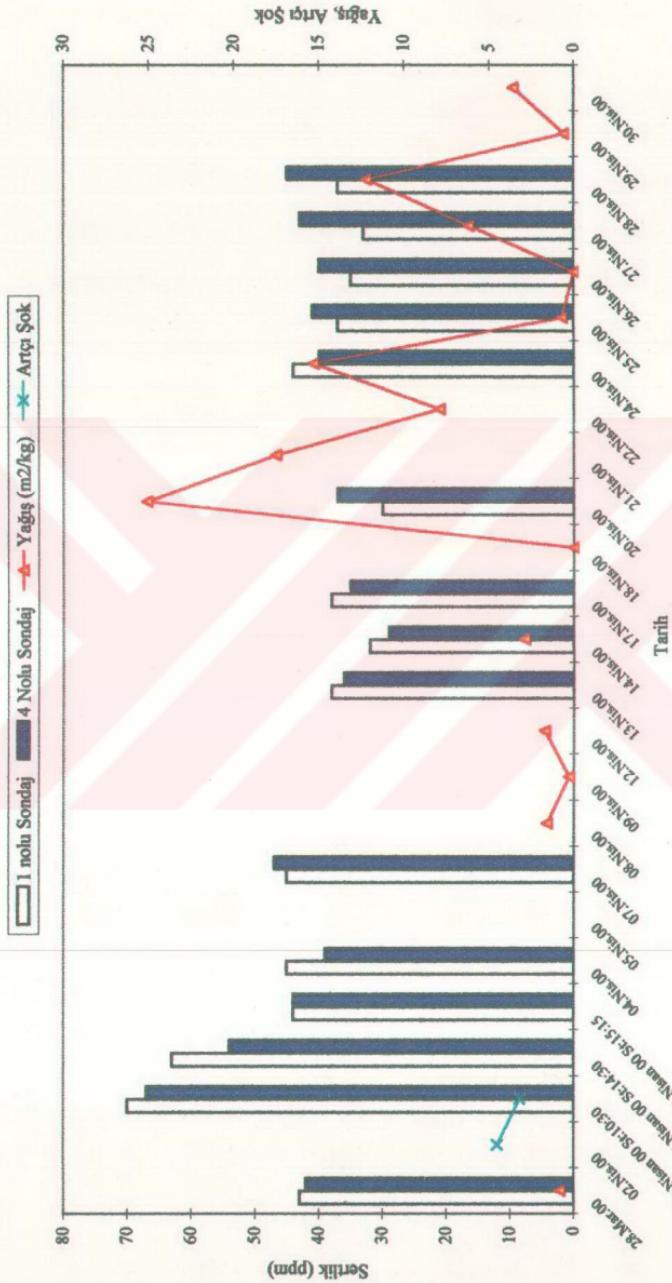

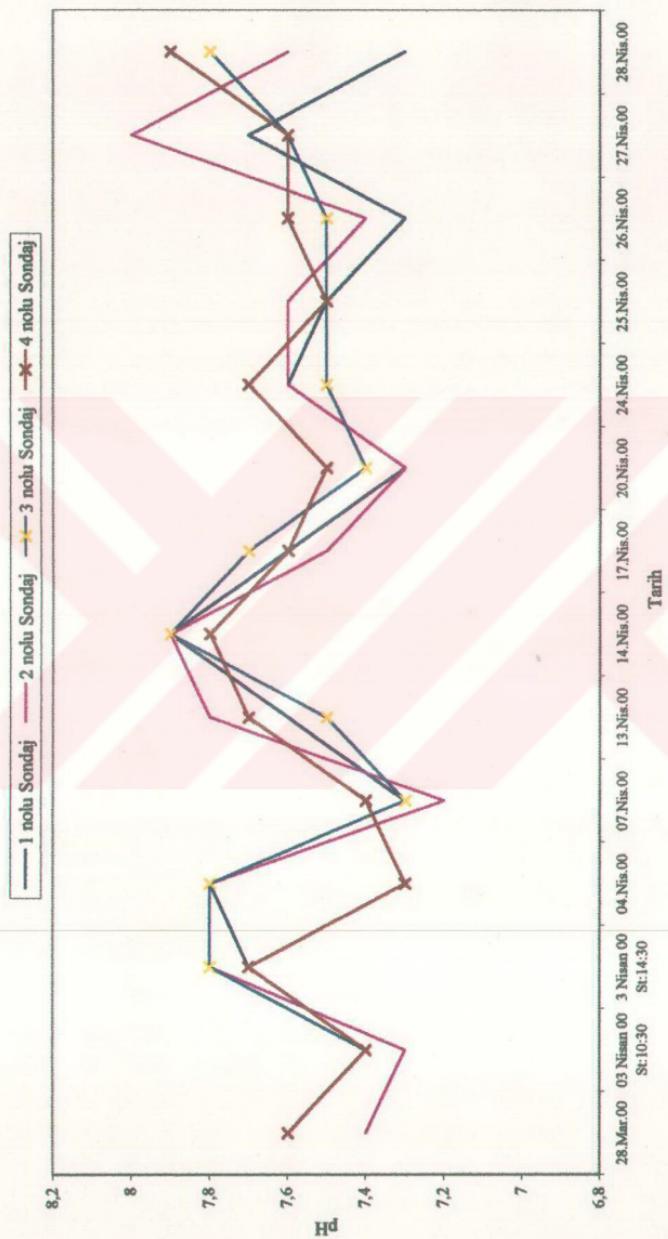
Şekil B.78. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Nisan 2000 sertifikat değerleri.

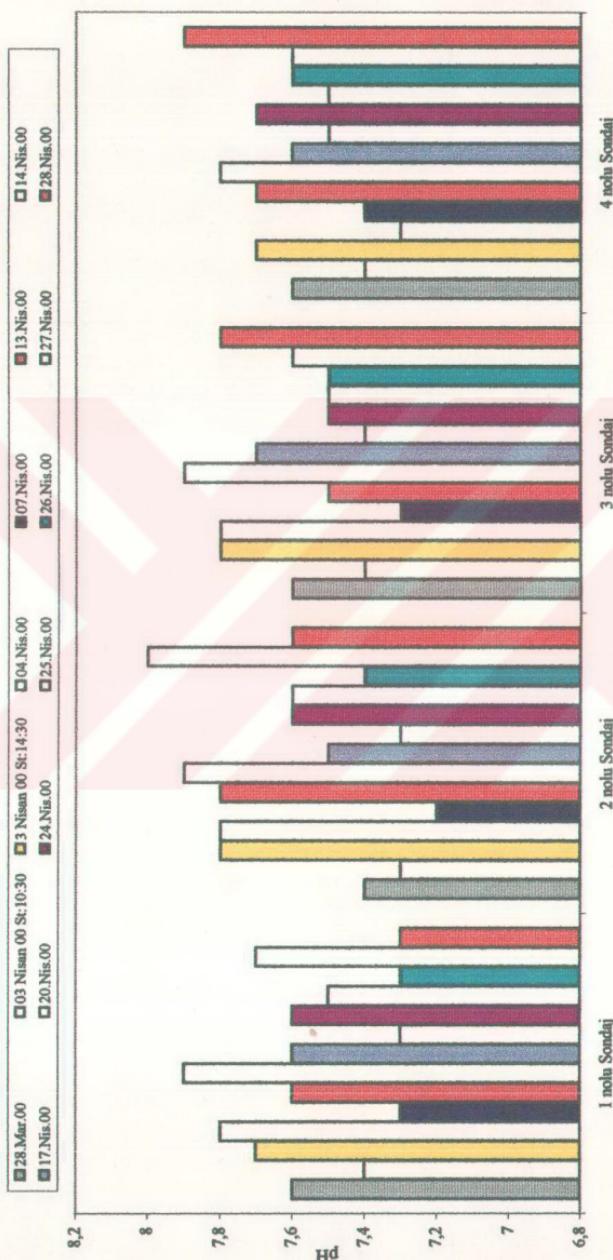
Şekil B.79. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Nisan 2000 sertlik değerlerinin değişim oranları.

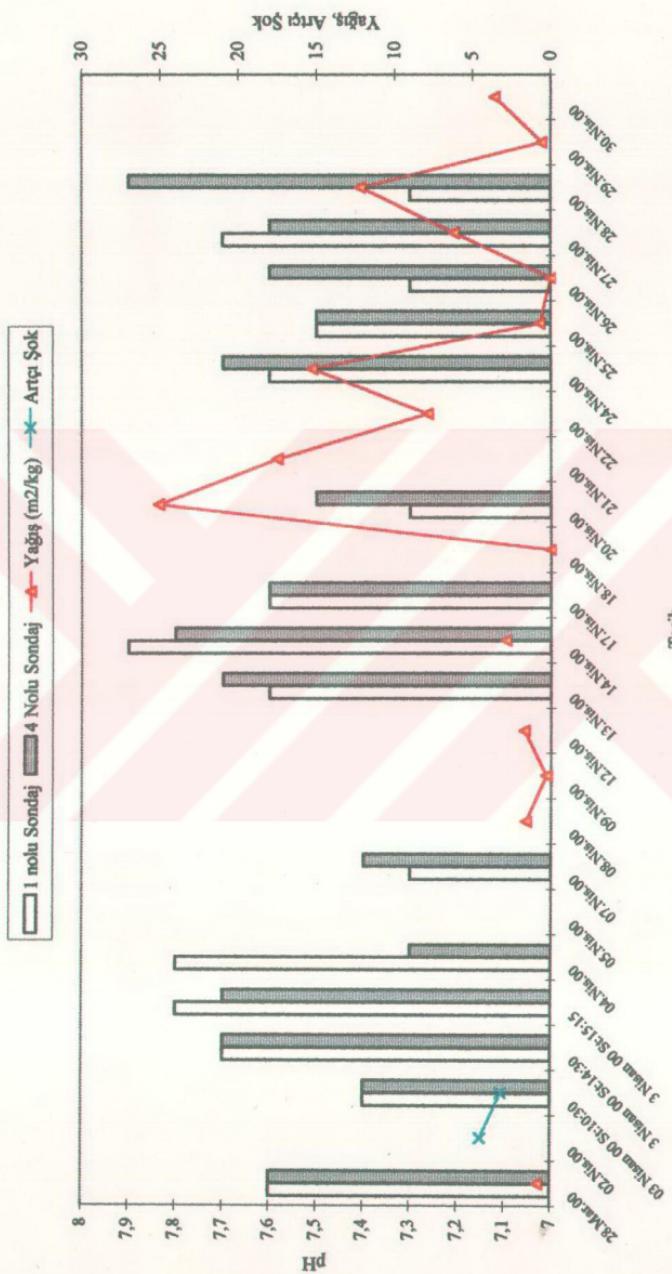
Şekil B.80. 1 ve 4 Nolu sondaj kuyularına ait suyun Nisan 2000 sertlik, yağış,artçı şok ilişkisi.

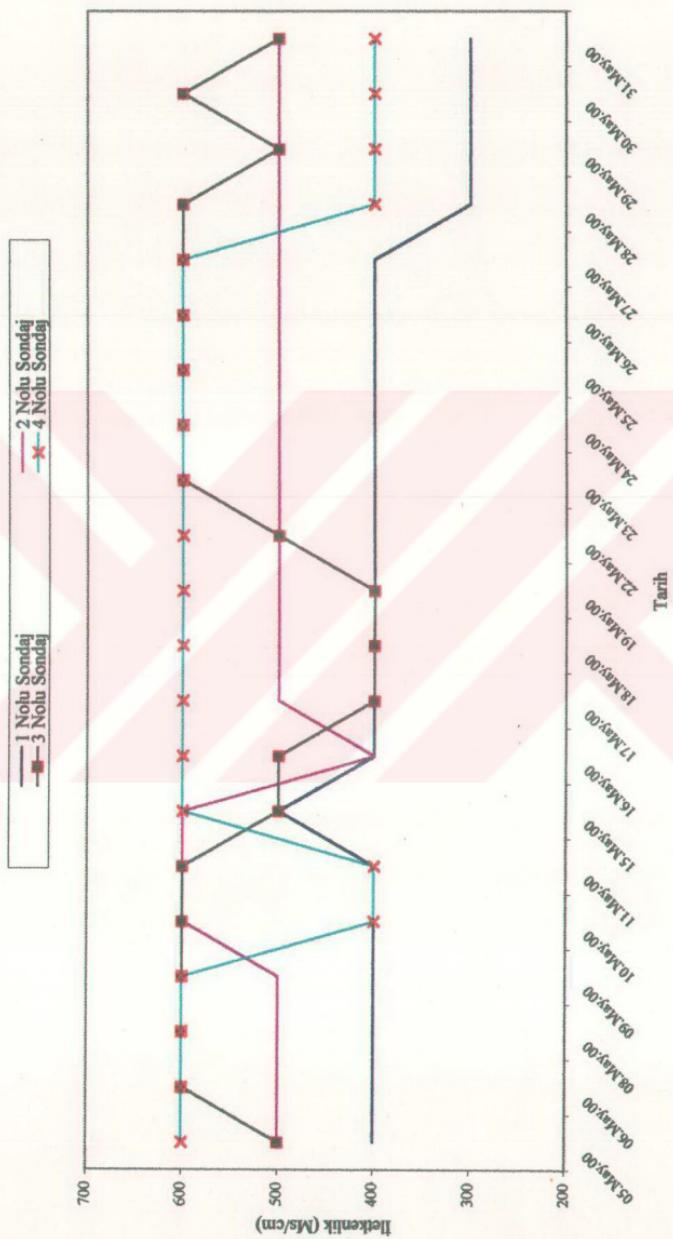
Şekil B.81. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Nissan 2000 pH değerleri.

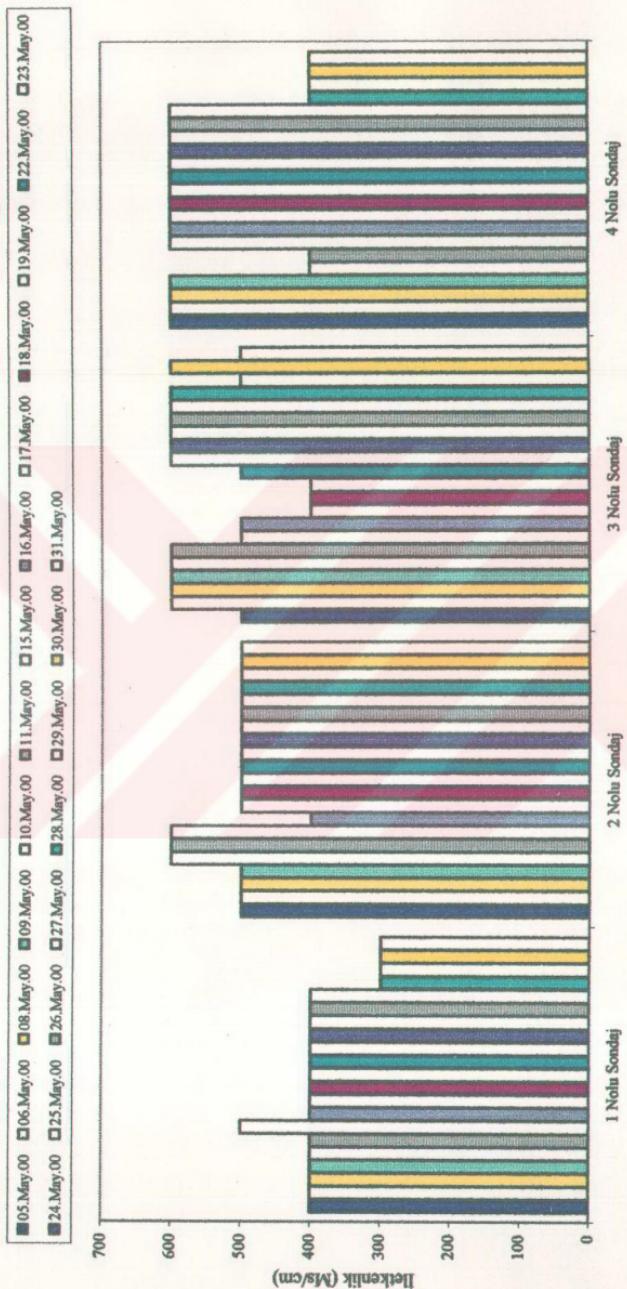
Şekil B.82. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Nisan 2000 pH değerlerinin değişim oranları.

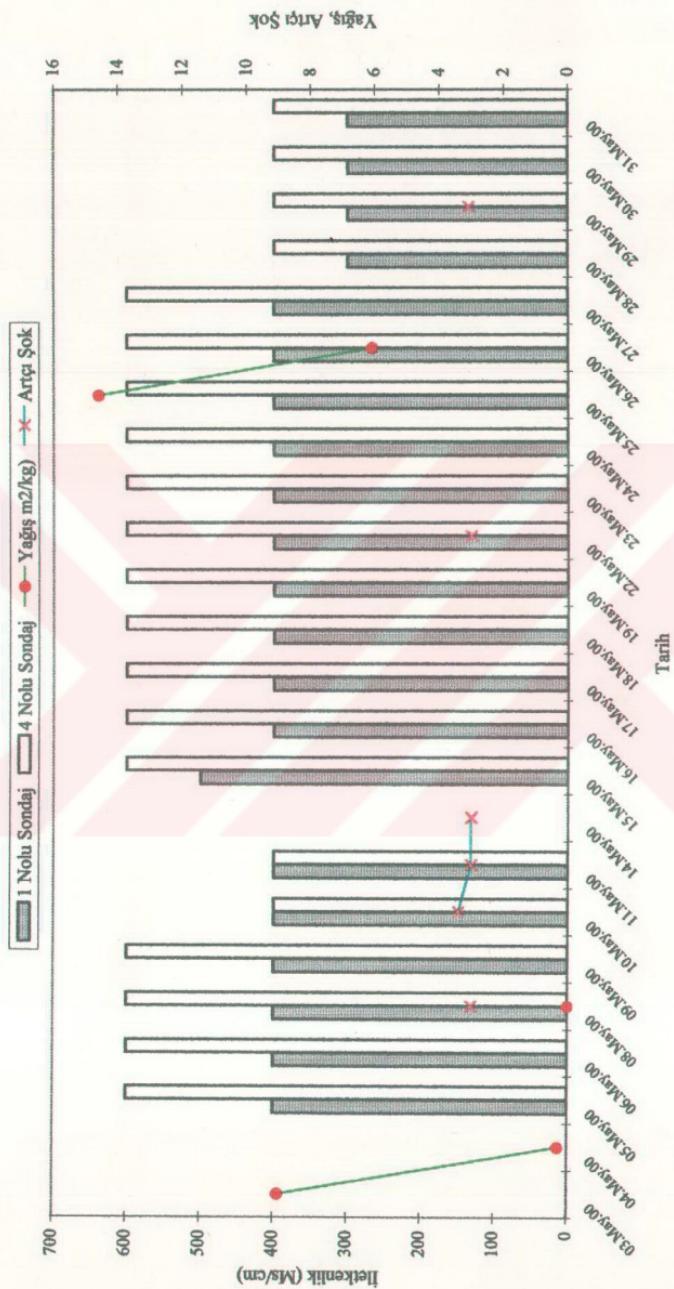
Şekil B.83. 1 ve 4 Nolu Sondaj kuyularına ait suyun 2000 pH, yağış, arıcı şok ilişkisi.

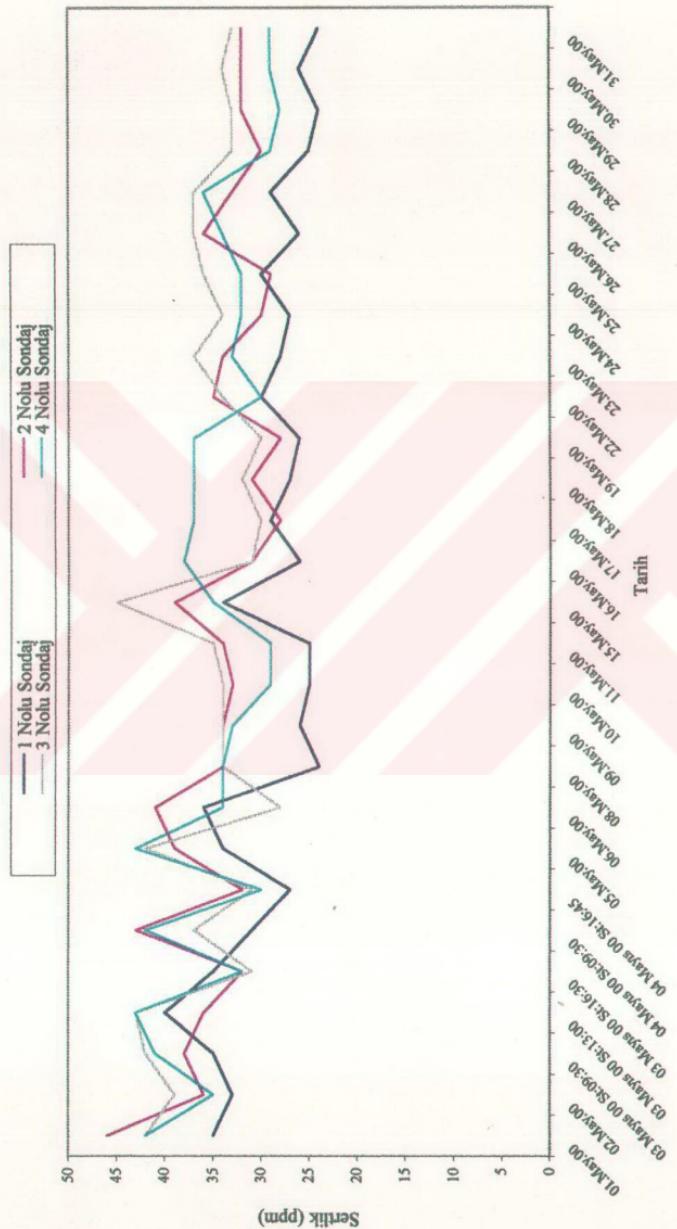
Şekil B.84. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Mayıs 2000 iletkenlik değerleri.

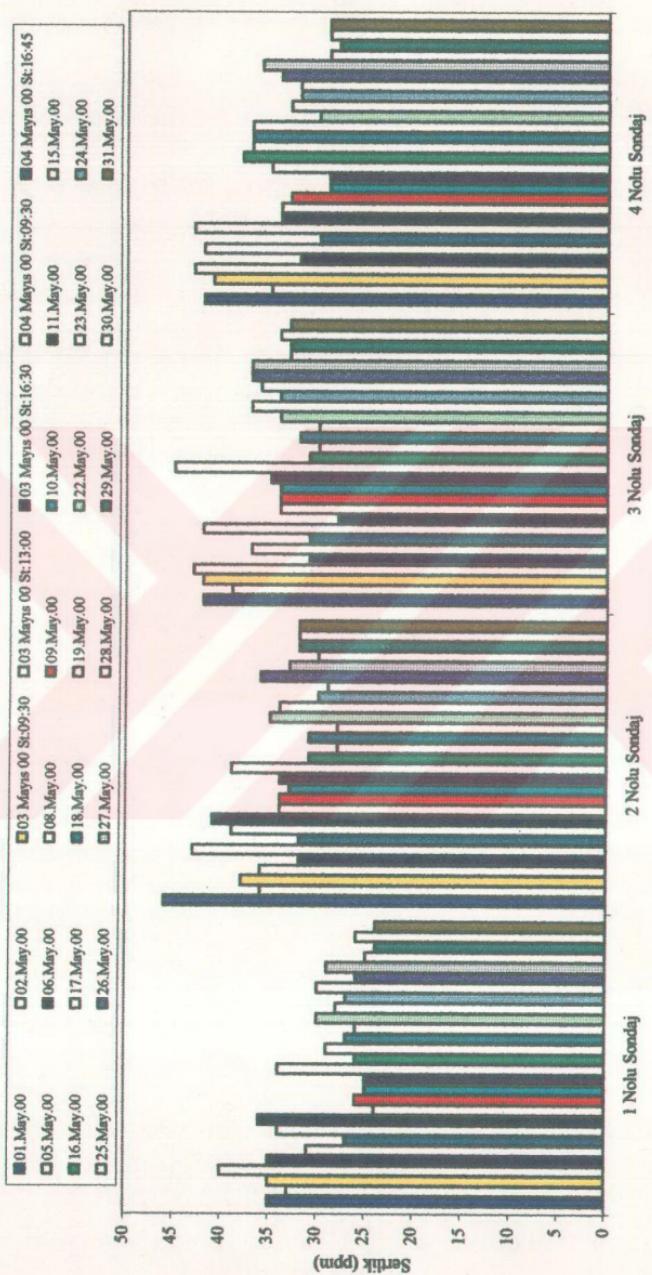
Şekil B.85. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Mayıs 2000 iletkenlik değerlerinin değişim oranları.

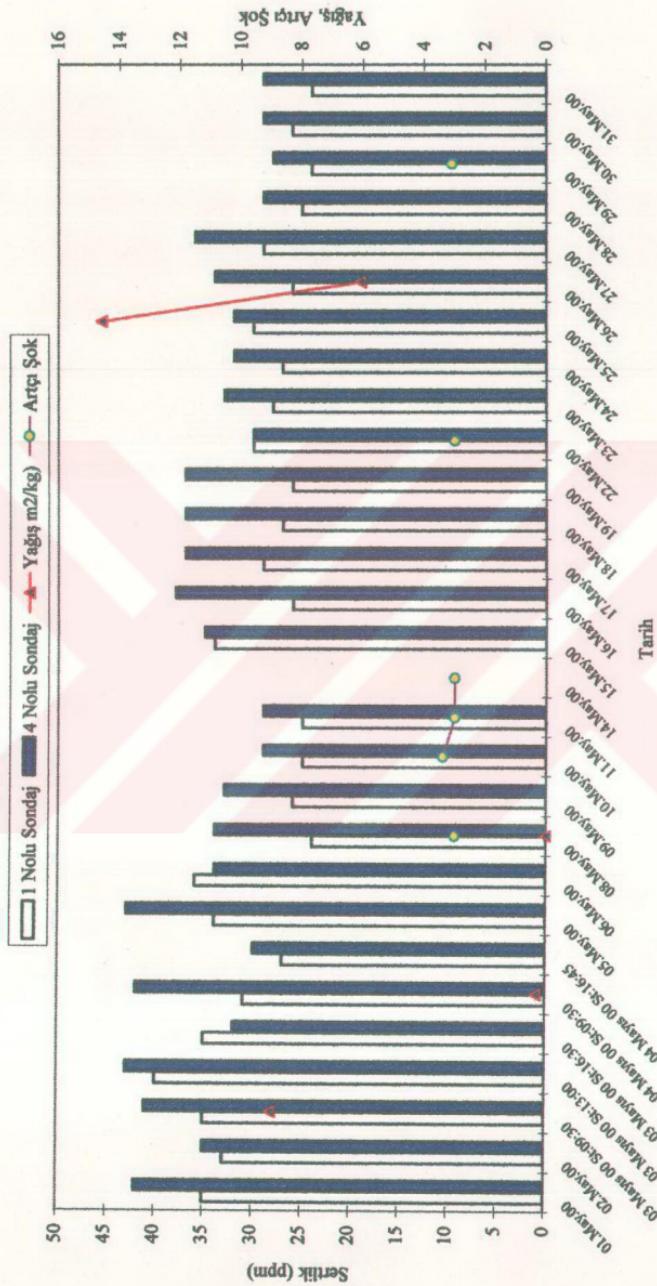
Şekil B.86. 1 ve 4 Nolu sondaj kuyularına ait suyun Mayıs 2000 iletkenlik, yağış, artı şok ilişkisi.

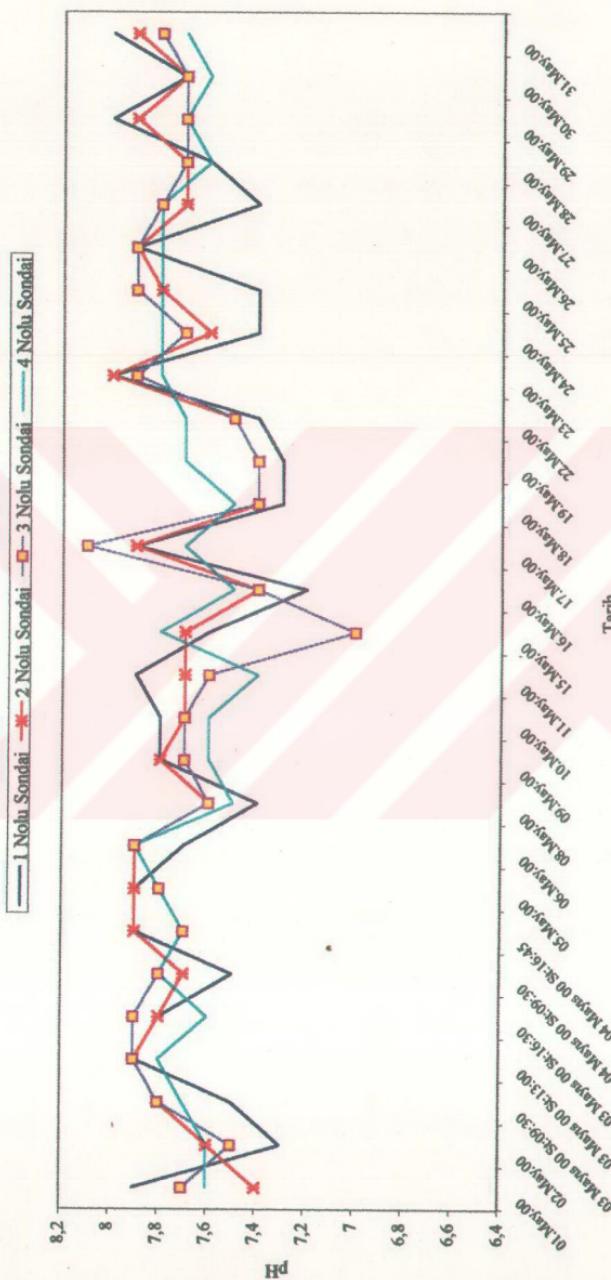
Sekil B.87. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Mayıs 2000 sertlik değerleri.

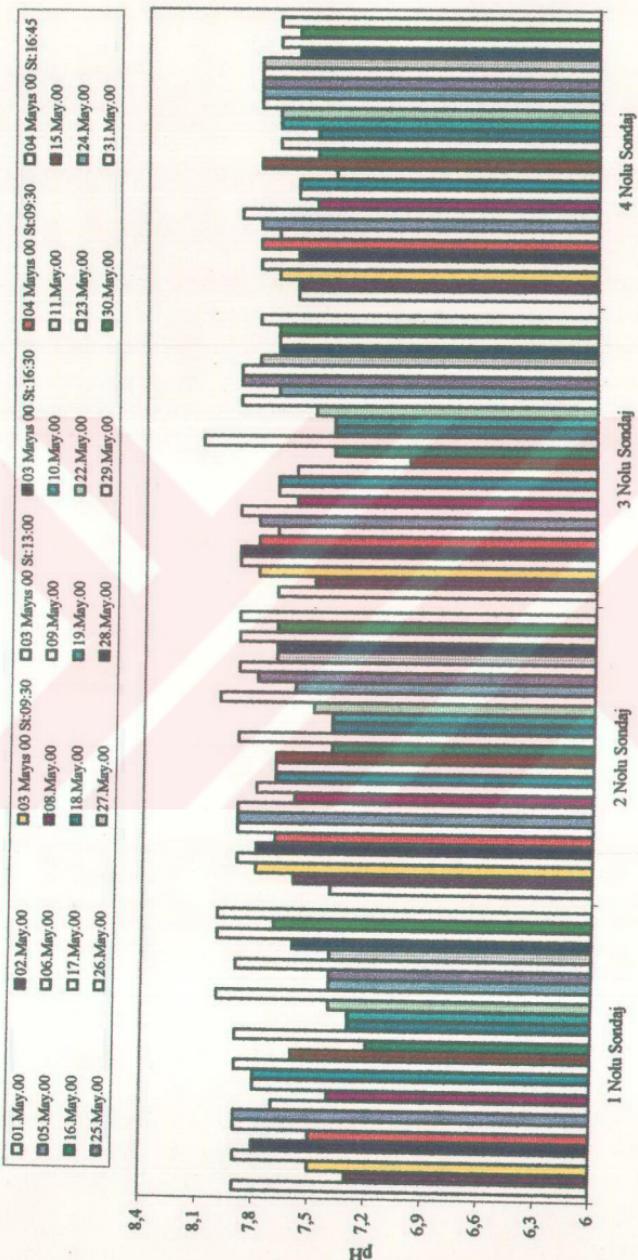
Şekil B.88. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Mayıs 2000 iletkenlik değerlerinin değişim oranları.

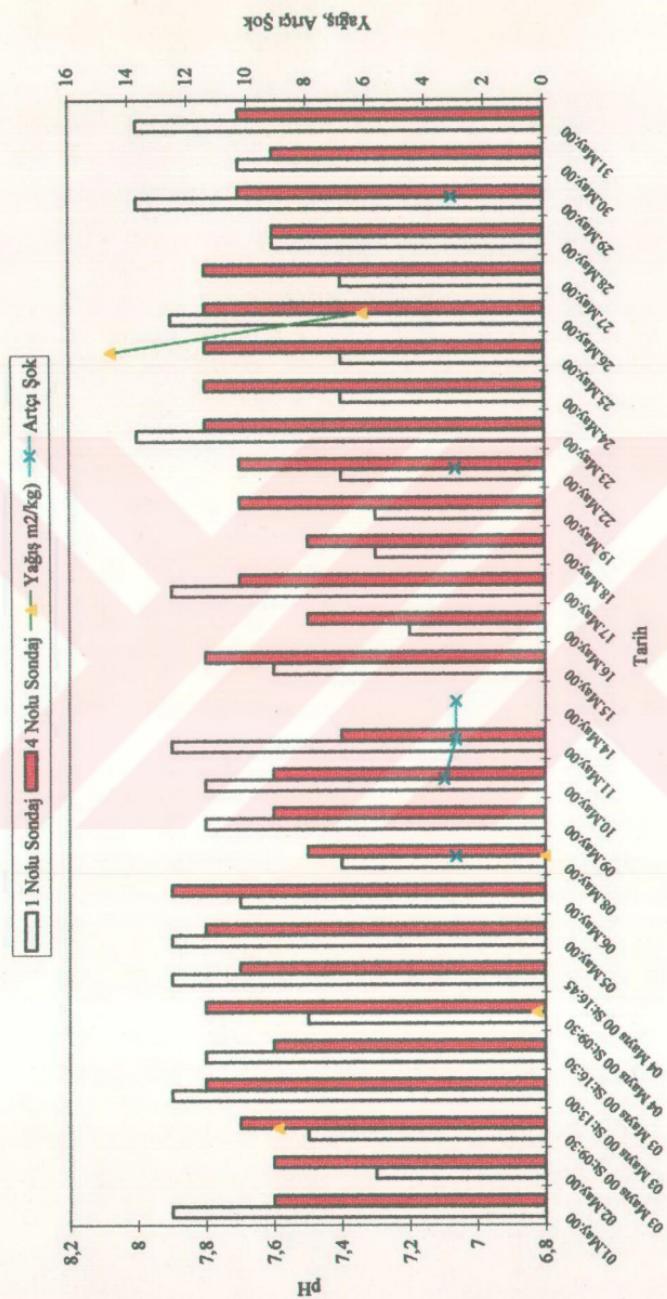
Şekil B.89. 1 ve 4 Nolu sondaj kuyularına ait suyun Mayıs 2000 sertlik, yağış, artçı şok ilişkisi.

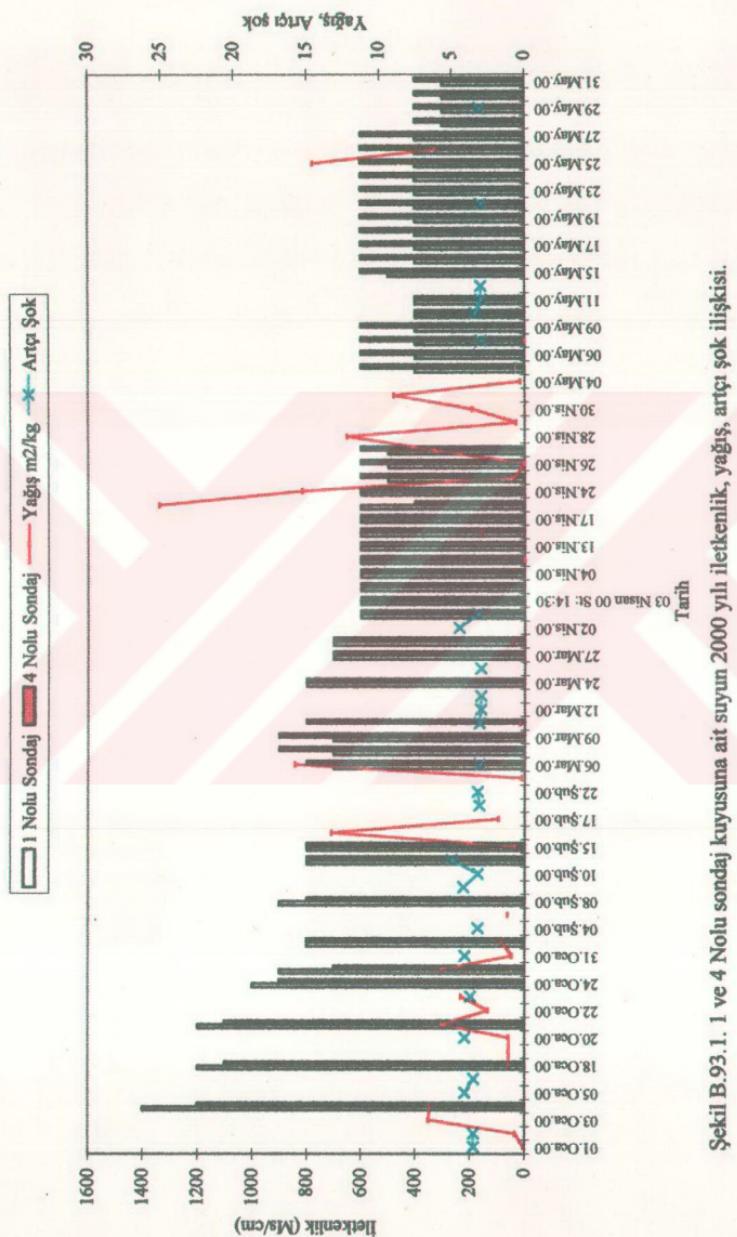
Sekil B.90. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Mayıs 2000 pH değerleri.

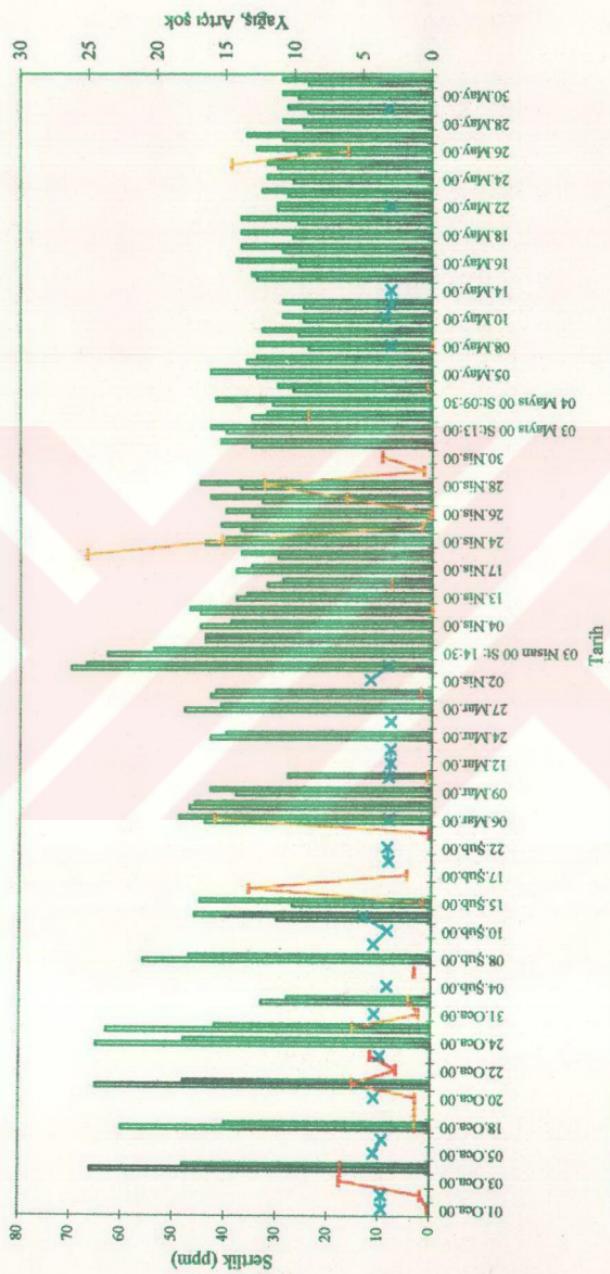
Sekil B.91. 4 Sondaj kuyusuna ait suyun Mayıs 2000 pH değerlerinin değişim oranları.

Şekil B.92. 1 ve 4 Nolu sondaj kuyusuna ait suyun Mayıs 2000 pH, yağış, artçı şok ilişkisi.

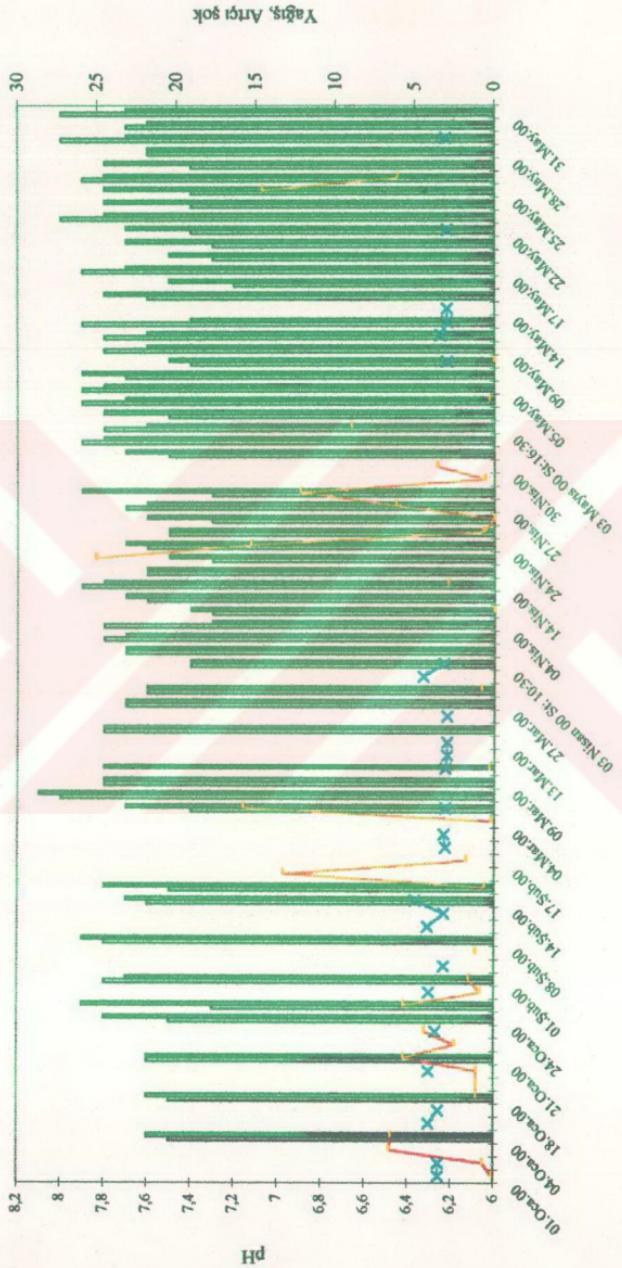

■ 1 Nolu Sondaj ■ 4 Nolu Sondaj — Yağış mm/kg —★— Artçı Şok

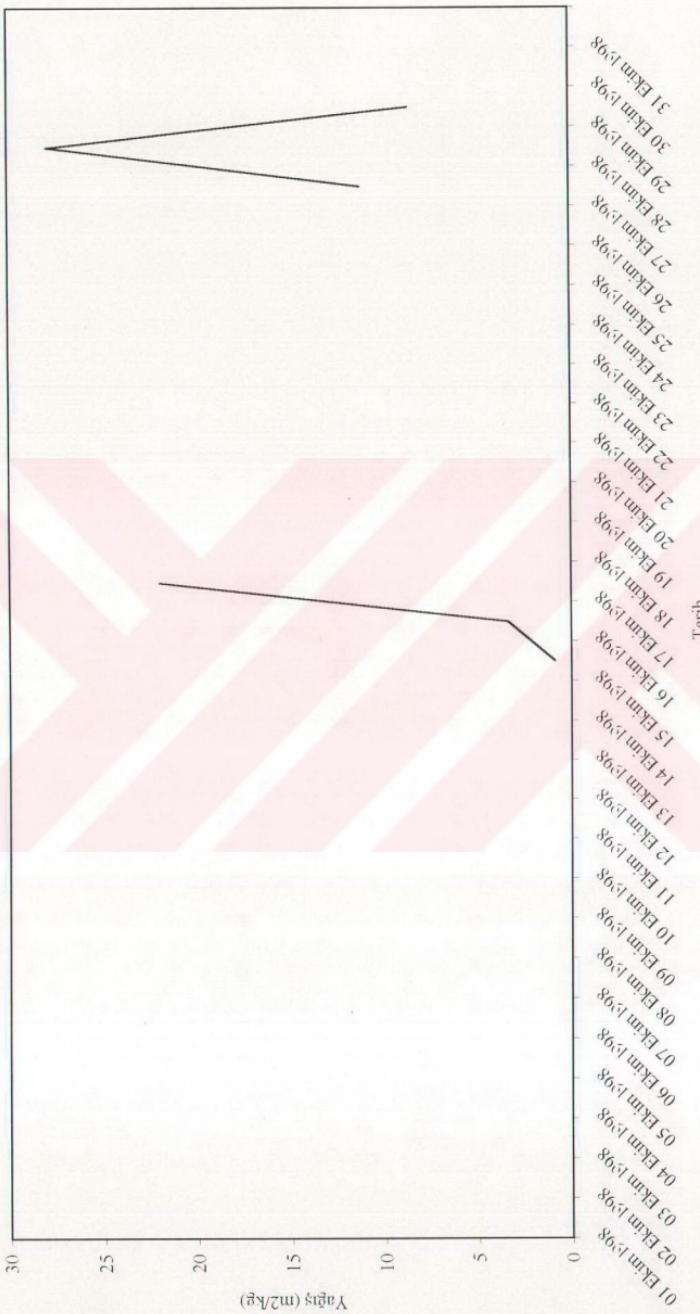
Şekil B.93.2. 1 ve 4 Nolu sondaj kuyusuna ait suyun 2000 yılı sertlik, yağış, artçı şok ilişkisi.

■ 1 Nolu Sondaj ■■■ 4 Nolu Sondaj ————— Yağış m³/kg —★— Artçı şok

Şekil B.93. 3. 1 ve 4 Nolu sondaj kuyusuna ait 2000 yılı pH, yağış, artçı şok ilişkisi.

Tarih

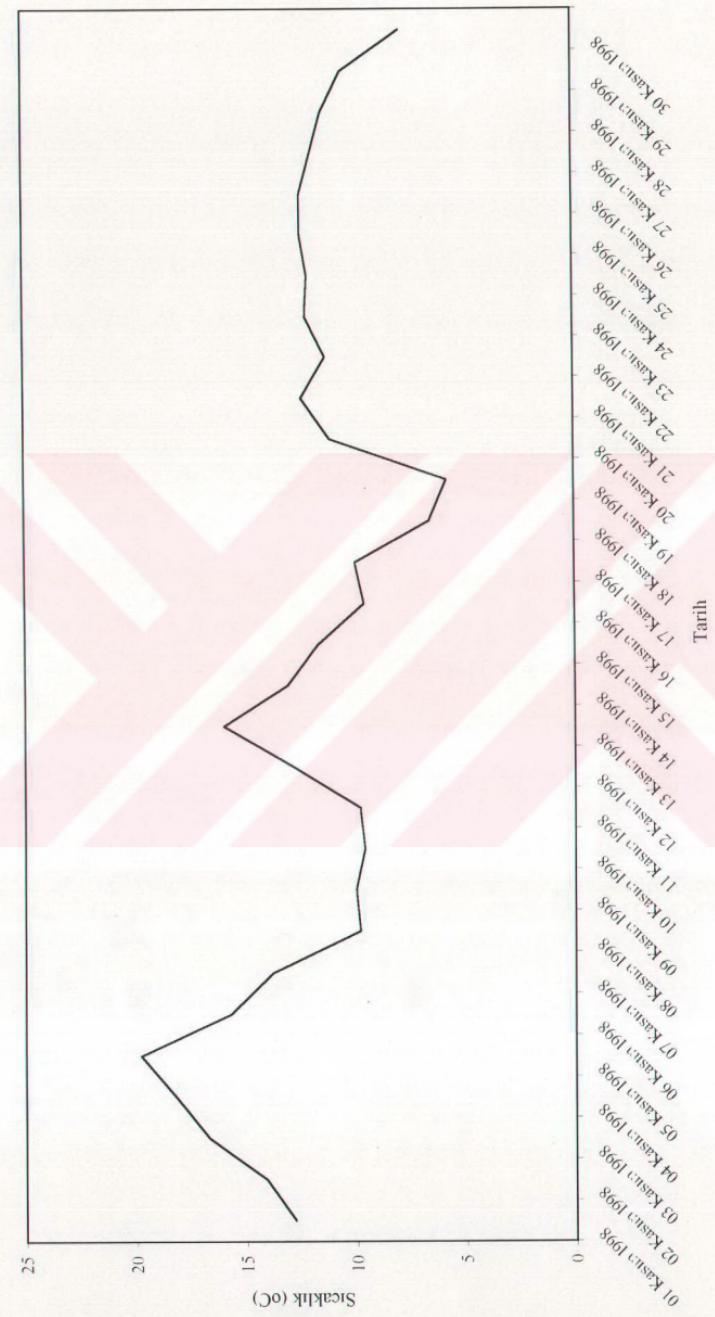
Şekil B.94. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Ekim 1998 yağış verileri.

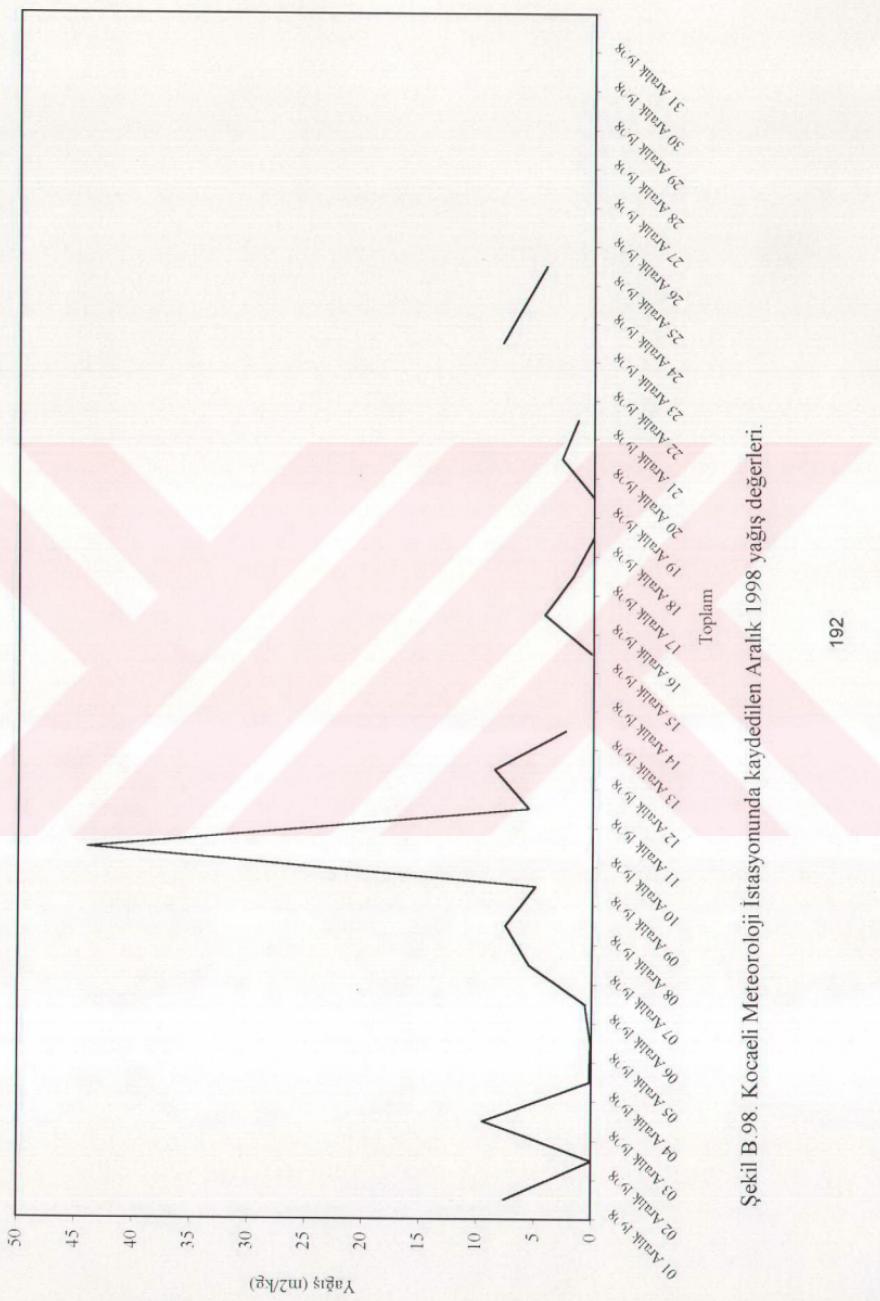
Şekil B. 95. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Ekim 1998 sıcaklık ortalaması.

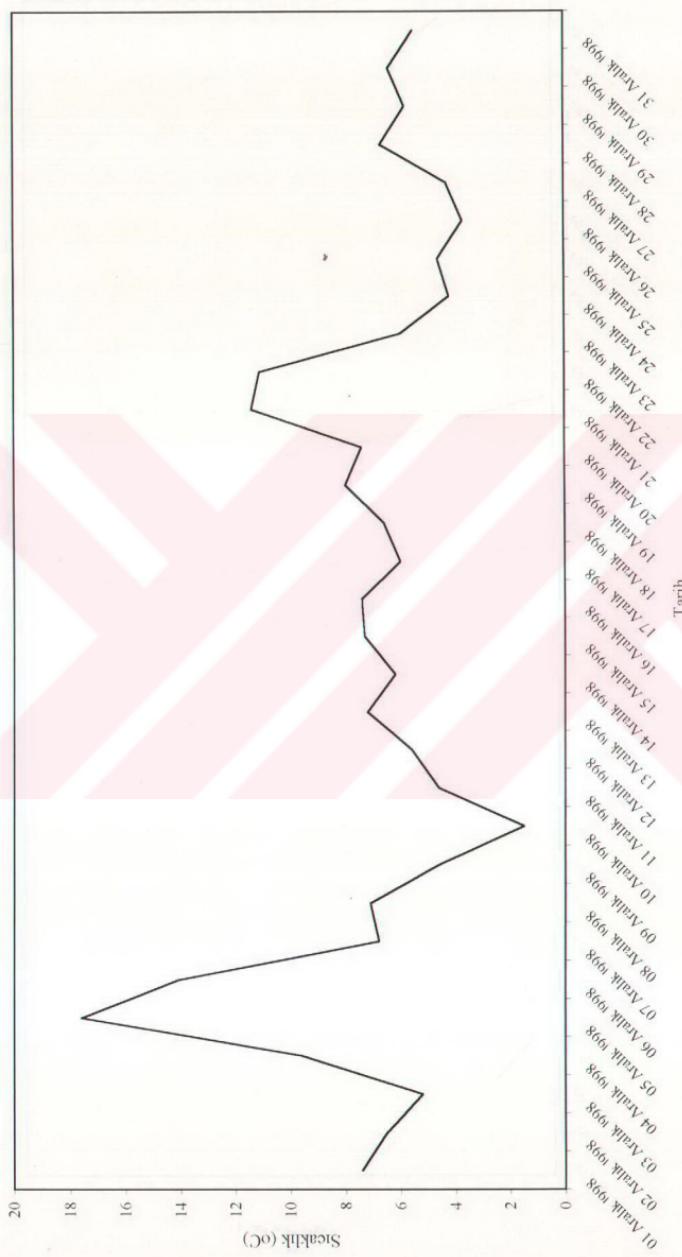
Şekil B.96. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Kasım 1998 yağış değerleri.

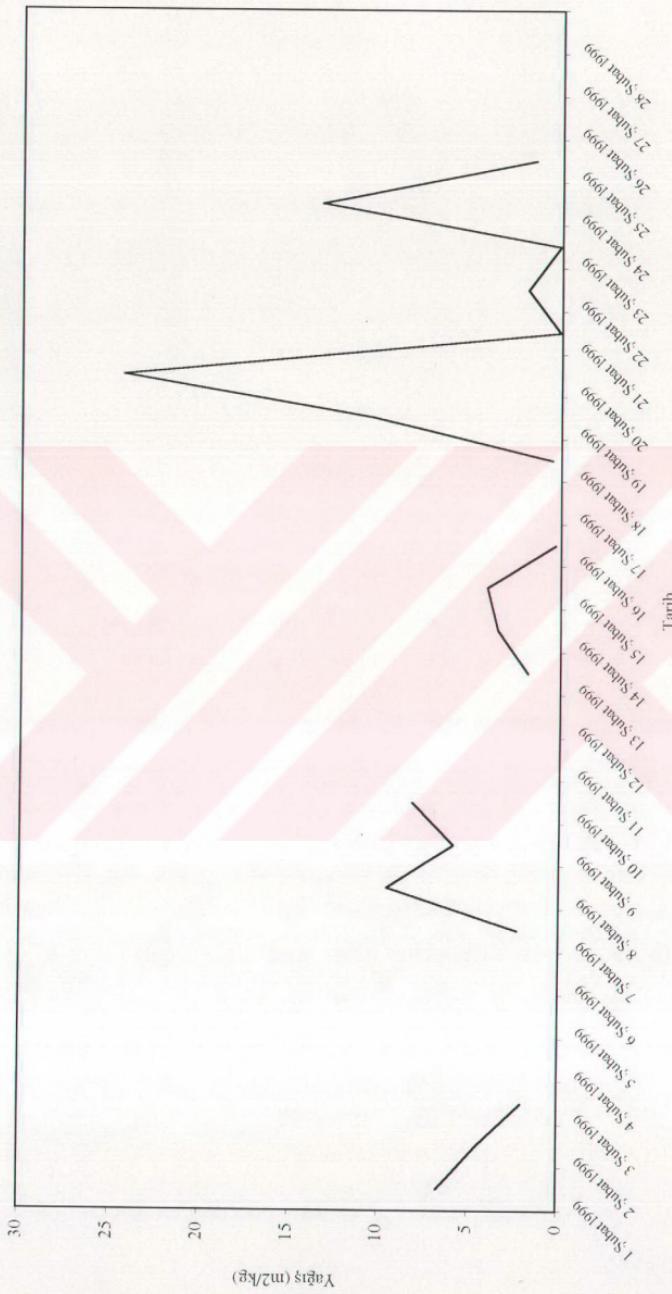
Şekil B.97. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Kasım 1998 sıcaklık ortalamaları.

Şekil B.98. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Aralık 1998 yağış değerleri.

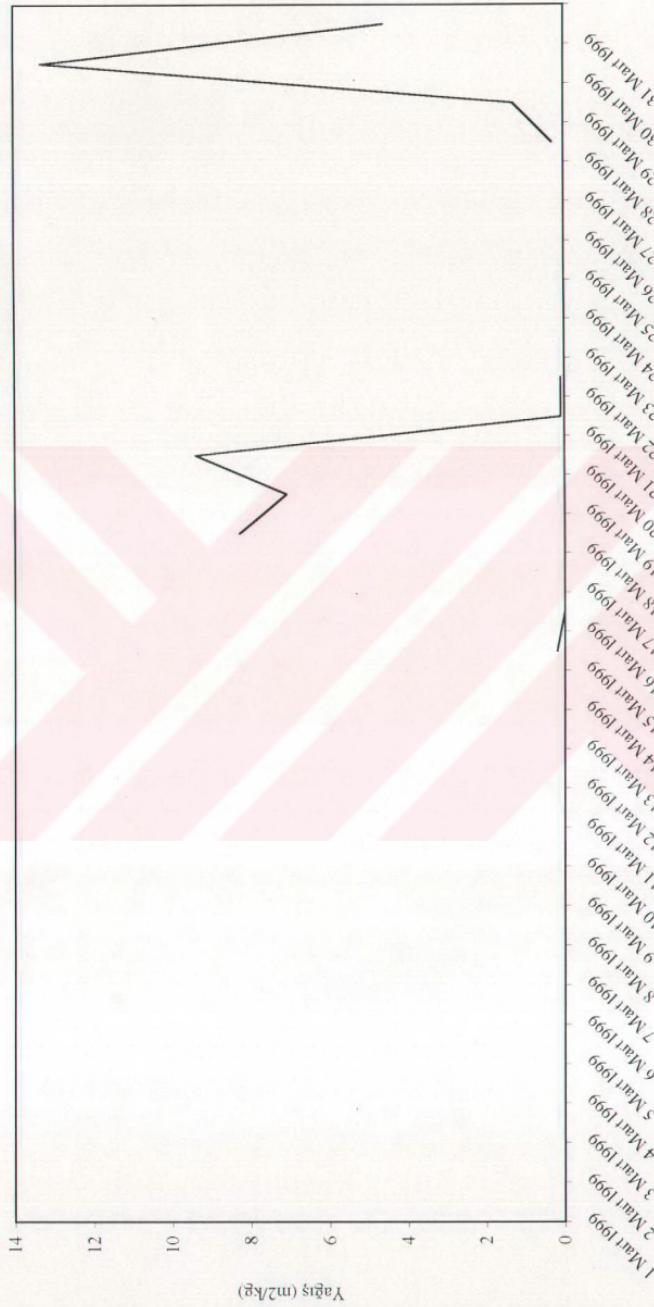
Şekil B.99. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Aralık 1998 sıcaklık ortalamaları.

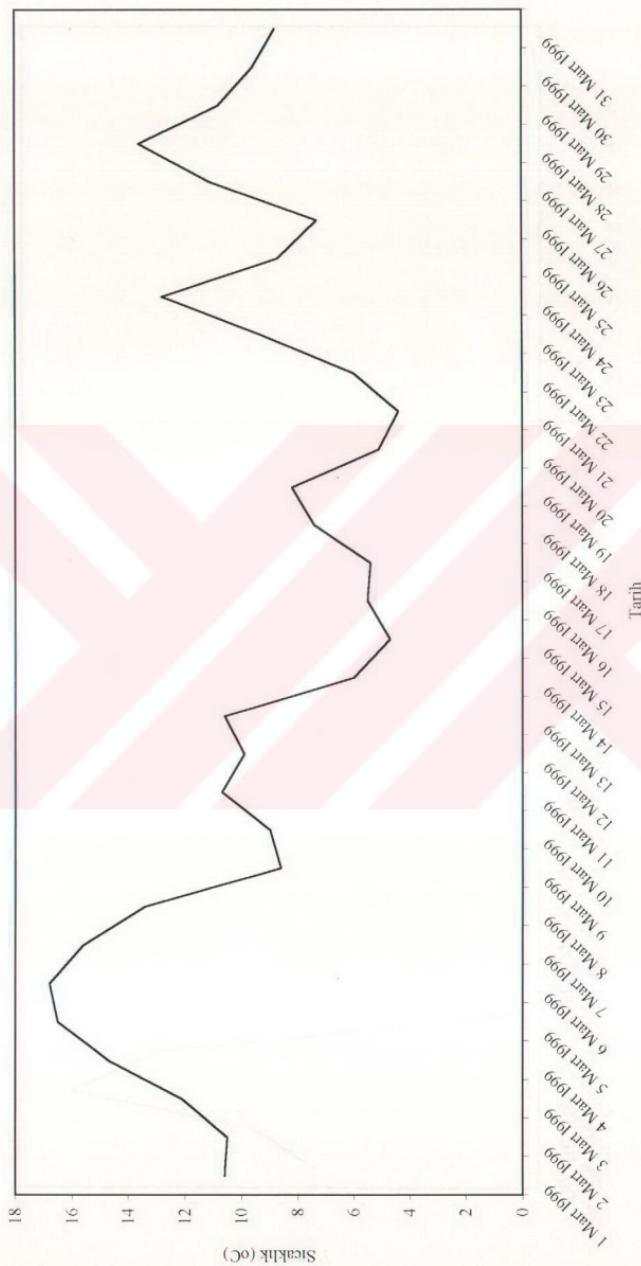
Şekil B.102. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Şubat 2000 yağış değerleri.

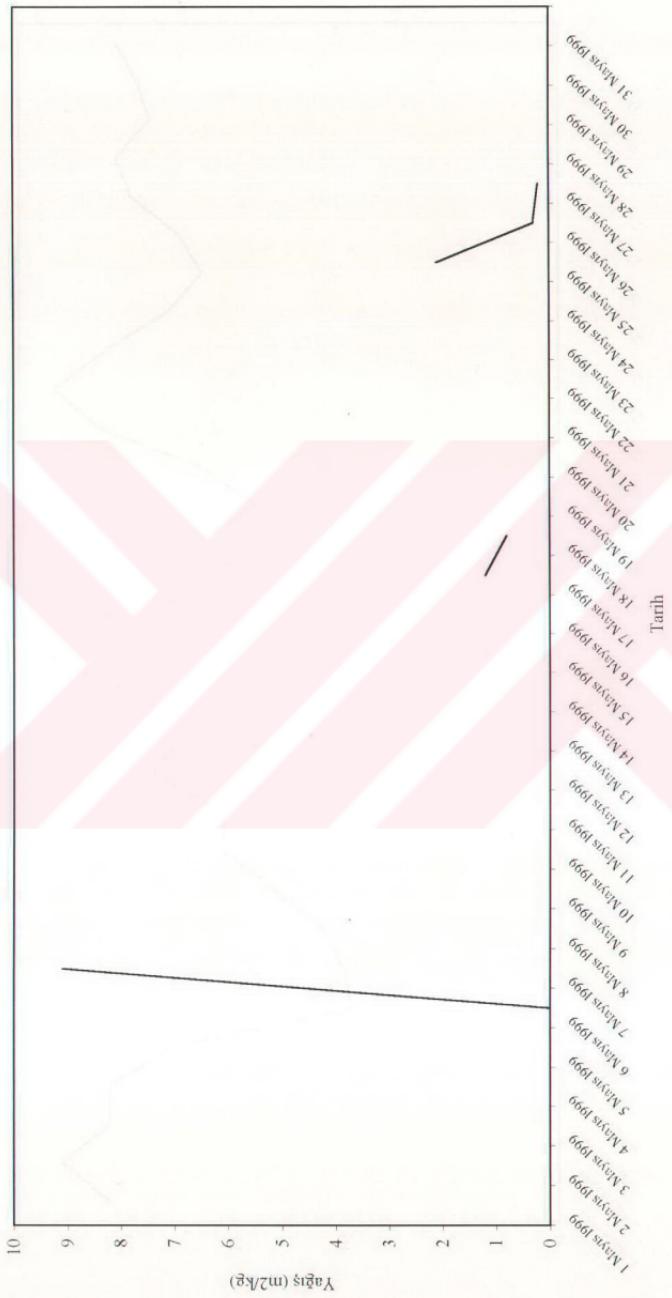
Şekil A.103. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Şubat 1999 sıcaklık ortalamaları.

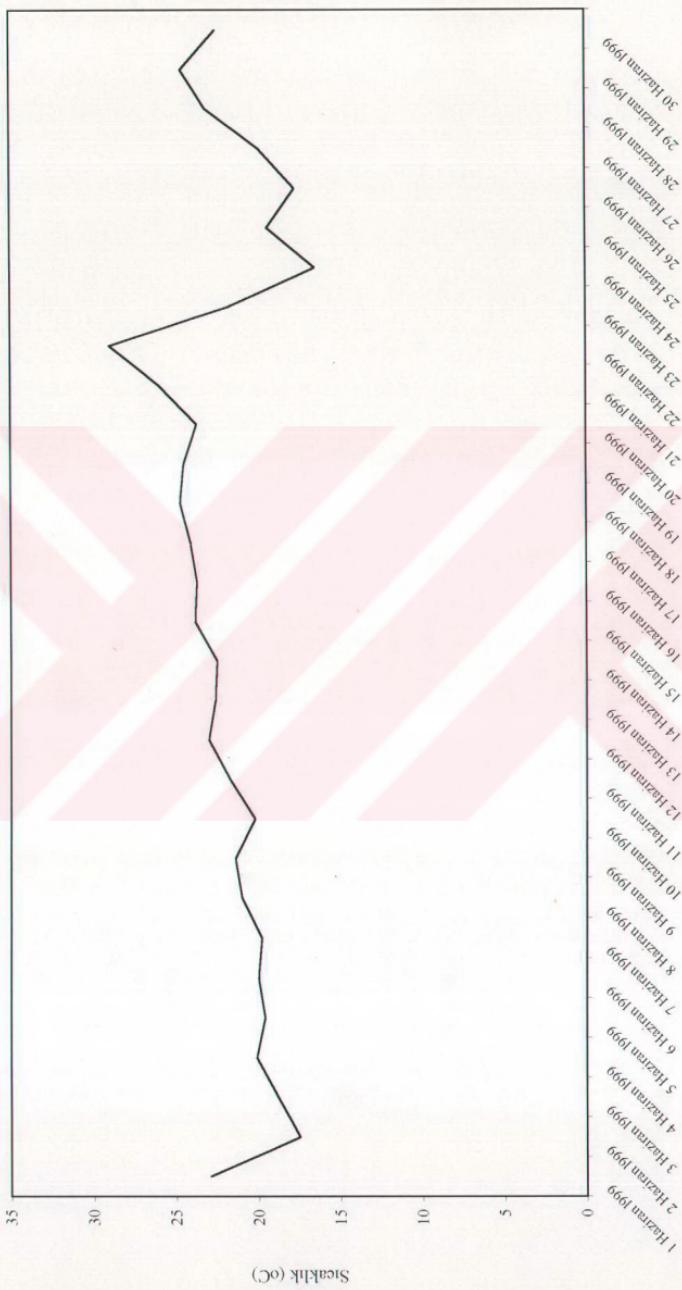
Şekil B. 104. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Mart 1999 yağış değerleri.

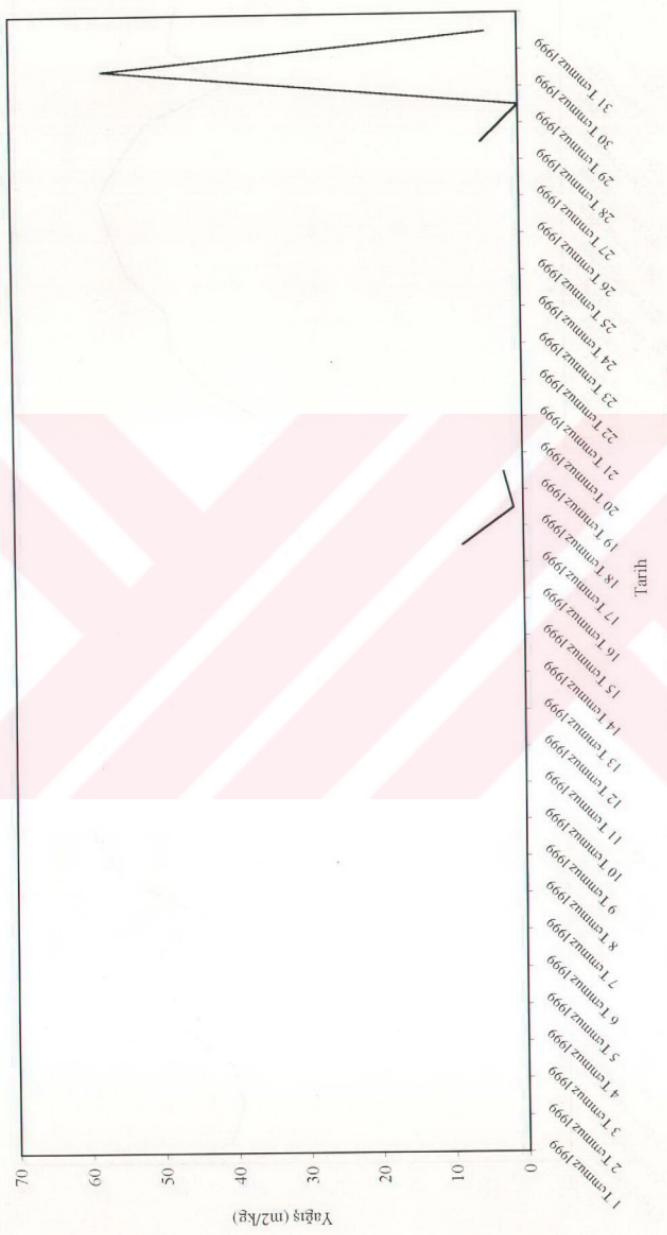
Şekil B.105. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Mart 1999 sıcaklık ortalamaları.

Şkil B.108. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Mayıs 1999 yağış değerleri.

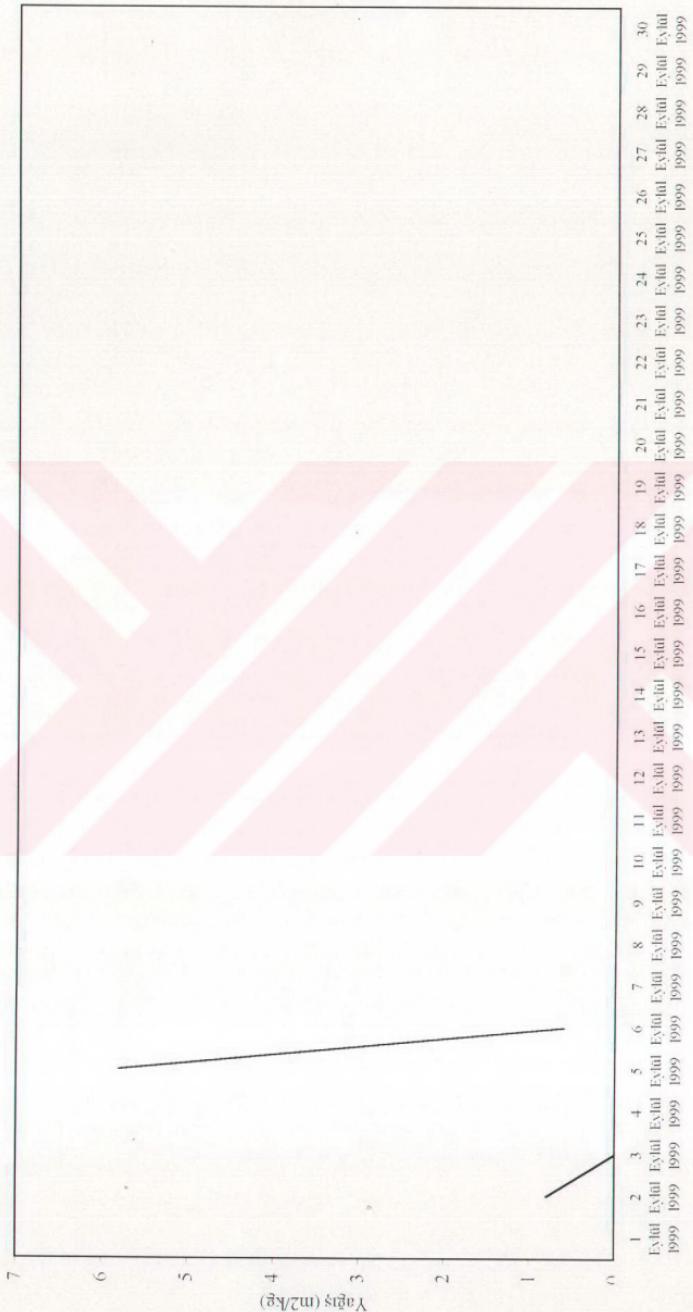
Şekil B 111. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Haziran 1999 sıcaklık ortalamaları.

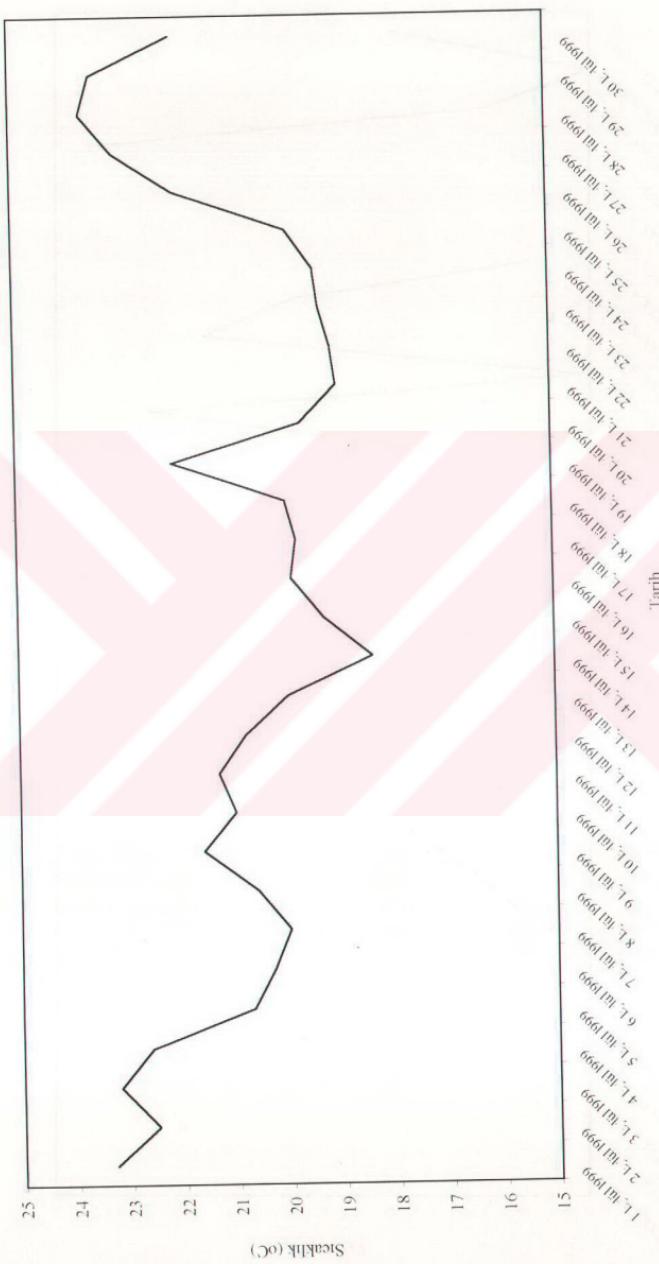
Şekil B.112. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Temmuz 1999 yağış değerleri.

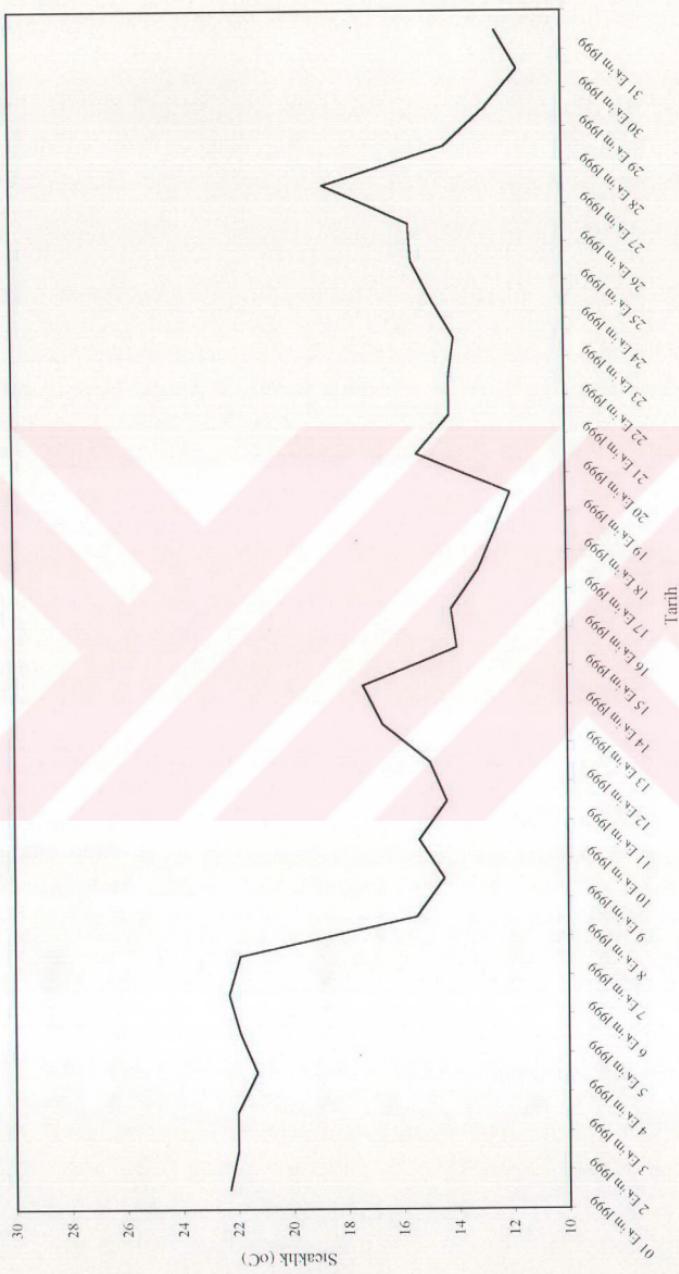
Sekil B.114. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Ağustos 1999 yağış değerleri.

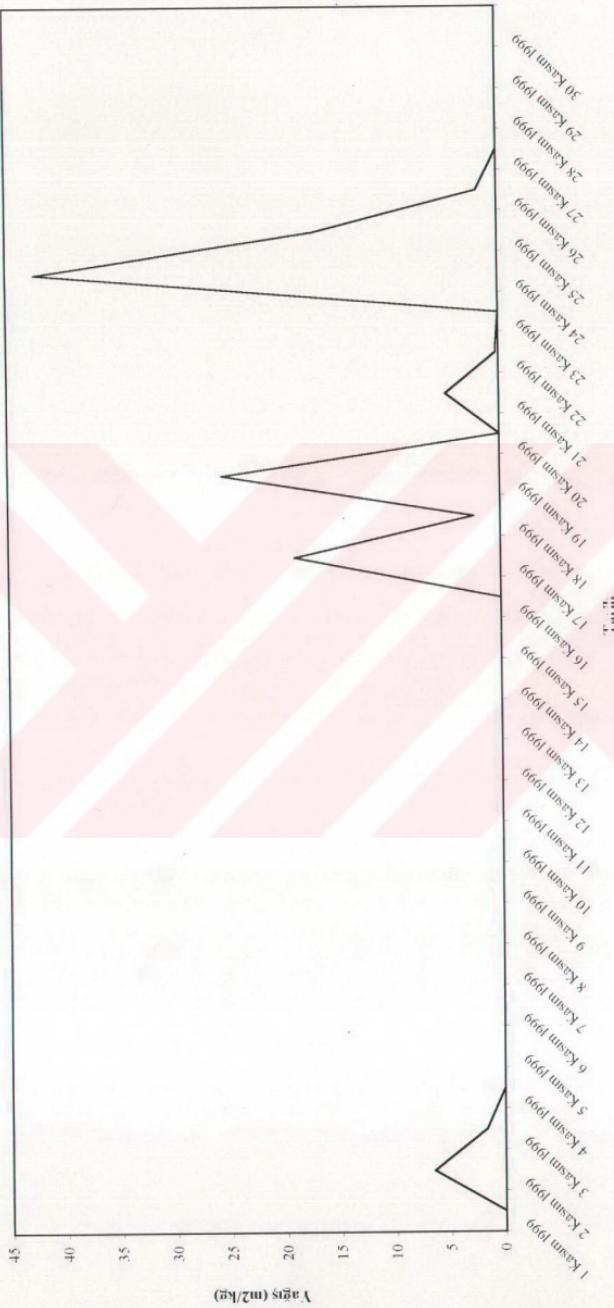
Sekil B.116. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Eylül 1999 yağış değerleri.

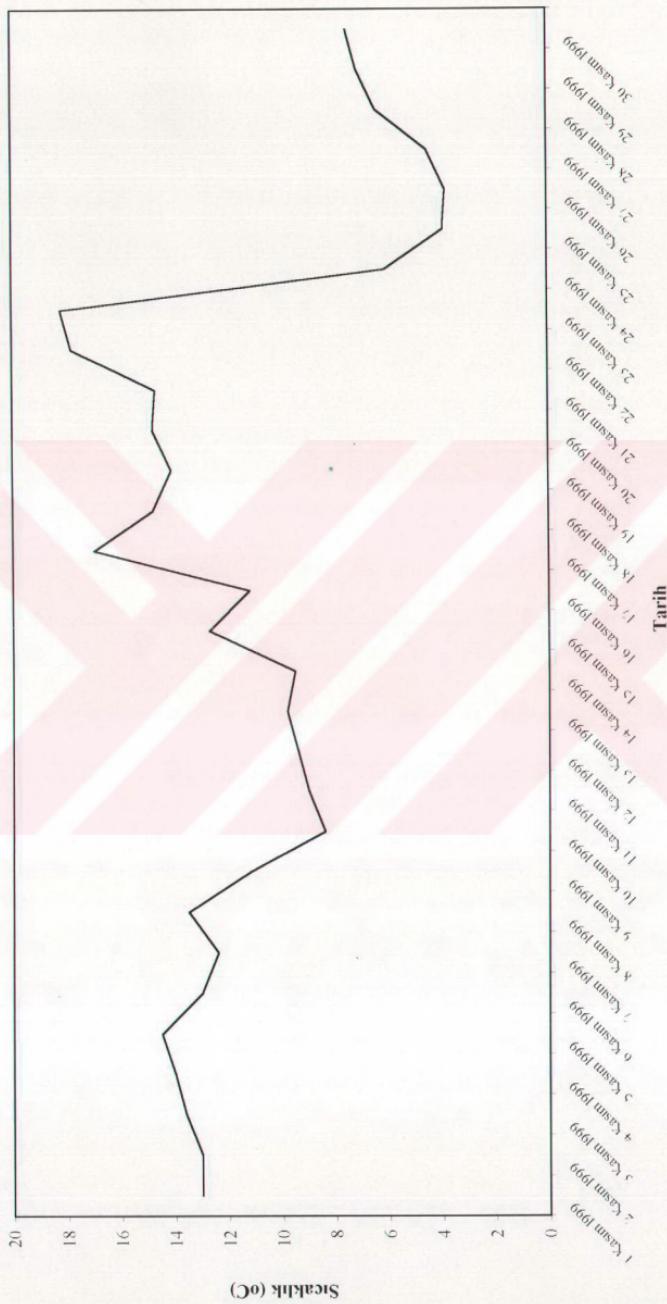
Şekil B.117. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Eylül 1999 sıcaklık ortalamaları.

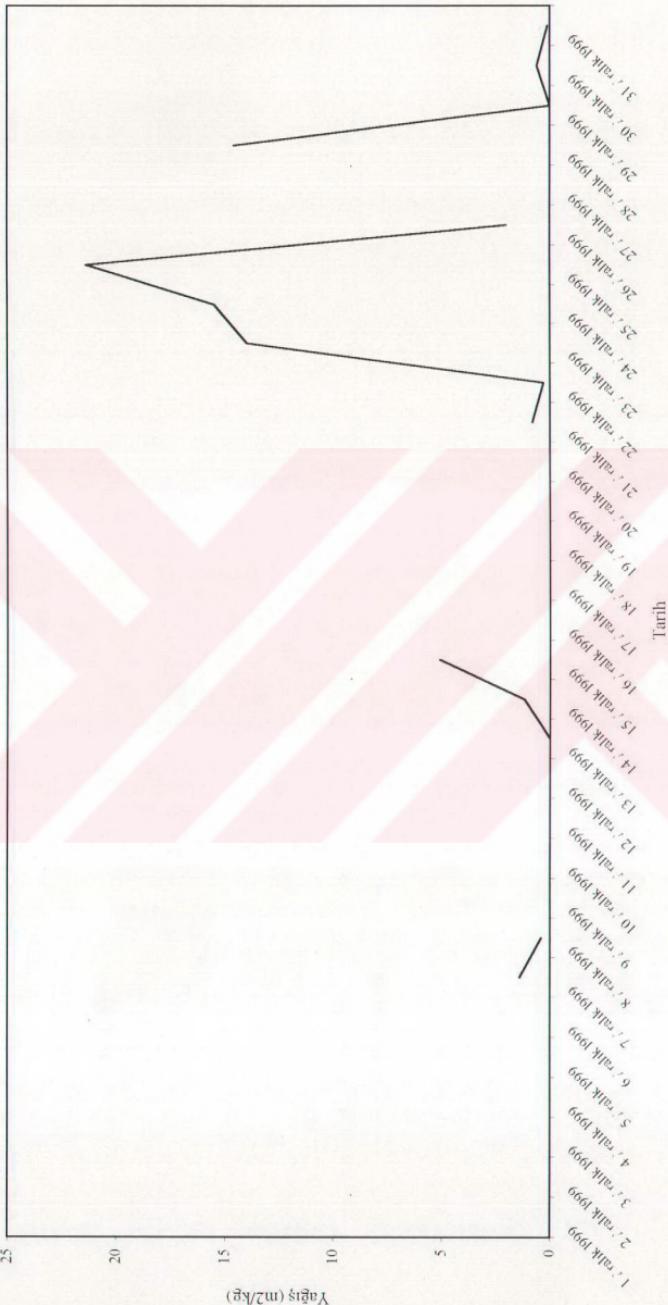
Şekil B.119, Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Ekim 1999 sıcaklık ortalamaları.

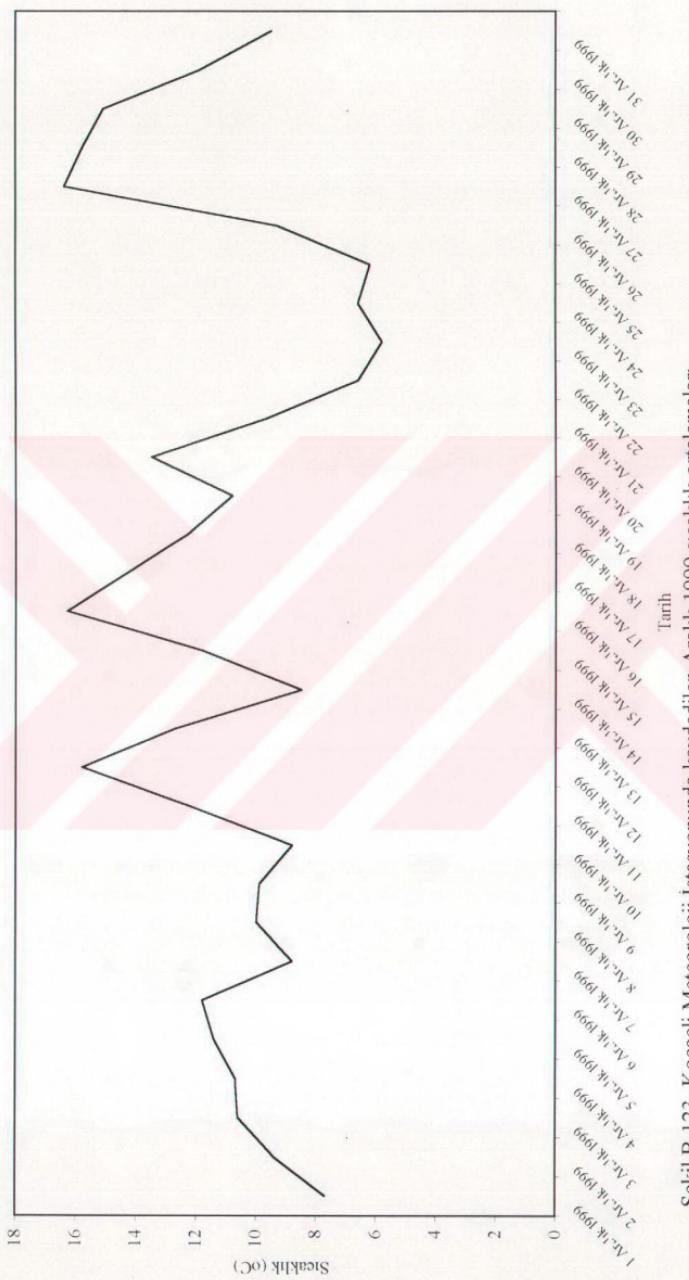
Sekil B.120. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Kasım 1999 yağış değerleri.

Şekil B.121. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Kasım 1999 sıcaklık ortalamaları.

Şekil B.122. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Aralık 1999 yağış değerleri.

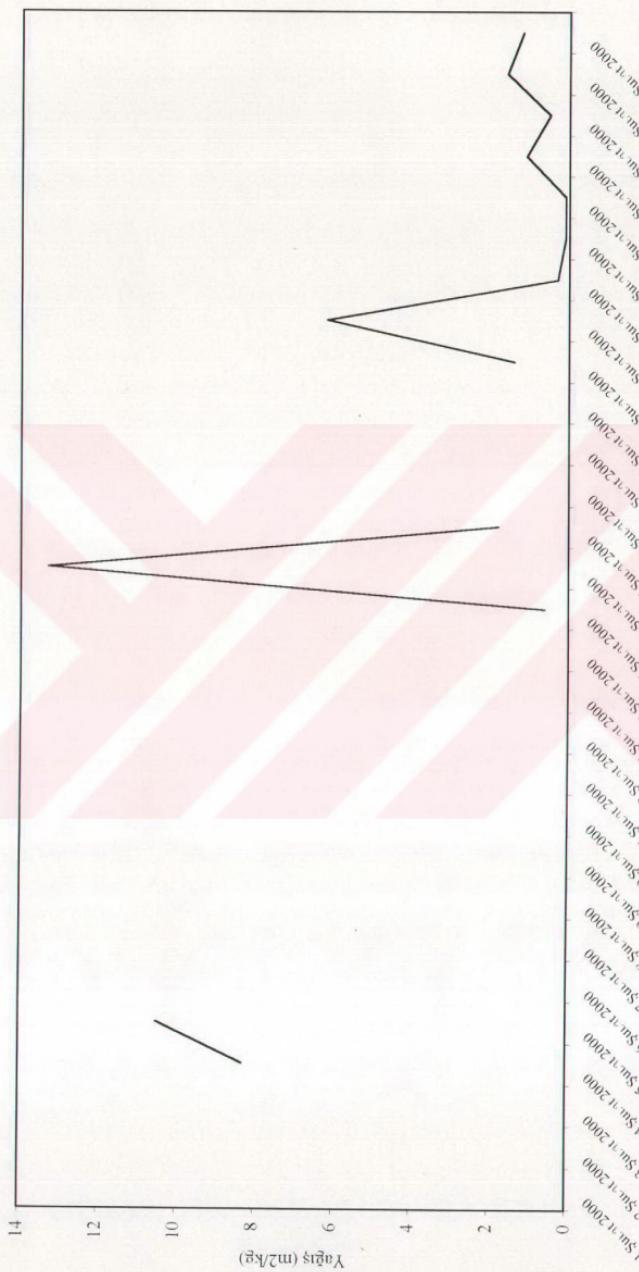
Şekil B 123: Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Aralık 1999 sıcaklık ortalamaları.

Sekil B.124. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Ocak 2000 yağış değerleri.

Şekil B.125. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Ocak 2000 sıcaklık ortalamaları.

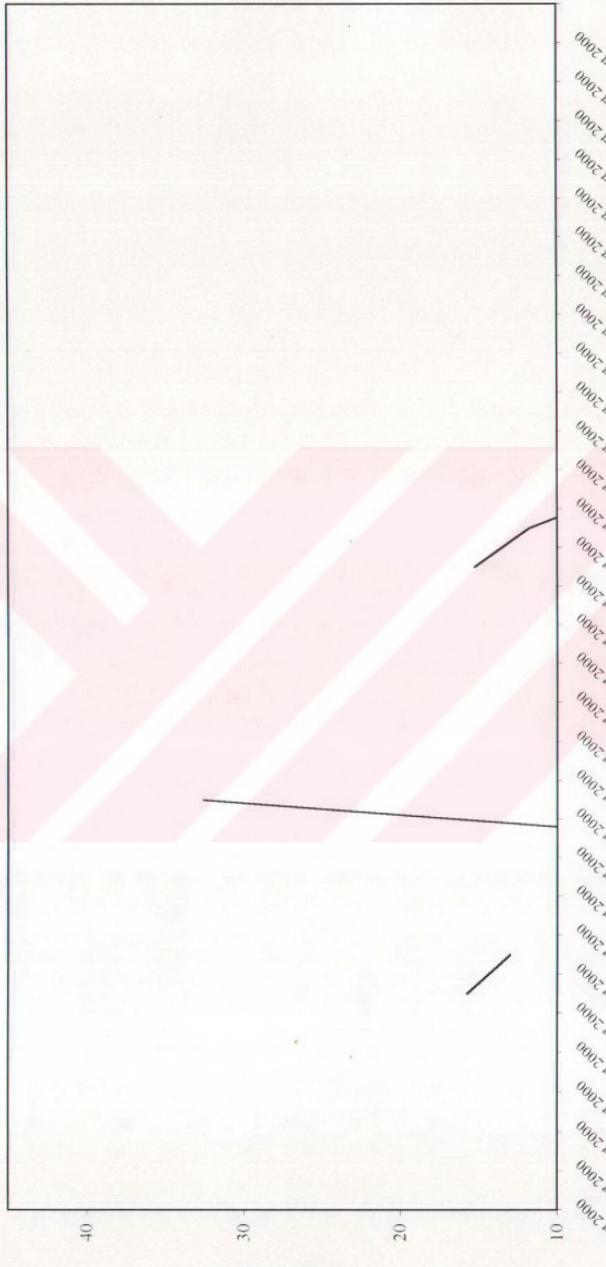

Sekil B.126. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Şubat 2000 yağış değerleri.

Tarih

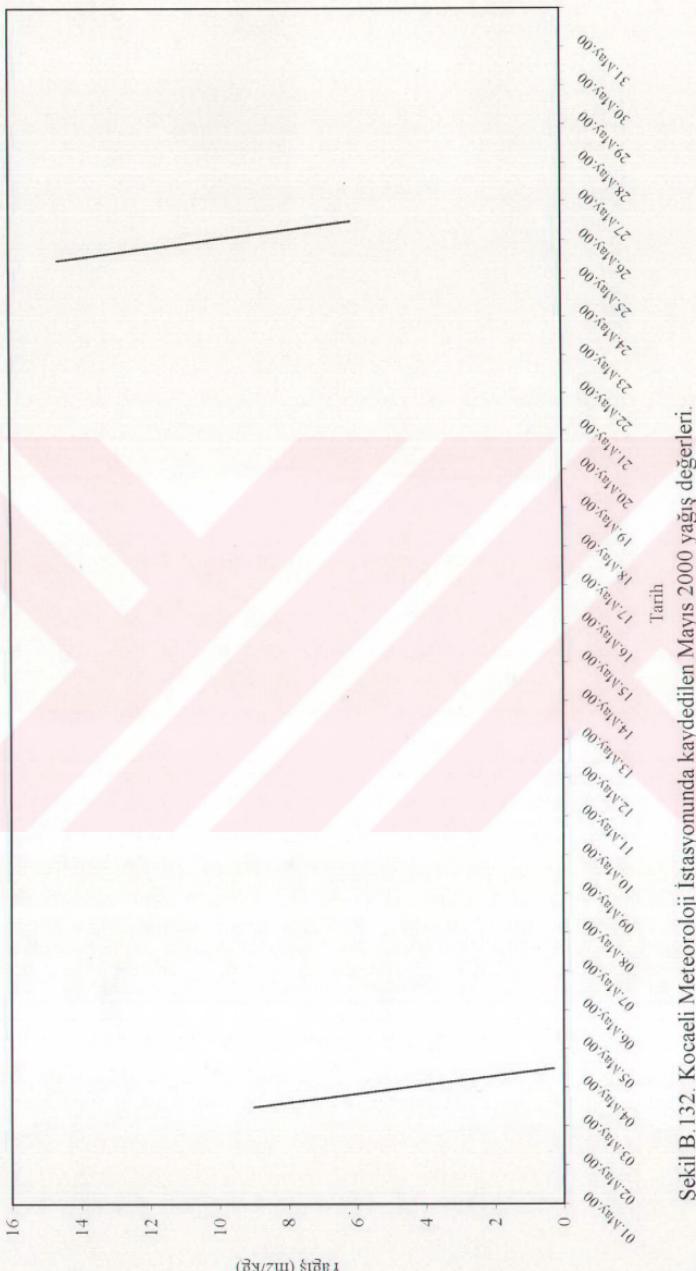
Şekil B. 127. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Şubat 2000 sıcaklık ortalamaları.

Şekil B.128. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Mart 2000 yağış değerleri.

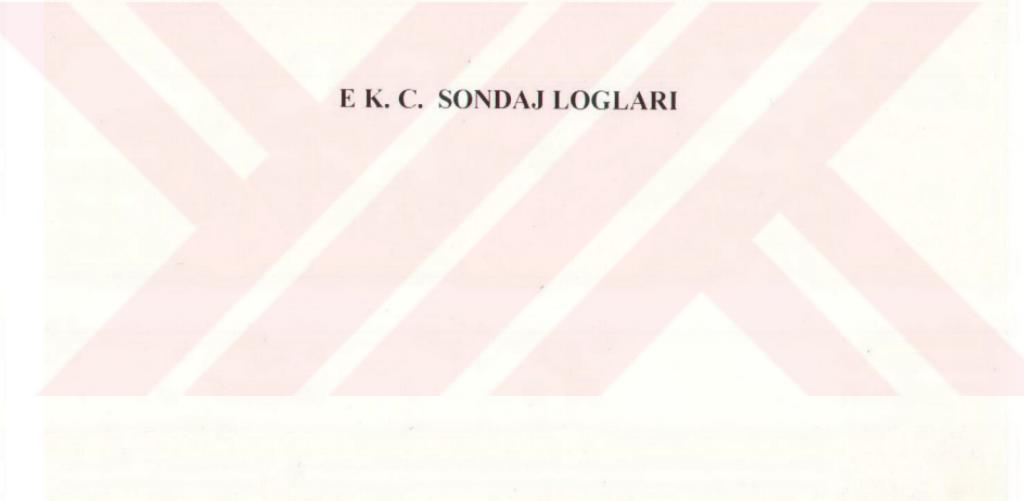
Şekil B.129. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Mart 2000 sıcaklıklar ortalamaları.

Şekil B.132. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Mayıs 2000 yağış değerleri.

Şekil B.133. Kocaeli Meteoroloji İstasyonunda kaydedilen Mayıs 2000 sıcaklık değerleri.

E K. C. SONDAJ LOGLARI

KUYU KÜTÜĞÜ

A - GENEL DURUM

Mevkii	Koruma Tarım-1
İli	Izmit
İlçesi	Derince
Bucağı	
Köyü	
Koordinatı	
Açılış gayesi	Sanayi
Başlangıç gayısi	11.01.1989
Bittiş Tarihi	22.01.1989

B - SU VERİM KALİTESİ

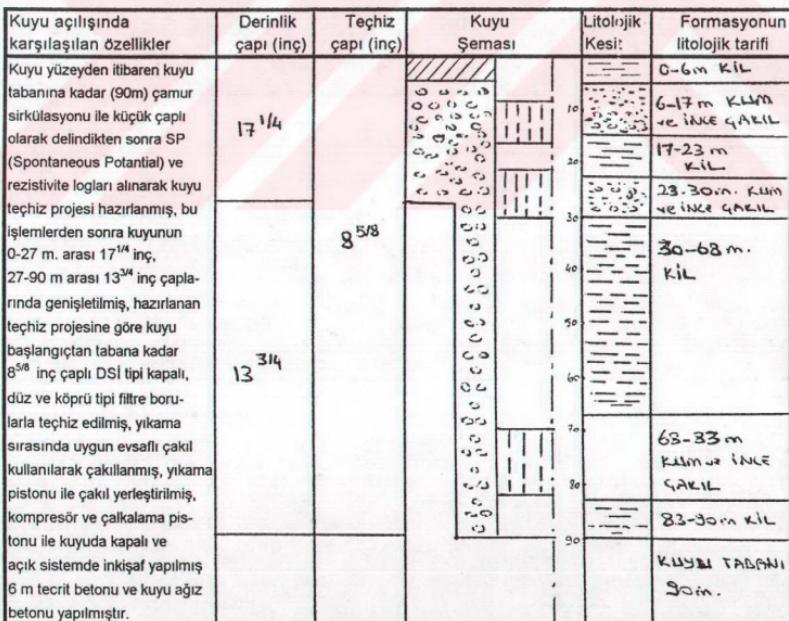
Akifer	Metreler Arası	Süre(saat)	Ne ile Yapıldığı
1	10-90	50	Komp.

C - İNKİŞAF

Ne ile Yapıldığı	: Kompresör
Tij	: Açık-Kapalı
Süresi	: 50 saat

D - AÇAN FİRMA

Adı	: DATA SU SONDAJLARI
Makinanın Tipi	: Rotary
Sondaj (m)	: Gardner Denver 14 W
Adres	: Atatürk Bul. No:146 B-Blok D.7 Aksaray/İstanbul

KUYU KÜTÜĞÜ

A - GENEL DURUM

Mevkii	: Koruma Tarım-2
İli	: İzmit
İlçesi	: Derince
Bucağı	: -
Köyü	: -
Koordinatı	: -
Kuyu Zemin Rakımı	: -
Bittiş Tarihi	: 31.01.1989

B - SU VERİM KALİTESİ

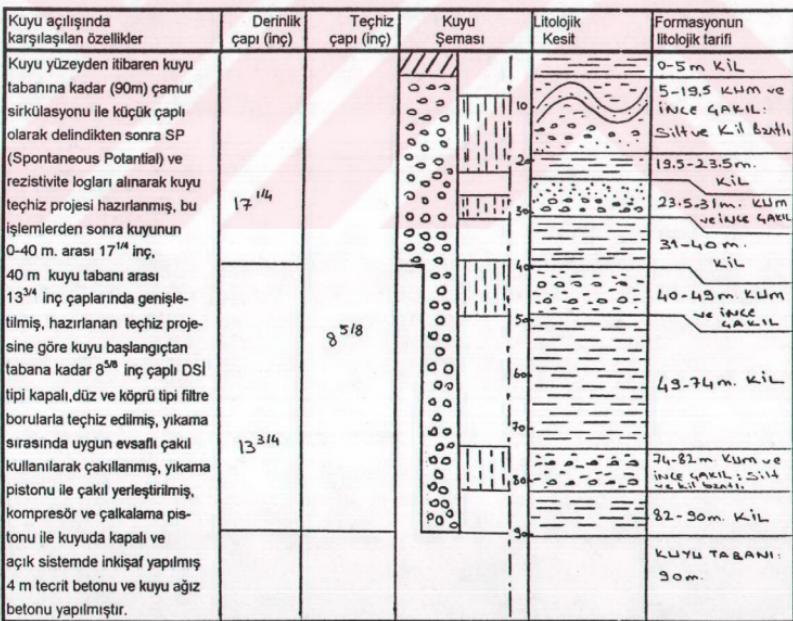
Akifer	Metreler Arası	Süre(saat)	Ne İle Yapıldığı
1	10-90	50	D.T

C - İNKİŞAF

Ne İle Yapıldığı	: Kompresör
Tij	: Açık-Kapalı
Süresi	:

D - AÇAN FİRMA

Adı	: DATA SU SONDAJLARI
Makinanın Tipi	: Rotary
Sondaj (m)	: Gardner Denver 14 W
Adres	: Atatürk Bul. No:146 B-Blok D.7 Aksaray/İstanbul

KÖYHİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
KÖYİCME SULAKI Daire BAŞKANLIĞI
SÜNLÜ KUYU LUĞU

A-GENEL DURUM

İL	İLÇESİ	ÜNİTESİ
KOCAELİ	MERKEZ	Petrol ofisi Belde Baş Müdürlüğü II.
Kuyu no		Açılan bölge
Başla tarihi	29.5.1989	18
Bitti tarihi	6.6.1989	Rakımı
Makinenin ismi	Maserenti	Belge no

B-SU VERİM TECRÜBESİ

Kademet	Pompa 0 Niteligi ve HM	Tecrübe sureti (saptı)	Dernik (m)	St.Sv. (m)	Dn.Sv. (m)	Vetur OP	DA
I	Dalgıç	24	11.00	6.30	50.85	5'	
II							
III							
IV							

C-SU ANALİZİ

Kokutot	Kokusuz	Total tuz	384	Sertlik	6
İnk tuzu	Renkotz	Klorur%	0.84%	Amonyum	Var.
-PH	7.3	CO ₂ %	0.00	Nitrit	Yok
ECx 10 ⁶	600	HCO ₃ %	1.20	Organik maddeler	5.6
Kimyasal analiz neticesi					
Bakteriyolojik analiz neticesi					

D-KUYU İNKİSAFI

İnşaat başına	St. Sv.	İnkısafl sonunda	St. Sv.	6.30
başına	Dn. Sv.	St. Sv.	Dn. Sv.	50.85
Verim		Verim		5
İnkısafl sureti		İnkısafl tipi	Başınaklı hava	
Kompresör sorunları ve kapasitesi	Dalgıç - AİMAN			

E-KUYU VERİ KROKISI

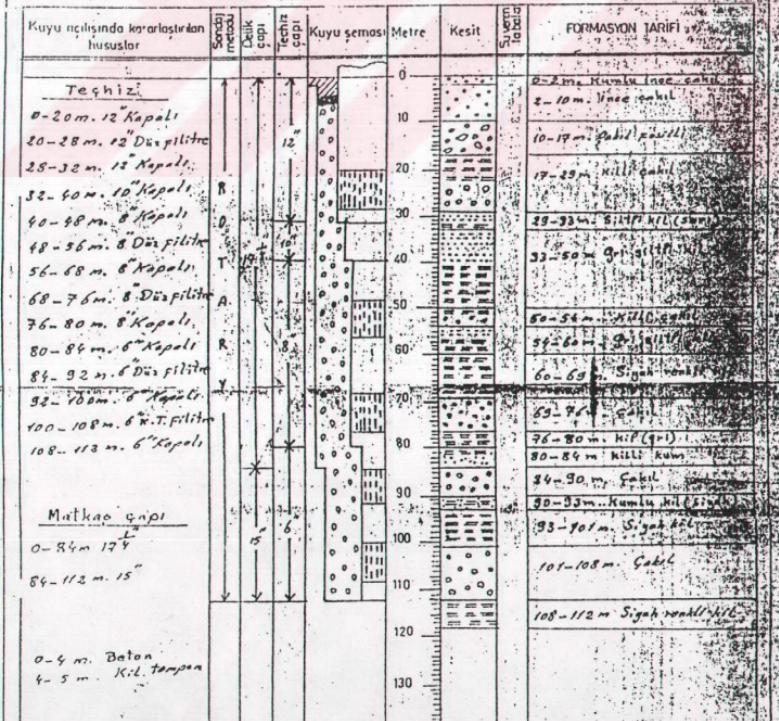
1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31	32
33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48
49	50	51	52	53	54	55	56
57	58	59	60	61	62	63	64
65	66	67	68	69	70	71	72
73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88
89	90	91	92	93	94	95	96
97	98	99	100	101	102	103	104
105	106	107	108	109	110	111	112
113	114	115	116	117	118	119	120
121	122	123	124	125	126	127	128
129	130	131	132	133	134	135	136

F-KUYU BAŞI İNKİSAFI

G YIKAMA	Yıkama süresi	8 saat
Ne ile yapıldı	TRT 110 Lt. Çimento	

Arşiv no ve tarih

Yapan : Bahattin AKDENİZ
Çizen : Nurihan YAZICI
Tasvip : Cemil KILIÇ
Tasdik : Süleyman KILIÇ

KÖYHİZMETLERİ GENEL MUDÜRLÜĞÜ
KÖY İÇMESULARı Daire BAŞKANLIĞI
SONDAJ KUYUSU LOGU

A- GENEL DURUM

İLİ	İLÇESİ	ÜNİTESİ
KOCAELİ	MERKEZ	Petrol Ofisi Bölge Baş Müdürliği
Kuyu no		Açılan bölge 18
Başlama tarihi	15.5.1989	Kordinat
Bitis tarihi	25.5.1989	Rakımı
Makirinin markası	Maseretti	Belge no

B- SU VERİM TECRÜBESİ

Kademe	Pompa 0 Nitelik ve HM Tercibe Başlangıç	Terrube (m)	Derniklik St. Sv. (m)	DnSv.	Verim	OP OA
I	Dalgıç 29	116	7.20	18.30	3	
II						
III						
IV						

C-SU ANALİZİ

Koku türü	Kokuşuz	Total tuz	50	Sertlik	B
Renk tortu	Çıplak sarı	Klorür	1.20	Amonyak	Yok
pH	7.3	CO ₂ /%	0.00	Nitrit	Yok
ECx10 ⁴	626.7	HCO ₃	2.00	Organik madde	3.5
Kirimsal analiz neticesi					
Bakteriyolojik analiz neticesi					

Günümüzdeki sıcaklığı ve rüzgarı gözle
terefci kulanılmamıştır.

D-KUYU İNKİSAFI

St. Sv.	İnkışaf başında	St. Sv.	9.20
Dn. Sv.	İnkışaf sonunda	Dn. Sv.	18.30
Verim		Verim	3

İnkışaf süresi

İnkışaf tipi Basınçlı hava

Kompresör markası ve kapasitesi Dalgıç - ALAMAN

E-KUYU DURUMU

Kuyu açılışında karşılaştıran hususlar

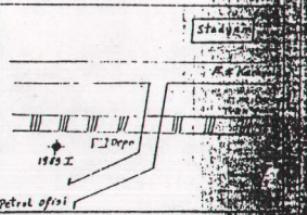
Sondaj no: 18 Delik no: 18 Tekiz no: 18 Kuyu şenasi: Metre Kesit

0-24 m: 18" Kapaklı 24-36 m: 18" Düz filtre 36-48 m: 10" Kapaklı 48-80 m: 8" Kapaklı 80-92 m: 8" Düz filtre 92-100 m: 6" Kapaklı 100-108 m: 6" K.T. Filtre 108-116 m: 6" Kapaklı

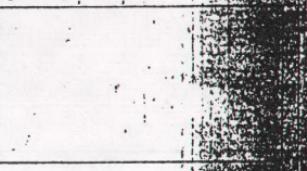
0-68 m: 18" 68-116 m: 18"

Not: Bu kuya bağlı mikrofili Petrol Ofisi Başlangıç Mütədilliğine açılmıştır.

E-KUYU YERİ KROKİSİ

F-KUYU BAŞI İNKİSIFI

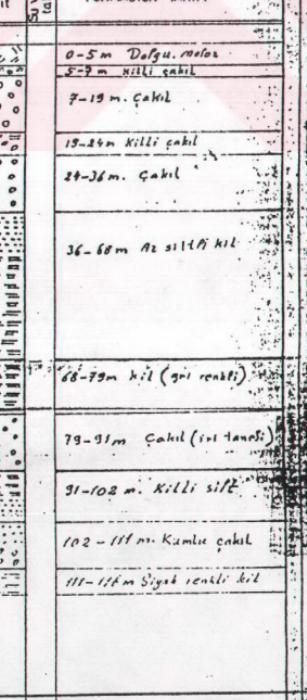
G- YIKAMA

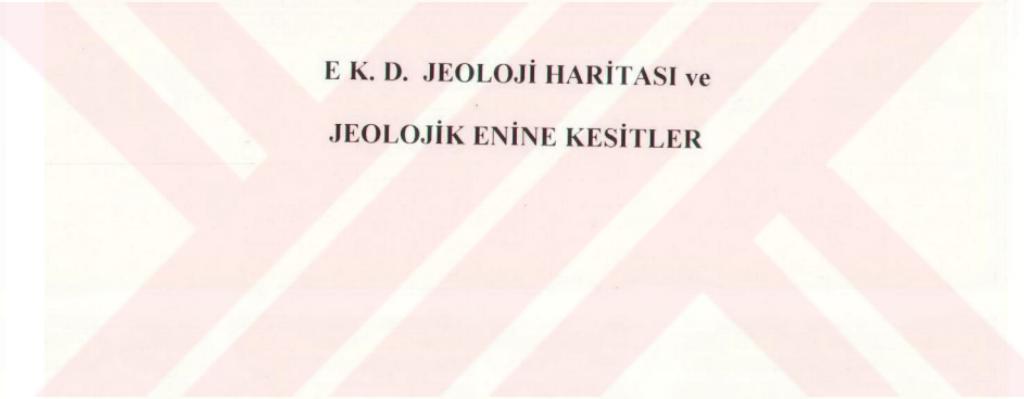
Yıkama süresi 8 saat
Ne ile yapıldığı Tij ile (Tehsil)

Arşif no ve tarih

Yapan Bahattin ANDİN
Çizen Nurten YAZICI
İzvip Ali AYTEKİN
Tasdık Süleyman KULE

FORMASYON TARİFI

**E K. D. JEOLOJİ HARİTASI ve
JEOLOJİK ENİNE KESİTLER**

ÖZGEÇMİŞ

1965 yılında İzmit'te doğdu. İlk, orta, lise öğrenimini İzmit'te tamamladı. 1982 yılında girdiği İTÜ, Sakarya Mühendislik Fakültesi, Sakarya Melek yüksek Okulu "Turizm İşletme" Bölümü'nden 1986 yılında mezun oldu. 1988 yılında Seka İzmit İşletme Müdürlüğü'nde çalışmaya başladı. 1993 yılında Kocaeli Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Jeoloji Mühendisliği Bölümüne kayıt oldu. 1997 yılında jeoloji mühendisi olarak mezun oldu. Mezun olduktan sonra yine aynı kurumda Atıksu Arıtma Tesisi'nde işletme mühendisi olarak görevine devam etti.